

T.C.
KIRIKKALE ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRKÇE EĞİTİMİ ANA BİLİM DALI
TÜRKÇE ÖĞRETMENLİĞİ BİLİM DALI

OKUMA ÇEMBERİ YÖNTEMİNİN
OKUDUĞUNU ANLAMA BECERİSİNE
ETKİSİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Hazırlayan

Müjgan BALANTEKİN

Danışman

Yrd. Doç. Dr. Salim PİLAV

Kırıkkale - 2016

T.C.
KIRIKKALE ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRKÇE EĞİTİMİ ANA BİLİM DALI
TÜRKÇE ÖĞRETMENLİĞİ BİLİM DALI

OKUMA ÇEMBERİ YÖNTEMİNİN
OKUDUĞUNU ANLAMA BECERİSİNE
ETKİSİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Hazırlayan

Müjgan BALANTEKİN

Danışman

Yrd. Doç. Dr. Salim PİLAV

Kırıkkale - 2016

KABUL - ONAY

Yrd. Doç. Dr. Salim PİLAV danışmanlığında Müjgan BALANTEKİN tarafından hazırlanan “Okuma Çemberi Yönteminin Okuduğunu Anlama Becerisine Etkisi” başlıklı bu çalışma 05.01.2017 tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda (oy birliği) ile başarılı bulunarak jürimiz tarafından Türkçe Eğitimi Ana Bilim dalında Yüksek Lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

(imza)

[Unvanı, Adı ve Soyadı] (Başkan)

[İmza]

[Unvanı, Adı ve Soyadı]

[İmza]

[Unvanı, Adı ve Soyadı]

Yukarıdaki imzaların adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım.

.../.../20

.....

Enstitü Müdürü

Kişisel Kabul Sayfası

Yüksek Lisans Tezi olarak sunduğum “Okuma Çemberi Yönteminin Okuduğunu Anlama Becerisine Etkisi” adlı çalışmanın, tarafımdan bilimsel ahlak ve geleneklere aykırı düşecek bir yardıma başvurmaksızın yazıldığını ve faydalandığım eserlerin kaynakçada gösterilenlerden oluştuğunu, bunlara atıf yapılarak faydalanılmış olduğunu belirtirim.

Tarih:

Adı Soyadı: Müjgan BALANTEKİN

İmza:

ÖN SÖZ

Bu çalışmada, okuma çemberi yönteminin ortaokul 7. sınıf öğrencilerinin okuduğunu anlama becerisine etkisi araştırılmıştır.

Çalışma girişi takip eden beş bölümden oluşmaktadır. Çalışmanın girişinde okuma alışkanlığı kavramı ele alınmış. Okuma alışkanlığının önemine, Türkiye’deki kitap okumaya yönelik ilgi ve eğilimlere dikkat çekilmiştir.

Çalışmanın birinci bölümünde problem durumu, çalışmanın amacı ve önemi, problem cümlesi ve alt problemler, sınırlılıklar ve ilgili araştırmalar ele alınmıştır.

İkinci bölüm kavramsal çerçeveye ayrılmıştır. Bu bölümde okuma kavramı bütün yönleriyle ele alınmış, okuma çemberinden bahsedilmiş, okuma tür, yöntem ve teknikleri, okuma stratejileri gibi temel konular üzerinde durulmuştur.

Üçüncü bölümü ise yöntem oluşturmaktadır. Burada araştırmanın modelinden, çalışma grubundan, verilerin toplanması ve çözüm tekniklerinden bahsedilmiştir.

Dördüncü bölüm bulgular ve yoruma ayrılmıştır. Bu bölümde çalışmada ele alınan problem ve alt probleme ilişkin bulgulardan hareketle yorumlar yapılmıştır.

Çalışmanın beşinci bölümünü sonuç oluşturmaktadır. Bu bölümde araştırmanın sonuçları ile birlikte araştırmada elde edilen verilerden yola çıkılarak getirilen birtakım önerilere yer verilmiştir.

Bu çalışmayı hazırlama sürecinde bana rehberlik eden değerli danışman hocam Yrd. Doç. Dr. Salim PİLAV’a, maddi ve manevi her konuda destek olan aileme ve meslektaşım Serpil AKGÜN’e gönülden teşekkürü bir borç bilirim.

Müjgan BALANTEKİN

Ankara, 2016

ÖZET

Balantekin, Müjgan, Okuma Çemberi Yönteminin Okuduğunu Anlama Becerisine Etkisi, Yüksek Lisans Tezi, Kırıkkale, 2016.

Okuma, insanlara farklı bakış açısı, yaşam becerisi ve deneyimleri kazandırmanın yanında kişinin sosyal ve kültürel açıdan gelişmesini, çevreye duyarlı, sorumluluk bilinci gelişmiş nesiller yetişmesini sağlamaktadır. Bu nedenle de çok küçük yaşlardan itibaren çocuklara verilen okuma desteği önemlidir.

Bu araştırmanın amacı, okuma çemberi yönteminin ortaokul 7. sınıf öğrencilerinin okuduğunu anlama becerilerine etkisini belirlemektir. Araştırmanın çalışma grubunu, Ankara ili Etimesgut ilçesinde 2015 - 2016 eğitim-öğretim yılında öğrenim görmekte olan ortaokul 7. sınıf öğrencileri oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini, 2 deney ve 2 kontrol grubunda bulunan toplam 117 öğrenciden ibarettir. Bu öğrencilerin 58'i deney, 59'u ise kontrol grubundadır. Uygulama 5.5 ay (22 hafta) sürmüştür. Dersler, deney grubunda Türkçe Dersi Öğretim Programı'na dayalı öğretime ek olarak yeni bir strateji olan okuma çemberi yöntemine göre; kontrol gruplarında ise sadece Türkçe Dersi Öğretim Programı'na dayalı öğretime göre işlenmiştir. Öğrenciler, programın belirlediği şekilde okumaya yönlendirilmiştir.

Çalışmada araştırmanın varsayımlarını ve sorularını test etmek amacı ile nicel ve nitel yöntemlerin birlikte yer aldığı gerçek deneme modelleri arasında bulunan ön test - son test kontrol gruplu deneysel desen kullanılmıştır. Okuma çemberi yönteminin 7. sınıflarda okuduğunu anlama becerisine etkisini tespit etmek amacıyla "Okuduğunu Anlama Ölçeği" ile elde edilen veriler, www.socscistatistics.com sitesindeki istatistiksel hesaplayıcılar kullanılarak analiz edilmiştir. Ön - test ve son - test uygulama sonuçlarına göre deney grubunda okuduğunu anlama becerisi, kontrol grubuna göre anlamlı düzeyde daha çok artış göstermiştir. Bu artış, deney öncesi okuduğunu anlama becerisi düşük olanlarda, yüksek olanlara göre daha çok gerçekleşmiştir.

Anahtar Sözcükler: Okuma çemberi yöntemi, okuduğunu anlama, okuma becerisi, okuma tutumları.

ABSTRACT

Balantekin, Müjgan, The Effect of Reading Cycle Method on the Reading Comprehension Skill, Master's Thesis, Kırıkkale, 2016.

Besides enabling human being to attain different point of views, life skills and experiences, reading provides individual's social and cultural development, and it assures raising a posterity that have environmental consciousness and sense of responsibility. Therefore, the reading support to children from early childhood is important.

The aim of the current study is to determine the effect of reading cycle method on the reading comprehension skills of the 7th grade middle school students. The population of the research is composed of the 7th grade middle school students in the academic year of 2015-2016, in Etimesgut, the district of Ankara. The sample of the study includes 117 students in 2 experimental and 2 control groups. 58 of these students are in experimental, and 59 of them are in control groups. The study was conducted along 5.5 months (22 weeks). While the teaching in the experimental group was based on the reading cycle method, a new strategy additional to the Turkish Teaching Curriculum, that in the control group was only based on Turkish Teaching Curriculum. The students, were oriented to read as the program determined.

In this study, amongst real test models, a pre-test and post-test experimental design with control group, which involves quantitative and qualitative methods, was utilized to analyze the hypothesis and problems. In order to determine the effect of reading cycle method on the reading comprehension skill of the 7th grade classes, the data obtained with the "Scale of Reading Comprehension" were analyzed using the statistical calculators on the website www.socscistatistics.com.

The results of pre-test and post-test applications indicated that the reading comprehension skill in experimental group improved more at a significant level compared to that in control group. This improvement found to be greater in students who had low reading comprehension level compared to those who had high reading comprehension level before the experiment.

Keywords: Reading cycle method, reading comprehension, reading skill, reading attitude.

KISALTMALAR

akt.	(Aktaran)
bk.	(Bakınız)
MEB	(Millî Eğitim Bakanlığı)
OECD	(Ekonomik İş Birliği ve Kalkınma Teşkilatı)
PISA	(Uluslararası Öğrenci Değerlendirme Programı)
s.	(Sayfa)
ss.	(Sayfa aralığı)
UNESCO	(Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Teşkilatı)
vb.	(Ve benzeri, ve benzerleri)
vd.	(Ve devamı, ve diğerleri)

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1: Okuma Becerisini Geliştirmeye Yönelik Hedef ve Kazanımlar.....	19
Tablo 2: İyi ve Zayıf Okuyucuların Okuma- Anlama Davranışları.....	41
Tablo 3: 1. Deney ve Kontrol Gruplarının Okuduğunu Anlama Testi Ön Test Puanlarının Karşılaştırılmasına Yönelik t Testi Sonuçları	43
Tablo 4: 2. Deney ve Kontrol Gruplarının Okuduğunu Anlama Testi Ön Test Puanlarının Karşılaştırılmasına Yönelik t Testi Sonuçları.....	44
Tablo 5: 1. Deney ve Kontrol Gruplarının Okuduğunu Anlama Testi Ön ve Son Test Puanları	53
Tablo 6: 2. Deney ve Kontrol Gruplarının Okuduğunu Anlama Testi Ön ve Son Test Puanları.....	54
Tablo 7: 1. Deney Grubu İçin Deney Öncesi ve Sonrası Okuduğunu Anlama Testi Puanlarının Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi ile Analiz Sonuçları	54
Tablo 8: 1. Kontrol Grubu İçin Deney Öncesi ve Sonrası Okuduğunu Anlama Testi Puanlarının Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi ile Analiz Sonuçları.....	55
Tablo 9: 2. Deney Grubu İçin Deney Öncesi ve Sonrası Okuduğunu Anlama Testi Puanlarının Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi ile Analiz Sonuçları	55
Tablo 10: 2. Kontrol Grubu İçin Deney Öncesi ve Sonrası Okuduğunu Anlama Testi Puanlarının Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi ile Analiz Sonuçları.....	56
Tablo 11: 1. Deney Grubunun Alt ve Üst Beceri Gruplarının Okuduğunu Anlama Testi Ön ve Son-Test Puanları	56
Tablo 12: 1. Deney Grubu Alt Beceri Grubu İçin Deney Öncesi ve Sonrası Okuduğunu Anlama Testi Puanlarının Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi ile Analiz Sonuçları.....	56
Tablo 13: 1. Deney Grubu Üst Beceri Grubu İçin Deney Öncesi ve Sonrası Okuduğunu Anlama Testi Puanlarının Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi Sonuçları ...	57
Tablo 14: 1. Kontrol Grubunun Alt ve Üst Beceri Gruplarının Okuduğunu Anlama Testi Ön ve Son-Test Puanları.....	57
Tablo 15: 1. Kontrol Grubunun Alt Beceri Grubu İçin Deney Öncesi ve Sonrası Okuduğunu Anlama Testi Puanlarının Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi ile Analiz Sonuçları	58

Tablo 16: 1. Kontrol Grubu Üst Beceri Grubu İçin Deney Öncesi ve Sonrası Okuduğunu Anlama Testi Puanlarının Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi Sonuçları.....	58
Tablo 17: 2. Deney Grubunun Alt ve Üst Beceri Gruplarının Okuduğunu Anlama Testi Ön ve Son-Test Puanları.....	58
Tablo 18: 2. Deney Grubu Alt Beceri Grubu İçin Deney Öncesi ve Sonrası Okuduğunu Anlama Testi Puanlarının Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi ile Analiz Sonuçları	59
Tablo 19: 2. Deney Grubu Üst Beceri Grubu İçin Deney Öncesi ve Sonrası Okuduğunu Anlama Testi Puanlarının Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi Sonuçları ...	59
Tablo 20: 2. Kontrol Grubunun Alt ve Üst Beceri Gruplarının Okuduğunu Anlama Testi Ön ve Son-Test Puanları	59
Tablo 21: 2. Kontrol Grubunun Alt Beceri Grubu İçin Deney Öncesi ve Sonrası Okuduğunu Anlama Testi Puanlarının Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi ile Analiz Sonuçları.....	60
Tablo 22: 2. Kontrol Grubu Üst Beceri Grubu İçin Deney Öncesi ve Sonrası Okuduğunu Anlama Testi Puanlarının Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi Sonuçları...	60
Tablo 23: 7/D Sınıfı Kişisel Bilgi Formu.....	82
Tablo 24: 7/F Sınıfı Kişisel Bilgi Formu.....	82
Tablo 25: 7/G Sınıfı Kişisel Bilgi Formu.....	83
Tablo 26: 7/M Sınıfı Kişisel Bilgi Formu.....	83
Tablo 27: 7/D Sınıfı Okuduğunu Anlama Ve Çözümleme Becerileri Ölçeği.....	84
Tablo 28: 7/F Sınıfı Okuduğunu Anlama Ve Çözümleme Becerileri Ölçeği.....	85
Tablo 29: 7/G Sınıfı Okuduğunu Anlama Ve Çözümleme Becerileri Ölçeği.....	86
Tablo 30: 7/M Sınıfı Okuduğunu Anlama Ve Çözümleme Becerileri Ölçeği.....	87
Tablo 31: 7/D Sınıfı Okuma Alışkanlığına İlişkin Tutum Ölçeği.....	88
Tablo 32: 7/D Sınıfı Okuma Alışkanlığına İlişkin Tutum Ölçeği.....	89
Tablo 33: 7/F Sınıfı Okuma Alışkanlığına İlişkin Tutum Ölçeği.....	90
Tablo 34: 7/F Sınıfı Okuma Alışkanlığına İlişkin Tutum Ölçeği.....	91

Tablo 35: 7/G Sınıfı Okuma Alışkanlığına İlişkin Tutum Ölçeği.....	92
Tablo 36: 7/G Sınıfı Okuma Alışkanlığına İlişkin Tutum Ölçeği.....	93
Tablo 37: 7/M Sınıfı Okuma Alışkanlığına İlişkin Tutum Ölçeği.....	94
Tablo 38: 7/M Sınıfı Okuma Alışkanlığına İlişkin Tutum Ölçeği.....	95

ŞEKİLLER

Şekil 1: Okuma Alışkanlığında Basamaklar.....	7
Şekil 2: Okuma Kültürü Edinme Süreci.....	8
Şekil 3: Nicel Anket Formu 1. Soru Notu Artanlar/Azalanlar.....	62
Şekil 4: Nicel Anket Formu 2. Soru Notu Artanlar/Azalanlar.....	63
Şekil 5: Nicel Anket Formu 3. Soru Notu Artanlar/Azalanlar.....	64
Şekil 6: Nicel Anket Formu 4. Soru Notu Artanlar/Azalanlar.....	65
Şekil 7: Nicel Anket Formu 5. Soru Notu Artanlar/Azalanlar.....	66
Şekil 8: Nicel Anket Formu 6. Soru Notu Artanlar/Azalanlar.....	67

İÇİNDEKİLER

ÖN SÖZ.....	i
TÜRKÇE ÖZET SAYFASI.....	ii
İNGİLİZCE ÖZET (ABSTRACT) SAYFASI.....	iii
KISALTMALAR.....	v
TABLOLAR	vi
ŞEKİLLER.....	ix
İÇİNDEKİLER.....	x
GİRİŞ.....	1

BİRİNCİ BÖLÜM

1.1. Problem Durumu	3
1.1. Problem Cümlesi.....	4
1.1.2. Alt Problemler.....	4
1.2. Amaç ve Önem.....	4
1.3. Sınırlılıklar.....	4
1.4. İlgili Araştırmalar.....	4

İKİNCİ BÖLÜM

2. KURAMSAL ÇERÇEVE.....	6
2.1. Okuma Nedir?.....	6
2.2. Okuduğunu Anlama.....	10
2.3. Türkçe Dersi ve Okuma Becerisinin Öğretimi.....	16
2.4. Okuma Becerisi Öğretiminin Amaçları.....	17
2.5. Okuma Becerisi Öğretiminin Temel İlkeleri.....	30
2.6. Okuma ve Okuduğunu Anlama Becerisinin Geliştirilmesi.....	30
2.6.1.1. Okuduğunu Anlamanın Eğitim - Öğretimdeki Yeri ve Önemi...	35
2.6.1.2. Okuma Çemberi	35

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

3. YÖNTEM.....	42
3.1. Araştırmanın Modeli.....	42
3.2. Çalışma Grubu.....	42
3.3. Verilerin Toplanması.....	44
3.3.1. Veri Toplama Araçları.....	45
3.3.2. Metinlerin Belirlenmesi.....	47
3.3.3. Uygulamada Kullanılacak Kazanımların Belirlenmesi.....	47
3.3.4. Okuduğunu Anlama Ölçeğinin Hazırlanması.....	48
3.3.5. Okuduğunu Anlama Ölçeğinin Geçerlilik ve Güvenirliliği.....	48
3.3.6. Uygulama.....	49
3.4. Veri Çözümleme Teknikleri	52

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

4. BULGULAR VE YORUM.....	53
4.1. Okuma çemberi yönteminin okuduğunu anlama becerisine etkisi...	53
4.2 .Öğretmen ve öğrencilerin, okuma çemberinin sağladığı yararlarla ilişkin görüşleri, yöneme yönelik tutumları	61
4.3. Öğretmen ve öğrencilerin grup projelerine ve çalışmalarına ilişkin görüşleri.....	66

BEŞİNCİ BÖLÜM

5.SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER.....	70
5.1. Sonuçlar ve Tartışma.....	70
5.2. Öneriler.....	73
5.3. Kaynakça.....	74
EKLER.....	82

GİRİŞ

Var olan eğitim sistemimizde, okuma - anlamaya dayanan etkinlikler oldukça önemli bir yer tutmaktadır. Öğretme - öğrenme süreci içerisinde yer alan okuma çalışmaları, anlamaya yönelik etkinliklerle desteklenmediğinde, yapılacak olan öğrenmelerden hedeflenen düzeyde verim alınamayabilir. Bu nedenle, okuma - anlamaya dayalı çalışmalarda, mevcut olan bilgi, duygu ve düşünceleri anlamaya, kavramaya, bu bilgileri yorumlamaya, öğrencilerin belirli dil ve zihinsel becerileri kazanmalarına bağlıdır.

Uşak ilindeki 300 öğrenciye, “İlköğretim Öğrencilerinin Okuma Alışkanlıkları ve Okuma İlgileri” adlı ölçme aracı uygulanmış. Yapılan araştırmaya katılan öğrencilerin çoğunluğunun okuma alışkanlığına sahip olmadığı, öğrencilerin, orta ve alt düzey okuyucular oldukları ve bu öğrencilerin tamamına yakınının, gün içerisinde okumaktan ziyade, TV seyretmeyi veya internette oyun oynamayı tercih ettikleri, ayrıca bu öğrencilerin önemli bir bölümünün bir kitaplığa bile sahip olmadığı, öğrencilerin masal ve hikâye türünde, konuları hayvan ve kahramanlık konulu olan kitapları okumaktan hoşlandıkları, ancak öğrencilerin, 100 Temel Eser listesindeki kitapları okumaktan hoşlanmadıkları belirtilmiş. Öğrencilerin okuma alışkanlığına sahip olmama sebeplerini şöyle sıralamışlardır:

Toplumda kitabın yaşamsal bir gereksinim olarak kabul edilmemesi, aile, öğretmen ve çevrelerindeki büyüklerinin öğrencilere model olmamaları, okuma kaynaklarındaki nitelik eksikliği ve öğrencinin ilgisini çekmemesi, eğitim sistemimizde okuma alışkanlığı kazandıracak proje ve programların yetersiz oluşu, kitle iletişim araçlarının okuma eyleminden daha cazip olması ve okuma eyleminin en kolay, en ucuz ve en uygun ortamı kabul edilen kütüphanelerin çeşitli nedenlerle bu işlevini yerine getiremeyişi (Duran, Sezgin, 2012: 1649).

Öğrencilerin okuma ve anlama becerilerini, hayat boyunca kullanacakları düşünülürse kendilerini sürekli geliştirmeleri gereken bu becerilerin ilk aşamasını oluşturur. Sadece Türkçe dersi için değil, diğer derslerde de bu becerilerin geliştirilmesi önemlidir. Çünkü okuma ve anlamaya dayalı becerileri geliştirilmemiş çocukların diğer derslerde de doğal olarak başarısı düşmekte, yaşam boyunca öğrenim hayatlarında, akademik başarıyı yakalayamamaktadırlar.

Okuma eğitiminde farklı yöntem ve teknikler kullanılmaktadır. Bunların etkililiği üzerine çeşitli araştırmalar yapılmıştır. Dünyada otuz yıla yakın süredir uygulanan, fakat Türkiye’de yaygın olarak kullanılmayan yöntemlerden biri de okuma çemberidir.

Okuma çemberi yöntemi, klasik okuma ve anlama çalışmalarından farklı bir yapı içerisinde, öğrencilerin okuma ve anlama becerilerini arttırarak üst düzeyde zihinsel becerilerini geliştirmelerine imkan sağlamak ve okuma alışkanlığı kazandırmak amacıyla ortaya konan farklı bir uygulamadır. Okuma çemberini diğer yöntemlerden farklı kılan ise, öğrencilerin belirli aralıklarla toplanması ve her hafta okudukları kitapları belirledikleri bölüme kadar tartışmaları, hem düşük hem de yüksek yetenekli öğrencilerin kitabı okumaları için zaman tanınması, öğrencilerin kendilerine uygun kitabı seçmelerine izin verilmesidir. Ayrıca öğrenciye kitap okuma kültürü kazandırmada hem iş birliği hem de bireysel okumanın birlikte gerçekleştirildiği etkili bir yöntemdir.

İşcan vd. (2013: 13)’nin yaptıkları araştırmada ise ankete katılan öğrencilerin %56 ‘sı da okudukları kitabı kendi aralarında tartışmadıklarını söylemişlerdir. Ergenlik çağındaki bu çocukların birbirlerinin düşüncelerinden yoğun olarak etkilendikleri bu dönemde öğretmene büyük görevler düştüğü, öğretmenin derste kitap hakkında sohbetler açabileceği, kitap hakkında münazaralar yaptırabileceği böylece çocuklara kitap okuma alışkanlığının edinilmesinde önemli mesafeler alınacağı da belirtilmiştir.

Okuma zevki ve alışkanlığı kazanmamış bireyin eğitimi yarım kalmıştır gerçeğinden hareketle aile ve öğretmen, çocuklara okuma alışkanlığı kazandırmanın ne kadar önemli olduğunu unutmamalıdır. “Ağaç yaş iken eğilir.” atasözümüzden de hareketle nesillerin düzenli bir okuma alışkanlığına sahip olması zorunludur. Bu da ancak nitelikli bir şekilde okullarda formal olarak kazandırabilir. Çünkü çevrede olumsuz uyarıcılar oldukça fazla bulunmaktadır. Çocuklara okuma zevk ve alışkanlığını kazandırmaya çalışırken aynı zamanda onların okuduğunu anlama becerisi de geliştirilmelidir. Bunu yaparken de emredici bir üslup kullanılmamalı, aksine güdüleyici ve özendirici bir yaklaşımla ailenin de desteği alınmalıdır. Bu bağlamda, son dönemlerde bilimsel etkililiği ortaya konmuş alternatif yöntemlerden de faydalanılmalıdır.

BİRİNCİ BÖLÜM

1.1. Problem Durumu

Türkiye'nin önemli problemlerinden biri kitap okuma alışkanlığının olmaması ve okuduğunu anlama becerisinin çok düşük seviyelerde bulunmasıdır. Türk toplumunun sosyo - ekonomik olarak seviyesi artmasına rağmen kitap okuma alışkanlığını istenilen seviyelere çıkaramamıştır. Bu durum okuma alışkanlığının bir kültür sorunu olduğunu göstermektedir. Bu nedenle ilkök ve ortaokul seviyesinde daha etkili uygulamalarla öğrencilere kitap okuma kültürünün kazandırılması gerekmektedir. Çünkü kitap okuma kültürü yerleşen bireylerde okuduğunu anlama becerisi de doğal olarak gelişecektir.

Ülke bireylerinin eğitiminde önemli bir yere sahip olan ilköğretimde, öğrencilere birçok davranış kazandırılmaya çalışılır. Milli Eğitim Bakanlığı İlköğretim Kurumları Mevzuatı'nda Madde 106'da öğrencilerden kitapları sevmeleri, korumaları, okuma alışkanlığı davranışlarını kazanmaları beklenmektedir (MEB, 2011).

Okuma alışkanlığı programda yer almasına rağmen, PISA ve TEOG sonuçlarına bakıldığında yapılan araştırmalar da göstermektedir ki istenilen amaca ulaşılamamaktadır.

PISA en az 7 yıl öğrenim görmüş olması koşuluyla 15 yaş öğrencilerine uygulanır. Bu yaştaki öğrenciler, birçok ülkede geçerli olan zorunlu öğrenim süresini doldurmak üzere olduklarından 15 yaş, PISA tarafından öğrenciliğin ardından yetişkin bir vatandaşlığın başlayabileceği en küçük yaş olarak kabul edilir. PISA 2012 uygulamasına, 65 ülkeden 15 yaşında yaklaşık 28 milyon öğrenciyi temsilen 510 bin civarında öğrenci katılmıştır. PISA 2012 çalışmasına Türkiye'den 4848 öğrenci katılmıştır. Bu öğrencilerin sınıf seviyesi 7. sınıftan 12. sınıfa kadar değişmektedir. Türkiye, okuma alanında yapılan sınavdan 475 puan alarak başarı sıralamasında 42. olmuştur. OECD okuma başarı ortalaması 496 puandır ve Türkiye OECD okuma başarı ortalamasının altında kalmıştır (Aytaş, Kardaş, 2014: 81).

Yukarıdaki sonuçlar da bize yeni bir yöntem ihtiyacı olduğunu göstermektedir.

1.1. Problem Cümlesi

Okuma çemberi yönteminin okuduğunu anlama becerisine etkisi ne düzeydedir?

1.1.2. Alt Problemler

Öğretmen ve öğrencilerin yöntemin sağladığı faydalara ilişkin görüşleri ve okuma çemberine yönelik tutumları nasıldır?

Öğretmen ve öğrencilerin grup projelerine ve çalışmalarına ilişkin görüşleri nelerdir?

1.2. Amaç ve Önem

Okuma çemberinin ortaokul 7. sınıf öğrencilerinde okuduğunu anlama becerilerine etkisi ile öğrencilerin ve öğretmenlerin yöneme yönelik görüşlerini incelemektir.

1.3. Sınırlılıklar

Çalışma, örnekleme alınan öğrenci, öğrenciye uygulanan test ve anketler, okuma ve okuduğunu anlama becerisini değerlendirecek ölçeklerle sınırlandırılmıştır.

1.4. İlgili Araştırmalar

Araştırma bulgularına göre, okuma çemberinin öğrencilerin okuduğunu anlama becerisini geliştirme yönündeki etkisi, bu beceri yönünden yeteneği az olan öğrenciler üzerinde daha fazladır. Mizerka (1999) ile Blum ve diğerleri (2002) tarafından yapılan çalışmalarda, bu araştırmanın öğrencilerin okuma çemberi uygulamasından daha fazla fayda sağladığı tespit edilmiştir. Yine, Avcı ve Yüksel (2011) tarafından yapılan çalışmada da okuma çemberinin okuduğunu anlama becerisi düşük öğrenciler üzerinde daha etkili olduğu tespit edilmiştir. Bu bulgulara göre; okuduğunu anlama becerisi düşük öğrencilerin okuma çemberinden daha fazla fayda sağladığı düşünülebilir, denilmiştir.

Öğrencilerin yaşadıkları okuma sorunlarını ortadan kaldırarak iyi birer okur olabilmelerini sağlamak için araştırmacılar, bilişsel süreçlere odaklanarak bu süreç içerisinde yararlanılabilecek okuma stratejilerinin etkisini araştırmaya yönelmişlerdir. Kuşkusuz bu araştırmalar, okuma becerisinin geliştirilmesinde okuma stratejilerinin son derece önemli etkileri olduğunu ortaya koymaktadır (Ülper, 2011: 221).

“Okuma çemberi ilköğretim beşinci sınıf öğrencilerinin okuduğunu anlama becerisini geliştirmektedir” ve “Okuma çemberi, okuduğunu anlama becerisi düşük olan ilköğretim beşinci sınıf öğrencilerinin okuduğunu anlama becerisini, yüksek olanlara göre daha fazla geliştirmektedir” şeklinde iki araştırma hipotezi sınanmıştır (Avcı vd., 2013: s. 543). Araştırma kapsamında uygulanan test ile ölçülen okuduğunu anlama becerisi yüksek olan öğrencilerin, becerilerinde bir artış olmamıştır fakat bu sonuçtan okuma çemberinin bu öğrencilere hiçbir etkisinin olmadığı çıkarılmamalıdır. Oysa az kitap okuma, kitap okumayı sevmeme, bilişsel yetenek açısından düşük olma gibi nedenlerle okuduğunu anlama becerisi düşük olan öğrencilerin, bu yöntem sayesinde becerilerinde belirgin bir biçimde gelişme olması oldukça kayda değer bir bulgudur. Yöntemin sürekli kullanılması durumunda, okuduğunu anlama becerisi açısından düşük yeteneğe sahip öğrencilerin yüksek yeteneğe sahip olanların düzeyine ulaşabileceği söylenebilir. Okuma çemberinin okuduğunu anlamaya, derse ve kitap okumaya yönelik ilgiye etkisinin daha net bir biçimde anlaşılması için okuma çemberinin farklı kitap okuma teknikleriyle karşılaştırılması gerekir (Avcı vd., 2013: 547- 548).

Ayrıca son dönemdeki bu tür araştırmalara bakılarak okumaya güdüleyici etmenleri Ülper (2001: 322) bize şöyle aktarmıştır: Amaç belirlemek; program ve öğrencinin yaşantısı arasında bağ kurmak; sınıfta ilgi çekici metinler kullanmak; okuma stratejilerini öğretmek; derste farklı okuma stratejilerini kullanmak; sınıfta öğrencilerin düzeyine ve ilgi alanına uygun kitaplardan oluşan zengin bir kitaplığın olmasını sağlamak; öğrencilerin kitaplar hakkında birbirleriyle etkileşmelerini sağlamak; öğrencilerin iş birliği içinde çalışmalarını sağlamak, hangi kitabı nerede ve ne zaman/nasıl okuyacakları konusunda kendi kararlarını vermelerini yani öğrenci özerkliğini sağlamak; öğrencilerin yetişkinlerle etkileşime geçmelerini sağlamak; bir öğretmen olarak onlara okur modeli olmak; bir öğretmen olarak onlara kitap okumak; bir öğretmen olarak okuduklarımızı onlarla paylaşmak; iş birliği yapmak; bir öğretmen olarak öğrencileri yakından tanımak; öğrencilerle kitaplar hakkında konuşmak; öğrencilere kitap ya da okumayla ilgili ödüller vermek; öğrencileri övmek; tutarlı bir eğitim süreci yaşamak; aile bireyleri olarak okuma modeli olmak; onlara kitap okumak, ilgilerini çekecek kitaplar önermek; evde okunan kitapları onlarla tartışmak; onları okumaya teşvik etmek vb. davranışlar öğrencileri okumaya güdüleyici davranışlar olarak belirginleşmektedir .

Tüm bu araştırmalar da bize göstermektedir ki okuma çemberi gibi farklı stratejilerin yaygın olarak kullanılması eğitim açısından da büyük bir kazançtır.

II. BÖLÜM:

2. KURAMSAL ÇERÇEVE

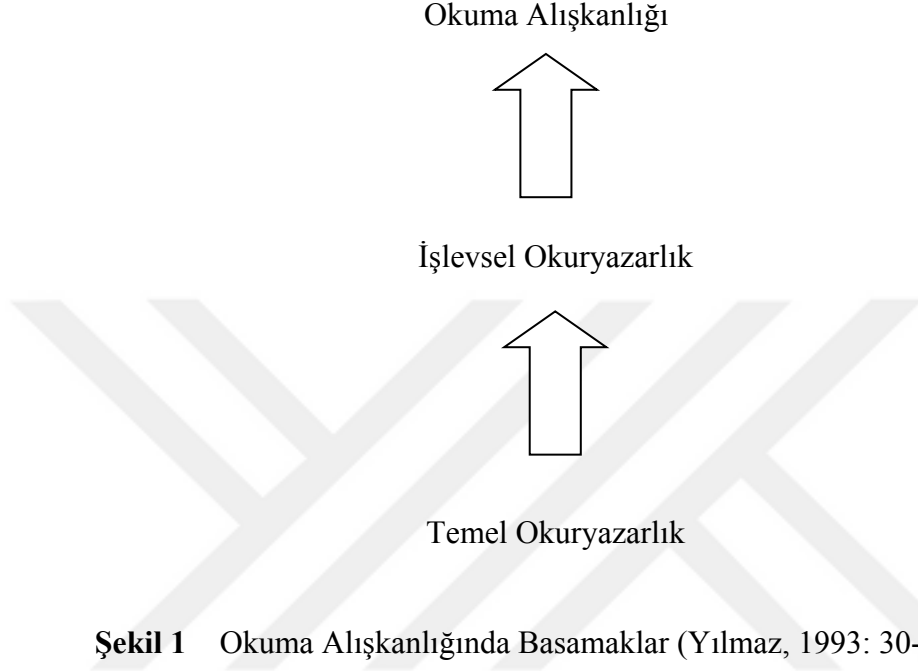
2.1. Okuma Nedir?

Okuma yaşamımızın belirli bir aşamasında veya çağında başlayıp sonra da okul hayatı bitince son bulan bir etkinlik değildir. Goethe'nin de dediği gibi “Okumayı öğrenmek sanatların en gücüdür. Ben bu işe seksen yılımı verdim yine de tam olarak öğrendiğimi söyleyemem.” (Özdemir, 2011: 12).

Kişinin kültürel, sosyal ve ruhsal gelişiminde okuma çok önemlidir. İnsan okudukça her yönüyle kendisini geliştirir. Bu nedenle de küçük yaşlarda okuma eğitimi verilirse kişinin akademik, kültürel ve sosyal açıdan daha fazla gelişeceği, başarılı olacağı açıktır. Okuma alışkanlığı kazandırmak için de çocukta okuma kültürünü yerleştirmek çok önemlidir. Çünkü okuyan insan hayata farklı açılardan bakabilen, fikir üreten, sorgulayan, aynı zamanda araştıran, dünyadaki değişim ve gelişmeleri de yakından izleyen kişidir. Bu da ancak nitelikli okuyucu yetiştirmekle mümkündür. Bilgiye ulaşmanın, kendini yenilemenin en iyi yolu da okumaktır. Kırmızı, Fenli, Kasap (2014: 355)'a göre de bilgi sahibi olmanın pek çok yolu vardır, ancak okuma bu yolların en etkili ve verimli olanıdır.

Günümüzde artık eleştirel düşünen, sorgulayan, bilginin doğruluğunu araştıran, olaylara farklı açılardan bakabilen, sorunlara değişik çözüm yolları bulabilen insanların yetiştirilmesi amaçlanmaktadır. Bilgi ve teknoloji çağında olmamız dolayısıyla bilginin çok hızlı üretilip yayıldığı aşikârdır. Dünyamızdaki hızlı gelişmelere ve değişimlere ayak uydurabilmek için okuma, okuduğunu anlama ve değerlendirme ile ilgili bilgi, değer yargıları ve ahlak kurallarında da değişimler meydana gelmiştir. Bu durum Cumhuriyet'ten günümüze yapılan Türkçe öğretimi programlarında önemsendiği gibi, 2005 ve 2015 Türkçe Öğretim Programlarında da ayrıntılı şekilde ele alınmış ve vurgulanmıştır.

Okuma alışkanlığı; bireyin, bir gereksinim ve zevk kaynağı olarak algılaması sonucu, okuma eylemini yaşam boyu sürekli ve düzenli bir biçimde ve eleştirici/ irdeleyici bir nitelikte gerçekleştirmesidir.

Şekil 1 Okuma Alışkanlığında Basamaklar (Yılmaz, 1993: 30- 31).

Okuma, bir yazıdaki sözcük, cümle ve noktalama işaretlerini görme; görülenleri göz aracılığıyla beyne taşıma; beyin aracılığıyla algılama ve anlamını kavrama işlemlerinin toplamıdır. Okuma, üç aşamalı bir etkinliktir:

- 1-Gözle okunacak metne bakma,
- 2-Metinde görülenleri beyne taşıma,
- 3-Beynin, taşınanları (belleğindekiyle karşılaştırarak) anlamlandırması.

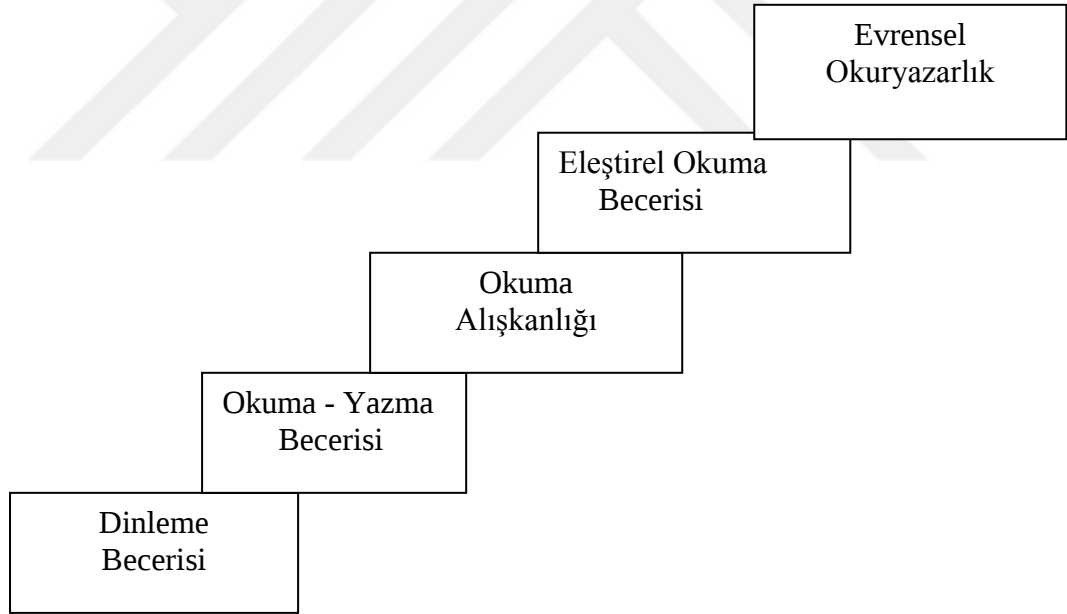
Burada önemle üstünde durulması ve veli, öğrenci, öğretmenlerin çok iyi kavraması gereken önemli bir noktayı belirtmek gerekiyor: Günümüz okuyucusunun yalnızca okuma alışkanlığı kazanması yeterli değildir (Yiğit, 2006: 20).

Okuma, dil kurallarına uyarak yazılı iletişimleri, sözlü iletişim hâline getirmek, kavramak, kıyaslamalar yapmak, yorumlamak, fikir yürütmek ve yargıya varmaktır. Çünkü okuma sırasında, okuyanın zihninde okuduğu sözcükler değil sözcüklerin anlamları belirir. Okuma işlemi sürerken hem okuduğumuzun anlamını kavramaya çalışır, doğru okuyup

okumadığımızı dikkat eder hem de okuduklarımızın ne oranda gerçeğe uygun olduğunu araştırırız. Demek ki okurken anlamın yanı sıra kıyaslama, yorumlama, yargılama da işin içine girmektedir (Genelkurmay Başkanlığı, 2007: 65).

Okuma, kişinin bilgilenmesini, gelişmesini ve eğlenmesini sağlayan bir eylemdir. Kişi sadece ders içerikli değil, ders dışı kitaplar da okuyarak farklı yerleri, yaşantıları tanıyabilir, yeni tatları öğrenebilir. Bu anlamda okuma yazının anlamlı ses hâline dönüşmesidir (Demirel, 1999'dan akt. Demirel, 2011:110). Okuma, yaşamın belli bir kesiminde başlayıp biten bir etkinlik değildir; bütün yaşam boyu sürer. Okumanın, insanın kişiliğini kurup geliştirmede, ilişkilerini biçimlendirmede, yaşamını zenginleştirmede önemli bir işlevi vardır (Özdemir, tarihsiz akt. Bölükbaş, 2006: 3).

Sedat Sever (2013: 10)'e göre okuma kültürü, birbiriyle ilişkili ve birbirini bütünleyen birçok beceriyi barındıran süreçtir. Bu sürecin ilk basamağını görsel okuryazarlık, ikincisi okuma- yazma becerisi edinme, üçüncüsü de okuma alışkanlığı becerisi kazanmadır. Okuma kültürünün yapılanmasının ise eleştirel okuma becerisinin edinilmesiyle olanaklı olduğunu belirtir.

Şekil 2 Okuma Kültürü Edinme Süreci (Sever, 2013: 28).

Yapılandırmacı yaklaşıma göre okuma, bireyin ön bilgileriyle metindeki bilgileri bütünleştirerek yeni anlamlar oluşturduğu aktif bir süreçtir. Okuma sürecinde birey yazıların anlamını araştırır, bulur, yorumlar ve yeniden anlamlandırır. Okuma, görme, algılama, seslendirme, anlama, zihinde yapılandırma gibi göz ve beynin çeşitli işlevlerinden oluşan karmaşık bir süreçtir (Güneş, 2012: 2).

Okuma eylemi, zihinsel bir eylemdir. Sözcüklerin, duyu organları yoluyla algılanıp yorumlanmasıdır. Algılama merkezine gönderilen kelimelerin anlamlandırılması, kavranması, yorumlanması, senteze tabi tutulması ve değerlendirilmesidir. Bütün bu işlemler sonucunda okuyucunun dağarcığında taze bir bilgi birikimi olarak neticelenmesidir (Çiftçi, 2007: 13).

Okuma, insanların kendi aralarında önceden kararlaştırdıkları özel sembollerin duyu organları yoluyla algılanıp beyin tarafında yorumlanarak değerlendirilmesi işlemidir (Yalçın, 2006: 47). Okuma, bir yazının harflerini, sözcüklerini, imlerini tanımak ve bunların anlamlarını kavramaktır. Bu eylem görme seslendirme yönlerinden fizyolojik, kavrama yönünden ruhsal bir süreçtir. Duyu organları ve zihin arasında etkili bir bağlantı bulunmadan, okuma etkinliği gerçekleşmez; çünkü ruhsal devinim, duyuların etkisi altındadır (Göğüş, 1978: 60). Okuma, yazıyı, sözcükleri, cümleleri, noktalama işaretleri ve öteki öğeleriyle görme, algılama ve kavrama sürecidir. Okuma, bilişsel davranışlarla psikomotor becerilerin çalışmasıyla, yazılı sembollerden anlam çıkarma etkinliğidir (Razon, 1980'den akt. Sidekli, 2005: 394).

Okumak, dilimizde birbirinden farklı birçok anlamın yüklendiği bir kelimedir. Dilimizde bu kelimeye o kadar çok anlam yüklenmiştir ki bunun anlam sınırlarını kesin bir şekilde çizmek çok zordur. Kelimeye yüklenen bu anlamlar bir araya getirilirse kişinin her anında bir şey okuduğu söylenebilir. Kişi, karşısındakinin açıkça dile getirmediklerini “niyetinden okur”, “yüzünden okur”, “hâl dilinden okur”, “gözlerinden okur”, sözlerindeki “satır aralarından okur” ve bu kişilerin “içini okur”, “ciğerini okur”, “kalbini okur”, “mektubunu dışından okur”. Söylenenlere değişik bir tutumla yaklaşırken “farklı açılardan/ farklı bir okumayı” dener ya da bunları “tersinden okumaya” çalışır. Karşısındakinin ne söylediğini duymaz yahut anlamazsa onun “dudağını okur”. Bir konuyu çok iyi bilen kişi ise o konuyu “su gibi okur” (Özbay, Bahar, 2012: 164).

Uzun yıllar okuma üzerine araştırmalar yapan Stauffer (1969:5), gerek öğrencilere yazdırdığı kompozisyonlardan gerekse bu konuda bir yıldan yirmi beş yıla kadar deneyimi olan öğretmenlerden “Okuma nedir?” sorusuna aldığı cevapları şu başlıklar altında toplamıştır:

- * Okuma, karmaşık bir süreçtir.
- * Okuma, basılı bir metinden anlam çıkarmadır.
- * Okuma, basılı kelimeyi anlam ve seslendirme kabiliyetidir.
- * Okuma, işaret, harf ve sembollerin ne anlama geldiğini yorumlamaktır.

*Okuma, yazarın basılı sözcüklerle anlatmak istediği, vurguladığı düşünceleri almaktır (Stauffer 1969'dan akt. Karatay,2014: 9).

Bilgi ediminin temel kaynağı sayılan okuma, fiziksel ve zihinsel öğelerden oluşan son derece karmaşık ve özel bir süreçtir (Bölükbaş, 2006: 33). Okuma, düşünmektir. Okuma önemli bilgilerin belirtildiği, karşılaştırıldığı, değerlendirildiği ve uygulandığı süreçtir(Çakıcı, Altunay, 2006: 41). Okuma, çok karmaşık zihinsel işlemler bütünüdür (Çakıcı, Altunay, 2006: 42).

Üretkenliğe dönük bir okumanın gerçekleşmesi için şu prensiplere dikkat edilmelidir:

- Okuma, anlam kurma sürecidir.
- Okuma, akıcı olmalıdır.
- Okuma, stratejik olmalıdır.
- Çocuk, okumaya güdülenmelidir.
- Okuma, hayat boyu devam etmelidir (Akyol, 2003'ten akt. Demir,2006:3).

Yukarıda da bahsedildiği gibi okuma oldukça karmaşık bir süreçtir. Zaten okumanın zorluğunun temelinde de okuduğunu anlama becerisinin yetersiz oluşu ve okumanın karmaşık yapısı yatmaktadır.

2.2. Okuduğunu Anlama

Anlama, yazının ya da konuşmanın ne demek istediğini algılamaktır; okuma ve dinleme etkinliğinin amacıdır. Okuma ve dinleme, temel niteliğiyle bir anlama sürecidir (Göğüş, 1978: 71).İlköğretim yıllarında kazanılan okuduğunu anlama becerisi öğrencinin yaşamı boyunca tüm öğrenmelerini olumlu ya da olumsuz yönde etkilemektedir. Bu etki okuduğunu anlama becerisi gelişmiş bireylerin derslerine olumlu olarak yansırken, okuduğunu anlama becerisi gelişmemiş olanların ise derslerine olumsuz yönde yansımaktadır (Yılmaz, 2008: 132).

Okuma, anlamayı gerektirir ve okumanın amacı anlamaktır. Bu nedenle, okuma süreci iletinin anlaşılması amacıyla basılı bir malzeme üzerinde işleyen etkin ve bilişsel bir sistemdir (Chastain, 1988'den akt. Çakıcı, Altunay, 2006: 41). Son yıllarda okuma öğretimi alanında

yapılan araştırmaların “okuma” kavramından çok, “okuma - anlama” veya “okuduğunu anlama” kavramları üzerinde yoğunlaştığı görülmektedir. Bu durumun nedeni okumanın geleneksel tanımının değişmesidir. Günümüzde okuma, yazılı sembollerini seslendirme olarak değil, anlam inşa etme olarak tanımlanmaktadır. Bu durumda okumanın nihai amacının anlama; kendinden anlam kurulan her şeyin de bir metin olduğu söylenebilir (Başaran, 2013: 108).

Okumanın anlamada önemli bir yerinin olduğu bilinmektedir. Edinilmiş bilgilerin büyük bir kısmının okuma sonunda elde edildiği dikkate alınacak olursa, okumanın ne olduğu daha büyük bir önem kazanmaktadır. Okuma, gözlerin ve beş organının çeşitli hareketlerinden ve zihninin anlamı kavrama becerisinden meydana gelen karmaşık bir faaliyetir. Yapılan bilimsel araştırmalara göre öğrendiklerimizin % 1’ini tatma duyusu yoluyla, % 1,5’unu dokunma duyusu yoluyla, % 3,5’unu koklama duyusu yoluyla, % 11’ini işitme duyusu yoluyla, % 83’ n  de görme duyusu yoluyla edinmekteyiz. Bu sonuçlara göre, göze ve kulağa hitap eden okumanın öğrenmede $\%83 + \%11 = \%94$ gibi önemli bir rol oynadığı ortaya çıkmaktadır. Buna verilerden yola çıkacak olursak, öğrenme büyük ölçüde okumaya bağlıdır (Aytaş, 2003: 155). Okuma, yaşamı anlamlandırma sürecidir. Bu olumlu ve yararlı alışkanlık üzerinde durulmalıdır. Çünkü işin özünde, yapılanı ve okunanı anlama vardır (Işcan vd.,2013, s.4). Bugünkü uygulamada ise okullar okur-yazar yetiştirmekte fakat okuyan insan yetiştirmemektedir ( zen, 2001: 14).

Eğer okuma alışkanlığını aşılamanın yanında okuma kültürünü de yerleştirmek istiyorsak değişik gelişme dönemlerinin ihtiyaç ve ilgilerinin ötesine geçmeli ve çocuğu, okuma materyallerini değişen dünyanın ihtiyaçlarına ve  evre şartlarına uydurmak üzere, g d lemeliyiz. Okuma, değişen eğilimlerden çok sürekli etkenler tarafından belirlenen bir alışkanlık haline getirilmenin yanında çocukta okuma kültürü de oluşturulmalıdır.

Okullarda  ğretme - öğrenme sürecinde öğrenme araçlarının büyük bir kısmının dile dayalı kaynaklar olması, okuduğunu anlama düzeyini  ne çıkarmaktadır. Okuduğunu anlama ve akademik basarı arasında yüksek ilişki gösteren araştırma bulguları da bu yargıyı desteklemektedir (Demirel, 1992: 325). Egelioğlu (1993: 229)’nun araştırma sonuçlarına göre, bireyin bilgi düzeyindeki öğrenmelerinin okuduğunu anlama düzeyine bakarak yorumlanabildiği ve öğrenmeye ne kadar zaman ayrılırsa ayrılısın, bireylerin okuduğunu anlama beceri düzeyi yüksek değilse, bilgi düzeyi üzerindeki öğrenmelerinin gerçekleşemeyeceği bildirilmektedir (akt. Belet, Yaşar, 2007: 71).

Smith ve Dechant'a (1961) göre okuduğunu anlama becerisi şu öğelerden oluşmaktadır:

1. Grafik sembollerle - yazı - bunların anlamları arasında çağrışım yapma,
 2. Kelimelere, metnin genel kapsamına uygun anlamlar verebilme,
 3. Deyimlerin, cümlelerin, paragrafların ve tüm parçanın taşıdığı anlamı küçükten büyüğe doğru olmak üzere hiyerarşik bir şekilde anlama; gerektiğinde parçalarla bütün arasında ilişki kurabilme,
 4. Okuduğunu değerlendirebilme, yazarın amacını ve duygu durumunu anlama,
 5. Okumakta olduğu parçadaki fikirleri, geçmiş yaşantılarıyla bağdaştırabilme,
- (akt. Dökmen, 1994: 25).

İlgili araştırmalar incelendiğinde anlamamanın okuma etkinliğinin en önemli amacı olduğunu görmekteyiz. Okuma etkinliğinde anlama olmadığı sürece öğrenme gerçekleşmeyecek ve bu etkinlik amacına ulaşamamış olacaktır. Anlama gerçekleşmişse okuma etkinliği başarıyla tamamlanmış sayılmaktadır. Buna göre diyebiliriz ki okuma temel niteliği ile bir anlama sürecidir (Sidekli, 2010: 46).

Okuma hem kelime tanıma becerisine hem de okuduğunu anlama becerisine bağlıdır. Türkçe kelime tanıma becerisi gelişmiş okuyucular, kelimeleri çabucak seslendirirler ve enerjilerinin büyük bir bölümünü anlamaya ayırırlar. Bu tür okuyucuların, okumaları akıcıdır ve okuduklarının büyük bir bölümünü anlarlar. Kelime tanıma becerisi gelişmemiş ya da az gelişmiş okuyucular ise kelimeleri seslendirmekle meşgul olduklarından anlamaya fazla vakit ayıramazlar. Bu tür okuyucular ise okumada sorun yaşarlar, yavaş ve yanlış okurlar, okuduklarının çoğunu anlayamazlar.(Yılmaz, 2008: 132).Okuduğunu anlamamanın gerçekleşmesi için kelime dağarcığının yeterli olması ve okuyucunun dikkatini yoğunlaştırması gerekir (Kavcar ve Kantemir, 1986: 70'den akt. Yılmaz, 2008, 134).

Halbuki yazıyı anlamaya, yalnız sözcüklerini bilmek de yetmez. Sözcüklerden tümcelerin anlamlarına, tümcelerden paragrafa ve sonra da konuya ve izdeme erişmek gerektir (Göğüş,1978: 71).Anlama bilinen bir dilde gerçekleşir. Hiç bilinmeyen bir dille yazılmış metin belki seslendirilebilir, fakat anlaşılamaz. Okurken anlamayı etkileyen tek unsur kelimenin tanınması da değildir. İmlanın, noktalama işaretlerinin ve o dile ait anlam özelliklerinin de bilinmesi gerekir. Aksi hâlde eksik ve yanlış anlama meydana gelir (Özbay, 2009:3) Okuduğunu anlamada, okunan kelimenin anlamını bilmek yeterli değildir. Kelimenin anlamını bilmenin yanı sıra anlama, kavrama, zihinde yapılandırma, aralarında ilişki kurma ve değerlendirme yapmak da gereklidir (Güneş, 2000: 59'dan akt. Yılmaz 2008: 133).

İçeriği ve uzunluğu nasıl olursa olsun her metnin bir yapısal bütünlüğü ve yapısal özellikleri bulunmaktadır. Bu sebeple okuduğunu anlamamanın gerçekleşebilmesi için bu yapının dikkat çeken özelliklerinin doğru kavranması gerekir (Balcı, 2009: 13- 14). Okuma,

anlamaya dayalı yaratıcı bir etkinliktir. Anlama, okumanın bir sonucu değil, temelidir. Okuma, soyut ve amaçsız bir etkinlik değildir. Okuyucular belli bir amaçla okurlar ve okuma işi daima bilgi ve deneyimlerin yanı sıra duyguları da içermektedir. Eğer okuyucu metni okurken kendine sorular sormazsa kafası karışır ve anlama gerçekleşemez. Aranılan yanıtlar metinde gizlidir. Okuyucu metinle ilgili sorduğu sorulara yanıt bulabildiği sürece metni anlayabilmektedir. Diğer taraftan anlama görecelidir; farklı beklenti ve amaçları olan okuyucular, soracakları farklı sorularla aynı metinden farklı anlamlar çıkaracaklar ve böylece metinden çıkarılacak anlam doğal olarak aranan yanıtların farklılığından ötürü farklı olacaktır (Smith, 1988'den akt. Çakıcı, Altunay, 2006: 43).

Buraya kadar bahsedilenlere baktığımızda genel olarak “Okumada amaç anlamadır.” ve “Okuma öğretiminde en önemlisi anlamayı geliştirmektir.” görüşleridir. Oysaki okumayı öğrenme çocuğun gelişimi için her açıdan çok önemlidir. Bu nedenle de okuma, zihinsel bir süreç olup anlama olmadan hiçbir anlamı yoktur diyebiliriz, fakat öğrencilerin geçmişe dayalı deneyimlerini ve ön bilgilerini kullanmaları için de farklı yöntem ve tekniklerden faydalanılmasını gereklidir.

Firdevs (2014: 211)'e göre “Okumak anlamaktır.” görüşü oldukça eskidir. Bu görüş, bireyin metni okuyarak anlama becerilerini geliştireceğini öne sürmektedir. Bunun için metin merkeze alınmakta, üzerinde yoğun incelemeler yapılarak anlamaya çalışılmaktadır. Böylece bireyin anlamayı geliştireceği düşünülmektedir. Bu çalışmalarda sadece metindeki anlamla sınırlı kalmaktadır. Oysa yapılandırmacı yaklaşıma göre okumayı anlama sürecine sadece metindeki bilgiler girmemekte, okuyucunun ön bilgileri, sosyal durumu ve çevresiyle ilgili bilgiler de girmektedir. Okuyucu ön bilgilerine dayalı olarak metindeki bilgileri farklı şekillerde alabilmektedir. Örneğin, okuyucu metnin bazı yerlerini atlayabilmekte, bazı yerlerine ekleme yapabilmektedir, metni genişletebilmekte ya da daraltabilmektedir. Yani elde ettiği bilgileri ön bilgileriyle yeniden yapılandırmaktadır. Bu süreçte okumak sadece metindeki anlamı anlamak olmamaktadır.

Anlama yeteneğinin yaşla ilerlediği bir gerçektir; çünkü yaş ilerledikçe okuyucuda sözcük ve tümce anlamları durulaşır, deyiş biçimlerini tanıma, değerlendirme yeteneği ilerler (Göğüş, 1978: 72). Okuduğunu anlama, ön bilgilerini kullanarak metinlerde verilmek istenilen düşünceleri çözmek ve bunlara anlam yüklemektir. Okuyucu kelimeyi seslendirme yapmakla yazılı kodu çözmekte ve hemen ardından seslendirdiği kelimeyi zihinde anlamlandırmaktadır (Yılmaz, 2008: 133). Kocaarslan (2013: 386) da sınıf öğretmenlerinin görüşlerine göre öğrencilerin Türkçe dersinde yaşadıkları okuduğunu anlama güçlükleri ve nedenlerini şöyle ortaya koymuştur: Araştırmaya katılan sınıf öğretmenleri, Türkçe dersinde öğrencilerin

okuduğunu anlamada; ön bilgileri okuma ortamına getirememe, sentez yapamama (bütün anlama ulaşamama), çıkarım yapamama (bağlamdaki ipuçlarını kullanamama), neden sonuç ilişkisi kuramama ve detaylara takılıp anlama odaklanmama gibi anlama güçlükleriyle karşılaştıklarını bildirmişlerdir. En sık karşılaşılan durumun ise ön bilgilerin okuma ortamına getirilmemesi olduğunu ifade etmişlerdir.

Okuduğunu anlama sürecinde metin üzerinde bazı anlama aşamalarının izlenmesi gerekir. Bu aşamaları üç başlıkta özetlemek mümkündür:

1. Metnin yapısını çözümleme
2. Metnin içeriğini anlama ve yorumlama
3. Metni eleştirme

İşte tam da bu noktada öğrencide okuduğunu anlama becerisinin geliştirilmesinde farklı bir teknik olan okuma çemberi gibi yöntemlerin faydalı olacağı düşünülmektedir (bk., 53 – 54 ss.).

Zihni iyi yönetme açısından anlama becerilerini de geliştirme büyük önem taşımaktadır. Yapılandırıcı yaklaşımda öğrencilerin anlama becerilerini dolaylı olarak geliştirmeyi beklemek yerine, doğrudan öğretim çalışmalarına ağırlık verilmektedir. Bu amaçla anlama süreçleri üzerinde durulmakta ve çeşitli anlama teknikleri öğretilmektedir. Ayrıca öğrencinin düşünme, inceleme, seçim yapma, tahmin etme, sorgulama, çıkarım yapma, sıralama, sınıflama, ilişkilendirme, sebep-sonuç ilişkileri kurma, analiz-sentez yapma, değerlendirme gibi zihinsel becerilerini geliştirici etkinliklere yer verilmektedir (Güneş, 2012: 10).

Bilgi almanın temel yollarından biri olan okumanın amacına ulaşması için, anlamanın da tam olarak sağlanması gerekir. Bir metnin okunması kadar anlaşılması da önemlidir. Ayrıca okuma becerilerinin geliştirilmesi için de anlama düzeyinin geliştirilmesi gerekmektedir (Güneş 2000'den akt. Pilten, 2007: 2).

Okuma ile ilgili tanımlara bakıldığında ortak özellik olarak anlamanın ön plana çıktığını, okumanın hangi amaçla yapıldığına bakmak yerine, ulaşılmak istenen hedefin okunan metinden anlam çıkarmak olduğu dikkat çeker. Kısacası okumanın asıl amacı okuduğunu eksiksiz ve doğru bir şekilde anlayıp kavrayabilmekle birlikte önemli olan öğrencinin ön bilgilerini, geçmiş deneyimlerini de kullanarak yeni öğrendikleriyle de sentezleyip yorumlayabilmesidir.

Diğer taraftan beyin araştırmalarında anlama sürecinin aşamaları, geliştirilecek beceriler, kullanılacak yöntem ve teknikler saptanmıştır. Bu araştırma ve çeşitli deneysel çalışmalarda anlama becerilerini geliştirmek için tahmin etme, sorgulama, özetleme ve açıklama tekniklerinin çok etkili olduğu ortaya çıkmıştır (Güneş, 2007; Güneş, 2009; National Reading Panel, 2000'den akt. Güneş, 2012: 11).

Tüm bu söylenenler bize okuma tür, yöntem ve tekniklerinin (sesli - sessiz okuma, şiir okuma, özetleyerek okuma, göz atarak okuma, işaretleyerek okuma, soru sorarak okuma, not alarak okuma, tahmin ederek okuma, okuma tiyatrosu, ezberleyerek okuma, söz korusu, metinlerle ilişkilendirme, tartışarak okuma, eleştirel okuma) derste amacına uygun olarak kullanılmasının ne kadar önemli olduğunu gösterir.

Öğrencinin okuduğu bir kitaptan ya da dinlediği bir metinden hareketle yorum ve değerlendirme yapabilmesi okuduğu eseri her yönüyle kavraması dolayısıyla eleştirebilmesi okuduğunu anlama becerisinin gelişmişliğini ve tam olarak işlevini yerine getirdiğinin göstergesidir.

Çocukluk çağında merak duygusu üst düzeydedir ve çocuk merak ettiği için anne-babasına mütemadiyen sorular sorar. Çünkü merak eden kişi sürekli yeni şeyler öğrenir, öğrenmek için okur. Bu nedenle okuma alışkanlığının en önemli çağın çocukluk çağı olduğu düşünülürse, bu alışkanlığın edinilmesinde en büyük rolü üstlenen en etkili kişiler anne-babalardır. Çünkü çocuğu kitapla buluşturacak ilk kişiler ebeveynlerdir. Bu nedenle öncelikle ailelerin okuma alışkanlığı, yöntem ve teknikleri konusunda bilinçlendirilmeleri ve çocuklarını bu hayati alışkanlığa sahip olmaları bakımından teşvik etmeleri sağlanmalıdır. Okuma kültürünü aileden alıp sonra da okulda geliştiren çocuğun okuduğunu anlama becerisi de süreç içerisinde doğal olarak gelişecektir.

2.3.Türkçe Dersi ve Okuma Becerisinin Öğretimi

Entelektüel becerileri gelişmiş bireylerin yanı sıra, alışlagelmiş durumların dışına çıkan ve farklı düşünebilen yaratıcı bireyler yetiştirmek de önemli bir olgu olarak görülmektedir. Örgün eğitimin sınırları içerisine sıkıştırılmış bireylerin yaratıcılık yetilerinin geliştirilmesi de öğrenmenin okul sıralarının dışına çıkarılmasıyla mümkündür (Gömleksiz, 2004: 186). Eğitimde, örgün eğitim kurumlarında kazandırılması gereken en önemli becerilerden biri de okuduğunu en üst seviyede anlamak olmalıdır. Genç insanları eğitme iddiasındaki kurumların bu temel beceriye kayıtsız kalması düşünülemez (Topçu, 2014: 20).

Dil öğrenimi ailede başlamakta ve okulda gelişmektedir. Dil belli bir zamanda öğrenilip bitirilmez; dil öğrenimi bir ömür boyu devam eder. Bu, dilin canlı, insanın ise sosyal bir varlık olmasının doğal bir sonucudur. Ancak, dil öğretiminde en önemli görev okula düşmektedir. Çocuk, okula gidinceye kadar ailesinde ve çevresinde dili öğrenmeye başlar. Ancak dil öğretimi, sistemli bir şekilde okul döneminde ele alınır. Okul döneminde ailenin rolü okuldaki çalışmaları destekleme şeklinde dönüşmelidir. Okulla birlikte, çevreden kazanılmış dil becerilerinin kazanılma süreci gelişigüzelikten kurtulmuş olur. Okul hayatı, dilin doğru ve etkili kullanımının öğretildiği; inceliklerinin, derinliğinin ve estetik güzelliklerinin sistematik olarak verildiği dönemdir. İşte bunun için okul döneminde, belirlenen hedeflere ulaşma açısından, dilin bir alışkanlık hâline dönüştürülmesinde Türkçe eğitim - öğretimine önemli görevler düşmektedir (Sever, 1993: 2, akt. Doğan, 2013: 3).

Göğüş, (1978: 4- 6) bu niteliklerin hepsinin ana dilinde edinilecek okuma, anlama, anlatma becerisine dayanmasını belirterek genel olarak “Çeşitli konularda ve düzeylerde yazılmış yazıları hızlı okuyup doğru, eksiksiz anlayabilmek, Türkçede kullanılan sözcükleri çeşitli anlamlarıyla öğrenerek geniş bir sözcük dağarcığı edinmek, doğru anlamaya temel olması amacıyla Türkçenin dil bilgisi kurallarını öğrenmek, sürekli okuma alışkanlığı ile bilgisini, kültürünü, her konuya ilgi ve merakını arttırmak; günlük basından, yayınlardan ve kitaplıklardan bu amaçla yararlanmaya alışmak; düşünme ve değerlendirme gücünü geliştirmek.” şeklinde açıklamaktadır.

Okuma alışkanlığı ve okuduğunu anlama becerisi yetersiz olan öğrenciler, Türkçe dersinin yanında diğer derslerde de sıkıntı yaşamaktadır. Bu nedenle iyi bir okuma eğitiminin önemi yadsınamaz.

2.4. Okuma Becerisi Öğretiminin Amaçları

Günümüzde her alanda ve dalda hızlı gelişim söz konusudur. Bu nedenle herkes kendi iş ve meslek hayatındaki değişim ve gelişimleri yakından takip etmek meydana gelen yenilikleri öğrenip hayatında uygulamak zorundadır. Bunun için teknolojik gelişmeleri de yakından izlemeli, kitap, gazete, dergi okumalı, teknolojik aletleri yerinde ve zamanında kullanarak gündemdeki haberleri, hem yurttaki hem dünyadaki yaşananları izlemeli, izlemekle kalmamalı yorumlamalı, değerlendirme sonuçlarını karşılaştırarak bir neticeye varmalıdır.

Dökmen (1994: 29 - 30)' e göre okuma becerisini geliştirmeye yönelik bir eğitim programı, başlıca üç hedefe dayanır:

- 1.Okuyucunun görsel algı kapasitesini arttırmak,
- 2.Kötü okuma alışkanlıklarının giderilmesi ve yeni okuma stratejileri öğretilmesi,
- 3.Okuyucunun kelime hazinesini, genel kültür düzeyini ve uyarıcıları organize etme becerisini arttırmaktır.

Bamberger (1990: 11) de etkili öğretim için, okumanın niteliği ve süresine ek olarak okuma eğitiminin hedefinin de önem taşıdığını R. Staiger (120, 61- 68.ss.)'in konu ile ilgili dört noktayı vurguladığını belirtir:

- a) Bireyleri okuma kapasitelerini son noktasına kadar kullanmaya özendirmek. Bu onların mutluluğu üzerinde son derecede etkili olacak ve kendi kendilerini anlamalarına rehberlik edecektir;
- b) Okumayı, öğrenme ve araştırmanın, aynı zamanda da rahatlama ve kaçışın bir aracı olarak yeterli bir biçimde kullanmak;
- c) Öğrencilerin okuma ilgilerini sürekli olarak geliştirmek;
- d) Ömür boyu pek çok türde ve pek çok amaçla okumaya yol açacak bir okuma yaklaşımı oluşmasını özendirmek.

MEB (2012: 11 - 12)'de “Okuma Becerileri Dersi Öğretim Programı”nda, genel olarak metni merkeze alarak öğrencilerin okuduğunu anlama becerisini geliştirmeyi hedeflemektedir bu bağlamda hedefleri şu şekilde sıralar:

- *Akıcı okuyabilen,
- *Okuduğunu hatırlayan, anlayan, yorumlayan, değerlendiren,
- *Tüm okuma ortamların eleştirel bakabilen,
- *Paragraf ve metin düzeyinde çözümlemeler yapabilen,
- *Basılı ve elektronik ortamlarda amacına uygun okumalar yapabilen,
- *Reklam, haber vb. medya metinlerine sorgulayıcı bakabilen,
- *Ön bilgilerin ve deneyimlerinin okuduğunu anlamada etkili olduğunun farkına varan,
- *Okudukları (öykü, deneme, gazete, dergi vb.) arasında karşılaştırmalar yapabilen,
- *Okuma sırasında kendini değerlendirebilen, daha başarılı bir okuma yapabilmek için, yapması gerekenleri belirleyen ve uygulayan,
- *Anlamakta zorlandığı metinlerden kaçınmak yerine metni çözümlemek için çabalayan,
- *Kendi okuma eğilimini belirleyerek okumayı bir kültür haline getiren,
- *Okuma kültürü geliştirmek amacıyla kütüphane ve bilişim teknolojilerini etkin kullanabilen bireyler olması hedeflenmektedir.

Demirel (1999: 133)'e göre okuma öğretiminin amacı öğrencilerin ilgi, yetenek ve yabancı dil düzeylerine göre farklılık gösterebilir. Ortak amaçları ise şöyle sıralar:

- a) Doğru, sürekli ve anlayarak okuma becerisini kazanmak,
- b) Sözcük hazinesini zenginleştirmek,
- c) Okumanın bilgi kazanmanın yollarından biri olduğunu kavramak,
- d) Doğru ve güzel dille yazılmış metinleri okuyarak anlatım gücünü geliştirmek,
- e) Okumayı zevkli bir alışkanlık haline getirmek,

Bu amaçların yanı sıra okumada esas amacın yazarın vermeye çalıştığı mesajın ne olduğunu, anlama olduğu vurgulanmalıdır.

Okuma becerisine ait temel amaçları “2006 Türkçe Öğretim Programı”nda okuma becerisini geliştirmeye yönelik beş temel amaç altında 51 kazanıma yer verilmiştir (MEB, 2006: 24 – 29). Bunlar:

- 1.Okuma Kurallarını Uygulama (5)
- 2.Okuduğu Metni Anlama ve Çözümleme (31)
- 3.Okuduğu Metni Değerlendirme (2)
- 4.Söz Varlığını Zenginleştirme (4)
- 5.Okuma Alışkanlığı Kazanma (9) şeklinde sıralanmaktadır (bk. Tablo 1).

Tablo 1: Okuma Becerisini Geliştirmeye Yönelik Hedef ve Kazanımlar

1. Okuma kurallarını uygulama 1. Sesini ve beden dilini etkili kullanır. 2. Akıcı biçimde okur. 3. Kelimeleri doğru telaffuz eder. 4. Sözü ezgisine dikkat ederek okur. 5. Okuma yöntem ve tekniklerini kullanır.	2. Okuduğu metni anlama ve çözümleme 1. Metnin bağlamından hareketle kelime ve kelime gruplarının anlamlarını çıkarır. 2. Metindeki anahtar kelimeleri belirler. 3. Metnin konusunu belirler. 4. Metnin ana fikrini/ana duygusunu belirler. 5. Metindeki yardımcı fikirleri/duyguları belirler. 6. Anlatımın kimin ağzından yapıldığını belirler. 7. Olay, yer, zaman, şahıs, varlık kadrosu ve bunlarla ilgili unsurları belirler. 8. Metindeki	2. Okuduğu metni anlama ve çözümleme 11. Okuduklarındaki öznel ve nesnel yargıları ayırt eder. 12. Okuduklarını kendi cümleleriyle, kronolojik sıra ve mantık akışı içinde özetler. 13. Metne ilişkin sorulara cevap verir. 14. Metne ilişkin sorular oluşturur. 15. Metnin türüyle ilgili özellikleri kavrar. 16. Metnin planını kavrar. 17. Metni oluşturan unsurlar arasındaki geçiş ve bağlantıları fark eder. 18. Metindeki söz sanatlarının anlatıma olan katkısını fark eder. 19. Metinde yararlanılan düşünceyi geliştirme	2. Okuduğu metni anlama ve çözümleme 21. Kendisini şahıs ve varlık kadrosunun yerine koyarak olayları, duygu, düşünce ve hayalleri yorumlar. 22. Metinde ortaya konan sorunlara farklı çözümler üretir. 23. Metindeki ipuçlarından hareketle metne yönelik tahminlerde bulunur. 24. Metnin öncesi ve/veya sonrasına ait kurgular yapar. 25. Şiir dilinin farklılığını ayırt eder. 26. Şiirin kendisinde uyandırdığı duyguları ifade eder. 27. Okuduklarını kendi hayatı ve günlük hayatla karşılaştırır. 28. Metinle	3. Okuduğu metni değerlendirme 1. Metni dil ve anlatım yönünden değerlendirir. 2. Metni içerik yönünden değerlendirir.	4. Söz varlığını zenginleştirme 1. Kelimeler arasındaki anlam ilişkilerini kavrayarak birbiriyle anlamca ilişkili kelimelere örnek verir. 2. Aynı kavram alanına giren kelimeleri, anlam farklılıklarını dikkate alarak kullanır. 3. Okuduğu metinde geçen kelime, deyim ve atasözlerini cümle içinde kullanır. 4. Okuduklarından hareketle öğrendiği kelimelerden sözlük oluşturur.	5. Okuma alışkanlığı kazanma 1. Okuma planı yapar. 2. Farklı türlerde metinler okur. 3. Süreli yayınları takip eder. 4. Okuduğu kitaplardan kitaplık oluşturur. 5. Kitaplık, kütüphane, kitap fuarı ve kitap evlerinden faydalanır. 6. Okudukları ile ilgili duygu ve düşünceleri ni arkadaşlarıyla paylaşır. 7. Şiir ezberler, şiir dinletileri düzenler, ezberlediği şiirleri uygun ortamlarda okur.
---	---	--	---	---	---	--

sebe-sonu- i- fark eder. 9. Metindeki ama-sonu- i- fark eder. 10. Okuduklarind aki -rt- anlamları bulur.	yollarının i- 20. Metne i- karşılaştırmalar yapar.	ilgili görsel öğeleri yorumlar. 29. Metnin başlığı ile i- arasındaki i- ortaya koyar. 30. Okuduğu metne farklı başlıklar bulur. 31. Metnin yazarı veya şairi hakkında bilgi edinir.			8. Ailesi ile okuma saatleri düzenler. 9. Beğendiği kısa yazıları ezberler.
--	--	---	--	--	--

Okuma becerisi, öğrencinin farklı kaynaklara ulaşarak yeni bilgi, olay, durum ve deneyimlerle karşılaşmasını sağlar. Dolayısıyla bu beceri; öğrenme, araştırma, yorumlama, tartışma ve eleştirel düşünmeyi sağlayan bir süreci de içine alır. Programda okuma öğrenme alanıyla öğrencilerin yazılı metinleri doğru, akıcı bir biçimde okuyabilmeleri, okuduklarını değerlendirip dönemin zihniyetini, kültürel, ekonomik, sanatsal, siyasi, ahlaki vb. değerleri nasıl yansıttığının farkında olarak okumayı bir alışkanlık hâline getirmeleri amaçlanmıştır (MEB, 2015: 6).

Programda yer alan okuma öğrenme alanında; metinlerin anlaşılması ve çözümlenmesi, anlamlandırılması, okunan metinlerin değerlendirilmesi ve okumanın bir alışkanlık hâline dönüştürülmesine yönelik çeşitli kazanımlara yer verilmiştir. Okuma öğrenme alanındaki kazanımlar anlama, akıcı okuma ve söz varlığı olmak üzere üç alt grupta yapılandırılmıştır (MEB, 2015: 7).

“Türkçe Dersi (1- 8. Sınıflar) 2015 Öğretim Programı”nda 5- 6- 7 ve 8. sınıf öğrencilerine yönelik okuma ile ilgili kazanım listesi şu şekilde belirtilmiştir (<http://ttkb.meb.gov.tr/www/ogretim-programlari/icerik/72>):

TÜRKÇE DERSİ 5. SINIF KAZANIMLARI

T5.2. OKUMA

Anlama

T5.2.1. Okuduklarının konusunu ve ana fikrini/ana duygusunu belirler.

T5.2.2. Okuduklarında yardımcı fikirleri belirler ve yardımcı fikirlerin ana fikri nasıl desteklediğini açıklar.

T5.2.3. Başlık ve içerik uyumunu sorgular.

T5.2.4. Metni yorumlarken metinden aktarımlar yapar.

T5.2.5. Okuduğu metindeki kahramanların özelliklerini belirler ve karşılaştırır .

T5.2.6. Metinler arası karşılaştırma yapar.

Metinlerde temaları, konuları, olayları, karakterleri karşılaştırması sağlanır.

T5.2.7. Okuduklarındaki yönlendirici ifadelerin anlamda yaptığı değişikliği fark eder. Ama, fakat, oysaki, başka bir deyişle, özellikle, ilk olarak, son olarak gibi yönlendirici ifadeleri bulması sağlanır.

T5.2.8. Hikâye, drama veya şiirde bölümlerin, sahnelerin veya dörtlüklerin metnin bütününe nasıl ilişkilendirildiğini veya birbirini tamamladığını açıklar.

T5.2.9. Gerçek ve kurguyu ayırt eder.

T5.2.10. Çoklu medya kaynaklarının güvenilirliğini sorgular.

Medya kaynakları; edu, gov, com, org vb. ele alınacaktır.

T5.2.11. Bir bilgiye veya içeriğe erişmek için basılı ve dijital içeriklerde içindekiler ve sözlük bölümünü kullanmayı bilir.

T5.2.12. Okuduğu metnin türünü belirler.

T5.2.13. Okuduğunu anlamlandırmada görsellerden yararlanır. Görsel, sözel, grafik, tablo, çizelge ve benzeri biçimlerde sunulan bilgilerin metnin anlaşılmasına nasıl katkı sağladığını açıklayarak bu bilgileri yorumlaması sağlanır.

Akıcı Okuma

T5.2.14. Bağımsız olarak metin türlerini uygun hızda okur.

Öğrenciyi zorlamamak kaydıyla bazı şiirleri ezberleme çalışmaları yaptırılır.

T5.2.15. Heceleme, tekrar ve geri dönüşler yapmadan işitilebilir bir ses tonuyla okur, vurgu ve tonlamalara dikkat eder.

T5.2.16. Yazım kurallarına ve noktalama işaretlerine dikkat ederek, uygun hızda sesli veya sessiz okur.

T5.2.17. Metni türüne göre dramatize ederek okur.

Söz Varlığı

T5.2.18. Anlamını bilmediği sözcükleri ve sözcük gruplarını öğrenir.

Sözcükleri öğrenmek için görseller, sözlük, atasözleri ve deyimler sözlüğü vb. araçlar kullanılacaktır.

T5.2.19. Okuduğu metindeki sözcük ve sözcük gruplarının cümle içinde kazandığı anlamı fark eder.

TÜRKÇE DERSİ 6. SINIF KAZANIMLARI

T6.2. OKUMA

Anlama

T6.2.1. Okuduklarının konusunu ve ana fikrini/ana duygusunu belirler.

T6.2.2. Metnin nesnel bir özetini yapar.

T6.2.3. Okuduklarında yardımcı fikirleri belirler ve yardımcı fikirlerin ana fikri nasıl desteklediğini açıklar.

T6.2.4. Başlık ve içerik uyumunu sorgular.

T6.2.5. Metinden anlam çıkarırken metin içeriğine atıfta bulunur.

T6.2.6. Okuduğu metindeki kahramanların özelliklerini belirler ve karşılaştırır.

T6.2.7. Öyküleyici metinlerde bölümler ve sahneler ilerledikçe olayların nasıl geliştiğini ve olayların akışı içinde kahramanların davranışlarının/tepkilerinin nasıl değiştiğini belirler.

T6.2.8. Metinde cümlelerin, bölümün, sahnenin veya dörtlüğün metnin bütünü ile nasıl ilişkilendirildiğini ve olay akışına nasıl katkı sağladığını analiz eder.

T6.2.9. Metinler arası karşılaştırma yapar.

Metinlerde temaları, konuları, olayları, karakterleri karşılaştırması sağlanır.

T6.2.10. Okuduklarındaki yönlendirici ifadelerin anlamda yaptığı değişikliği fark eder. Ama, fakat, oysaki, başka bir deyişle, özellikle, ilk olarak, son olarak gibi yönlendirici ifadeleri bulması sağlanır.

T6.2.11. Çoklu medya kaynaklarının güvenilirliğini sorgular.

Medya kaynakları; edu, gov, com, org vb. ele alınacaktır.

T6.2.12. Bir bilgiye veya içeriğe erişmek için basılı ve dijital içeriklerde içindekiler ve sözlük bölümünü kullanmayı bilir.

T6.2.13. Bilgilendirici metinde yazarın amacını veya konuya bakış açısını belirler.

T6.2.14. Bilgilendirici metinlerde gerekçelerle ve kanıtlarla desteklenmiş görüşleri, gerekçelerle ve kanıtlarla desteklenmeyen görüşlerden ayırt eder.

T6.2.15. Bilgilendirici metinlerde bir cümlenin, paragrafın veya bölümün metnin bütünüyle nasıl ilişkilendirildiğini analiz eder.

T6.2.16. Bilgilendirici metinde bir yazarın konuyu ve olayı sunuşunu başka bir yazarın sunuşuyla karşılaştırır.

Bilimsel bir konuda farklı gerekçe ve kanıtlardan hareketle farklı sonuçlara gidilebileceğinin anlaşılması sağlanır.

T6.2.17. Okuduklarında anlatım biçimlerini ve düşünceyi geliştirme yollarını fark eder.

T6.2.18. Gerçek ve kurguyu ayırt eder.

T6.2.19. Okuduğu metnin türünü belirler.

Akıcı Okuma

T6.2.20. Bağımsız olarak farklı türdeki metinleri uygun hızda okur.

T6.2.21. Yazım ve noktalama işaretlerine dikkat ederek uygun hızda sesli veya sessiz okur.

T6.2.22. Metin türüne göre dramatize ederek okur.

Söz Varlığı

T6.2.23. Anlamını bilmediği sözcük ve sözcük gruplarının anlamını belirler.

Sözcükleri öğrenmek için sözlük, atasözleri ve deyimler sözlüğü vb. araçlar kullanılacaktır.

T6.2.24. Okuduğu metindeki sözcük ve sözcük gruplarının cümle içinde kazandığı anlamı fark eder.

T6.2.25. Kelime ve kavramların farklı anlamlarını öğrenir ve bunları bağlama uygun şekilde kullanır.

TÜRKÇE DERSİ 7. SINIF KAZANIMLARI

T7.2. OKUMA

Anlama

T7.2.1. Okuduklarının konusunu ve ana fikrini/ana duygusunu belirler.

T7.2.2. Metnin nesnel bir özetini yapar.

T7.2.3. Okuduklarında yardımcı fikirleri belirler ve yardımcı fikirlerin ana fikri nasıl desteklediğini açıklar.

T7.2.4. Başlık ve içerik uyumunu sorgular.

T7.2.5. Metinden anlam çıkarırken anlamı desteklemek için metnin içeriğine en az birkaç kez doğrudan atıf yapar.

T7.2.6. Okudukları ile izlediklerini karşılaştırır.

Okudukları ile izlediklerini; kahramanlar mekân, zaman ve içerik yönünden karşılaştırması sağlanır.

T7.2.7. Okuduklarındaki yönlendirici ifadelerin anlamda yaptığı değişikliği fark eder.

Aksi takdirde , ama, fakat, oysaki, başka bir deyişle, özellikle, ilk olarak, son olarak, tersine, o hâlde, başka bir deyişle vb. yönlendirici ifadeleri bulması sağlanır.

T7.2.8. Paragrafın yapısını bilir.

T7.2.9. Okuduklarında anlatım biçimlerini ve düşüncüyü geliştirme yollarını fark eder.

T7.2.10. Çoklu medya kaynaklarından edindiği bilgilerin güvenilirliğini sorgular.

T7.2.11. Bir bilgiye veya içeriğe erişmek için basılı ve dijital içeriklerde içindekiler ve sözlük bölümünü kullanmayı bilir.

T7.2.12. Hikâye edici metinlerde olay örgüsünü çözümler.

Olay unsurlarının birbiriyle nasıl bir etkileşim içinde olduğunun belirlenmesi ve olay örgüsünün çözümlenmesi sağlanır.

T7.2.13. Bilgilendirici metinleri çözümler.

Kişi, olay ve düşünceler arasındaki etkileşimin çözümlenmesi; olayların /düşüncelerin kişileri nasıl etkilediği veya kişilerin olayları/düşünceleri nasıl etkilediğinin açıklanması sağlanır.

Yazarın metni nasıl yapılandırıldığını, bölümlerin metnin bütününe ve işlenişine nasıl katkı sağladığını açıklaması sağlanır.

T7.2.14. Bilgilendirici metinde sunulan gerekçeleri ve kanıtları değerlendirir.

T7.2.15. Şiirin şekil özelliklerini bilir.

Şiirde kafiye, redif gibi ahenk unsurları fark ettirilir, bunların türlerine değinilmez.

Serbest şiire ve hece ölçüsüne değinilir. İstiklâl Marşı'nın aruz ölçüsü ile yazıldığı belirtilir ancak aruz ölçüsü bilgisine girilmez.

T7.2.16. Okuduklarında anlama dayalı anlatım bozukluklarını fark eder.

T7.2.17. Yazarın metindeki bakış açısını belirler.

T7.2.18. İki farklı yazarın aynı konuda yazılmış aynı türdeki bilgilendirici metinlerini karşılaştırır.

T7.2.19. Okuduğu metnin türünü belirler.

Akıcı Okuma

T7.2.20. Bağımsız olarak farklı türde metinleri okur ve anlar.

T7.2.21. Yazım ve noktalama işaretlerine dikkat ederek, uygun hızda sesli veya sessiz okur.

T7.2.22. Metni türüne göre dramatize ederek okur.

T7.2.23. Dilin ses, şekil ve söz dizimi kurallarına uyarak okur.

Söz Varlığı

T7.2.24. Anlamını bilmediği sözcük ve sözcük gruplarının anlamını belirler.

Sözcükleri öğrenmek için görseller, sözlük, atasözleri ve deyimler sözlüğü, vb. araçlar kullanılacaktır.

T7.2.25. Okuduğu metindeki sözcük ve sözcük gruplarının cümle içinde kazandığı anlamı fark eder.

T7.2.26. İmge olarak kullanılan sözcüklerin veya deyimlerin metinde kullanılan anlamlarını belirler.

TÜRKÇE DERSİ 8. SINIF KAZANIMLARI

T8.2. OKUMA

Anlama

T8.2.1. Okuduklarının konusunu ve ana fikrini/ana duygusunu belirler.

T8.2.2. Metnin nesnel bir özetini yapar.

T8.2.3. Okuduklarında yardımcı fikirleri belirler ve yardımcı fikirlerin ana fikri nasıl desteklediğini açıklar.

T8.2.4. Başlık ve içerik uyumunu sorgular.

T8.2.5. Okudukları ile izlediklerini karşılaştırır.

Okudukları ile izlediklerini; kahramanlar, mekân, zaman ve içerik yönünden karşılaştırması sağlanır.

T8.2.6. Okuduklarındaki yönlendirici ifadelerin anlamda yaptığı değişikliği fark eder.

Özetle, kısacası, başlıca, son olarak, aksi takdirde, ama, fakat, oysaki, başka bir deyişle, özellikle, ilk olarak, son olarak, tersine, o hâlde, başka bir deyişle vb. yönlendirici ifadeleri bulması sağlanır.

T8.2.7. Paragrafın yapısını bilir.

T8.2.8. Okuduklarında anlatım biçimlerini ve düşüncüyü geliştirme yollarını fark eder.

T8.2.9. Çoklu medya kaynaklarından edindiği bilgilerin güvenilirliğini sorgular.

T8.2.10. Bir bilgiye veya içeriğe erişmek için basılı ve dijital içeriklerde içindekiler ve sözlük bölümünü kullanmayı bilir.

T8.2.11. Okuduklarını anlamlandırmak için metnin içinden alıntılar yapar.

T8.2.12. Okuduğu metnin türünü belirler.

T8.2.13. Hikâye edici metinlerde olay örgüsünü çözümler.

T8.2.14. Bilgilendirici metinleri çözümler.

Kişi, olay ve düşünceler arasındaki etkileşimin çözümlenmesi, olayların /düşüncelerin kişileri nasıl etkilediği veya kişilerin olayları/düşünceleri nasıl etkilediğinin açıklanması sağlanır.

T8.2.15. Bilgilendirici metinde sunulan gerekçeleri ve kanıtları değerlendirir.

T8.2.16. Şiirin tür ve şekil özelliklerini bilir.

T8.2.17. Okuduklarında anlama dayalı anlatım bozukluklarını fark eder.

T8.2.18. Yazarın metindeki bakış açısını belirler.

T8.2.19. Aynı konuda yazılmış farklı türlerdeki bilgilendirici metinleri karşılaştırır.

T8.2.20. Aynı konu üzerinde birbiri ile çelişen bilgileri/görüşleri analiz eder.

Birbiri ile çelişen bilgiler sunan iki farklı bilgilendirici metinde görüş farklılığının olgulardan mı yorum farklılığından mı kaynaklandığının belirlenmesi sağlanır.

T8.2.21. Okuduklarındaki olay zincirlerini neden-sonuç ilişkileriyle açıklar.

T8.2.22. Okuduklarındaki söz sanatlarını bulur.

Benzetme, kişileştirme, konuşturma, zıtlık, abartma söz sanatları verilir.

T8.2.23. Çoklu medya kaynaklarındaki mesajları anlar ve değerlendirir.

T8.2.24. Bir eserin yazılı metni ile aynı eserin medya sunumunu karşılaştırır.

T8.2.25. Kurgu metinler ile anonim eserleri karşılaştırır.

Kurgu metinlerin; geleneksel masallar, kahramanlar, temalar, inançlar veya değerlerden nasıl yararlandığını veya etkilendiğini fark etmesi sağlanır.

Akıcı Okuma

T8.2.26. Bağımsız olarak farklı türde metinleri okur ve anlar.

T8.2.27. Yazım ve noktalama işaretlerine dikkat ederek, uygun hızda sesli veya sessiz okur.

T8.2.28. Dilin ses, şekil ve söz dizimi kurallarına uyarak okur.

Söz Varlığı

T8.2.29. Anlamını bilmediği sözcük ve sözcük gruplarının anlamını belirler.

Sözcükleri öğrenmek için görseller, sözlük, atasözleri ve deyimler sözlüğü, vb. araçlar kullanılacaktır.

T8.2.30. Okuduğu metindeki sözcük ve sözcük gruplarının cümle içinde kazandığı anlamı fark eder.

Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda 5 - 8. sınıf okuma öğrenme alanı kazanımları hayat boyu öğrenme ve istihdam edilebilirlik açısından kritik öneme sahip becerileri kapsamaktadır. Okuduğunu anlama, nesnel biçimde özetleme, bir işin veya işlemin basamaklarını doğru bir şekilde anlama, doğru bir şekilde alıntı ve aktarımlar yapma, doğrudan atıf yapma, öyküleyenin veya yazarın bakış açısının metni nasıl etkilediğini analiz etme, okuduğu bilgilerde gerekçe ve kanıtları sorgulama ve yargılama, imge olarak kullanılan sözcükleri kendi bağlamında anlamlandırma, performans veya sahne gösterimlerinde kurgu

ile olguları ayırt edebilme, aynı konuda birbiriyle çelişen görüşlerin öznel bakış açılarından mı yoksa nesnel olgu farklılıklarından mı kaynaklandığını ayırt etme gibi bilgi ve beceriler, metinler üzerinden uygulamalar yoluyla ölçülmeli ve değerlendirilmelidir (MEB, 2015: 14).

Programda(MEB, 2015: 4) yöntem, teknik ve stratejiler kazanımlara götüren birer araç olarak değerlendirilmiştir. Öğretmenlerden, öğrencilerin dil becerilerini geliştirmek için öğrenme ortamlarında yöntem, teknik, strateji öğretimine ve bunların kullanılmasına yönelik olarak gerekli yönlendirmeleri yapmaları beklenir, denilerek programda yöntem adı verilmeden farklı yöntemlerin kullanılabileceği de vurgulanmıştır.

2.5. Okuma Becerisi Öğretiminin Temel İlkeleri

İnsan beyni ve beyinle ilgili süreçler, çocuk gelişimi ve davranış bilimleriyle ilgili olarak son yıllarda yapılan araştırma sonuçlarına göre okumanın beş temel ilkesi vardır (Akyol, 1997: 26'dan akt. Özbay, 2009: 8 - 9).

- 1- Okuma bir anlam kurma sürecidir.
- 2- Okuma akıcı olmak zorundadır.
- 3- Okuma mutlaka stratejik olmalıdır.
- 4- Okuma motivasyon gerektiren bir faaliyettir.
- 5-Okuma devamlı gelişen bir beceridir.

Arıcı (2013: 19)'ya göre bir yazıyı okuyup anlamak için şu hususlara dikkat edilmelidir:

- Okunan yazının konusunu/ temasını saptamak.
- Anlaşılmayan kelime ve cümleleri anlamak.
- Yazının ana fikrini bulmak.
- Yazının yardımcı fikirlerini görüp anlamak.
- Yazının genel yapısını anlamak.

2.6. Okuma ve Okuduğunu Anlama Becerisinin Geliştirilmesi

Okuduğunu anlama, ön bilgilerini kullanarak metinlerde verilmek istenilen düşünceleri çözmek ve bunlara anlam yüklemektir. Okuyucu kelimeyi seslendirme yapmakla yazılı kodu çözmekte ve hemen ardından seslendirdiği kelimeyi zihinde anlamlandırmaktadır. Okuyucu bir metni okuduğunda metinde geçen düşünceyle ön bilgilerini bütünleştirir. Metinde geçen kelimelerin anlamlarından hareketle, cümlelerin anlamlarına, cümlelerden paragrafların anlamına ve paragraflardan da konunun anlamına ulaşır (Yılmaz, 2008: 133).

Yaşam boyu öğrenmenin bir gereği olarak sürekli değişen ve gelişen teknolojiye ayak uydurmak, çağı yakalamak ve onu gereklerini yerine getirmek için bireyin nitelikli bir okurluk donanımına sahip olması gerekir. Bunun için de çocukluktan başlayan, aile içerisinde desteklenen, eğitim kurumları ve toplumun bütün ilgili kesimlerinin de eşlik ettiği, etkili okuma stratejileri ve yöntemleri geliştirilmelidir.

Öğrenciler, okulda edindikleri okuma, yazma ve problem çözme becerilerinin yanında, düşünme süreçlerinin farkında olurlarsa öğrenme becerilerini güçlendirebilirler (Karatay, 2010: 462). Okuyucunun okuduğunu anlamasını geliştirmek için okuma öncesi, okuma sırası ve okuma sonrasında birtakım stratejiler kullanması metnin anlaşılmasını kolaylaştırır. (Yılmaz, 2008: 136).

Anlamak; uyarıların zihinde eski izlenimler ve bilgilerle birleşerek algılanması olduğuna göre, izlenimler edinmiş olmamız gerekir. Yoksa zihin yeni düşüncüyü birleştirecek dayanaklardan yoksun kalır diyen Göğüş (1978: 74) anlamaya yarayan zihinsel öğelerinden başlıcalarını da şöyle sıralar: Türkçeyi ve anlatım yollarını tanımak yani çok sözcük öğrenmek, dilimizdeki özel anlatım biçimlerine alaylı, ağırbaşlı anlatımlara, taşlama vb. söz sanatlarına öğrenciler alıştırmalıdır; türlerin düzenleyim planlarını tanımak; yaşam yoluyla deney kazanmak yani gezi, gözlem, araştırma ve inceleme anlam yeteneğini en çok arttıran yoldur; sinema, tiyatro, radyo, televizyon vb. teknoloji ve iletişim araçlarından faydalanmayı öğrenme yollarının öğrenilmesi; her alanda bilgi kazanmak, anlamamanın en büyük yardımcısıdır. Konferanslar, açık oturumlar, çeşitli konularda tartışmalar, kitap okumak bilgi kazandırıcı yollardır.

Anlama yeteneği, çeşitli düşünce, bilgi ve edebi yapıtları anlama etkinlikleri ve alıştırmalarıyla artar. Okuma ve anlama bir eğitim ister. Bu amaçla şu etkinlikler yapılabilir:

- a) Özgür okuma, gençleri kendi kendilerine okuyarak anlamaya alıştıran en verimli yoldur.
- b) Güdümlü okuma, öğretmenin gerekli açıklamaları, sorularıyla bir yapıtta anlaşılması gereken yerler, yönler üzerinde öğrencileri alıştıran. Bir çeşit okuma ve anlama örneği verir. Güdümlü okuma için düzenlenen sorular, yapıtın özellikle anlaşılması gerekli yönleri üzerinde durmalıdır.
- c) Dikkatli okuma da, iyi anlamamanın etkenlerindendir. Okuduklarını hatırında tutan okuyucu, yazı ilerledikçe karşılaştığı yeni kavramları, baştakilerle daha kolay birleştirir; neden- sonuç ilgisine kolay erişir. Okuyucu “Ne? Kim? Neden? Niçin?”

- d) Nerede? Nasıl? Bu ne demek?” gibi sorularla dikkatini uyanık tutabilir. Dikkati uyanık tutacak bir yol da, yazının amacını en iyi belirten sözleri ya da sözcükleri aramaktır.
- ç) Okunan yazının düşünce ya da olayını özetlemeye çalışmak anlamaya yardım eder. Ancak özet, ana düşünceyi, izdemi, olayı en iyi anlatacak biçimde ve kısa olmalıdır.
- d) Okunan üzerinde tartışma açmak da iyi anlamaya götüren yollardandır.
- e) Soru çözümlemek amacıyla okuma, öğrencinin dikkatini uyanık tutacağı, okumaya bir amaç vereceği için anlamaya götürür.
- f) Okurken anlamı bilinmeyen sözcük ve terimleri araştırıp öğrenmeye alışmak, iyi anlama alışkanlıklarındandır (Göğüş, 1978: 75- 76).

Yukarıda bahsedildiği üzere öğrencilerin okuduğunu anlama becerilerinin geliştirilmesi için: Okullarda kitap okuma saatleri düzenlenebilir. Bu saatlerde öğrencilere çeşitli eserlerden tadımlık okumalar yapılabilir. Farklı yöntemlere başvurulabilir. Evde ise aileler çocukların kendi kitaplıklarını oluşturmaları ve zenginleştirmeleri için fırsat ve imkân yaratmalı en önemlisi de insana yapılan yatırımın bilincinde olmalıdır. Bu nedenle de ailelerin evde kitap okuma saatleri düzenlemeleri, çocuklarıyla birlikte kütüphaneye gitmeleri, çocuklara hediye alırken kitapları tercih etmeleri ve onları bu yönde yönlendirmeleri büyük bir önem taşımaktadır.

Okuduğunu anlama güçlüklerine sebep olan çevresel etkenlere baktığımızda; ailenin okuma çalışmalarına destek vermemesi, okuma ortamını oluşturmaması, aile ortamında iletişim eksikliği ve yaşanan sosyal çevredeki dilin niteliği ön plana çıkmaktadır. Araştırmaya katılan sınıf öğretmenlerinin yarısına yakını öğrencilerin okuma çalışmalarına velilerin yeterli desteği göstermediklerini ve çocukları için evde okuma ortamı oluşturmadıklarını dile getirmişlerdir (Kocaarslan, 2013: 388). Okumaya karşı olumsuz tutumları olan öğrencileri kazanmak için okuma kulüpleri kurulabilir. Böyle bir ortamda her yaşta öğrenciler belirli aralıklarla sadece okur, bir araya gelerek okudukları kitapları yorumlayabilir, düşüncelerini paylaşabilir ve böylelikle daha fazla kitap okumak için motive olurlar. Bu açıdan yetişkinler çocukların önlerinde kitap okuyarak onlara model olabilirlerse, okuyan çocukları da övücü sözlerle yüceltirlerse kitap okuma bilinci yerleşecektir (Çetin, Karaata, 2010: 208).

Ailelerin ev ortamında çocukların okuma becerilerini geliştirici etkinlikler gerçekleştirmesi, anne ve babaların iyi bir okuyucu nasıl olunur konusunda çocuklarına model olması gerekmektedir. Bunun yanında çocuklara özellikle okula başlayana kadar ev ortamında okuma literatürü ilgili farklı materyalleri tanıyabilecekleri zengin bir ortamının hazırlanması,

okula başladıktan sonra da çocuğun okuma becerilerinin gelişimine aile tarafından gerekli desteğin verilmesi önem arz etmektedir (Yıldırım, 2010: 44).

Çocukta okuma alışkanlıklarının geliştirilmesi de yine ailede sağlanmalıdır. Okuma sevgisi, okuma alışkanlığı, okuma zevki ve kültürü, okuldan önce ailede kazandırılmalı ve okul sırasında ise bu alışkanlığın aile içinde sürdürülmesi, ana babaların dikkat etmesi gereken hususlardandır. Milletçe okuma alışkanlığımızın istenilen düzeyde olmamasının sebeplerinden biri de ailede bu kültürü çocuklarımıza aşılayamayışımızdır (Tezcan, 1984: 323).

Kitap okuma eylemi sadece okulda gerçekleştirilen bir faaliyet değil, özellikle yaşam boyu bir ihtiyaç olarak algılanmalı, sürekli ve düzenli bir biçimde okumaya zaman ayrılmalıdır. Bu amaçla da ebeveynler çocuklarıyla birlikte evde serbest okuma saatleri yapmalıdırlar. Evde yapılan serbest okuma saati okuldakinden daha etkili ve verimli olacaktır. Çünkü sınıflarda kalabalık bir topluluğun olması, her öğrencinin hazır bulunuşluk düzeyinin farklı olması nedeniyle de öğretmenin her bir öğrenciyle birebir ilgilenmesinin mümkün olmadığından çocuğun okuma işini evde gerçekleştirmesi ailesi ile birlikte serbest okuma etkinliği yapması ve bunu bir eğlence olarak görmesi, anlamadığı noktalarda ailesine rahatlıkla sorabilmesi açısından daha etkili ve faydalı olacaktır. Bu sayede çocuklara okuma alışkanlığı yaşam boyu kazandırılabilir. Okuma alışkanlığını ailenin desteğini alarak olabildiğince erken yaşlarda kazandırmak önemli bir adımdır. Böylece okuldaki vaktin çoğu öğretime harcanacak, fakat okulda verilen öğretimin de evde yapılan uygulamalarla desteklenmesi gerekecektir.

Türkçe öğretiminde okuma süreçlerinin akla uygun bir biçimde yürütülmesi, öğrencilerin kendilerinin bilincinde oldukları, kendilerinin eksik ve güçlü yönlerini bildikleri, okuma faaliyetlerini kendilerini tanıyarak, amaçlarını bildikleri bir süreç içinde planlayıp, izleyip değerlendirmelerde bulundukları derslerle sağlanabilir (Özbay, Bahar, 2012: 175). Okuma süreci etkin, zihinsel bir süreçtir. Bu süreçte öğrencinin pasif alıcı durumda dinleyici olarak derste bulunması, kendi zihinsel sürecini harekete geçirmesini zorlaştırmakta ve engellemektedir (Güngör, Açıkgöz, 2005: 368).

Bu nedenle de araştırmacılar, öğrencilerin okuduğunu anlama becerilerini geliştirmek ve eksikliklerini giderebilmek için farklı olarak uygulanabilecek okuduğunu anlama ve okuma stratejileri geliştirmişlerdir. Okuyucunun okuduğunu anlama becerisini geliştirmek için okuma öncesi, sırası ve sonrasında bazı stratejiler kullanması metni daha kolay anlaması ve

kavramasını sağlayacaktır. Kitap okuma alışkanlığı olan öğrencilerin okuma stratejileri ile ilgili bilişsel farkındalık düzeyleri, kitap okuma alışkanlığı olmayan öğrencilere göre daha yüksek ve iyi durumda olduğu, okuma alışkanlığının kavramaya ilişkin stratejilerde öğrencilerin bilişsel farkındalığını arttırdığı saptanmıştır (Karatay, 2010: 471).

Okuma sürecinde genel olarak iyi okuyucuların kullandıkları stratejileri Karatay (2014: 42 – 45) şu şekilde sıralar:

Planlama (Okuma Öncesi): Okuma öncesi sürecin en önemli basamağını oluşturur. Okuma öncesinde kişi konu ile ilgili ne öğreneceğine dair bir amaç ve onun etrafındaki öğrenme hedeflerini nasıl gerçekleştireceğini belirler.

Düzenleme Stratejisi (Okuma Sırası): Okuduğunu kavramak ve belirlenen amaçlara ulaşmayı sağlamak için okuma sırasında kişinin kendini kontrol etmeyi bilmesi gerekir. Okuma öncesinde belirlenen amaç ve alt amaçlara ulaşma durumunun gözden geçirilmesi, okuma sırasında gerekirse kullanılan stratejinin değiştirilmesini içerir.

Değerlendirme Stratejisi (Okuma Sonrası): Okuma sırasında da işitilebilen değerlendirme süreci, daha çok okuma sonrası süreçte okunan metnin tamamının doğru ve eksiksiz kavranıp kavranmadığının, okuma amaçlarının gerçekleşip gerçekleşmediğinin, metinle ilgili tahminlerin doğru olup olmadığının denetlenmesi ile ilgilidir.

Kişinin kendini tanımasında, toplumsallaşmasında, sağlıklı bir toplumun oluşmasında ve devam etmesindeki en önemli etken kitap okuma alışkanlığıdır. Okuma faaliyeti, ana dili eğitiminin vazgeçilmez bir parçasıdır. Okuma eğitim ve öğretiminin amacı okuyan, okuduklarını anlayan, yorumlayıp eleştirebilen öğrenciler yetiştirmektir. Gelecekte iyi konuşan, dinleyen, yaratıcı bir zekâyla yazı yazabilen kişilerin yetişmesi bunlara bağlıdır. Bu becerilerin istenilen ölçülerde geliştirilmesi için öncelikle okuma zevkinin ve alışkanlığının verilmesi gerekir (Gülşah, 2012: 63).

Aileler çocuklarına küçük yaşlarda okuma alışkanlığı kazandırmalı ve okumaya yönelik olumlu eğilim ve duygular geliştirmesine yardımcı olmalıdır. Bu nedenle, anne-babalar öncelikle kendilerini okuyarak çocuklarına örnek olmalı, çocukları ile paylaşacakları okuma ortamları yaratmalı, onları okumaya özendirmeli, ilgilerini uyandırmalı, yaşamın ayrılmaz parçası olan bu bilişsel etkinliği sevdirmelidir (Çakıcı, Altunay, 2006: 45).

Öğrencinin genel kültürü, tecrübesi ve yaşam deneyimleri arttıkça anlama- kavrama düzeyi de artar. Bir öğretmen, ana dili eğitiminin iyi bir şekilde verilmesiyle öğrencinin anlama ve kavrama yeteneğini geliştireceğinin de bilincinde olmalıdır.

2.6.1.1. Okuduğunu Anlamanın Eğitim - Öğretimdeki Yeri ve Önemi

Bireyin gelişme ve eğitim-öğretim sürecinde okuma ve okuduğunu anlama çok önemli bir yere sahiptir. Çünkü okuma ve okuduğunu anlama yetersizliği olan bir çocuğun eğitim ve öğretim hayatında başarılı olması beklenemez. Bu bağlamda da okuma ve okuduğunu anlama olmadan bir öğretim süreci düşünülemez. Ancak, okuma ve okuduğunu anlama ne kadar önemli olursa olsun eğitilen birey için değersiz ve önemsizse yapılan çalışmaların etkili olması beklenemez. Ya da birey okuma ve okuduğunu anlamamanın önemini farkında ancak bu konuda başarılı olmak için gerekli çabayı göstermiyorsa/gösteremiyorsa yine yapılan çalışmaların etkili olması beklenemez. Bu yüzden, öncelikle bireyde okuma ve okuduğunu anlamaya yönelik değer duygusunun geliştirilmesi oldukça önemlidir. Eğer birey okuma ve okuduğunu anlamaya yönelik bir değer geliştirirse, bu onun konuya ilişkin olumlu tutum ve davranış geliştirmesine yardımcı olacaktır. Çünkü insanlar kendileri için değerli ve önemli gördükleri şeyleri elde etmek isterler ve bunun için çaba sarf ederler (Tahiroğlu, 2014: 796).

Cevdet Kudret bir söyleşinde “Okullarımızda hiçbir şey öğretilmesin. Hiçbir şey! Okuma alışkanlığı verilsin, yeter...” diyerek okumanın önemini çarpıcı biçimde vurgulamıştır (Yiğit: 2006, 8).

Bu nedenle okuma eğitiminin erken yaşlarda başlatılması ve üzerinde ciddiyle durulmasının, öğrencilerin algılama - anlama yeteneklerinin gelişiminde büyük bir etkisi vardır.

2.6.1.2. Okuma Çemberi

“Okumuyoruz”, “okuyan bir toplum değiliz”, ifadeleri herhalde en sık duyduğumuz ama çözümü için çok fazla çaba göstermediğimiz serzenişlerden ikisidir. Biz de bu akıma kapılalım ve “Neden okumuyoruz?” sorusunu soralım. Buna birçok neden sayılabilir. Sözel bir kültürümüz olduğu, okumaya önem vermememiz, okumanın para etmemesi, zamanın olmaması, yetişkinlerin ve öğretmenlerin birer model olamamaları bunlardan bazılarıdır. Okuma çemberi fikri, ülkemizde pek de alışık olmadığımız kitap kulübü uygulamasına dayanmaktadır. Kitap kulübünde, aynı kitabı okuyan kişiler (Kitap kulübü yetişkinler arasında yaygındır.) belirli aralıklarla bir araya gelir ve okunan bölümle ilgili tartışır. Okuma çemberi, kitap kulüplerini okul ortamına uyarlamak isteyen öğretmenlerin ürünüdür. Okuma çemberini ilk uygulayan 1982 yılında Karen Smith, bu ismi ilk kullananlar ise 1984 yılında Kathy Short ve Gloria Kaufman olmuştur. Okuma çemberi, öğrencilerin seçtikleri kitaplara göre oluşturulan gruplarda, bireysel olarak okudukları bölümleri belirli aralarda tartıştıkları

bir öğretim yöntemidir. Yöntemin temel amaçları, öğrencilerde okuma alışkanlığı ve okuduğunu anlama becerisi kazandırmaktadır (Avcı, Yüksel, Akıncı, 2010: 6).

Okuma çemberinin öğrenciler üzerine etkisine ilişkin Türkiye’de Avcı ve Yüksel tarafından yapılmış tek bir çalışma bulunmaktadır. Bu çalışma, ilkokul dördüncü sınıf öğrencileri ile yürütülmüş, araştırma yöntemi olarak da örnek olaydan faydalanılmıştır. Avcı ve Yüksel (2011) tarafından yapılan çalışmada okuma çemberinin okuduğunu anlama üzerine etkisini araştırmak için tek grup kullanılmıştır. Oysa okuma çemberinin okuduğunu anlama üzerine net bir biçimde ortaya koymak için deneysel çalışmaya ihtiyaç söz konusudur (Avcı, 2013: 540). Bu nedenle Avcı vd. (2013) de okuma çemberinin ilköğretim beşinci sınıf öğrencilerinin okuduğunu anlama becerilerine etkisini belirlemek amacıyla deney sürecinde ön – test ve son – test uygulamaları arasında 34’ü deney, 33’ü ise kontrol grubundan olan 45 günlük bir uygulama süreci gerçekleştirmiştir (2013: 538).

Yöntemle ilgili Avcı ve Yüksel (2011)’in de belirttiği gibi geçmişte yapılan araştırmalar da şunu göstermektedir: Yöntemin uygulanması sonucunda, öğrencilere kitap okuma alışkanlığı kazandırma, okumayı sevdirmeye ve okuduğunu anlama becerisi bakımından oldukça etkili olduğu görülmüştür. Özellikle okuduğunu anlama becerisi düşük olan öğrencilerin bu becerilerinin gelişmesini ve artmasını sağlamaktadır. Süreç sonunda öğrencilerin kendilerine olan öz güvenleri artmakta, başarıya duygusu ve okuduklarını başkalarıyla paylaşma hazzı öğrencilerin diğer becerilerinin de gelişmesine katkı sağlamaktadır. Bir yıl gibi zaman zarfında yöntemin uygulandığı bir sınıfta öğrenciler, en az beş veya altı kitap okumuş bir o kadar kitabın da özetini dinlemiş, dolayısıyla farklı bakış açıları kazanmış ve farklı deneyimler elde etmişlerdir. Yöntem, aynı zamanda bir grup etkinliği olduğu için öğrencilerin iletişim becerilerini geliştirmekte, karşısındaki kişinin sözünü bölmeden dinleme, dinlerken göz teması kurma, topluluk önünde konuşma, duygu ve düşüncelerini serbestçe ifade etme, grupla - takımla çalışma ve empati kurma gibi sosyal becerileri de kazandırmaktadır.

Bireysel okuma, dünyada ve ülkemizde, hem yetişkinler arasında hem de okullarda öğrencilerce genel olarak başvurulmuş bir tarzdır. Okuma çemberinde ise kitap okuma bireysel olmasına rağmen elde edilen kazanımlar başkalarıyla paylaşılmaktadır. Kitap okunması bittikten sonra da, ortak bir ürün ortaya konmaktadır. Yöntem, bireysel okuma uygulaması ile

iş birliğine dayalı öğretim yönteminin birleştirilmiş halidir. Kuramsal açıdan ise yapılandırmacılığa (okuyucu tepkisi teorisi, araştırmaya dayalı öğrenme teorisi ve şema teorisi) ve sosyo-kültürel teoriye dayanmaktadır (Avcı vd., 2010: 7). Karatay (2015: 9)'a göre de okullarda öğrencilere sunulan öğretim uygulamalarının ilgi çekici ve çeşitli olması kadar, herhangi bir bilgiyi, konuyu, olayı, durumu ve edebi bir eseri bilişsel süreçleri işleterek kendi kendine veya grupça iş birlikli öğrenme için doğru anlama, analiz etme ve değerlendirme gibi yaşam boyu öğrenme becerilerini geliştirici nitelikte olması da önemlidir. Çünkü insan sadece düşünen ve kendi kendine öğrenebilen bir varlık değil; aynı zamanda içinde yaşadığı toplumun bireyi olan sosyal bir varlıktır.

Yöntem, birçok teoriyi bir arada barındırdığından daha etkili olmaktadır. Toplantılar belirli aralıklarla yapılmakta bu sayede hem düşük hem de yüksek yetenekli öğrenciler okumalarını bitirebilmektedir. Kitaplar, öğrencilerin seviyeleri ve farklı ilgileri dikkate alınarak seçilmektedir. Okuyucu tepkisi teorisine göre okunan kitaptan herkes farklı şeyler öğrenir ve anlar. Çünkü herkes okuduğu kitabı kendi yaşantısına göre farklı bir biçimde yorumlar. Şema teorisine göre de her kişinin okuduklarından edindikleri geçmişte yaşadıklarına göre farklılık arz etmektedir.

Yapılan çalışmada her bir öğrenci farklı rolleri yapmakta ve her toplantıda mutlaka roller değişmektedir. Ancak yapılan toplantılarda mutlaka olması gereken roller: *sorgulayıcı, bağ kurucu, sanatçı, bölüm uzmanıdır*. Grup toplantılarında her öğrenci yaptıklarını ve çalışmalarını arkadaşlarıyla paylaşır (bk., s. 151; 189 – 208 ss.).

Avcı vd. (2010: 8)'ne göre de okuma çemberinde öğrenciler kitapla ilgili duygu ve düşüncelerini paylaşarak birbirinin şemalarının gelişmesine katkıda bulunmaktadır. Çünkü öğrencilerin sahip oldukları farklı kültürel geçmişleri, deneyimleri, yaşantıları ve kültürel edinimleri onların yazılı bir metni anlamalarında olumlu bir etkiler yaratacaktır. Okuyucuların okuma sürecine kültürel bilgi ve birikimlerini metne yansıtmaları anlamayı daha etkin ve kolay kılması açısından çok önemlidir (Carrell ve Eisterhold, 1988'den, akt. Çakıcı, Altunay, 2006: 44).

Bir başka teori olan araştırmaya dayalı öğrenmedir. Bu da öğrencilerin gruplar halinde çalışmasını ve öğretim sürecinde aktif olmalarını sağlamaktadır. İş birliğine dayalı öğrenme yönteminin de kuramsal temelini oluşturmaktadır. Sosyo – kültürel teori, okuma

çemberi yönteminin dayandığı bir diğer teoridir. Öğrenciler geldikleri öğrenme ortamına kendi kültürleriyle gelmekte dolayısıyla herkes tecrübe ve birikimini paylaşarak, birbirlerinin öğrenmesini hem etkilemekte hem de zenginleştirmektedir.

Okumayı öğrenmenin en iyi yolu okumaktır ilkesinden hareketle okullarda okuma kulüpleri kurulmalı veya sınıflarda okuma saatleri düzenlenmelidir. Öğretmenler okumayı özgün ve sıcak bir sınıf atmosferinde ilginç etkinlikler geliştirerek, çağdaş teknik ve stratejiler kullanarak öğrencilerine sevdirep öğretmelidir (Çakıcı, Altunay, 2006: 45). Okullarda okuma kulüpleri, okuma grupları, okur- yazar buluşması gibi etkinlikler düzenlenerek okuma günlük hayatın içinde etkin bir hale dönüştürülmelidir (Pilav, Üstten, 2014: 780).

Okuma çemberi yöntemi, bazı araştırmacılar tarafından edebiyat halkası olarak nitelendirilmiştir. Karatay'ın (2015: 10) makalesinde edebiyat halkasından şöyle bahsedilmiştir:

Edebiyat halkasında izlenen okuma anlayışı, Türkçe ve edebiyat derslerinde öğretmenlerin derste edebi metinleri okuttuktan sonra onu kavrama ve eleştirme için yaptıkları okuma çalışmalarına benzer. Edebiyat halkasında öğrenci sayısının az olması, okul dışında kendi kendilerine bağımsız okuma çalışması yapmaları ve grup olarak okulda kendi aralarında anladıklarını paylaşmaları ve tartışmaları yönünden Türkçe ve edebiyat derslerindeki öğretmenlerin metin işleme sürecinden farklılık gösterir. Bu yönüyle edebiyat halkası, Türkçe ve edebiyat öğretmenlerinin zorunlu ve seçmeli derslerde öğrencilerinin hem bağımsız okuma becerilerini hem de eleştirel düşünme ve okuma alışkanlıklarını geliştirmeleri için bir fırsattır.

Öğrencilerin ders dışı kitaplarla tanıştıkları 6- 8 yaş dönemi aynı zamanda hayatı tanıma ve gerçeği araştırma isteği duyulan dönemdir. Bu dönemde ders kitapları dışında şiir, roman, hikâye, masal tarzı kitaplara da gereksinim duyulmaktadır. Bireyler daha bu yaşlarda farkında olmadan okuma alışkanlığı kazanmada ilk adımları atmaktadırlar. Önemli olan bu yaşlardan sonra da okuma isteğinin bireyde bir ihtiyaca dönüştürülmesidir (Ersoy, 2007: 180; Yılmaz, 1993: 57; Aytaş, 2005: 461; MEB, 2012: 7). Okuma ilgisinin, çocukluk döneminde kazanılması ve ergenlik döneminde desteklenerek alışkanlık haline dönüştürülmesi gerekmektedir. Okumanın alışkanlık haline gelebilmesi için çocuğun okumayı bir zevk ve gereksinim olarak algılaması önemlidir (Yılmaz, Aksaçoğlu, 2007: 5).

Tam da bu noktada okumayı zevkli hâle getireceğine ve yapılan çalışmalardan sonra da okuma alışkanlığını öğrencilere kazandıracağına inandığımız okuma çemberinde uyulması gereken bazı temel ilkeler aşağıda sıralanmıştır:

Avcı ve Yüksel (2015: 211 – 219)’ e göre kitaplar yavaş ve hızlı okuyan öğrenciler dikkate alınarak seçilmekle birlikte, aynı uygulamada farklı ilgilere yönelik kitap türlerine yer verilmektedir. **“Okuma Çemberinde Uyulması Gereken Temel İlkeler” ise:**

1. Kitap seçimi öğrencilere bırakılmalıdır.
2. Gruplar tercih edilen kitaba göre oluşturulmalıdır. Grup büyüklüğü 2 - 6 arasında değişmekte olup, 4- 5 idealdir.
3. Grup rolleri sürekli her toplantıda değiştirilmelidir. Hangi rolün ne yapacağı önceden öğrenciye açıklanmalıdır.
4. Farklı gruplar farklı kitapları okurlar.
5. Gruplar düzenli bir tarihte toplanırlar.
6. Toplantının süresi 3 ve 5. sınıflarda 20 dk., 6 – 8. sınıflarda ise 30 dk. Olup daha üst sınıflarda daha fazla olabilir. Toplantının 40 dk. sürdüğü varsayılırsa, öğretmen bunun ilk 5 dakikası hazırlık görüşmesi yapar, ardından 20 – 30 dk. Grup tartışması yürür ve 5- 10 dk. ise son görüşme yapılır, buradaki amaç genel olarak okuma, kitap seçme hakkında bilgi verme, daha önceki günlerde yapılan hatalar ve çözüme yönelik bilgiler vermedir.
7. Öğrenciler, okuma ve tartışmalarını yönetecek notlar alırlar. Görev kağıtlarını ve standart diğer formları doldururlar. Bunları da grup toplantılarında tartışmayı başlatmak ve yürütmek için kullanırlar. Notlar ve formlar grup projesi için hazırlık niteliği taşır.
8. Tartışma başlıklarını öğrenciler önceden belirlerler. Bu başlıklar etrafında tartışma yürütülür.
9. Grup toplantılarında açık uçlu doğal tartışmalar amaçlanır. Bu yöntemde bireyin kendi yargılarına, kitaptan çıkardığı anlama göre tartışmayı yürütmesi veya tartışma sorularına cevap vermesi beklenir. Bu nedenle de tek bir doğru cevabı olmayan açık uçlu sorulara yer verilir. Hikâye, roman gibi edebî metinler okutulacaksa öğrencilerin kişisel ve sosyal yargılarını almaya yönelik sorular; bilgi metinleri okutulacaksa hatırlamaya yönelik sorular sorulması önerilmektedir.
10. Öğretmenin görevi rehberliktir:

a)Rehber rolünde; öğretmen öğrencilerin gözlenmesi ve değerlendirilmesi, ihtiyacı olan öğrencilere yol göstermesi işlerini yapar. Öğrencileri konuşmaya ve

düşüncelerini açmaya teşvik eder. “Neden böyle düşünüyorsun?”, “Ne demek istedin?” gibi sorular sorar.

b) Moderatör rolü; öğretmen grubun içine katılır, öğrencilerin duygu ve düşüncelerini açıklamaya yönlendiren sorular sorar. Tartışmalar daha çok öğrencilerin düşünceleri ve değerleri üzerine olur.

c) Katılımcı rolü; öğretmen grubun bir üyesi gibi hareket eder. Görev üstlenir, okuma yapar, tartışmaya katılarak fikrini açıklar.

Öğretmen yukarıdaki her üç rolü de ihtiyaç duyduğunda kullanabilir.

Tüm uygulamalarda mutlaka olması gereken roller: sorgulayıcı, bölüm uzmanı, bağ kurucu ve sanatçıdır.

*Okuma çemberinde yönetici rol bulunmaz.

*İdeal olan gruptaki her bir bireyin mutlaka bir rolünün bulunmasıdır.

*Sorgulayıcı tarafından hazırlanan sorular konuya göre farklılık gösterebilir. 5-10 soru hazırlanması idealdir. Sorgulayıcı, sorulara verilen cevaplar üzerinden kesinlikle yorum yapmaz.

11. Değerlendirmede, öğretmen gözlemi ve öz değerlendirme birlikte kullanılır: Okuma çemberinde amaç öğrencilerin bilgilerini ölçmek değildir. Bu nedenle geleneksel ölçme tekniklerinden faydalanılmaz. Bunun yerine, gözlem, görüşme, rubrik, akran değerlendirmesi, öz değerlendirme gibi performans değerlendirme tekniklerinden faydalanılır. Tekniklerden de anlaşılacağı üzere okuma çemberinde öğretmenlerin yanında öğrenciler de değerlendirmeye katılırlar.

12. Eğlence uygulamanın bir parçası olmalıdır.

13. Kitaplar bittiğine, her grup okudukları kitapları, sunum, drama ve diğer projeler yoluyla sınıfla paylaşırlar.

14. Yeni gruplar yeni kitaplara göre oluşturulur ve döngü devam eder. Yeni kitapla birlikte gruplar da değişecektir. Bu durum sınıftaki öğrencilerin birbiriyle kaynaşması açısından önem taşımaktadır.

Sonuç olarak, okuma çemberi, okuma alışkanlığı kazandırmada, okuduğunu anlama becerisini geliştirmede ve sosyal ilişkileri kuvvetlendirmede etkili bir öğretim yöntemidir. Yöntem yaygın olarak kullanıldığında, ülkemizin bir eksiklik olan, okuma alışkanlığını kazandırmada etkin rol oynayacaktır. Özellikle başlangıç aşamalarında öğretmene ilave yük getireceği açıktır. Fakat öğrenciye kazandıracağı yararlar düşünüldüğünde harcanan emeğe değeceği kesindir. Öğrencileri sürekli okumaya yönlendireceğinden hem aileleri hem de öğretmenleri okuma seferberliğine katabilir (Avcı vd., 2010: 21).

Tablo 2: İyi ve Zayıf Okuyucuların Okuma- Anlama Davranışları

OKUMA ÖNCESİNDE	İyi Okuyucunun Anlama Davranışları	Zayıf Okuyucunun Anlama Davranışları
	Eski bilgileri harekete geçirir.	Doğrudan okumaya başlar.
	Dersin ve etkinliğin amacını anlar.	Niçin okuduğunu bilmez.
	Uygun stratejileri belirler.	Nasıl okuyacağı hakkında bilgisi yoktur.
OKUMA SIRASINDA	Dikkatini verir.	Kolayca dikkati dağılır.
	Metnin içeriğini önceden tahmin eder ve söyler.	Doğrudan okuduğu için düşünmez.
	Okuduğunu anlamadığında ne yapması gerektiğini bilir.	Okuduğunu anlamadığında ne yapacağını bilmez.
	Yeni kelimeleri belirler.	Önemli kelimeleri tanıyamaz.
	Metnin yapısına bakarak okuduğunu daha iyi anlar.	Metnin anlatım düzenini anlayamaz.
	Yeni bilgileri zihninde düzenler ve eski bilgilerle bütünleştirir.	Yeni ve eski bilgiler arasında ilişki ve bütünlük aramaz.
	Okuduğunu anlama ve anlamama durumunu kendi kendine kontrol eder.	Anlamadığının farkında olmaz.
OKUMA SONRASINDA	Okuduğundan anladıklarını çeşitli şekillerde anlatabilir.	Okuma ve düşünme sürecini sonlandırır.
	Anlamak için başvurduğu yolların, başarısını nasıl etkilediğini değerlendirir.	Sonuçta başarı eksikliği hisseder.
	Önemli fikirleri özetler ve ana fikri çıkarır.	
	Konuyla ilgili ek bilgileri araştırır.	

(Gürses, 2002: 41)

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

3.YÖNTEM

Bu bölümde, araştırmanın yöntemini açıklamak amacıyla sırasıyla “Araştırmanın Modeli”, “Çalışma Grubu”, “Verilerin Toplanması” ve “Veri Çözümleme Teknikleri ” başlıklarına yer verilmiştir.

3.1. Araştırma Modeli

Bu çalışmada, gerçek deneme modelleri arasında yer alan ön-test – son-test kontrol gruplu deneysel desen kullanılmıştır (Karasar, 2005, akt. Avcı vd., 2013: 541). Araştırmada deneysel desenin gereği olarak (Büyüköztürk, 2007, akt. Avcı vd., 2013: 541) yansız atama yöntemi ile ikisi deney, ikisi kontrol olmak üzere toplam dört grup oluşturulmuştur.

Nicel ve nitel veri toplama yöntemlerinin bir arada kullanılması hem söz konusu araştırmayla ilgili daha ayrıntılı verilere ulaşmayı hem de bulguların birbirini tamamlamasını sağlamaya yöneliktir.

3.2. Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu Ankara ili merkez ilçesi (Etimesgut) Şehit Adil Erdoğan Ortaokulu’nda öğrenci olan 7. sınıf öğrencileri oluşturmaktadır. Çalışma 7. sınıf (F/G, D/M) şubelerine devam eden öğrenciler ile yürütülmüştür.

Etimesgut ilçesi sınırları içerisinde yer alan Şehit Adil Erdoğan Ortaokulu’nun 7. sınıf (F/G, D/M) şubelerinden F ve D şubesi deney grubu, G ve M şubesi kontrol grubu olarak belirlenmiştir. Araştırma okulu, araştırmacının burada görev yapıyor olması bakımından tercih edilmiştir. Uygulama için diğer 7. sınıf Türkçe öğretmenine okuma çemberi ve planlanan araştırma hakkında bilgi verilmiştir. 7/ D- M şubesinin Türkçe öğretmeni uygulamayı kabul etmiştir. Kontrol grupları ise araştırmanın sahibi olan ve uygulamayı

birlikte yapacağı Türkçe öğretmeni ile yapılan görüşme sonucunda deney grubu ile akademik başarı, öğrenci sayısı ve cinsiyet dağılımı yönünden benzer niteliklere sahip olması sebebiyle tercih edilmiştir.

Deney ve Kontrol Gruplarının Benzerliği

1.deney grubunda 30, 2. deney grubunda 30 öğrenci, 1.kontrol grubunda 30, 2. kontrol grubunda ise 30 öğrenci bulunmaktadır. Deney ve kontrol grupları, Tablo 3'ten de anlaşılacağı gibi okuduğunu anlama becerisi yönünden de birbirine benzemektedir. Aşağıdaki tablolarda da görüldüğü üzere 1. deney ve 1. kontrol grubu ($t = 0.23$, $p > 0.05$). 2. deney ve 2. kontrol grubu ($t = 0.62$, $p > 0.05$).

1. Deney grubu (7/F) 1. Kontrol grubu (7/G)

2. Deney grubu (7/D) 2. Kontrol grubu (7/M)

Tablo 3: 1. Deney ve Kontrol Gruplarının Okuduğunu Anlama Testi Ön Test Puanlarının Karşılaştırılmasına Yönelik t Testi Sonuçları

Grup	Öğrenci sayısı	Ortalama	Standart sapma	t	p
Deney	30	45.1	11.0	0.23	0.82
Kontrol	30	44.3	13.7		

1. deney ve 1. kontrol grupları, Tablo 3'ten de anlaşılacağı gibi okuduğunu anlama becerisi yönünden de birbirine benzemektedir ($t = 0.23$, $p > 0.05$).

Tablo 4: 2. Deney ve Kontrol Gruplarının Okuduğunu Anlama Testi Ön Test Puanlarının Karşılaştırılmasına Yönelik t Testi Sonuçları

Grup	Öğrenci sayısı	Ortalama	Standart sapma	T	p
Deney	30	50.4	13.9	0.62	0.54
Kontrol	30	52.8	14.3		

2. deney ve 2. kontrol grupları, Tablo 4'ten de anlaşılabileceği gibi okuduğunu anlama becerisi yönünden de birbirine benzemektedir ($t = 0.62$, $p > 0.05$).

Son teste, 2.deney grubundan iki öğrenci, 1. kontrol grubundan bir öğrenci ikinci dönem başka bir okula nakil olmalarından ötürü katılamamıştır. Karşılaştırmalı istatistiksel analizler için 1. deney grubundan 30, 1. kontrol grubundan 29 öğrencinin verileri ile 2. deney grubundan 28, 2. kontrol grubundan ise 30 öğrencinin verileri kullanılmıştır.

3.3.Verilerin Toplanması

Şehit Adil Erdoğan Ortaokul'unun 7.sınıflarında 117 öğrenciye anket ve ön test-son test uygulaması ve 12 öğrenci ve iki Türkçe öğretmeni ile görüşme yapılması yoluyla gerçekleştirilen veriler toplanmıştır. Araştırma verileri örneklem olarak alınan öğrencilerin “Okuduğunu Anlama Testi”ne verdikleri cevaplardan elde edilmiştir. Ekler kısmında ise “Okumaya Yönelik Tutum Ölçeği” “Okuduğunu Anlama ve Çözümleme Becerileri Ölçeği” ile elde edilen sonuçlara yer verilmiştir.

Dört grupta da deney öncesinde ve sonrasında ölçümler yapılmıştır. Deney gruplarında Türkçe öğretmenleri, ortaokul 7. sınıf öğretim programına dayalı etkinliklere ek olarak okuma çemberi yöntemini uygulamıştır. Kontrol gruplarında ise öğretim programına ek herhangi bir

uygulama yapılmamıştır. Hem deney hem de kontrol gruplarında uygulama öncesinde ve sonrasında “Okuduğunu Anlama Ölçeği” uygulanmıştır.

Deney ve kontrol grupları random yöntemiyle seçilmiş. Ölçeğin ön test uygulamasında grupların okuduğunu anlama becerileri (1.Deney Grubu Ort= 45.1, 1.Kontrol Grubu Ort= 44.3) (2.Deney Grubu Ort= 50.4, 2.Kontrol Grubu Ort=52.8) benzer çıkmıştır ($p>0.05$). Araştırmada deney grubunda okuma çemberi yöntemine göre, kontrol grubuna ise programın yönlendirdiği şekilde öğrenciler okumaya yönlendirilmiştir.

3.3.1. Veri Toplama Araçları

Bu çalışmada araştırmanın amacı doğrultusunda veri toplamak amacıyla dört ölçme aracı kullanılmıştır. Bunlar;

3.3.1.1. Okuduğunu Anlama Ölçeği:

Ölçek, Çiftçi (2007) tarafından geliştirilmiştir. Ölçeğin orijinalinde, okuduğunu anlamaya yönelik 102 soru yer almaktadır. Sorular 34 kazanımı ölçmeye yöneliktir. Ölçekte, verilen bir metni anlama, ana fikri bulma, bütünün anlamını bozan metni bulma, parçaya sonuç bulma, metni özetleme, kelimenin anlamını bilme gibi okuduğunu anlama becerilerini ölçen sorular yer almaktadır. Ölçeğin orijinalinin içerik geçerliği için uzman görüşü alınmıştır.

Ölçekteki soruların tamamının cevaplanması çok uzun zaman alacağından içerisinden sadece 80’i bu araştırma kapsamında kullanılmıştır. Bunun için ilk olarak okuduğunu anlamayı ölçmeye yönelik 30 temel kazanım seçilmiş ve bu kazanımlara ait 80 soru alınmıştır. Kazanımların seçiminde uzman görüşü alınmıştır. Ölçek sorularından her doğru cevaba “1” puan, yanlış cevap ve yanıtlanmayan sorulara “0” verilmiştir.

Bu ölçeğe ek olarak ayrıca nitel (yarı yapılandırılmış öğrenci/ öğretmen formu) ve nicel (öğrenci anketi) anketler kullanılmıştır.

3.3.1.2. Nitel Anket (Yarı Yapılandırılmış Öğrenci Görüşme Formu):

Sorular, öğrencilerin önceki kitap okuma çalışmalarını, daha önceki uygulamalarla okuma çemberi arasındaki farkı, yönetime ilişkin duygu ve düşüncelerini, projeler hakkında düşüncelerini ve uygulamaya ilişkin önerilerini almak amacıyla altı hedef soru, literatür bilgilerine dayanarak araştırmacı tarafından hazırlanmıştır. Sorular için nitel araştırmalar konusunda uzman görüşü alınmıştır.

Hazırlanan sorular; “Okuma çemberi yönteminden memnun kaldın mı/ kalmadın mı? Neden?” , “En sevdiğin yönü ne oldu? Neden?” , “En sevmediğin yönü ne oldu? Neden?” “Başka neler yapılmasını isterdin?” , “Çalışma sırasında kendini nasıl hissettin? (Heyecanlı, gergin, rahat, meraklı, etkin vb.) Sana göre bu durumun nedenleri nelerdi?” , “Yaptığın bu çalışma sana neler kazandırdı?” şeklindedir. Formdaki hedef soruların amacı, görüşmeciye rehber olmasıdır.

3.3.1.3. Nitel Anket (Yarı Yapılandırılmış Öğretmen Görüşme Formu):

Okuma çemberi yönteminin uygulanmasına ilişkin öğretmen görüşlerini almak amacıyla Avcı (2011) tarafından hazırlanan beş hedef soru için, nitel araştırmalar konusunda uzman görüşü alınmıştır.

Sorular, öğretmenlerin uyguladıkları önceki kitap okuma çalışmalarını, bu uygulamalarla okuma çemberi arasındaki farkı, öğrencilerin uygulamaya ilişkin tutumları ve düşüncelerini belirlemeye yöneliktir. Hazırlanan sorular; “Daha önceki kitap okuma çalışmalarını da düşünerek hangisinde kitabı daha iyi öğrendiklerini düşünüyorsunuz?

Neden?”, “Öğrenciler çalışmadan zevk aldılar mı? Neden? En sevdikleri yönü ne oldu? Neden?” şeklindedir. Formdaki hedef soruların amacı, görüşmeciye rehber olmasıdır.

3.3.1.4. Nicel Anket Formu (Öğrenci Anketi) :

Öğrencilerin grup çalışmalarına ve okuma çemberi yöntemiyle okudukları kitabı anlayıp anlamadıklarına ilişkin araştırmacı tarafından uzman görüşü de alınarak hazırlanan nicel anketin soruları, her iki deney grubuna da uygulanmış; elde edilen veriler, bulgular ve yorum kısmında grafiklerle gösterilmiştir (bk., 61 – 68 ss.).

3.3.2. Metinlerin Belirlenmesi

Çiftçi (2007) tarafından kullanılan ve Talim Terbiye Kurulunun onayından geçmiş Türkçe ders kitaplarından alınan on dört metinden, araştırmacı tarafından uzman görüşü de alınarak 7. sınıf seviyesine uygun olması dolayısıyla metinlerin hepsi seçilmiştir. Okuma metinleri ve bu metinlerle ilgili sorular, programda belirtilen amaçlara ve öğrencilerin düzeyine uygun seçilmiştir.

3.3.3. Uygulamada Kullanılacak Kazanımların Belirlenmesi

Metinlerin seçiminden sonra, okuduğunu anlamayla ilgili kazanımları ölçmek için her bir kazanımın 25. soru hariç en az ikişer soru ile ölçüleceği 80 sorudan oluşan okuduğunu anlama başarı testi hazırlanmıştır. Sorular Çiftçi'nin araştırmasından toplam 102 sorudan bir kısmı yani 80'ni seçilip araştırmacı tarafından uzman görüşü de alınarak hazırlanmıştır.

Çiftçi (2007: 103)'nin çalışmasında bahsettiği gibi yaptığımız çalışmada uygulamaya kazanımların bir kısmı alınmamıştır. Uygulamaya alınan kazanımlar seçilirken şu hususlara dikkat edilmiştir:

1. Aynı veya benzer amaca hizmet eden kazanımlardan en uygun olanı seçilmiştir.
2. Betimsel araştırmalarda uygulanma imkânı olmayan kazanımlar uygulanmaya alınmamıştır.

3. Okuduğunu anlamanın okuma becerisine etkisi düşünöldüğünde ilgili kazanımlardan bu amaca direkt hizmet etmeyenler elenmiştir. Bu şekilde uzman görüşleri de alınarak yapılan elemelerle 34 olan kazanım sayısı 30’a (bk., 123 – 125 ss.) indirilmiştir.

3.3.4. Okuduğunu Anlama Ölçeğinin Hazırlanması

Öğrencilerin okuduğunu anlama düzeylerini ölçmeyi amaçlayan sorular, Çiftçi (2007: 104) tarafından hazırlanırken aşağıdaki hususlara dikkat edilmiştir:

- a. Sorular açık, anlaşılır ve net ifadelerle oluşturulmuştur.
- b. Soruların, öğrencilerin bilgi düzeylerini değil, anlama becerilerini ölçecek nitelikte olmasına özellikle özen gösterilmiştir.
- c. Öğrencilerin, daha önceki bilgilerini ve görsel okuma becerilerini, metinlerden yola çıkarak kullanabilecekleri sorular olmasına dikkat edilmiştir.
- d. Soruların, kazanımları ölçebilecek nitelikte olmasına dikkat edilmiştir.

3.3.5. Okuduğunu Anlama Ölçeğinin Geçerlilik ve Güvenirliliği

Geçerliğı artırmak için yapılan işlemlerden ilki veri toplama yollarının çeşitlendirilmesidir. Bu amaçla uygulamaya ilişkin hem öğrencilerden hem de öğretmenlerden, hazırlanan anket formlarıyla, görüşleri alınmıştır. Ayrıca okuduğunu anlama testi uygulanmıştır. İkinci işlem olarak bulguların sunulmasında yapılan yorumlara kanıt olması açısından öğretmen ve öğrencilerin ifadelerinin yer aldığı formlara ekler kısmında yer verilmiştir. Elde edilen bulguların, diğer araştırmaların -Avcı vd. (2011; 2013)’nin yaptığı çalışmaların- bulgularıyla benzerlik taşıması çalışmanın geçerlilik ve güvenilirliğinin diğer bir kanıtıdır.

3.3.6. Uygulama

Araştırma, 2015- 2016 eğitim-öğretim yılı I. ve II. dönemde “Ekim, Kasım, Aralık, Ocak, Şubat, Mart” aylarında gerçekleştirilmiştir. Ekim ayında deneysel uygulama başlamadan bir hafta önce ise deney ve kontrol gruplarına Okuduğunu Anlama Testi, Türkçe öğretmenleri tarafından iki ders saati içerisinde (iki oturum olarak) tüm sınıflara aynı saatte ön-test olarak uygulanmıştır. Test uygulaması bizzat araştırmacı tarafından yapılmıştır. Her oturum için 40 dakika süre verilmiştir. Okuma metinleri ve sorular için gerekli açıklamalar araştırmacı tarafından bu 40 dakikalık sürenin dışında yapılmıştır.

Yukarıda da açıklandığı gibi, deney gruplarında okuma çemberi yöntemi uygulanmıştır. Uygulamanın ilk aşamasını, kitapların seçimi ve temini oluşturmuştur. Kitap seçiminde, yaş düzeyine uygunluk, ilgi çekicilik ve “100 Temel Eser” şartları aranmıştır. Kitap seçimi, branşı dolayısıyla, çocuk edebiyatı hakkında yeterli bilgiye sahip olması ve öğrencileri tanıması nedeniyle Türkçe öğretmenleri tarafından yapılmıştır. Kitaplar, öğrencilerin ilgilerinin farklı olacağı düşüncesiyle farklı konulardan ve türlerden seçilmiş, konulara Türkçe öğretmenleri karar vermiştir.

Seçilen kitapların isimleri, türü ve yazarları; Yalnız Efe (hikaye/öykü) Ömer SEYFETTİN, Halime Kaptan (roman) Rıfat ILGAZ, Aldı Sözü Anadolu (deneme/sohbet) Mehmet ÖNDER, Sol Ayağım (otobiyografik roman) Christy BROWN, Benim Küçük Dostlarım(anı/hatıra) Halide Nusret ZORLUTUNA. Bu kitapların her birinden grupların altışar adet alması sağlanmış olup, bu sayı sınıf mevcudunun 30 olması ve tekniğin özelliği gereği her grupta en fazla altı öğrenci bulunabilmesi nedeniyle tercih edilmiştir.

Uygulamada ikinci işlem olarak, kitap okumaya başlamadan bir hafta önce, ön – test uygulaması yapılmıştır. Uygulamanın üçüncü aşamasında yöntem uygulanmaya başlanmış, kitaplar önce öğrencilere öğretmen tarafından kısaca tanıtılmış ve öğrencilerden seçim yapmaları istenmiştir. Kitap seçimine göre beş tane altı kişilik grup oluşturulmuştur. Gruplar, aynı gün yaptıkları ilk toplantılarında, o aşamadan sonraki her toplantı için okuyacakları sayfa sayısına, kimlerin hangi görevleri hangi sırada yapacaklarına ve projenin türüne karar vermişlerdir (bk., s.161). Grup ismi olarak bazı öğrenciler kitabın adını seçerken, bir kısmı da “Karadeniz Çiçekleri”, “Kitap Canavarları”... gibi grup isimlerini tercih etmişlerdir.

Öğretmenin de yönlendirmesiyle, her grup kitabını üç bölüme ayırmıştır. Bu işlemlerden sonra öğretmen, tekniğin gereği olarak üstlenilen rollerin neler olduğunu ve grup tartışmalarının nasıl yapılması gerektiğini öğrencilere anlatmak için küçük bir hikâye üzerinden uygulama yapmıştır. Bu uygulamada öğretmen her grubun yapacağı işi bu hikâyeye bağlı olarak açıklamıştır. Bu işleminden sonra kitapların okunması ve tartışılması sürecine geçilmiştir.

Öğrenciler, her hafta perşembe veya cuma günleri bir ders saatinde grup toplantılarını yapmışlardır. Toplantıların aynı gün ve saatte yapılmasına mümkün olduğunca özen gösterilmiştir. Toplantılarda, öncelikle her öğrenci kendi rolleri (bölüm uzmanı, sorgulayıcı, sanatçı, bağ kurucu...) kapsamında ürettiklerini arkadaşlarıyla paylaşmış, ardından grup okunan bölüm üzerinde tartışmıştır. Toplantılar gruptaki öğrenci sayının fazla olması nedeniyle 40 dakika sürmüştür. Okulda yeterli zaman olmaması nedeniyle, kitap okuma işi ise evde yapılmıştır. Planlandığı şekliyle uygulama, gruplar tarafından seçilen her bir kitap için haftada bir gün olmak üzere dört hafta sürmüştür. Dördüncü hafta ise gruplar farklı projelerle bir ders saati içerisinde kitaplarını sınıfa sunmuşlardır.

Takip eden günlerde diğer gruplar da, haftada bir defa olmak üzere toplam dört toplantı yapmışlardır. Dördüncü haftanın sonunda gruplar okudukları kitapları, seçtikleri projelerle sınıf arkadaşlarına sunmuşlardır. Yani her bir kitap için 4 haftalık (1 ay) süre verilmiştir. Proje olarak üç grup “PowerPoint” veya görsel sunumu, bir grup ise gazete-dergi hazırlamayı veya resimli kitap oluşturmayı diğer gruplar da karakterlerden birine mektup yazıp arkadaşlarıyla paylaşmayı tercih etmiştir (bk., 147-152 ss.). Bu projeler ilk toplantıda gruplara form olarak dağıtılmış ve içlerinden birisini seçmeleri istenmiştir. En son sunumla birlikte deney sonlanmıştır. Uygulamalar toplamda beş buçuk ay sürmüştür. Tüm sunumlar bittikten bir hafta sonra okuduğunu anlama testi, son test olarak uygulanmıştır. Son test uygulaması eğitim-öğretim yılının ikinci dönemi nisanın ilk haftasında yapılmış ve çalışma sonlandırılmıştır.

Avcı ve Yüksel (2015: 246) tarafından bir kitabın daha uzun aralıklarla okunması öğrencilerin kitaptan soğumasına yol açabileceğinden büyük öğrencilerde okuma süresi bir ayı geçmemelidir, diye belirtilmiştir.

Deneyisel işlemin bitmesinden bir hafta sonra, “Okuduğunu Anlama Testi” son-test, nisanın ilk haftası, uygulanmıştır. Ayrıca araştırmacı ve yöntemi uygulayan diğer Türkçe öğretmeni tarafından her iki deney grubundan üst, orta, alt seviyelerden ikişer öğrenci seçilmiş nitel anket formu kullanılarak öğrencilerin uygulanan yöntemle ilgili görüşleri alınmıştır. Yöntemi uygulayan diğer öğretmen de görüşünü nitel anket formunda belirtmiştir. Yine yukarıda belirtildiği üzere araştırmacı tarafından uzman görüşü de alınarak hazırlanan nicel anket formu ise her iki deney grubuna uygulanarak öğrencilerin grup çalışmaları ve projelerine, okudukları kitabı anlayıp anlamadıklarına dair görüşleri alınmıştır.

Kontrol grubunda ise Türkçe öğretmenleri, ortaokul 7. sınıf öğretim programı çerçevesinde önceden planlamış olduğu etkinlikler ve programın öngördüğü şekilde öğrencileri okumaya yönlendirilmiştir. Deney grubuna önerilen kitapların aynısı kontrol

grubuna da önerilmiştir. Ayrıca klasik yöntemle kitap kontrolü bir öğrenci görevlendirilerek sağlanmış, tavsiye edilen kitaplardan ise kontrol grubuna sınav yapılmıştır.

3.4. Veri Çözümleme Teknikleri

Okuduğunu Anlama Ölçeği ile elde edilen veriler, www.socscistatistics.com sitesindeki istatistiksel hesaplayıcılar kullanılarak analiz edilmiştir. “Okuduğunu Anlama Ölçeği”nin deneyden önceki uygulamasında deney ve kontrol grupları arasında fark olup olmadığını anlamak için bağımsız gruplar *t* testi uygulanmıştır. Her iki grupta, deney öncesi ve sonrası değişimleri test etmek için Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi kullanılmıştır. Ayrıca, yöntemin etkisini net bir biçimde anlamak amacıyla deney grubu, “Okuduğunu Anlama Testi”nden aldıkları puanlara göre düşük ve yüksek beceri düzeyine sahip olanlar şeklinde iki gruba ayrılmıştır. Ön-testten 0- 40 puan alanlar alt, 41- 80 puan alanlar üst beceri grubu olarak adlandırılmıştır. Bu grupların ön-teste göre son-testteki değişimlerinin test edilmesinde Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi uygulanmıştır.

Araştırmacı tarafından uzman görüşü de alınarak hazırlanan nitel anket, yarı yapılandırılmış öğrenci görüşme formu, son testin uygulandığı aynı hafta içerisinde her iki deney grubundan Türkçe öğretmenleri tarafından iki üst, iki orta, iki düşük seviyeden öğrencilerin seçilmesi ve bu anketin öğrencilere uygulanmasıyla okuma çemberi yöntemine ilişkin tutumlarıyla ilgili veriler elde edilmiştir (bk., s. 129). Yine nicel anket formu da her iki deney grubuna son testin uygulandığı bir sonraki haftada içerisinde uygulanmış, öğrencilerin grup çalışmaları ve projelerine, kitabı anlayıp anlamadıklarına, ilişkin görüşleri de (bk., 138 – 143 ss.) alınmıştır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

4.BULGULAR VE YORUM

Bu çalışmada “Okuma çemberinin ortaokul yedinci sınıf öğrencilerinin okuduğunu anlama becerilerine etkisinin incelenmesi” amaçlanmış, “Okuma çemberi daha önce de farklı sınıf seviyelerinden ilköğretim 4. ve 5. sınıf öğrencilerine Avcı vd. (2011; 2013)’nin uygulaması sonucunda olduğu gibi ortaokul yedinci sınıf öğrencilerinin de okuduğunu anlama becerisini geliştirmektedir” ve “Okuma çemberi, okuduğunu anlama becerisi düşük olan ortaokul yedinci sınıf öğrencilerinin okuduğunu anlama becerisini, yüksek olanlara göre daha çok geliştirmektedir” şeklinde iki araştırma varsayımı sınanmıştır. Çalışmanın amacı doğrultusunda, öğrencilerin okuduğunu anlama becerileri, “Okuduğunu Anlama Testi” ile ölçülmüştür.

“Kişisel Bilgiler”, “Okuduğunu Anlama ve Çözümleme Becerileri Ölçeği”, “Okuma Alışkanlığına İlişkin Tutum Ölçeği” ilgili bulgular yüzde olarak hesaplanmıştır (bk., 82 - 95 ss.).

4.1. Okuma çemberi yönteminin okuduğunu anlama becerisine etkisi

Araştırmanın “Okuma çemberi, ortaokul yedinci sınıf öğrencilerinin okuduğunu anlama becerisini geliştirmektedir” şeklinde ifade edilen birinci varsayımını test etmek amacıyla “Okuduğunu Anlama Testi”nin deney ve kontrol grupları için ön - test ve son - test uygulanması sonucu elde edilen bulgulara Tablo 5 ve 6’da yer verilmiştir. Tablo 5 ve 6’da deney ve kontrol grupları için ön - test ve son - test uygulamalarından elde edilen bulgulara ait betimleyici istatistik sonuçları yer almaktadır.

Tablo 5: 1. Deney ve Kontrol Gruplarının Okuduğunu Anlama Testi Ön ve Son Test Puanları

Gruplar	Ortalama	Ön test		Son test		
		Standart sapma	Ortanca	Ortalama	Standart sapma	Ortanca
Deney	45.1	11.0	45.5	52.5	12.7	50.0
Kontrol	43.8	13.8	44.5	51.4	17.4	60.0

Tablo 6: 2. Deney ve Kontrol Gruplarının Okuduğunu Anlama Testi Ön ve Son Test Puanları

Gruplar	Ortalama	Ön test		Ortalama	Son test	
		Standart sapma	Ortanca		Standart sapma	Ortanca
Deney	51.6	13.6	52.5	57.6	14.4	62.5
Kontrol	52.8	14.3	54.0	48.2	18.6	50.3

Tablo 6’da deney grubu için ön - test ve son - test uygulamalarından elde edilen bulgulara ait Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi sonuçları yer almaktadır.

Tablo 7: 1. Deney Grubu İçin Deney Öncesi ve Sonrası Okuduğunu Anlama Testi Puanlarının Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi ile Analiz Sonuçları

Son test – Ön test	Öğrenci sayısı	Sıra ortalaması	Sıra toplamı	z	p
Negatif sıra	7	7.1	49.5	3.50	0.0005
Pozitif sıra	21	17.0	356.5		
Eşit	2	-	-		

Tablo 7’de yer alan bulgulara göre, 1. deney grubunda yer alan öğrencilerin okuduğunu anlama testinden aldıkları deney öncesi ve sonrası puanları arasında anlamlı bir fark bulunmaktadır ($z = 3.50$, $p < 0.05$). Fark puanlarının sıra ortalamaları ve sıra toplamı dikkate alındığında, gözlenen bu farkın pozitif sıralar, yani son test puanı lehine olduğu görülmektedir. Buradan hareketle 1. deney grubunun okuduğunu anlama becerilerinde deney öncesine göre deney sonrasında bariz bir biçimde geliştiği söylenebilir. Elde edilen sonuç, okuma çemberinin okuduğunu anlama becerisi üzerindeki etkisini desteklemektedir.

Tablo 8’de kontrol grubu için ön - test ve son - test uygulamalarından elde edilen bulgulara ait Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi sonuçları yer almaktadır.

Tablo 8: 1. Kontrol Grubu İçin Deney Öncesi ve Sonrası Okuduğunu Anlama Testi Puanlarının Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi ile Analiz Sonuçları

Son test – Ön test	Öğrenci sayısı	Sıra ortalaması	Sıra toplamı	z	p
Negatif sıra	7	9.9	69.0		
Pozitif sıra	22	16.6	366.0	3.21	0.001
Eşit	-	-	-		

Tablo 8’de yer alan bulgulara göre, 1. kontrol grubunda yer alan öğrencilerin okuduğunu anlama testinden aldıkları deney öncesi ve sonrası puanları arasında anlamlı bir fark bulunmaktadır ($z = 3.21$, $p < 0.05$). Bu sonuca göre, normal öğretim programı uygulanan kontrol grubu öğrencilerinde okuduğunu anlama becerileri gelişmiştir.

Tablo 9: 2. Deney Grubu İçin Deney Öncesi ve Sonrası Okuduğunu Anlama Testi Puanlarının Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi ile Analiz Sonuçları

Son test – Ön test	Öğrenci sayısı	Sıra ortalaması	Sıra toplamı	z	p
Negatif sıra	5	10.5	52.5		
Pozitif sıra	22	14.8	325.5	3.28	0.001
Eşit	1	-	-		

Tablo 9’da yer alan bulgulara göre, 2. deney grubunda yer alan öğrencilerin okuduğunu anlama testinden aldıkları deney öncesi ve sonrası puanları arasında anlamlı bir fark bulunmaktadır($z = 3.28$, $p < 0.05$). Fark puanlarının sıra ortalamaları ve sıra toplamaları dikkate alındığında, gözlenen bu farkın pozitif sıralar, yani son test puanı lehine olduğu görülmektedir. Buradan hareketle deney grubunun okuduğunu anlama becerilerinde deney öncesine göre deney sonrasında bariz bir biçimde geliştiği söylenebilir. Elde edilen sonuç, okuma çemberinin okuduğunu anlama becerisi üzerindeki etkisini desteklemektedir.

Tablo 10: 2. Kontrol Grubu İçin Deney Öncesi ve Sonrası Okuduğunu Anlama Testi Puanlarının Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi ile Analiz Sonuçları

Son test – Ön test	Öğrenci sayısı	Sıra ortalaması	Sıra toplamı	z	p
Negatif sıra	14	17.4	243	-1.30	0.194
Pozitif sıra	13	10.4	135		
Eşit	3	-	-		

Tablo 10’da yer alan bulgulara göre, 2. kontrol grubunda yer alan öğrencilerin okuduğunu anlama testinden aldıkları deney öncesi ve sonrası puanları arasında anlamlı bir fark bulunmamaktadır ($z = -1.30$, $p > 0.05$). Bu sonuca göre, normal öğretim programı uygulanan kontrol grubu öğrencilerinde okuduğunu anlama becerileri anlamlı gelişmemiştir.

Aşağıdaki tablolarda ise 2 deney ve 2 kontrol grubunun alt ve üst beceri grupları için ön-test ve son-test uygulamalarından elde edilen bulgulara ait betimleyici istatistik sonuçları yer almaktadır.

Tablo 11: 1. Deney Grubunun Alt ve Üst Beceri Gruplarının Okuduğunu Anlama Testi Ön ve Son - Test Puanları

Gruplar	Ortalama	Ön test		Ortalama	Son test	
		Standart sapma	Ortanca		Standart sapma	Ortanca
Alt	33.4	3.6	34.5	43.0	11.1	45.0
Üst	51.8	7.5	51.0	58.0	10.1	60.5

Tablo 11’de okuduğunu anlama açısından alt ve üst beceri için ön - test ve son - test uygulamalarından elde edilen bulgulara ait Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi sonuçları yer almaktadır.

Tablo 12: 1. Deney Grubu Alt Beceri Grubu İçin Deney Öncesi ve Sonrası Okuduğunu Anlama Testi Puanlarının Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi ile Analiz Sonuçları

Son test – Ön test	Öğrenci sayısı	Sıra ortalaması	Sıra toplamı	z	p
Negatif sıra	3	2.0	6.0	2.40	0.016
Pozitif sıra	8	7.5	60.0		
Eşit	-	-	-		

Tablo 12’de yer alan bulgulara göre, alt beceri grubunda yer alan öğrencilerin okuduğunu anlama testinden aldıkları deney öncesi ve sonrası puanları arasında anlamlı bir fark bulunmaktadır ($z = 2.40$, $p < 0.05$). Fark puanlarının sıra ortalamaları ve sıra toplamaları dikkate alındığında, gözlenen bu farkın pozitif sıralar, yani son - test puanı lehine olduğu görülmektedir. Buna göre “Okuduğunu anlama becerisi düşük olan 7. sınıf ortaokul öğrencilerinin okuduğunu anlama becerisini, yüksek olanlara göre daha çok geliştirmektedir.” ikinci varsayım da sınanmıştır. Okuma çemberinin okuduğunu anlama becerisi düşük olan öğrencilerin bu becerilerinin geliştirilmesinde etkili olduğu söylenebilir.

Tablo 13’te okuduğunu anlama açısından üst beceri için ön - test ve son - test uygulamalarından elde edilen bulgulara ait Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi sonuçları yer almaktadır.

Tablo 13: 1. Deney Grubu Üst Beceri Grubu İçin Deney Öncesi ve Sonrası Okuduğunu Anlama Testi Puanlarının Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi Sonuçları

Son test – Ön test	Öğrenci sayısı	Sıra ortalaması	Sıra toplamı	z	p
Negatif sıra	4	6.6	26.5	2.37	0.018
Pozitif sıra	13	9.7	126.5		
Eşit	2	-	-		

Tablo 13’te yer alan bulgulara göre, üst beceri grubunda yer alan öğrencilerin okuduğunu anlama testinden aldıkları deney öncesi ve sonrası puanları arasında anlamlı fark bulunmaktadır($z = 2.37$, $p < 0.05$).

Tablo 14: 1. Kontrol Grubunun Alt ve Üst Beceri Gruplarının Okuduğunu Anlama Testi Ön ve Son-Test Puanları

Gruplar	Ortalama	Ön test		Ortanca	Son test	
		Standart sapma	Ortanca		Standart sapma	Ortanca
Alt	29.8	5.0	29.0	33.1	12.7	29.0
Üst	52.4	9.6	50.8	62.6	7.1	64.3

Tablo 14’te okuduğunu anlama açısından alt ve üst beceri için ön - test ve son - test uygulamalarından elde edilen bulgulara ait Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi sonuçları yer almaktadır.

Tablo 15: 1. Kontrol Grubunun Alt Beceri Grubu İçin Deney Öncesi ve Sonrası Okuduğunu Anlama Testi Puanlarının Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi ile Analiz Sonuçları

Son test – Ön test	Öğrenci sayısı	Sıra ortalaması	Sıra toplamı	z	p
Negatif sıra	5	5.7	28.5	0.40	0.689
Pozitif sıra	6	6.3	37.5		
Eşit	-	-	-		

Tablo 15’te yer alan bulgulara göre, alt beceri grubunda yer alan öğrencilerin okuduğunu anlama testinden aldıkları deney öncesi ve sonrası puanları arasında anlamlı bir fark bulunmamaktadır($z = 0.40$, $p > 0.05$).

Tablo 16: 1. Kontrol Grubu Üst Beceri Grubu İçin Deney Öncesi ve Sonrası Okuduğunu Anlama Testi Puanlarının Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi Sonuçları

Son test – Ön test	Öğrenci sayısı	Sıra ortalaması	Sıra toplamı	z	p
Negatif sıra	2	3.0	6.0	3.46	0.0005
Pozitif sıra	16	10.3	165.0		
Eşit	-	-	-		

Tablo 16’da yer alan bulgulara göre, üst beceri grubunda yer alan öğrencilerin okuduğunu anlama testinden aldıkları deney öncesi ve sonrası puanları arasında anlamlı fark bulunmaktadır($z = 3.46$, $p < 0.05$).

Tablo 17: 2. Deney Grubunun Alt ve Üst Beceri Gruplarının Okuduğunu Anlama Testi Ön ve Son - Test Puanlar

Gruplar	Ortalama	Ön test	Ortanca	Ortalama	Son test	Ortanca
		Standart sapma			Standart sapma	
Alt	35.4	4.0	36.5	44.7	14.1	48.0
Üst	58.1	10.1	56.0	62.7	11.2	64.5

Tablo 17’de okuduğunu anlama açısından alt ve üst beceri için ön - test ve son - test uygulamalarından elde edilen bulgulara ait Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi sonuçları yer almaktadır.

Tablo 18: 2. Deney Grubu Alt Beceri Grubu İçin Deney Öncesi ve Sonrası Okuduğunu Anlama Testi Puanlarının Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi ile Analiz Sonuçları

Son test – Ön test	Öğrenci sayısı	Sıra ortalaması	Sıra toplamı	z	p
Negatif sıra	2	3.5	7.0		
Pozitif sıra	6	4.8	29.0	1.54	-
Eşit	-	-	-		

Tablo 18’de yer alan bulgulara göre, alt beceri grubunda yer alan öğrencilerin okuduğunu anlama testinden aldıkları deney öncesi ve sonrası puanları arasında **öğrenci sayısı 10’dan az olduğu için p değeri hesaplanamamıştır.**

Tablo 19 2. Deney Grubu Üst Beceri Grubu İçin Deney Öncesi ve Sonrası Okuduğunu Anlama Testi Puanlarının Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi Sonuçları

Son test – Ön test	Öğrenci sayısı	Sıra ortalaması	Sıra toplamı	z	p
Negatif sıra	3	6.2	18.5		
Pozitif sıra	16	10.7	171.5	3.08	0.002
Eşit	1	-	-		

Tablo 19’da yer alan bulgulara göre, üst beceri grubunda yer alan öğrencilerin okuduğunu anlama testinden aldıkları deney öncesi ve sonrası puanları arasında anlamlı fark bulunmaktadır($z = 3.08, p < 0.05$).

Tablo 20: 2. Kontrol Grubunun Alt ve Üst Beceri Gruplarının Okuduğunu Anlama Testi Ön ve Son-Test Puanları

Gruplar	Ortalama	Ön test		Ortanca	Ortalama	Son test	
		Standart sapma				Standart sapma	Ortanca
Alt	26.0	7.6	23.0	21.8	8.8	20.0	
Üst	58.1	7.6	56.0	53.4	15.2	56.5	

Tablo 20’de okuduğunu anlama açısından alt ve üst beceri için ön - test ve son - test uygulamalarından elde edilen bulgulara ait Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi sonuçları yer almaktadır.

Tablo 21: 2. Kontrol Grubunun Alt Beceri Grubu İçin Deney Öncesi ve Sonrası Okuduğunu Anlama Testi Puanlarının Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi ile Analiz Sonuçları

Son test – Ön test	Öğrenci sayısı	Sıra ortalaması	Sıra toplamı	z	p
Negatif sıra	4	3.5	14.0		
Pozitif sıra	1	1.0	1.0	-1.75	-
Eşit	-	-	-		

Tablo 21’de yer alan bulgulara göre, alt beceri grubunda yer alan öğrencilerin okuduğunu anlama testinden aldıkları deney öncesi ve sonrası puanları arasında **öğrenci sayısı 10’dan az olduğu için p değeri hesaplanamamıştır.**

Tablo 22: 2. Kontrol Grubu Üst Beceri Grubu İçin Deney Öncesi ve Sonrası Okuduğunu Anlama Testi Puanlarının Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi Sonuçları

Son test – Ön test	Öğrenci sayısı	Sıra ortalaması	Sıra toplamı	z	p
Negatif sıra	10	15.4	154.0		
Pozitif sıra	12	8.3	99.0	-0.89	0.37
Eşit	3	-	-		

Tablo 22’de yer alan bulgulara göre, üst beceri grubunda yer alan öğrencilerin okuduğunu anlama testinden aldıkları deney öncesi ve sonrası puanları arasında **anlamlı fark bulunmamaktadır (z = -0.89, p > 0.05).**

Okuma çemberi “okuma alışkanlığı” kazandırmada da etkili bir yöntem olduğu söylenebilir. Beş buçuk ayın sonunda çalışmalar bittikten sonra uygulanan yarı yapılandırılmış öğrenci görüşme nitel anket formunda “Yaptığın bu çalışmalar sana neler kazandırdı?” sorusuna öğrenci, “Kitap okuma alışkanlığı kazandırdı.” diyerek açık ve net bir şekilde belirtmiştir. Ayrıca bir başka öğrenci “Arkadaşlarımızla tartışıp eksiklerimizi tamamladık.” ifadesiyle de daha iyi öğrenmelerini ve öğrenmede kalıcılığı da, birbirlerinin yanlışlarını düzeltmelerine bağlamaktadır.

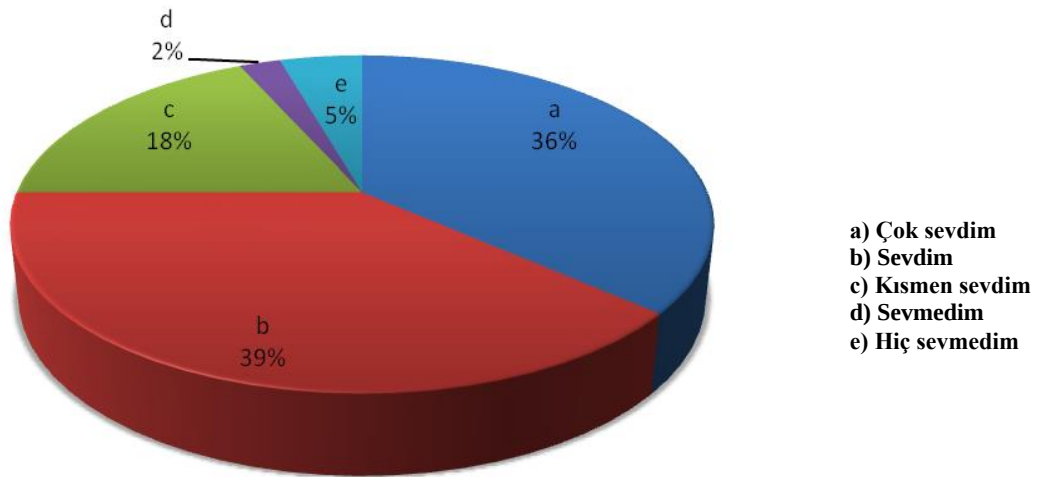
4.2. Öğretmen ve öğrencilerin, yöntemin sağladığı faydalara ilişkin görüşleri ve okuma çemberine yönelik tutumları

“Öğretmen ve öğrencilerin yöntemin uygulama sırasında sağladığı yararlarla ilişkin görüşleri nasıldır?”, “Öğretmen ve öğrencilerin okuma çemberine yönelik tutumları nasıldır?” şeklinde ifade edilen birinci ve ikinci alt probleme ilişkin bulgular yer almaktadır. Öğretmen ve öğrenci görüşlerine göre okuma çemberinin yararları, okunan kitabı anlama ve grup projeleri (sosyal etkileşim) olmak üzere üç başlık altında incelenmiştir.

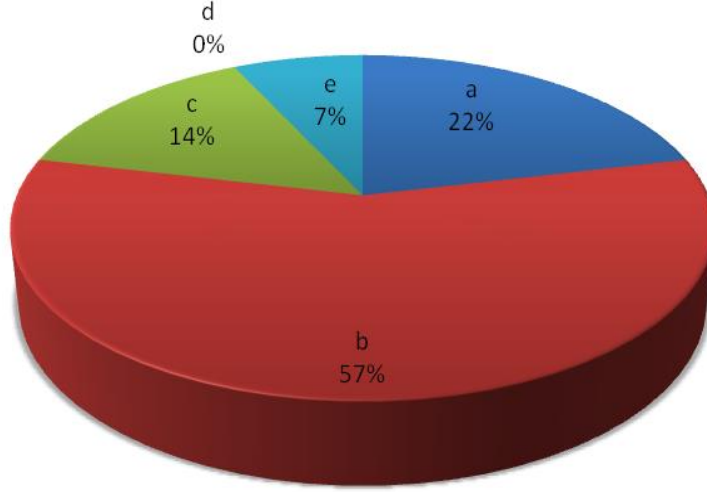
Öğrenciler bu yöntem dâhilinde Türkçe dersinde gruplar halinde çalışmayı ne kadar çok sevdiklerini (bk. Şekil 3) ve bu uygulamada zorlanıp zorlanmadıklarını belirtmişlerdir (bk. Şekil 6). Alt ve üst düzey öğrencilerinin çoğunluğunun yapılan çalışmayı sevdiklerini yine çalışmanın zorluğu derecesi ile ilgili olarak da üst seviye öğrencileri zor olmadığını, alt seviye öğrencileri ise biraz zorlandıklarını belirtmişlerdir.

NİCEL ANKET FORMU (ÖĞRENCİ ANKETİ)

Nicel anket formu her iki deney grubuna da uygulanmıştır. Öğrenciler notu artanlar ve azalanlar diye iki gruba ayrılmıştır. Elde edilen sonuçlar aşağıda gösterildiği gibidir.

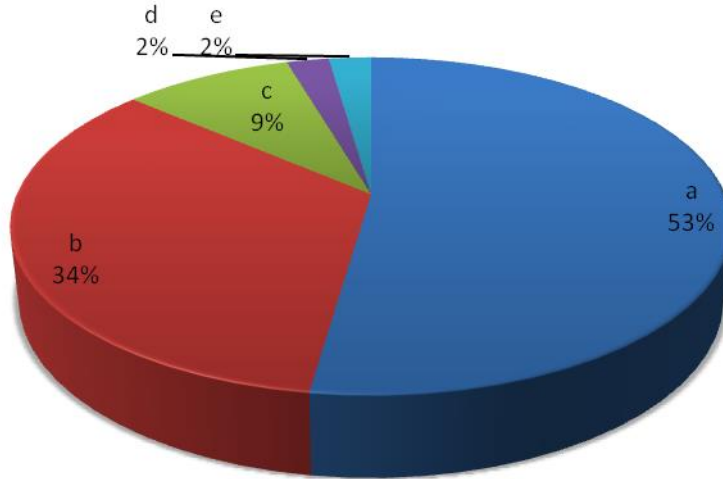
Notu artanlar

- a) Çok sevdim
- b) Sevdim
- c) Kısmen sevdim
- d) Sevmedim
- e) Hiç sevmedim

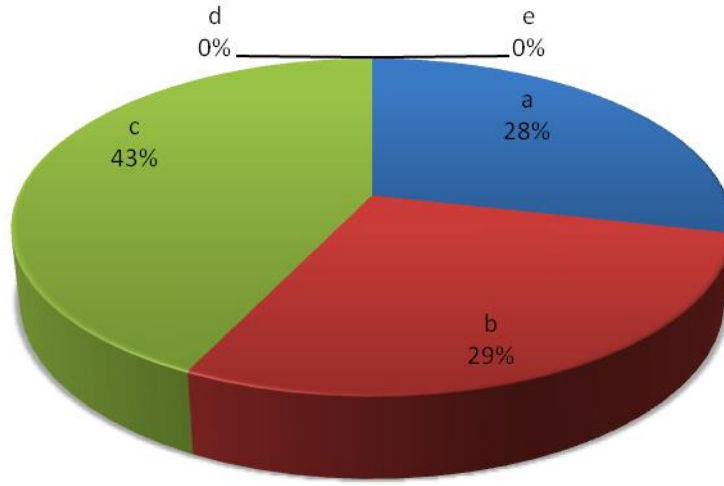
Notu azalanlar

Şekil 3: 1)Türkçe derslerinde arkadaşlarıyla gruplar halinde çalışmayı ne kadar çok sevdin?

- a) Çok iyi anlaştım
- b) Anlaştım
- c) Kısmen anlaştım
- d) Anlaşamadım
- e) Hiç anlaşılamadım

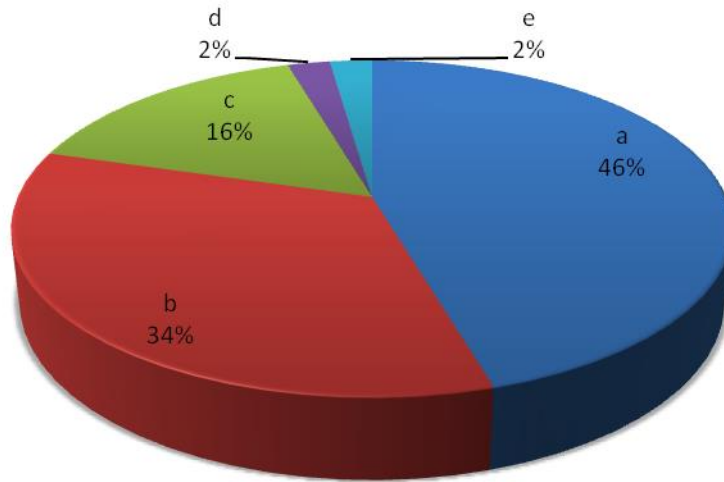
Notu artanlar

- a) Çok iyi anlaştım
- b) Anlaştım
- c) Kısmen anlaştım
- d) Anlaşamadım
- e) Hiç anlaşılamadım

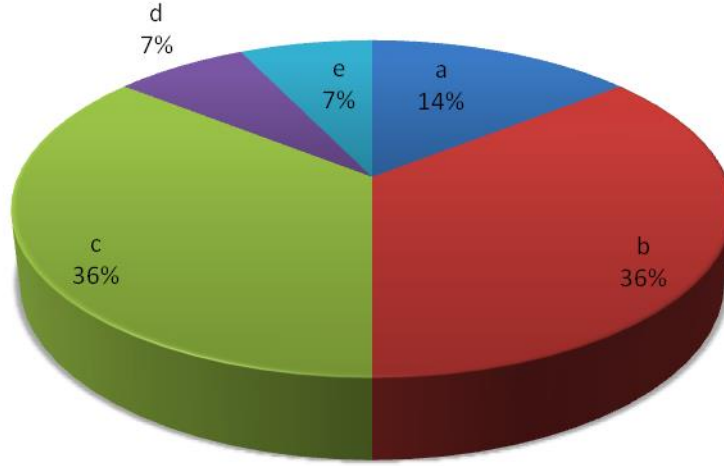
Notu azalanlar

Şekil 4: 2) Türkçe derslerinde grup çalışmaları sırasında arkadaşlarıyla iyi anlaştın mı?

- a) Her zaman
- b) Çoğu zaman
- c) Bazen
- d) Nadiren
- e) Hiçbir zaman

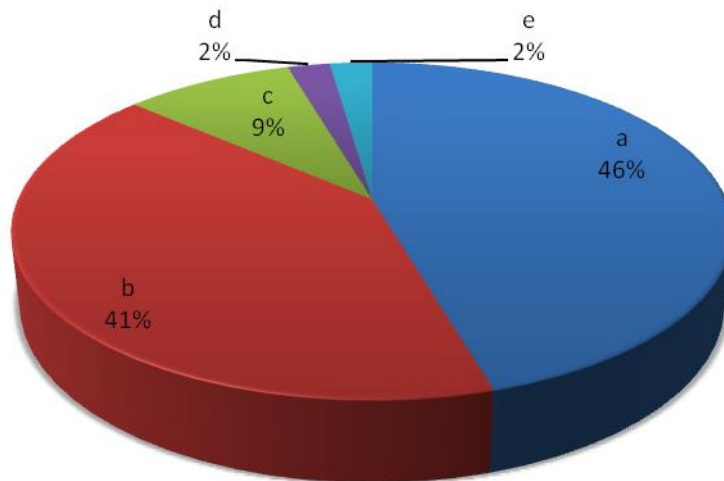
Notu artanlar

- a) Her zaman
- b) Çoğu zaman
- c) Bazen
- d) Nadiren
- e) Hiçbir zaman

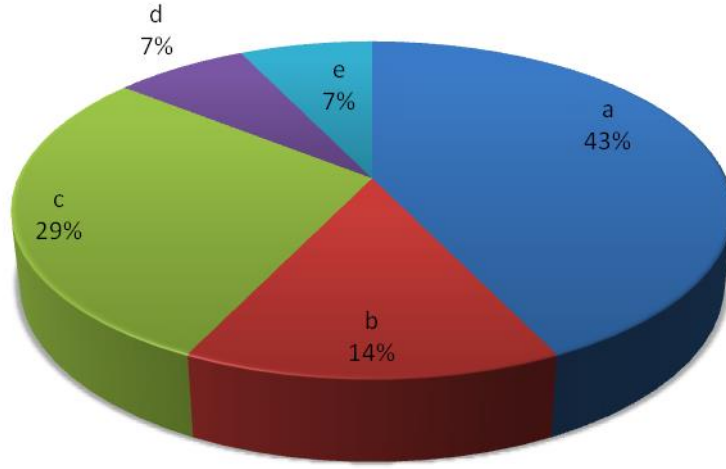
Notu azalanlar

Şekil 5: 3) Türkçe derslerinizde grup çalışmaları sırasında arkadaşlarınızla birbirinize yardım ettiniz mi?

- a) Hiç zor değildi
- b) Biraz zordu
- c) Kısmen zordu
- d) Zordu
- e) Çok zordu

Notu artanlar

- a) Hiç zor değildi
- b) Biraz zordu
- c) Kısmen zordu
- d) Zordu
- e) Çok zordu

Notu azalanlar

Şekil 6: 4) Türkçe derslerinde arkadaşlarıyla gruplar halinde çalışmak sana ne kadar zor geldi?

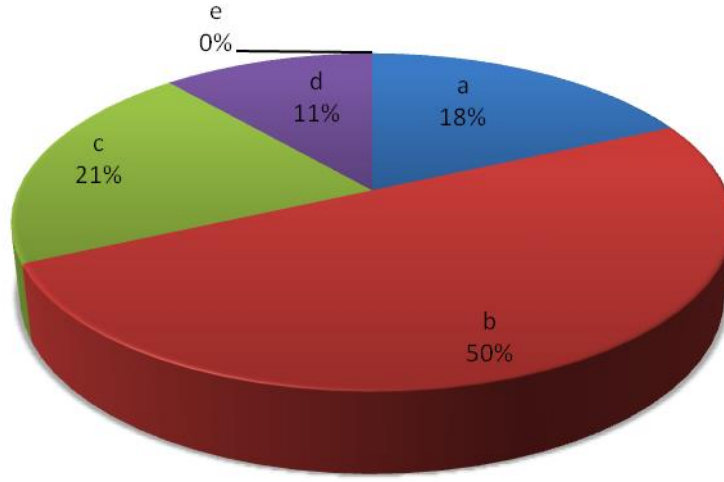
Nicel anket formunda 7. soru açık uçlu soru olup, öğrencilerin okuma çemberine yönelik tutumlarını ortaya koymaktadır. “**Kitabı çok iyi anladım, çünkü...**” “Dikkatli ve düzenli olarak zamanında okudum. Bütün kitaplar anlaşılır ve benim seviyeme uygundu. Kitabı anlamamın bir diğer sebebiyse önemseyerek, özenle ve aceleye getirmeden okumam. Okuduğumuz kitaplar anlaşılması güç ve kötü kitaplar değildi ve ben de bu kitapları hem sevdim hem de çok iyi anladım.”, “Kitap hakkında birçok aktivite yaptık ve bu aktivitelerin çok verimli olduğunu düşünüyorum. Benim kitapları iyi anlamamı sağladı.”, “Kitabın içindeymişim gibi yaşadım olayları.”, “Arkadaşlarım görevlerini çok iyi yaptıkları için daha çok anladım.”, “Hiçbir sayfayı atlamadan okudum.”, “Gerçekten anlayarak okudum ve yaptığımız çalışmalarda arkadaşlarımı iyi dinledim.”, “Eğlenceli, komik heyecan verici ve ders çıkarılabilir kitaplardı.” öğrencilerin bu ifadeleri yukarıdaki açıklamaları destekleyen öğrenci görüşlerinden bazılarıdır.

Öğretmenler de yöntemi, öğrencilerin farklı rolleri üstlenmelerini ve bu rollerin her toplantıda değişmesini, kitap üzerinde tartışmalarını ve farklı bakış açılarının paylaşılmasını sevdikleri, süreçte eğlendikleri ve uygulamadan zevk aldıkları görüşündedirler. Ayrıca araştırmacıya yardımcı olan diğer Türkçe öğretmeni, nitel anket formunda, yöntemi çok beğendiğini belirtmiş, nedeni olarak da öğrencilerin hem grup çalışması yapmaları hem de kitabı daha iyi anladıkları, okumak için okumamış olduklarını üstlendikleri rollerle de yapılan çalışmadan keyif aldıklarını ifade etmiştir. Yine “Ben bu uygulamayı yaptıktan sonra bundan sonraki senelerde diğer öğrencilerime de uygulamayı planladım. Başarılı öğrenciler bu çalışmada daha çok kendilerini gösterdi. Orta öğrenciler de söz hakkı alarak kendilerini ifade etmeyi öğrendiler Bir de kitap okurken rolleri benimsediler ve ona göre okudular.” diye öğretmenimiz tarafından dile getirilmiştir.

4.3. Öğretmen ve öğrencilerin grup projelerine ve çalışmalarına ilişkin görüşleri

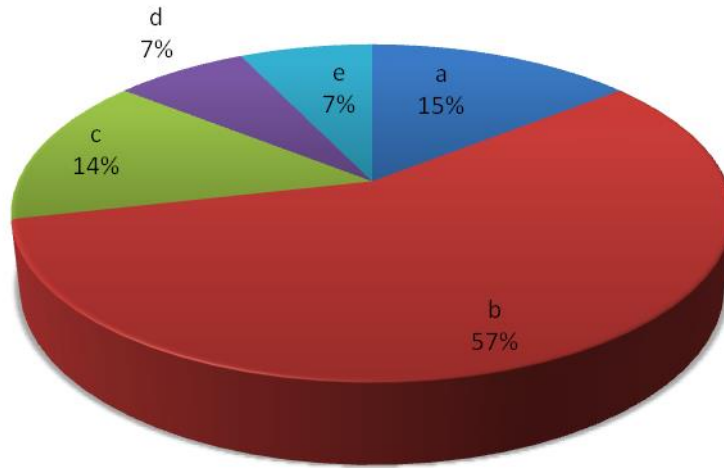
Öğrenciler, bu yöntem uygulanırken grup çalışmaları sırasında grup arkadaşlarının ne kadar sıklıkla kendilerine söz hakkı verdiklerini hem üst hem de alt seviye öğrencileri olarak “çoğunlukla” cevabını vermişlerdir (bk. Şekil 7). Yarı yapılandırılmış öğrenci görüşme nitel anket formunda okuma çemberi yöntemi için; “Evet memnun kaldım. Çünkü grupça çalışmayı öğrendim ve kitabı daha iyi anladım.”, “Okuma çemberi yönteminden çok memnun kaldım. Hem iletişimi artırıyor hem de anlama kabiliyetini güçlendiriyor. Ben bu yöntemi denedikten sonra arkadaşlık ilişkilerim arttı ve kendimi daha iyi tanıdım.”, En sevdiği yön için; “İş birliğinde çalışmak oldu. Çünkü herkes birbirine yardım etti ve çok iyi bir grup olduk”, ifadeleri yukarıdaki görüşleri desteklemektedir. Aynı zamanda “sosyal etkileşim” , “empati kurma”, “öz eleştiri yapma” üzerinde de büyük bir etkisi olduğu, uygulamayı yapan öğretmenler tarafından ifade edilmiştir.

Öğrencilerin yapmış oldukları proje çalışmaları ise ailelerinin ekonomik durumları ve çevresel faktörlerin etkisiyle gerçekleştirilmiştir. Okulun imkânlarıyla da sınırlı kalmıştır. Daha iyi şartlarda daha farklı ve güzel ürünler ortaya çıkarılabilir.

- a) Her zaman
- b) Çoğunlukla
- c) Kısım
- d) Nadiren
- e) Hiçbir zaman

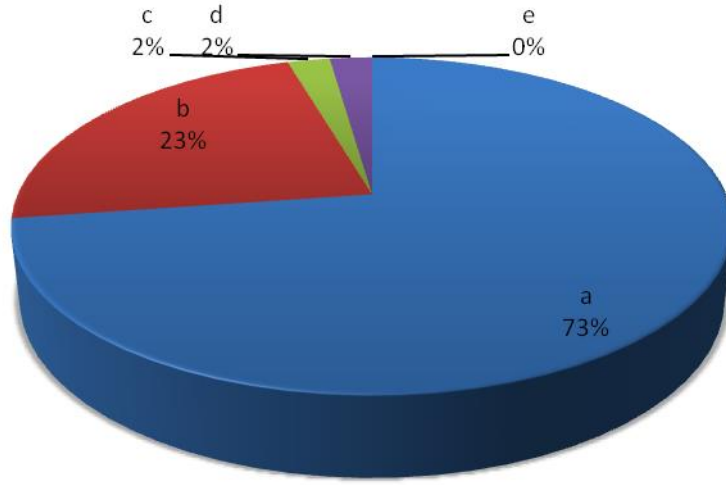
Notu artanlar

- a) Her zaman
- b) Çoğunlukla
- c) Kısım
- d) Nadiren
- e) Hiçbir zaman

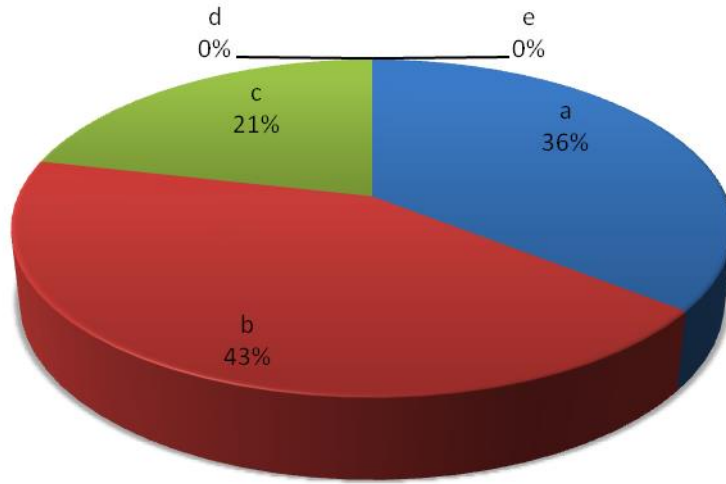
Notu azalanlar

Şekil 7: 5) Türkçe derslerinde grup çalışmaları sırasında grup arkadaşların ne kadar sıklıkla sana söz hakkı verdiler?

- a) Tam anladım
- b) Anladım
- c) Kısmen anladım
- d) Anlamadım
- e) Hiç anlamadım

Notu artanlar

- a) Tam anladım
- b) Anladım
- c) Kısmen anladım
- d) Anlamadım
- e) Hiç anlamadım

Notu azalanlar

Şekil 8: 6) Türkçe derslerinde grup çalışmaları sırasında tam olarak ne yapılması gerektiğini anladın mı?

Kitap okumalar bittikten sonra her grup kendi kitabını farklı şekillerde diğer gruplara sunmuştur. Proje olarak öğrencilerin bazıları power-point (görsel)sunumu, resimli kitap veya gazete hazırlamayı seçerken, en çok tercih edilen proje ise - grupların çoğunluğunun tercih ettiği- bir hikâyenin kahramanına mektup yazmadır.

Öğrenciler birbirilerinin sunumlarını beğenmişler ve bu sunumlar sayesinde diğer kitapları da anladıklarını belirtmişlerdir. Öğretmenler de öğrencilerin sunumlarını beğenmiş, gösterdikleri çaba, istek ve ilgi karşısında memnun kalmışlardır. Hatta öğrencilerden birisi yarı yapılandırılmış öğrenci görüşme formunun 5. sorusuna “Çalışma sırasında kendini nasıl hissettin?” cevap olarak:

“Gergin hissettim. Çünkü ben ve grup arkadaşlarım yanlış yapabilir ve sunumumuz kötü olur diye düşündüm.”, “ Çalışmam sırasında oldukça mutlu ve rahattım. Çünkü böyle bir çalışmanın bize olan katkıları beni sevindirdi.” , “Çalışma sırasında kendimi çok heyecanlı ve gergin hissettim. Ne de olsa bütün sınıfın içinde rahat sunmak kolay değil.” diye belirtmiş olup çalışmayı ne kadar ciddiye aldıklarını ve özen gösterdiklerini destekleyici ifadeler kullanmışlardır.

Nitel anket yarı yapılandırılmış öğretmen görüşme formunun 4. sorusuna araştırmacıya yardımcı olan Türkçe öğretmeni bu yöntemle uygulamaya katılan öğrencilerin gelişiminde gözlemlediklerinin, diğer sınıflarındaki öğrencilerinin gelişiminden farklılık arz ettiğini şöyle ifade etmiştir: “Evet, bu uygulamada öğrenciler, kitabı okuduktan sonra aldıkları rollere göre bütün kitapları yorumlamaya başladılar. Sözcük avcısı görevi çocukların sözcüklerin anlamını bulma konusunda bulmaca çözer gibi bütün sınıfı etkin hale getirdi.”

Ayrıca öğrencilerin bu okuma çemberi çalışması sonucu yapmış oldukları ürünler sadece sınıf içinde sunumla sınırlı kalmamış, öğrencilerin çalışmaları yapmış oldukları kitap okuma balonları ile okulun Türkçe Sokağı’nda diğer projelerle birlikte sergilenmiş. Yazdıkları mektuplar, çizdikleri resimler bütün bir yıl ortaya koymuş oldukları diğer çalışmalarla birlikte kitap haline getirilmiştir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

5.SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

5.1.Sonuç ve Öneriler

Araştırmaya katılan öğrencilerin uygulama öncesi **1. deney grubunun** ön test puan ortalaması **45.1** iken, son test puan ortalaması **52.5’ e çıkmıştır. 2. deney grubunun** ön test puan ortalaması **51.6** iken, son test puan ortalaması **57.6’ya çıkmıştır**. Ortalamadaki artış istatistiki olarak da anlamlıdır ($p<0.05$). Okuduğunu anlama becerisi, bu yönden anlama becerisi düşük olan öğrencilerde daha çok artış göstermiştir ($p<0.05$). Bu bulgulara göre, okuduğunu anlama becerisi düşük öğrencilerin okuma çemberinden daha çok yarar sağladığı düşünülebilir.

Sonuçlarda görüldüğü üzere her iki deney grubunda da okuma çemberi yönteminin uygulamasının etkisinin görülebildiği, öğrencilerin okuduğunu anlama becerilerinin geliştiğinin gözlemlendiği söylenebilir. 1. kontrol grubunun notlarında da anlamlı bir artış gözlemlenmiştir 2. kontrol grubunun notlarında ise artış gözlemlenmemiştir. Sınıflar alt ve üst beceri gruplarına ayrıldıklarında ise 1. deney grubunun hem alt hem de üst seviye öğrencilerin notlarında anlamlı bir artış görülmüştür. Ancak 1. kontrol grubunun alt seviye öğrencilerinde artış görülmezken üst seviye grubu öğrencilerinde anlamlı bir artış görülmüştür. 2. deney ve kontrol gruplarındaki alt seviye öğrencilerinin sayısı 10’dan az olduğu için p değeri hesaplanamamış olmakla birlikte, bu öğrencilerin not değişimleri de 1. deney ve kontrol grubu alt seviye öğrencilerinin not değişimleriyle benzerlik göstermektedir. 2. deney grubunun üst seviye öğrencilerinin notlarında anlamlı bir artış gözlemlenmişken, 2. kontrol grubunda üst seviye öğrencilerinde bu artış gözlemlenmemiştir.

Okuma çemberi yöntemi öğrenciler ve öğretmenler tarafından beğenilmiş olup, okunan kitaplar öğrenciler tarafından en ince ayrıntısına kadar irdelenerek, sorgulanarak okunmuş, kitap üzerinden yapılan tartışmalar sayesinde hem okudukları hem de arkadaşlarından dinlemiş oldukları kitapları kolayca ve rahatlıkla anlamışlardır. Ayrıca öğrenciler kitapla ilgili yapılan tartışma sayesinde farklı bakış açılarını da dinleyerek kitabı farklı yönleriyle özümstediklerini ifade etmişlerdir.

Bu yöntem sayesinde öğrenciler tarafından, bölümlere ayrılan kitabın her sayfası ayrıntılı olarak okunmakta, üzerinde düşünülmekte, sonrasında ise tartışılmakta, öğrendiklerini arkadaşlarıyla paylaşmaktadırlar. Bu nedenle de öğrenciler kitabı daha iyi anlamakta ve kavramaktadırlar. Halbuki bireysel okumada kitap sadece okunur ve sayfalar öylesine geçilir, bir sayfa veya bölümü kişi anlamasa bile daha çok kitabın geneline konsantre olduğundan o parçalar hızlıca geçilir ve öğrenci tarafından sorgulanmaz. Oysa okuma çemberinde; bölüm uzmanı, okunan bölümde geçen, ilginç, komik, önemli, dikkat çekici pasajları seçerek bunları grup toplantısında diğer öğrencilere okur, bunu neden seçtiğini ve önemini açıklar. *Sanatçı*, okunan bölümün kendisinde uyandırdığı duygu ile ilgili bir ürün ortaya koyar bu ürünün de daha çok resim olması istenir. *Sorgulayıcı*, tartışmayı yürütmek için açık uçlu sorular hazırlar ve grup üyelerinin tartışmaya katılmalarını sağlar. *Bağ kurucu*, okunan bölümle gerçek yaşam arasında bağ kurar. Bu rollere ek olarak *özetleyici*, *sözcük avcısı*, vd. sayesinde okunan kitap üzerinde ayrıntılı durulduğundan anlama ve kavrama daha çok gerçekleşmektedir. Yine öğrenci anlamadığı kısımları, anlayan başka arkadaşından öğrenme imkanına sahiptir.

Avcı ve Yüksel (2011) tarafından yapılan çalışmada da okuma çemberinin okuduğunu anlama becerisi düşük öğrenciler üzerinde daha etkili olduğu tespit edilmiştir. “Bu bulgulara göre, okuduğunu anlama becerisi düşük öğrencilerin okuma çemberinden daha fazla fayda sağladığı düşünülebilir.” diye belirtilmiştir.

Araştırma kapsamında uygulanan test ile ölçülen okuduğunu anlama becerisi 2. deney grubunun üst seviye öğrencilerinin becerilerinde anlamlı bir artış olmuştur ($p < 0.05$), bununla birlikte 2. kontrol grubunun üst seviye öğrencilerinin becerilerinde bir azalma görülmüştür ($p > 0.05$). Ancak, hem 1. deney grubunun hem de 1. kontrol grubunun üst seviye öğrencilerinin notlarında anlamlı bir artış görülmüştür ($p < 0.05$). Bu sonuçlar neticesinde, okuma çemberi metodunun üst seviye öğrencilerinin de yarısına önemli bir katkısının olduğu kanısına varılmıştır.

Okuma çemberinin okuduğunu anlama üzerine etkisi birçok araştırmanın bulguları ile desteklenmektedir. Mizerka (1999) tarafından beşinci sınıflar, Olsen (2007) tarafından dokuzuncu sınıflar, Camp (2006) tarafından on birinci sınıflar, Briggs (2010) tarafından üçüncü sınıflar ile Avcı ve Yüksel (2011) tarafından dördüncü sınıflar ile yapılan araştırmalarda okuma çemberinin öğrencilerin okuduğunu anlama becerisini geliştirdiği tespit edilmiştir (akt. Avcı vd. 2013: 547).Yine Avcı vd. tarafından 2013'te beşinci sınıflar ile yapılan araştırmada da okuma çemberinin öğrencilerin okuduğunu anlama becerisini geliştirdiği tespit edilmiştir. Bu çalışmada da, okuma çemberi, daha önce yapılan benzer araştırmalara paralel olarak 7. sınıf öğrencilerinin okuduğunu anlama becerilerini geliştirmiştir. Bu da göstermektedir ki farklı düzeylerde olan öğrencilerin okuduğunu anlama becerisi, yapılacak alternatif çalışma ve uygulamalarla geliştirilebilir.

Bu yöntemde bireysel okumalardan farklı olarak öğrenciler belli bir sürece yayılmış kitabı en ince ayrıntısına kadar okumakta, araştırmakta, sorgulamakta, anladıklarını ve öğrendiklerini arkadaşlarıyla paylaşmakta, böylece diğer arkadaşlarının öğrendiklerinden de faydalanmakta hatta anlayamadığı bölümleri arkadaşından öğrenebilmektedir. Buradan yola çıkarak da okuma çemberi yöntemiyle kitabı okuyan öğrencinin, okuduğu kitabı ayrıntılı ve anlayarak okuma için çaba harcaması, verilen rollere bağlı olarak öğrendiklerini, araştırdıklarını yazıya dökmesi ve bütün yapmış olduklarını arkadaşlarıyla paylaşması, kitap üzerine tartışmalara katılması, grup içi iletişim kurma, verilen sorumlulukları zamanında yerine getirme çabası gibi nedenlerle okuduğunu anlama becerisini geliştirdiği söylenebilir. Yine bu bağlamda söz konusu yöntemin diğer dil becerilerine de katkı sağladığı düşünülmektedir.

Bu sonuçlardan hareketle okuma çemberi yönteminin okuduğunu anlama becerisi düşük olan öğrencilerin bu becerilerinin geliştirilmesinde etkili olduğu söylenebilir.

5.2. Öneriler

Bu bölümde araştırma sonuçlarından hareketle okuduğunu anlama becerisini geliştirme ile ilgili çeşitli öneriler oluşturulmaya çalışılmıştır.

1. Okuma çemberi yönteminin MEB desteğiyle ilgili akademisyenler tarafından okullarda her dönem başı ve sonu seminerlerde başta Türkçe ve edebiyat öğretmenleri olmak üzere ilkokul öğretmenlerine ve tüm branş öğretmenlerine tanıtılmalıdır.

2. Ailenin çocuklarına vakit ayırması, çocuğuyla birlikte kitap okuma saatleri düzenlemesi, okuduğu kitapla ilgili tartışması sağlanmalı; bu durumun çocuğun kendine olan öz güvenini arttıracığı, onu daha çok motive edeceği, kendisini doğru ve düzgün ifade etmesinin yanında okuduğunu anlama becerisine de katkı sağlayacağı göz ardı edilmemelidir.

3. Aileler, çocuğun dil ve okuma becerisini geliştiren, beyin gelişimiyle ilgili çalışmalar çocuğa yaptırılmalı, ayrıca ebeveynlere okuma çemberi gibi farklı yöntemler konusunda seminer ve eğitimler verilerek onların bilinçlenmesi sağlanmalıdır. Hatta bu yöntemin aile içi okuma saatlerinde özendirilmesi, ebeveynlerin bu hususta duyarlı davranmaları, çocuklarıyla yakından alakadar olmaları ve onlardan maddi - manevi desteklerini esirgememeleri gelecek neslin ne yaptığını bilen, sorumluluk sahibi, bilinç düzeyi üst seviyede nesiller yetişmesini sağlayacaktır. Ayrıca ailelerin yanlış tutum ve davranışlarının da çocukların okuma hevesine dolayısıyla da okuduğunu anlama becerisine ket vuracağı unutulmamalıdır.

4. Yaptığımız araştırmada cinsiyet ayrımına bakılmaksızın genel olarak yöntemin okuduğunu anlama becerisine etkisi incelenmiştir. Bu nedenle de cinsiyet değişkeni açısından bundan sonraki çalışmalarda ele alınmalıdır.

5. Okuma çemberi yönteminin okuduğunu anlama becerilerine etkisi yanında, okuma alışkanlığına katkısı da yapılacak kapsamlı çalışmalarla ortaya konmalıdır.

KAYNAKÇA:

Akkaya, Sıdıka (2010), Çocuğum Neyi Okumalı? 9 Ay- 14 Yaş, Pegema Akademi, Ankara,

Akkaya, Nevin, Özdemir, Serpil, “Ortaöğretim Öğrencilerinin Okumaya Yönelik Tutumlarının İncelenmesi” (İzmir-Buca Örneği), Bartın Üniversitesi **Eğitim Bilimleri Dergisi**, Cilt 2,Sayı 1, Yaz 2013,S.75 - 96.

Aksaçoğlu, Ayşe Gül, Yılmaz, Bülent, “Öğrencilerin Televizyon İzlemeleri ve Bilgisayar Kullanmalarının Okuma Alışkanlıkları Üzerine Etkisi”, **Türk Kütüphaneciliği** 21, 1 (2007), 3 - 28.

Altunay, Uğur, Çakıcı, Dilek, “Etkili Okuma ve Okuduğunu Anlama”, **Çağdaş Eğitim Dergisi**, 330, Nisan 2006, S.40- 46.

Arıcı, Ali Fuat “Okumayı Niçin Sevmiyoruz? Üniversite Öğrencileri İle Mülakatlar”, **Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi**, C. 5, S. 10, 2008, S. 91-100.

Arıcı, Ali Fuat (2012), Okuma Eğitimi, Pegem A Akademi, Ankara.

Avcı, Süleyman, Yüksel, Arzu, Akıncı, Tuncay, “Okuma Alışkanlığı Kazandırmada Etkili Bir Yöntem: Okuma Çemberi”, **M.Ü. Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi**, S. 32, 2010, S. 5- 24

Avcı, Süleyman, Yüksel, Arzu, “ Okuma Çemberi Yöntemine Göre Kitap Okumanın Öğrencilere Bilişsel ve Duyuşsal Katkıları”, **Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri Educational Sciences: Theory & Practice** - 11(3),Yaz/Summer 2011, 1285- 1300

Avcı, Süleyman, Baysal, Nurdan, Gül, Mehtap, Yüksel, Arzu “Okuma Çemberi Yönteminin Okuduğunu Anlama Becerisine Etkisi”, **Kuramsal Eğitimbilim Dergisi**, 6(4), Ekim 2013, 535- 550

Aydın, İrfan, “Türkçe Öğretiminde Yazılı Anlatım Çalışmalarındaki Sorunlar Üzerine Bir İnceleme”, **Kmü Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi**, 2014, 16 (Özel Sayı I): 166 - 170,

Aytaş, Gıyasettin, “Okuma Eğitimi” ,**Türk Eğitim Bilimleri Dergisi**, Güz, C. 3, S. 4, 2005, S. 1 - 9.

Aytaş, Gıyasettin, “ Okuma Gelişiminde Çocuk Edebiyatının Rolü” **Tübar-Xm-** Bahar 2003, 155 - 160.

Aytaş, Gıyasettin, Kardaş, Demet, “ Dezavantajlı Öğrencilerin Okuma Anlama Gelişimleri”, **Turkish Studies - International Periodical For The Languages, Literature And History Of Turkish Or Turkic** Volume 9/11 Fall 2014, P. 79 - 92

Balcı, Ahmet, “İlköğretim 8. Sınıfların Kitap Okuma Alışkanlığına İlişkin Tutumları”, **Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Fakültesi Dergisi**, Cilt:6, Sayı:11, 2009, 265 - 300

Balcı, Ahmet (2009), İlköğretim 8. Sınıf Öğrencilerinin Okuma Alışkanlık ve İlgileri Üzerine Bir Araştırma, Yayınlanmamış Doktora Tezi. Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Balcı, Ahmet, Büyükkız, Kadir Kaan, Uyar, Yusuf, “İlköğretim 6. Sınıf Öğrencilerinin Okuma Alışkanlıkları, Kütüphane Kullanma Sıklıkları ve Okumaya Yönelik Tutumlarının İncelenmesi”, **Turkish Studies - International Periodical For The Languages, Literature And History Of Turkish Or Turkic**, Volume 7/4, Fall 2012, P. 965 -985

Bamberger, Richard (1990), Okuma Alışkanlığını Geliştirme, Çev. : Çapar, Bengü, Kültür Bakanlığı, Ankara.

Başaran, Mustafa, “Okuduğunu Anlamanın Ölçülmesinde Paragraftan Anlam Kurmaya Dayalı Çoktan Seçmeli Sorular”, **Eğitim Bilimleri Araştırmaları Dergisi, Uluslararası E- Dergi**, 3/2, 2013.

Bekar, Ülkü (2005), İlköğretim 5. Sınıf Öğrencilerinin Okuma Alışkanlığı Kazanmalarında Ailenin Rolü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Bölükbaş, Fatma, “Öğrencilerin Okuma ve Yazmaya Yönelik Tutumlarının Bazı Değişkenler Açısından Değerlendirilmesi”, **Çağdaş Eğitim Dergisi**, 333, Temmuz-Ağustos 2006, S. 32- 39.

Can, Remzi, Türkyılmaz, Mustafa, Karadeniz, Abdulkерim, “Ergenlik Dönemi Öğrencilerinin Okuma Alışkanlıkları”, **Ahi Evran Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi**, Cilt 11, Sayı 3, Aralık, 2010, S.1 - 21.

Çetin, Yakup Karaata, Cemal, “Türk Öğrencilerin Kitap Okumama Sorununa Çözüm Önerileri”, **Ç.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi**, 19/1, 2010, 202 - 215

Çetin, İsmet Vd. (2015), Dil Ve Edebiyat Öğretim Yöntemleri, Nobel Yayınları.

Çiftçi, Ömer (2007), İlköğretim 5. Sınıf Öğrencilerinin Türkçe Öğretim Programında Belirtilen Okuduğunu Anlamayla İlgili Kazanımlara Ulaşma Düzeyinin Belirlenmesi, Yayınlanmamış Doktora Tezi. Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Demir, Mehmet Kaan, Çaycı, Barış “Okuma ve Anlama Sorunu Olan Öğrenciler Üzerine Karşılaştırmalı Bir Çalışma”, **Türk Eğitim Bilimleri Dergisi**, Güz 2006, 4 (4), 437 - 456.

Demir, Tazegül, “İlköğretim Öğrencilerinin Yaratıcı Yazma Becerileri ile Yazma Özyeterlik Algısı İlişkisi Üzerine Bir Çalışma”, **Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi**, Sayı: 2/1, 2013, S. 84 - 114.

- Demirel, Özcan (1999), İlköğretim Okullarında Türkçe Öğretimi, Meb, İstanbul
- Demirel, Özcan (1999), İlköğretim Okullarında Yabancı Dil Öğretimi, Meb, İstanbul
- Demirel, Şener (2011), Edebî Metinlerle Çocuk Edebiyatı, Pegem A Akademi, Ankara.
- Doğan, Yusuf, “Konuşma Becerisinin Geliştirilmesine Yönelik Etkinlik Örnekleri”, **Türk Eğitim Bilimleri Dergisi**, Kış 2009, 7(1), 185- 204
- Doğan, Yusuf (2013), Dinleme Eğitimi, Pegem A Akademi, Ankara.
- Doğan, Yusuf, Müldür, Merve, “7. Sınıf Öğrencilerine Verilen Yazma Eğitiminin Öğrencilerin Hikâye Yazma Becerisine Etkisi”, **Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi**, Cilt 10, Sayı 1, Nisan 2014, S. 49 - 65.
- Dökmen, Üstün (1994), Okuma Becerisi, İlgisi ve Alışkanlığı Üzerine Psiko - Sosyal Bir Araştırma, Meb Yayınları, İstanbul.
- Duran, Erol, Sezgin, Betül, “İlköğretim 4 ve 5. Sınıf Öğrencilerinin Okuma Alışkanlıklarının ve İlgilerin Belirlenmesi”, **Turkish Studies - International Periodical For The Languages, Literature And History Of Turkish Or Turkic Volume 7/4**, Fall 2012, P. 1649 - 1662.
- Ekici, Gülay (2015), Etkinlik Örnekleriyle Güncel- Öğrenme- Öğretme Yaklaşımları-Iıı, Pegem A Akademi, Ankara.
- Ersoy, Aynur, “Hacettepe Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü Son Sınıf Öğrencilerinin Okuma Alışkanlıkları”, **Değişen Dünyada Bilgi Yönetimi Sempozyumu**, 24-26 Ekim 2007, Ankara. Bildiriler. S. 179 - 184.
- Genelkurmay Başkanlığı (2007), Türkçenin Doğru Kullanımı, Genelkurmay Askerî Tarih ve Stratejik Etüt Başkanlığı Yayınları, Ankara.
- Göğüş, Beşir (1978), Orta Dereceli Okullarımızda Türkçe ve Yazın Eğitimi, Gül Yayınevi, Ankara.
- Gülerer, Salih, Batur, Zekeriya, “Yanlış Okuma Tutum ve Davranışları”, **Sosyal Bilimler Dergisi**, 2004, S. 77- 88.
- Gülşah, Mete, (2012). “İlköğretim 8. Sınıf Öğrencilerinin Okuma Alışkanlığı Üzerine Bir Araştırma” (Malatya İli Örneği). **Dil Ve Edebiyat Eğitimi Dergisi**, 1(1), 43-66.
- Gömlüksiz, Mehmet Nuri, “Kitap Okuma Alışkanlığına İlişkin Bir Tutum Ölçeğinin Geçerlik ve Güvenirliği”, 2004, **Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi**, Cilt: 14, Sayı: 2, Sayfa: 185 - 195.
- Gün, Mesut, “İlköğretim İkinci Kademe Türkçe Dersi Okuma Etkinliklerinde Karşılaşılan Sorunlar”, **Turkish Studies - International Periodical For The Languages, Literature And History Of Turkish Or Turkic Volume 7/4**, Fall 2012, P.1961 - 196.

Güneş, Firdevs, “Türkçe Öğretiminde Günümüz Gelişmeleri ve Yapılandırmacı Yaklaşım”, **Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi**, 2009 Cilt/Volume: 6, Sayı/Issue: 11, 1 - 21.

Güneş, Firdevs, “Okuma ve Zihni Yönetme”, **Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi**, Cilt/Volume: 9, Sayı/Issue: 18, 2012, S. 1 - 15

Güneş, Firdevs (2014), Türkçe Öğretimi Yaklaşımlar ve Modeller, Pegem A Akademi, Ankara.

Güneş, Firdevs (2015), Etkinliklerle Hızlı Okuma ve Anlama, Pegem A Akademi, Ankara.

Gürbüztürk, Oğuz, Göktaş, Özlem, “Okuduğunu Anlama Becerisinin İlköğretim İkinci Kademe Matematik Dersindeki Akademik Başarıya Etkisi”, **Uluslararası Eğitim Programları Ve Öğretim Çalışmaları Dergisi**, 2012, Cilt: 2, Sayı: 4

Gürses, Tuğba. (2002). Reading Strategies Employed By Elt Learners At Advanced Level. Atatürk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yabancı Diller Eğitimi Bölümü. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.

Hanedar, Tuğba Refika (2011), 8. Sınıf Öğrencilerinin Kitap Okuma Alışkanlıkları ve Okuduğunu Anlama Becerileri Üzerine Bir Araştırma, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.

İşcan, Adem, Arıkan, İsmail Baha, Alkış Küçükaydın Menşüre , “ İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerin Kitap Okuma Alışkanlıkları ve Okumaya İlişkin Tutumları”, **Uluslararası Avrasya Sosyal Bilimler Dergisi**, Yıl:4, Sayı:11, Haziran 2013, S. 1 - 16.

Kanmaz, Ahmet, Saracaoğlu, Asuman Seda, “Okuduğunu Anlama Stratejisi Kullanımının, Okumaya Yönelik Tutum ve Kalıcılığa Etkisi”, **E-Journal Of New World Sciences Academy**, 2012, Volume: 7, Number: 2, S. 764 - 776.

Karatay, Halit, “İlköğretim Öğrencilerinin Okuduğunu Kavrama ile İlgili Bilişsel Farkındalıkları” , **Tübar-Xxvii**, Bahar 2010, S. 457 - 475.

Karatay, Halit, “ Eleştirel Düşünme ve Okuma Alışkanlığı Becerilerinin Geliştirilmesi İçin Edebiyat Halkası: Kitap Eleştirisi Modeli”, **Millî Eğitim**, Güz 2015, Sayı 208.

Kartal, Erdoğan, Çağlar Özteke, Hatice, “İlköğretim Öğrencilerinin Okuduklarını Anlama ve Anlatma Düzeylerinin Belirlenmesi”, **Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi**, Spring 2010, 3 / 11, S. 372 - 380.

Kocaarslan, Mustafa, “ Sınıf Öğretmenlerinin Türkçe Dersinde Okuduğunu Anlama Güçlüklerine İlişkin Görüşleri: Nitel Bir Araştırma”, **The Journal Of Academic Social Science Studie Jasss International Journal Of Social Science** , October 2013 Volume 6 Issue 8 , P. 373 - 393

Kurudayıoğlu, Mehmet, “Konuşma Eğitimi ve Konuşma Becerisini Geliştirmeye Yönelik Etkinlikler”, **Tübar-Xın-**/ Bahar, 2003, S.287 - 308.

Kurudayıoğlu, Mehmet, Çelik, Gamzen, “Türkçe Öğretmeni Adaylarının Okumaya ve Okuma Eğitimine İlişkin Özyeterlik Algıları”, **Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi**, 6/4, 2013.

Meb, Talim Terbiye Kurulu Başkanlığı (2004), İlköğretim Türkçe Dersi Öğretim Programı ve Kılavuzu, Meb Basımevi, Ankara.

Meb, (2005), İlköğretim Türkçe Dersi Öğretim Programı ve Kılavuzu, (6, 7, 8. Sınıflar), Ankara.

Meb, Talim Terbiye Kurulu Başkanlığı (2006), İlköğretim Türkçe Dersi Öğretim (6, 7, 8. Sınıflar) Öğretim Programı, Meb Basımevi, Ankara.

Mert, Esra Lüle, “Türkçenin Eğitimi ve Öğretiminde Dört Temel Dil Becerisinin Geliştirilmesi Sürecinde Kullanılabilecek Etkinlik Örnekleri”, **Ana Dili Eğitimi Dergisi**, 2014, 2(1), 23 - 48.

Okur, Alpaslan, Göçen, Gökçen, “Güzel Konuşmada Televizyonu Kullanabilmek ve Bir Model Örneği Önerisi”, **Sosyal Politika Çalışmaları**, Temmuz - Aralık 2012, Cilt: 7, Sayı: 29 Issn: 1303 - 0256.

Odabaş, Hüseyin, Odabaş, Z. Yonca, Polat, Coşkun, “Üniversite Öğrencilerinin Okuma Alışkanlığı: Ankara Üniversitesi Örneği, Bilgi Dünyası 2008, 9 (2): 431 - 465.

Ortaş, İbrahim, “Türkiye Ve Dünyada Kitap Okuma Değerlerinin Karşılaştırması ve Sosyal Yaşamımıza Etkileri”, **Türk Kütüphaneciliği**, 28/3, 2014, 323 - 337.

Özdemir, Emin (2011), Eleştirel Okuma, Bilgi Yayınevi, İstanbul.

Özdemir, Nur Hümeysra, Erdem, İlhan, “Türkçe Öğretmeni Adaylarının Yazma Alışkanlıklarının Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi”, **Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi**, 2011, 4/2, 101 - 125

Özdemirci, Fahrettin, “ ‘Niçin Az Okuyoruz?’ Kamuoyu Sonuçlandı”, **Türk Kütüphaneciliği**, 4, 3 1990, 154 - 155.

Özbay, Murat (2005), Bir Dil Becerisi Olarak Dinleme Eğitimi, Akçağ Yayınları.

Özbay, Murat (2008), Türkçe Özel Öğretim Yöntemleri – I, Öncü Kitap, Ankara.

Özbay, Murat (2009), Okuma Eğitimi, Öncü Kitap, Ankara.

Özbay, Murat, Bahar, Mehmet Ali, “İleri Okur ve Üstbilis Eğitimi”, **Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi**, Sayı: 1/1, 2012, S. 158 - 177

Özbay, Murat (2013), Yazma Eğitimi, Pegem A Akademi, Ankara.

Özturan Sağırılı, Meryem, “Öğrenci Görüşlerine Göre Bazı Yazma Etkinliklerinin Eğitsel Etkilerinin İncelenmesi”, **Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri / Educational Sciences: Theory & Practice**, 10 (4), Güz / Autumn 2010, 2501 - 2530

Pilav, Salim, Uslu Üstten, Aliye, “ Lise Öğrencilerinin Okuma İlgi ve Alışkanlıkları Üzerine Bir Araştırma”, Eğitimde Kuram ve Uygulama Articles /Makaleler Journal Of Theory And Practice İn Education, 2014, 10(4): 764 - 782

Piltan, Gülhiz (2007), Ana Fikir Bulma Stratejisi Öğretiminin Ana Fikir Bulma ve Okuduğunu Anlamaya Etkisi Yayınlanmamış Doktora Tezi. Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Uçgun, Duygu, “Konuşma Eğitimini Etkileyen Faktörler”, **Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi** Sayı : 22 Yıl : 2007/1 (59-67 S.)

Ülper, Hakan, “ Öğrencilerin, Okumaya İsteklendirici Etmenlerle Karşılaşma Durumu: Öğretmen, Aile, Arkadaş ve Kitap Boyutları Üzerinden Bir Araştırma”, **Buca Eğitim Fakültesi Dergisi** 30, S. 2011, S. 221- 237.

Ün Açıkgöz, Kamile, Güngör, Arzu, “İş Birlikli Öğrenme ve Geleneksel Öğretimin Okuduğunu Anlama Üzerinde Etkileri ve Cinsiyet İle İlişkileri”, **Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi** Yaz 2005, Sayı 43, Ss. 354 - 378

Ünal, Mazhar (2012), 6. Sınıf Öğrencilerinin Okuma Tutumlarının Okuduğunu Anlamaya Olan Etkisi, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Samsun.

Sadioğlu, Ömür, , Bilgin, Asude, , “İlköğretim Öğrencilerinin Eleştirel Okuma Becerileriyle Cinsiyet ve Anne - Baba Eğitim Durumu Arasındaki İlişki”, **Elementary Education Online**, 7(3), 2008, 814 - 822.

Sidekli, Sabri, Yangın, Selami, “Okuma Güçlüğü Olan Öğrencilerin Okuma Becerilerinin Geliştirilmesine Yönelik Bir Uygulama”, **Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Dergisi** Yıl: 2005 Sayı: 11, S. 393 - 413.

Sidekli, Sabri, “Eylem Araştırması: İlköğretim Dördüncü Sınıf Öğrencilerinin Okuma ve Anlama Güçlüklerinin Giderilmesi”, **Tübar-Xxvii**, 2010

Sidekli, Sabri (2010), İlköğretim 5. Sınıf Öğrencilerinin Okuma ve Anlama Becerilerini Geliştirme (Eylem Araştırması), Yayınlanmamış Doktora Tezi. Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Sever, Sedat (2013), Çocuk Edebiyatı ve Okuma Kültürü, Tudem, Ankara.

Sever, Sedat (2013), Çocuk ve Edebiyat, Tudem, Ankara.

Susar Kırmızı, Fatma, Fenli, Aslıhan, Kasap, Demet, “Sınıf Öğretmeni Adaylarının Eleştirel Düşünme Eğilimleri ile Kitap Okuma Alışkanlıklarına Yönelik Tutumları Arasındaki İlişki” **Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi**, 2014, Sayı: 3/1 2014 S. 354 - 367.

Tağa, Tahir, Ünlü, Süleyman, “Yazma Eğitiminde Karşılaşılan Sorunlar Üzerine Bir İnceleme”, **Turkish Studies - International Periodical For The Languages, Literature And History Of Turkish Or Turkic** Volume 8/8 Summer 2013, P. 1285 - 1299

Tahiroğlu, Mustafa, “Değerler Eğitimi Yöntemleriyle Desteklenen Bir Akıcı Okuma Ve Okuduğunu Anlama Çalışması”, **Turkish Studies - International Periodical For The Languages, Literature And History Of Turkish Or Turkic** Volume 9/8, 2014,P. 793-8.

Temizyürek, Fahri, “İlköğretim İkinci Kademedeki Konuşma Becerisinin Geliştirilmesi”, **Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi**, 2007, Cilt: 40, Sayı: 2,113- 131.

Temizyürek, Fahri, Çiftçi, Ömer, “İlköğretim 5. Sınıf Öğrencilerinin Okuduğunu Anlama Becerilerinin Ölçülmesi”, **Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi**, 5 (9), 2008, 109 - 129.

Temizyürek, Fahri, Kahraman Çolakoğlu, Bülent, Coşkun, Seçil, “Dokuzuncu Sınıf Öğrencilerinin Okuma Alışkanlıklarının Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi”, **Türk Eğitim Bilimleri Dergisi**, 11(2), Bahar 2013, 114 - 150

Tezcan, Mahmut, “Çocuklara Okuma Alışkanlıkları Kazandırmak” **Türk Dili**, C. 49 (400), 1984, Ss. 322 - 325

Tok, Mehmet, Rachim, Salicha, Kuş, Ahmet, “Yazma Alışkanlığı Kazanmış Öğrencilerin Yazma Nedenlerinin İncelenmesi”, **Gefad / Gujgef**, 2014, 34(2): 267 - 292.

Topçu, Ümmühan Bilgin, “Türk Edebiyatı Dersinde Okuma Becerisini Geliştirme Görevi: Beklentiler, Sınırlar, Öneriler”, **Başkent University Journal Of Education**, 2014,1(1), 19 - 26.

Topçuoğlu Ünal, Fulya, Yeğen, Ümit, “ Türkçe Öğretmenlerinin Okuma Yöntem-Tekniklerini ve Araç-Gereçlerini Kullanma Durumları”, **Turkish Studies - International Periodical For The Languages, Literature And History Of Turkish Or Turkic** Volume 8/4 Spring 2013, P. 1351 - 1365.

Yalçın, Alemdar (2006), Türkçe Öğretim Yöntemleri, Yeni Yaklaşımlar, Akçağ Yayınları.

Yaşar, Şefik, Belet, S. Dilek, “Öğrenme Stratejilerinin Okuduğunu Anlama ve Yazma Becerileri ile Türkçe Dersine İlişkin Tutumlara Etkisi”, **Eğitimde Kuram ve Uygulama Journal Of Theory And Practice İn Education Makaleler/Articles**, 2007, 3 (1):69 - 86, Issn: 1304 - 9496.

Yıldırım, Kasım (2010), İş Birlikli Öğrenme Yönteminin Okumaya İlişkin Bazı Değişkenler Üzerindeki Etkisi ve Yönteme İlişkin Öğrenci - Veli Görüşleri, Yayımlanmamış Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Ankara.

Yıldırım, Ali, Şimşek, Hasan (2013), Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri, Seçkin Yayınları.

Yıldız, Cemal , Okur, Alpaslan, “İlköğretim Okullarındaki Okuma Etkinliklerinde Göz Ardı Edilen Bir Konu: Sözcük Öğretimi” , **Tübar-Xxvı**, Bahar 2010, S. 753 - 773.

Yılmaz, Bülent, “Çok Kültürlü Toplumlarda Etnik Azınlık Çocuklarının Okuma ve Kütüphane Kullanma Alışkanlıkları” , **Türk Kütüphaneciliği**, 14,4 (2000), 451- 465.

Yılmaz, Bülent, “Öğrencilerin Okuma ve Kütüphane Kullanma Alışkanlıklarında Ebeveynlerin Duyarlılığı” , **Bilgi Dünyası**, 2004, 5(2): 115- 136.

Yılmaz, Bülent, Dengiz, Asiye Şermin, “2004 İlköğretim Programı'nda Okuma ve Kütüphane Kullanma Alışkanlıklarına İlişkin Öğretmen Görüşleri” , **Bilgi Dünyası**, 2007, 8(2): 203 - 229.

Yılmaz, Bülent, Ekici, Selda, “Ankara'daki Anaokullarının Okuma Alışkanlığına Hazırlık Yeterlilikleri Açısından Değerlendirilmesi” , **Türk Kütüphaneciliği** 28, 4 (2014), 547- 582.

Yılmaz, Muammer, “Türkçede Okuduğunu Anlama Becerilerini Geliştirme Yolları” **Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi**, C 5, S 9, 2008, S. 131 - 139.

Yiğit, Hasan (2006), İlköğretim Okulu İçin Okuma Alışkanlığı, Denge Yayın, İstanbul.

Yiğit, Fadime, “ 6. Sınıf Öğrencilerinin Anlam Bilgisindeki Başarı Durumlarını Etkileyen Değişkenlerin İncelenmesi: Rize Örneği” , **Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi**, Şubat 2013, Cilt:2, Sayı:1, Makale No:18, S. 165 - 175, Issn: 2146 - 9199.

[Http://Mebk12.Meb.Gov.Tr/Meb_Iys_Dosyalar/41/07/713797/Dosyalar/Listele_Dosya_8898_27.Html](http://Mebk12.Meb.Gov.Tr/Meb_Iys_Dosyalar/41/07/713797/Dosyalar/Listele_Dosya_8898_27.Html) (27 Eylül 2014)

Meb, Talim Terbiye Kurulu Başkanlığı (2012), Ortaokul ve İmam Hatip Ortaokulu Okuma Becerileri Dersi Öğretim Programı, [Https://Ttkb.Meb.Gov.Tr/Dosyalar/Programlar/Ilkogretim/Okumabecerileri.Pdf](https://Ttkb.Meb.Gov.Tr/Dosyalar/Programlar/Ilkogretim/Okumabecerileri.Pdf)

Meb, Talim Terbiye Kurulu Başkanlığı (2015), Türkçe Dersi (1-8. Sınıflar) Öğretim Programı, [Http://Ttkb.Meb.Gov.Tr/Www/Ogretim-Programlari/Icerik/72](http://Ttkb.Meb.Gov.Tr/Www/Ogretim-Programlari/Icerik/72)

[Http://Www.Trthaber.Com/Haber/Gundem/Avrupada-Yuzde-21-Turkiyede-10-Binde-1-72919.Html](http://Www.Trthaber.Com/Haber/Gundem/Avrupada-Yuzde-21-Turkiyede-10-Binde-1-72919.Html).Erişim Tarihi ve Saati: 09 Ağustos 2016, 16.12.

EKLER

EK – 1.

Tablo 23: 7/D Sınıfı Kişisel Bilgi Formu

BÖLÜM 1. KİŞİSEL BİLGİ FORMU	Şube Adı:			7/D	
Cinsiyetiniz nedir?	Kız			Erkek	
	53			47	
Geçen dönemki Türkçe dersi karne notunuz hangi aralıktadır?	1	2	3	4	5
	0	6	21	44	29
Evinizde kaç tane kitap bulunuyor? (Magazin dergileri, gazete ve okul kitapları dışında)	Hiç yok ya da çok az (0- 10)	11 - 25 tane	26 - 100 tane	101 - 200 tane	200 taneden fazla
	12	35	38	15	0
Evinizde bir çalışma odanız var mı?	Evet			Hayır	
	71			29	
Ne kadar sıklıkta eve gazete alıyorsunuz?	Hiçbir zaman		Bazen	Her zaman	
	15		70	15	

Tablo 24: 7/F Sınıfı Kişisel Bilgi Formu

BÖLÜM 1. KİŞİSEL BİLGİ FORMU	Şube Adı:			7/F	
Cinsiyetiniz nedir?	Kız			Erkek	
	53			47	
Geçen dönemki Türkçe dersi karne notunuz hangi aralıktadır?	1	2	3	4	5
	0	12	25	44	19
Evinizde kaç tane kitap bulunuyor? (Magazin dergileri, gazete ve okul kitapları dışında)	Hiç yok ya da çok az (0- 10)	11 - 25 tane	26 - 100 tane	101 - 200 tane	200 taneden fazla
	13	38	31	9	9
Evinizde bir çalışma odanız var mı?	Evet			Hayır	
	78			22	
Ne kadar sıklıkta eve gazete alıyorsunuz?	Hiçbir zaman		Bazen	Her zaman	
	25		69	6	

Tablo 25: 7/G Sınıfı Kişisel Bilgi Formu

BÖLÜM 1. KİŞİSEL BİLGİ FORMU	Şube Adı:			7/G	
Cinsiyetiniz nedir?	Kız			Erkek	
	47			53	
Geçen dönemki Türkçe dersi karne notunuz hangi aralıktadır?	1	2	3	4	5
	0	12	32	44	12
Evinizde kaç tane kitap bulunuyor? (Magazin dergileri, gazete ve okul kitapları dışında)	Hiç yok ya da çok az (0- 10)	11 - 25 tane	26 - 100 tane	101 - 200 tane	200 taneden fazla
	6	32	50	9	3
Evinizde bir çalışma odanız var mı?	Evet			Hayır	
	59			41	
Ne kadar sıklıkta eve gazete alıyorsunuz?	Hiçbir zaman		Bazen	Her zaman	
	23		59	18	

Tablo 26: 7/M Sınıfı Kişisel Bilgi Formu

BÖLÜM 1. KİŞİSEL BİLGİ FORMU	Şube Adı:			7/M	
Cinsiyetiniz nedir?	Kız			Erkek	
	44			56	
Geçen dönemki Türkçe dersi karne notunuz hangi aralıktadır?	1	2	3	4	5
	0	0	24	38	38
Evinizde kaç tane kitap bulunuyor? (Magazin dergileri, gazete ve okul kitapları dışında)	Hiç yok ya da çok az (0- 10)	11 - 25 tane	26 - 100 tane	101 - 200 tane	200 taneden fazla
	9	32	41	12	6
Evinizde bir çalışma odanız var mı?	Evet			Hayır	
	82			18	
Ne kadar sıklıkta eve gazete alıyorsunuz?	Hiçbir zaman		Bazen	Her zaman	
	18		70	12	

Tablo 27: 7/D Sınıfı Okuduğunu Anlama Ve Çözümleme Becerileri Ölçeği.

Tabloda yer alan rakamlar yüzde olarak verilmiştir.	Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Genellikle	Her zaman
1) Okuduklarımın konusunu ve ana fikrini belirlerim.	0	6	38	29	26
2) Okuduklarımda yer alan mesajları/ iletileri fark edebilirim.	0	9	15	47	29
3) Okuduklarımı zihnimde canlandırıyorum.	0	0	9	24	68
4) Okuduğum metinlerde (yazılarda) yer alan resimlerden yararlanarak anlatılmak istenilenleri tahmin ederim.	0	6	12	26	56
5) Başlığı okuduğumda yazının ve kitabın içeriği ile ilgili tahminler yürütürüm.	3	6	26	29	35
6) Kitapta yer alan sorunlara çözüm üretmeye çalışırım.	0	18	24	32	26
7) Kitapta yer alan ipuçlarından hareketle karşılaştığım yeni sözcüklerin anlamlarını bulurum.	3	26	32	21	18
8) Romanlarda yer alan olaylardan ve kahramanlardan etkilenecek okuduklarımla kendi hayatım arasında ilişki kurarım.	12	12	18	26	32
9)Okuduğum kitapların özetini çıkarırım.	9	24	32	24	9
10) Okuduklarımla ilgili sorulan ne, nerede, ne zaman, nasıl, kim sorularına cevap veririm.	6	6	15	24	50
11) Kitabın iyi ve kötü yönlerini eleştiririm.	6	6	9	47	32
12) Okuduğum kitaplar olaylara, insanlara ve çevreye bakış açımı etkiler.	12	15	32	15	29
13) Okuduğum kitaplarda ve metinlerde yer alan çelişkileri/ tutarsızlıkları fark ederim.	0	21	21	35	21
14) Okuduklarımla daha önce okuduklarımı karşılaştırırım.	12	15	15	35	21
15) Okuduğum kitabın giriş, gelişme ve sonuç bölümünü ayırt ederim.	0	15	12	35	38
16) Okuduğum sırada önemli gördüğüm bölümlerle ilgili not alırım ve onlar üzerinde tartışırım.	9	26	24	24	18
17) Okuduklarımda yer alan dil, anlatım ve bilgi yanlışlıklarını fark ederim.	6	9	15	29	38
18) Okuduklarımda yer alan sebep- sonuç ilişkilerini fark ederim.	0	18	12	21	50
19) Okuduklarımda yer alan duygusal ve mantıksal öğeleri sorgularım.	9	15	15	38	24
20) Okuduğum kitabın yazarı hakkında bilgi edinirim.	21	18	21	29	12

Tablo 28: 7/F Sınıfı Okuduğunu Anlama Ve Çözümleme Becerileri Ölçeği.

Tabloda yer alan rakamlar yüzde olarak verilmiştir.	Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Genellikle	Her zaman
1) Okuduklarımın konusunu ve ana fikrini belirlerim.	3	13	41	38	6
2) Okuduklarımda yer alan mesajları/ iletileri fark edebilirim.	0	6	28	34	31
3) Okuduklarımı zihnimde canlandırıyorum.	0	3	13	25	59
4) Okuduğum metinlerde (yazılarda) yer alan resimlerden yararlanarak anlatılmak istenilenleri tahmin ederim.	0	6	19	19	50
5) Başlığı okuduğumda yazının ve kitabın içeriği ile ilgili tahminler yürütürüm.	3	9	9	50	28
6) Kitapta yer alan sorunlara çözüm üretmeye çalışırım.	9	3	28	31	28
7) Kitapta yer alan ipuçlarından hareketle karşılaştığım yeni sözcüklerin anlamlarını bulurum.	6	9	28	16	34
8) Romanlarda yer alan olaylardan ve kahramanlardan etkilenecek okuduklarımla kendi hayatım arasında ilişki kurarım.	0	22	28	28	19
9)Okuduğum kitapların özetini çıkarırım.	6	31	38	6	16
10) Okuduklarımla ilgili sorulan ne, nerede, ne zaman, nasıl, kim sorularına cevap veririm.	0	22	19	25	38
11) Kitabın iyi ve kötü yönlerini eleştiririm.	9	9	25	28	28
12) Okuduğum kitaplar olaylara, insanlara ve çevreye bakış açımı etkiler.	9	13	19	28	31
13) Okuduğum kitaplarda ve metinlerde yer alan çelişkileri/ tutarsızlıkları fark ederim.	9	19	25	19	19
14) Okuduklarımla daha önce okuduklarımı karşılaştırırım.	9	19	28	22	19
15) Okuduğum kitabın giriş, gelişme ve sonuç bölümünü ayırt ederim.	6	19	22	19	34
16) Okuduğum sırada önemli gördüğüm bölümlerle ilgili not alırım ve onlar üzerinde tartışırım.	3	22	38	13	25
17) Okuduklarımda yer alan dil, anlatım ve bilgi yanlışlıklarını fark ederim.	3	13	41	25	22
18) Okuduklarımda yer alan sebep- sonuç ilişkilerini fark ederim.	0	9	13	31	38
19) Okuduklarımda yer alan duygusal ve mantıksal öğeleri sorgularım.	6	9	22	25	38
20) Okuduğum kitabın yazarı hakkında bilgi edinirim.	25	22	16	13	25

Tablo 29: 7/G Sınıfı Okuduğunu Anlama Ve Çözümleme Becerileri Ölçeği.

Tablodaki yer alan rakamlar yüzde olarak verilmiştir.	Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Genellikle	Her zaman
1) Okuduklarımda konusunu ve ana fikrini belirlerim.	6	3	44	29	18
2) Okuduklarımda yer alan mesajları/ iletileri fark edebilirim.	0	12	32	35	24
3) Okuduklarımda zihnimde canlandırırım.	3	3	18	9	65
4) Okuduğum metinlerde (yazılarda) yer alan resimlerden yararlanarak anlatılmak istenilenleri tahmin ederim.	3	12	18	24	41
5) Başlığı okuduğumda yazının ve kitabın içeriği ile ilgili tahminler yürütürüm.	6	15	21	26	29
6) Kitapta yer alan sorunlara çözüm üretmeye çalışırım.	3	6	38	21	29
7) Kitapta yer alan ipuçlarından hareketle karşılaştığım yeni sözcüklerin anlamlarını bulurum.	9	15	24	24	26
8) Romanlarda yer alan olaylardan ve kahramanlardan etkilenerek okuduklarımla kendi hayatım arasında ilişki kurarım.	15	15	32	35	6
9)Okuduğum kitapların özetini çıkarırım.	0	29	35	15	21
10) Okuduklarımla ilgili sorulan ne, nerede, ne zaman, nasıl, kim sorularına cevap veririm.	9	15	26	35	18
11) Kitabın iyi ve kötü yönlerini eleştiririm.	18	15	24	24	24
12) Okuduğum kitaplar olaylara, insanlara ve çevreye bakış açımı etkiler.	9	15	15	29	32
13) Okuduğum kitaplarda ve metinlerde yer alan çelişkileri/ tutarsızlıkları fark ederim.	6	9	41	29	18
14) Okuduklarımla daha önce okuduklarımda karşılaştırırım.	15	12	12	29	32
15) Okuduğum kitabın giriş, gelişme ve sonuç bölümünü ayırt ederim.	9	18	12	26	32
16) Okuduğum sırada önemli gördüğüm bölümlerle ilgili not alırım ve onlar üzerinde tartışırım.	12	12	32	26	18
17) Okuduklarımda yer alan dil, anlatım ve bilgi yanlışlıklarını fark ederim.	3	6	29	29	35
18) Okuduklarımda yer alan sebep- sonuç ilişkilerini fark ederim.	3	9	21	38	29
19) Okuduklarımda yer alan duygusal ve mantıksal öğeleri sorgularım.	9	21	24	24	24
20) Okuduğum kitabın yazarı hakkında bilgi edinirim.	15	21	18	18	26

Tablo 30: 7/M Sınıfı Okuduğunu Anlama Ve Çözümleme Becerileri Ölçeği.

Tabloda yer alan rakamlar yüzde olarak verilmiştir.	Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Genellikle	Her zaman
1) Okuduklarımın konusunu ve ana fikrini belirlerim.	6	9	32	47	6
2) Okuduklarımda yer alan mesajları/ iletileri fark edebilirim.	3	9	29	32	26
3) Okuduklarımı zihnimde canlandırıyorum.	3	12	12	26	47
4) Okuduğum metinlerde (yazılarda) yer alan resimlerden yararlanarak anlatılmak istenilenleri tahmin ederim.	0	3	29	26	38
5) Başlığı okuduğumda yazının ve kitabın içeriği ile ilgili tahminler yürütürüm.	3	15	18	38	26
6) Kitapta yer alan sorunlara çözüm üretmeye çalışırım.	12	12	24	47	6
7) Kitapta yer alan ipuçlarından hareketle karşılaştığım yeni sözcüklerin anlamlarını bulurum.	0	21	35	35	9
8) Romanlarda yer alan olaylardan ve kahramanlardan etkilenerek okuduklarımla kendi hayatım arasında ilişki kurarım.	3	21	44	15	18
9)Okuduğum kitapların özetini çıkarırım.	6	29	32	24	9
10) Okuduklarımla ilgili sorulan ne, nerede, ne zaman, nasıl, kim sorularına cevap veririm.	6	9	29	24	29
11) Kitabın iyi ve kötü yönlerini eleştiririm.	9	12	29	29	21
12) Okuduğum kitaplar olaylara, insanlara ve çevreye bakış açımı etkiler.	6	15	29	32	18
13) Okuduğum kitaplarda ve metinlerde yer alan çelişkileri/ tutarsızlıkları fark ederim.	9	9	53	15	15
14) Okuduklarımla daha önce okuduklarımı karşılaştırırım.	15	15	21	38	12
15) Okuduğum kitabın giriş, gelişme ve sonuç bölümünü ayırt ederim.	12	9	21	41	18
16) Okuduğum sırada önemli gördüğüm bölümlerle ilgili not alırım ve onlar üzerinde tartışırım.	15	29	29	12	15
17) Okuduklarımda yer alan dil, anlatım ve bilgi yanlışlıklarını fark ederim.	3	12	29	32	24
18) Okuduklarımda yer alan sebep- sonuç ilişkilerini fark ederim.	0	12	24	41	24
19) Okuduklarımda yer alan duygusal ve mantıksal öğeleri sorgularım.	9	12	29	32	18
20) Okuduğum kitabın yazarı hakkında bilgi edinirim.	18	18	29	21	15

Tablo 31: 7/D Sınıfı Okuma Alışkanlığına İlişkin Tutum Ölçeği

Tabloda yer alan rakamlar yüzde olarak verilmiştir.	Tamamen katılıyorum	Katılıyorum	Kısmen katılıyorum	Katılmıyorum	Hiç katılmıyorum
1.Kitap okumayı sevmiyorum.*	12	6	38	9	35
2.Kitap okuma alışkanlığım yok.*	0	18	29	18	35
3.Kitap okumanın sıkıcı olduğunu düşünüyorum.*	6	3	12	26	53
4.Kitap okumayı gereksiz buluyorum.*	3	0	6	18	74
5.Kitap okumaktan nefret ediyorum.*	3	3	0	18	76
6.İyi okuyamadığım için okumayı sevmiyorum.*	6	0	9	15	71
7.Hiç kitap okumuyorum.*	3	3	21	18	56
8.Okumanın önemli olduğuna inanmıyorum.*	21	0	3	15	62
9.Gazete okumayı gereksiz buluyorum.*	9	9	18	21	44
-----*:Olumsuz tutum cümleleri					

Tablo 32: 7/D Sınıfı Okuma Alışkanlığına İlişkin Tutum Ölçeği

Tabloda yer alan rakamlar yüzde olarak verilmiştir.	Tamamen katılıyorum	Katılıyorum	Kısmen katılıyorum	Katılmıyorum	Hiç katılmıyorum
10.Boş zamanlarımda kitap okumak hoşuma gider.	41	18	26	9	6
11.İyi bir okuyucu olabileceğime inanıyorum.	47	24	24	6	0
12.Kitap okumayı gerekli buluyorum.	59	26	12	0	0
13.Okuma kulüplerinin oluşturulmasını istiyorum.	41	32	21	3	3
14.Gazetelerin etki alanının çok geniş olduğuna inanıyorum.	26	35	24	9	6
15.Okuma, duyguları ifade etme kolaylığı sağlar.	50	35	6	3	3
16.Türk klasiklerini okumayı seviyorum.	21	47	29	3	0
17.Yabancı klasikleri okumayı seviyorum.	24	24	26	15	9
18.Kitap okuma insanları ve dünyayı daha iyi anlamamızda etkilidir.	56	32	12	0	0
19.Kitap okuma hızlı düşünme alışkanlığı sağlar.	68	26	0	3	3
20.Okuma zihinsel kapasitemizi artırır.	71	29	0	0	0
21.Okuma hayal dünyamızı geliştirir.	68	21	9	0	0
23.Kitap okuma analiz, sentez ve yorumlama becerisini geliştirir.	44	41	9	3	3
24.Okuma, bilmediğimiz dünyaların kapılarını açar.	53	21	18	6	0
25.Farklı tür kitaplar okumak hayata bakış açımızı olumlu yönde etkiler.	53	24	21	3	0
26. Okuma sayesinde geçmişle günümüz arasında bağlantı kurabiliriz.	41	41	15	3	0
27.Gelişigüzel kitap okumam, kitap konusunda seçici davranırım.	35	24	21	15	6
28.Okumanın olaylara bakış açımızı geliştirebileceği inancındayım.	53	24	15	0	6
29.Kendime ait bir kitaplığımın olmasını isterim.	65	21	9	3	0
30.Okuma becerisinin sınavlardaki başarıyı olumlu yönde etkilediğine inanıyorum.	85	9	6	0	0

Tablo 33: 7/F Sınıfı Okuma Alışkanlığına İlişkin Tutum Ölçeği

Tabloda yer alan rakamlar yüzde olarak verilmiştir.	Tamamen katılıyorum	Katılıyorum	Kısmen katılıyorum	Katılmıyorum	Hiç katılmıyorum
1.Kitap okumayı sevmiyorum.*	19	13	16	9	44
2.Kitap okuma alışkanlığım yok.*	0	9	16	22	53
3.Kitap okumanın sıkıcı olduğunu düşünüyorum.*	3	3	3	25	59
4.Kitap okumayı gereksiz buluyorum.*	0	3	3	19	75
5.Kitap okumaktan nefret ediyorum.*	0	3	6	19	72
6.İyi okuyamadığım için okumayı sevmiyorum.*	0	6	3	22	69
7.Hiç kitap okumuyorum.*	0	3	9	41	47
8.Okumanın önemli olduğuna inanmıyorum.*	19	13	6	6	56
9.Gazete okumayı gereksiz buluyorum.*	6	3	9	28	53
-----*:Olumsuz tutum cümleleri					

Tablo 34: 7/F Sınıfı Okuma Alışkanlığına İlişkin Tutum Ölçeği

Tabloda yer alan rakamlar yüzde olarak verilmiştir.	Tamamen katılıyorum	Katılıyorum	Kısmen katılıyorum	Katılmıyorum	Hiç katılmıyorum
10.Boş zamanlarımda kitap okumak hoşuma gider.	44	19	31	0	3
11.İyi bir okuyucu olabileceğime inanıyorum.	50	22	13	9	3
12.Kitap okumayı gerekli buluyorum.	63	22	3	3	6
13.Okuma kulüplerinin oluşturulmasını istiyorum.	41	31	22	3	3
14.Gazetelerin etki alanının çok geniş olduğuna inanıyorum.	38	22	31	6	3
15.Okuma, duyguları ifade etme kolaylığı sağlar.	47	28	16	9	0
16.Türk klasiklerini okumayı seviyorum.	50	22	16	6	6
17.Yabancı klasikleri okumayı seviyorum.	31	13	25	13	16
18.Kitap okuma insanları ve dünyayı daha iyi anlamamızda etkilidir.	66	19	6	3	6
19.Kitap okuma hızlı düşünme alışkanlığı sağlar.	63	19	9	6	3
20.Okuma zihinsel kapasitemizi artırır.	66	22	6	3	3
21.Okuma hayal dünyamızı geliştirir.	69	22	3	9	0
23.Kitap okuma analiz, sentez ve yorumlama becerisini geliştirir.	59	22	9	3	3
24.Okuma, bilmediğimiz dünyaların kapılarını açar.	44	25	13	13	6
25.Farklı tür kitaplar okumak hayata bakış açımızı olumlu yönde etkiler.	63	16	19	3	0
26. Okuma sayesinde geçmişle günümüz arasında bağlantı kurabiliriz.	66	9	16	9	0
27.Gelişigüzel kitap okumam, kitap konusunda seçici davranırım.	25	22	16	22	13
28.Okumanın olaylara bakış açımızı geliştirebileceği inancındayım.	50	25	13	3	6
29.Kendime ait bir kitaplığımın olmasını isterim.	53	28	13	3	3

Tablo 35: 7/G Sınıfı Okuma Alışkanlığına İlişkin Tutum Ölçeği

Tabloda yer alan rakamlar yüzde olarak verilmiştir.	Tamamen katılıyorum	Katılıyorum	Kısmen katılıyorum	Katılmıyorum	Hiç katılmıyorum
1.Kitap okumayı sevmiyorum.*	18	15	12	9	47
2.Kitap okuma alışkanlığım yok.*	3	9	3	29	53
3.Kitap okumanın sıkıcı olduğunu düşünüyorum.*	3	0	21	21	56
4.Kitap okumayı gereksiz buluyorum.*	0	3	3	21	74
5.Kitap okumaktan nefret ediyorum.*	0	3	3	21	74
6.İyi okuyamadığım için okumayı sevmiyorum.*	6	3	9	24	59
7.Hiç kitap okumuyorum.*	3	3	9	12	74
8.Okumanın önemli olduğuna inanmıyorum.*	41	12	12	0	35
9.Gazete okumayı gereksiz buluyorum.*	3	18	18	21	35
-----*:Olumsuz tutum cümleleri					

Tablo 36: 7/G Sınıfı Okuma Alışkanlığına İlişkin Tutum Ölçeği

Tabloda yer alan rakamlar yüzde olarak verilmiştir.	Tamamen katılıyorum	Katılıyorum	Kısmen katılıyorum	Katılmıyorum	Hiç katılmıyorum
10.Boş zamanlarımda kitap okumak hoşuma gider.	47	29	18	0	6
11.İyi bir okuyucu olabileceğime inanıyorum.	44	26	21	3	9
12.Kitap okumayı gerekli buluyorum.	68	21	3	0	9
13.Okuma kulüplerinin oluşturulmasını istiyorum.	56	21	15	6	3
14.Gazetelerin etki alanının çok geniş olduğuna inanıyorum.	26	35	15	9	15
15.Okuma, duyguları ifade etme kolaylığı sağlar.	50	41	0	6	3
16.Türk klasiklerini okumayı seviyorum.	38	26	21	9	6
17.Yabancı klasikleri okumayı seviyorum.	12	24	21	21	18
18.Kitap okuma insanları ve dünyayı daha iyi anlamamızda etkilidir.	62	21	15	3	0
19.Kitap okuma hızlı düşünme alışkanlığı sağlar.	65	24	9	0	3
20.Okuma zihinsel kapasitemizi artırır.	71	24	6	3	0
21.Okuma hayal dünyamızı geliştirir.	74	18	9	0	0
23.Kitap okuma analiz, sentez ve yorumlama becerisini geliştirir.	59	26	15	0	0
24.Okuma, bilmediğimiz dünyaların kapılarını açar.	68	21	9	0	3
25.Farklı tür kitaplar okumak hayata bakış açımızı olumlu yönde etkiler.	47	21	21	9	0
26. Okuma sayesinde geçmişle günümüz arasında bağlantı kurabiliriz.	56	26	6	6	6
27.Gelişigüzel kitap okumam, kitap konusunda seçici davranırım.	41	32	15	3	9
28.Okumanın olaylara bakış açımızı geliştirebileceği inancındayım.	53	26	9	6	3
29.Kendime ait bir kitaplığımın olmasını isterim.	65	24	3	6	0
30.Okuma becerisinin sınavlardaki başarıyı olumlu yönde etkilediğine inanıyorum.	65	24	12	0	0

Tablo 37: 7/M Sınıfı Okuma Alışkanlığına İlişkin Tutum Ölçeği

Tabloda yer alan rakamlar yüzde olarak verilmiştir.	Tamamen katlıyorum	Katlıyorum	Kısmen katlıyorum	Katılmıyorum	Hiç katılmıyorum
1.Kitap okumayı sevmiyorum.*	6	12	29	29	24
2.Kitap okuma alışkanlığım yok.*	3	3	24	41	29
3.Kitap okumanın sıkıcı olduğunu düşünüyorum.*	6	0	18	35	41
4.Kitap okumayı gereksiz buluyorum.*	3	0	6	38	53
5.Kitap okumaktan nefret ediyorum.*	3	0	12	21	65
6.İyi okuyamadığım için okumayı sevmiyorum.*	3	0	15	24	59
7.Hiç kitap okumuyorum.*	0	0	9	47	44
8.Okumanın önemli olduğuna inanmıyorum.*	21	12	3	6	56
9.Gazete okumayı gereksiz buluyorum.*	3	3	3	38	53
-----*:Olumsuz tutum cümleleri					

Tablo 38: 7/M Sınıfı Okuma Alışkanlığına İlişkin Tutum Ölçeği

Tabloda yer alan rakamlar yüzde olarak verilmiştir.	Tamamen katılıyorum	Katılıyorum	Kısmen katılıyorum	Katılmıyorum	Hiç katılmıyorum
10.Boş zamanlarımda kitap okumak hoşuma gider.	18	50	18	12	3
11.İyi bir okuyucu olabileceğime inanıyorum.	26	41	21	9	3
12.Kitap okumayı gerekli buluyorum.	44	38	9	0	6
13.Okuma kulüplerinin oluşturulmasını istiyorum.	26	38	26	6	3
14.Gazetelerin etki alanının çok geniş olduğuna inanıyorum.	21	41	21	6	12
15.Okuma, duyguları ifade etme kolaylığı sağlar.	50	41	3	0	3
16.Türk klasiklerini okumayı seviyorum.	18	26	38	9	9
17.Yabancı klasikleri okumayı seviyorum.	6	21	35	18	21
18.Kitap okuma insanları ve dünyayı daha iyi anlamamızda etkilidir.	44	38	15	0	3
19.Kitap okuma hızlı düşünme alışkanlığı sağlar.	56	35	3	0	3
20.Okuma zihinsel kapasitemizi artırır.	68	24	9	0	0
21.Okuma hayal dünyamızı geliştirir.	65	29	3	0	3
23.Kitap okuma analiz, sentez ve yorumlama becerisini geliştirir.	50	35	12	0	3
24.Okuma, bilmediğimiz dünyaların kapılarını açar.	56	35	3	0	3
25.Farklı tür kitaplar okumak hayata bakış açımızı olumlu yönde etkiler.	56	29	12	3	0
26. Okuma sayesinde geçmişle günümüz arasında bağlantı kurabiliriz.	44	44	6	0	6
27.Gelişigüzel kitap okumam, kitap konusunda seçici davranırım.	35	29	18	6	12
28.Okumanın olaylara bakış açımızı geliştirebileceği inancındayım.	38	38	18	3	3
29.Kendime ait bir kitaplığımın olmasını isterim.	47	32	6	3	9
30.Okuma becerisinin sınavlardaki başarıyı olumlu yönde etkilediğine inanıyorum.	59	21	12	6	3

EK – 2. OKUMA ALIŞKANLIĞINA İLİŞKİN TUTUM ÖLÇEĞİ

Sevgili Öğrenciler,

Okuma alışkanlığınıza ilişkin görüş ve düşüncelerinizi değerlendirmek amacıyla bir tutum ölçeği geliştirilmiştir. Okuma alışkanlığı ile ilgili olarak bir görüş ve yargı bildiren aşağıdaki cümleleri okuyunuz. Bu görüşlere ne ölçüde katıldığınızı veya katılmadığınızı sağ tarafta verilen beş seçenekten birini işaretleyerek (ilgili yere X işaretini koyarak) belirtiniz. Seçenekler “Tamamen Katılıyorum.”, “Katılıyorum.”, “Kısmen Katılıyorum”, “Katılmıyorum.” ve “Hiç Katılmıyorum.” şeklinde verilmiştir. Lütfen duygu ve düşüncelerinizi en iyi ifade eden, kendinize en uygun seçeneği işaretleyiniz. Araştırmaya gösterdiğiniz ilgi için teşekkür ederim.

MADDELER	Tamamen Katılıyorum.	Katılıyorum.	Kısmen Katılıyorum.	Katılmıyorum.	Hiç Katılmıyorum.
Tamamen Katılıyorum.(5)					
Katılıyorum.(4)					
Kısmen Katılıyorum.(3)					
Katılmıyorum.(2)					
Hiç Katılmıyorum.(1)					
1.Kitap okumayı sevmiyorum.*					
2.Kitap okuma alışkanlığım yok.*					
3.Kitap okumanın sıkıcı olduğunu düşünüyorum.*					
4.Kitap okumayı gereksiz buluyorum.*					
5.Kitap okumaktan nefret ediyorum.*					
6.İyi okuyamadığım için okumayı sevmiyorum.*					
7.Hiç kitap okumuyorum.*					
8.Okumanın önemli olduğuna inanmıyorum.*					
9.Gazete okumayı gereksiz buluyorum.*					
-----*:Olumsuz tutum cümleleri					

MADDELER Tamamen Katılıyorum.(5) Katılıyorum.(4) Kısmen Katılıyorum.(3) Katılmıyorum.(2) Hiç Katılmıyorum.(1)	Tamamen Katılıyorum.	Katılıyorum.	Kısmen Katılıyorum.	Katılmıyorum.	Hiç Katılmıyorum
10.Boş zamanlarımda kitap okumak hoşuma gider.					
11.İyi bir okuyucu olabileceğime inanıyorum.					
12.Kitap okumayı gerekli buluyorum.					
13.Okuma kulüplerinin oluşturulmasını istiyorum.					
14.Gazetelerin etki alanının çok geniş olduğuna inanıyorum.					
15.Okuma, duyguları ifade etme kolaylığı sağlar.					
16.Türk klasiklerini okumayı seviyorum.					
17.Yabancı klasikleri okumayı seviyorum.					
18.Kitap okuma insanları ve dünyayı daha iyi anlamamızda etkilidir.					
19.Kitap okuma hızlı düşünme alışkanlığı sağlar.					
20.Okuma zihinsel kapasitemizi artırır.					
21.Okuma hayal dünyamızı geliştirir.					
23.Kitap okuma analiz, sentez ve yorumlama becerisini geliştirir.					
24.Okuma, bilmediğimiz dünyaların kapılarını açar.					
25.Farklı tür kitaplar okumak hayata bakış açımızı olumlu yönde etkiler.					
26. Okuma sayesinde geçmişle günümüz arasında bağlantı kurabiliriz.					
27.Gelişigüzel kitap okumam, kitap konusunda seçici davranırım.					
28.Okumanın olaylara bakış açımızı geliştirebileceği inancındayım.					
29.Kendime ait bir kitaplığımın olmasını isterim.					
30.Okuma becerisinin sınavlardaki başarıyı olumlu yönde etkilediğine inanıyorum.					

(BALCI, 2009, s.298).

EK – 3.**OKUDUĞUNU ANLAMA VE ÇÖZÜMLEME BECERİLERİ ÖLÇEĞİ**

Tabloda yer alan bir maddede belirtilen davranışı uygulama sıklığınız her zaman ise 5’i, genellikle ise 4’ü, bazen ise 3’ü, nadiren ise 2’yi, hiçbir zaman ise 1’i

	Hiçbir Zaman	Nadiren	Bazen	Genellikle	Her Zaman
1)Okuduklarımin konusunu ve ana fikrini belirlerim.	1	2	3	4	5
2)Okuduklarımda yer alan mesajları/iletileri fark edebilirim	1	2	3	4	5
3)Okuduklarıımı zihnimde canlandırırım.	1	2	3	4	5
4)Okuduğum metinlerde (yazılarda) yer alan resimlerden yararlanarak anlatılmak istenenleri tahmin ederim	1	2	3	4	5
5)Başlığı okuduğumda yazının ve kitabın içeriği ile ilgili tahminler yürütürüm	1	2	3	4	5
6)Kitapta yer alan sorunlara çözüm üretmeye çalışırım	1	2	3	4	5
7)Kitapta yer alan ipuçlarından hareketle karşılaştığım yeni sözcüklerin anlamlarını bulurum.	1	2	3	4	5
8)Romanlarda yer alan olaylardan ve kahramanlardan etkilenerek okuduklarımla kendi hayatım arasında ilişki kurarım.	1	2	3	4	5
9)Okuduğum kitapların özetini çıkarırım.	1	2	3	4	5
10)Okuduklarımla ilgili sorulan ne, nerede, ne zaman, nasıl, kim sorularına cevap veririm.	1	2	3	4	5
11)Kitabın iyi ve kötü yönlerini eleştiririm.	1	2	3	4	5
12)Okuduğum kitaplar olaylara, insanlara ve çevreye bakış açımı etkiler.	1	2	3	4	5
13)Okuduğum kitaplarda ve metinlerde yer alan çelişkileri/tutarsızlıkları fark ederim.	1	2	3	4	5
14)Okuduklarımla daha önce okuduklarıımı karşılaştırırım.	1	2	3	4	5
15)Okuduğum kitabın giriş, gelişme ve sonuç bölümünü ayırt ederim.	1	2	3	4	5
16) Okuduğum sırada önemli gördüğüm bölümlerle ilgili not alırım ve onlar üzerine tartışırım.	1	2	3	4	5
17)Okuduklarımda yer alan dil, anlatım ve bilgi yanlışlıklarını fark ederim.	1	2	3	4	5
18) Okuduklarında yer alan sebep-sonuç ilişkilerini fark ederim.	1	2	3	4	5
19) Okuduklarımda yer alan duygusal ve mantıksal öğeleri sorgularım.	1	2	3	4	5
20)Okuduğum kitabın yazarı hakkında bilgi edinirim.	1	2	3	4	5

(X) şeklinde işaretleyiniz.

(HANEDAR, 2011, s.224)

Adı/Soyadı:

Sınıfı/No:

ÇİĞ

I- Her mevsim gibi kış mevsiminin de kendine özgü güzellikleri ve özellikleri vardır. Hele çocuklar için lapa lapa yağan kar altında kartopu oynamak, kışın zevkli yanlarındandır. Kızak kaymanın heyecanı ise bir başkadır. Kardan adam yapmak, sonra onu kartopuna tutmak!... Ne güzeldir, kar soğuğunun temizlediği mis gibi havada oynamak!...

II- Ama kışın, kar yağışının hiç de güzel olmayan yanları da vardır: Çığ. Başka bir deyişle insanların felâketine neden olan "beyaz cehennem".

III- Bizleri can evimizden vuran çığ, kar kütleindeki kopmalar sonucu oluşuyor. Dağlık bölgelerde ve dik yamaçlarda yoğun kar yağışından sonra kalın kar tabakası ortaya çıkıyor. Çığ, bu kar tabakasının herhangi bir sarsıntı sonucu harekete geçmesiyle meydana geliyor. Kar kütlesi, bir kopma sonucu, yokuş aşağı yuvarlana yuvarlana büyüyerek dev bir kar yığını hâlini alıyor. Çığ oluşan bölgelerde, kayak merkezlerinde çığa karşı sürekli önlemler alınması ve halkın uyarılması gerekir. En etkin önlemlerden biri de büyük ölçüde çığ oluşmasına yol açmadan, zaman zaman sarsıntılar yaparak ufak çığlar meydana getirmektir.

IV- Son yıllarda mevsimlerin kurak ve sıcak geçmesinden dolayı kutuplardaki buzullar hareketlenmeye, buz dağları erimeye başladı. Eğer böyle devam ederse, birkaç yıla kadar büyük sel felaketleri yaşanacaktır.

V- Çığa karşı **en etkin ve doğal önlem**, ağaçları ve bitki örtüsünü korumaktır. Bu nedenle ağaç yetiştirmeye, ormanları yok etmemeye özen göstermeliyiz.

(1-4. sorular yukarıdaki parçaya göre cevaplandırılacaktır.)

S.1- Parçada, kış mevsimi ile diğer mevsimler arasında nasıl bir benzerlik kuruluyor?

- a) Hepsinin de güzel yanları vardır.
- b) Kış mevsimi daha güzeldir.
- c) Kış mevsimi zor ve eğlencesiz geçiyor.
- d) Diğer mevsimler daha rahattır.

S.2- Parçada insanların felâketine neden olan çığ neye benzetilmiştir?

- a) Lapa lapa yağan kara
- b) Beyaz cehenneme
- c) Dev kar yığına
- d) Cehennemin dibine

S.3- Aşağıdaki seçeneklerden hangisi çığa karşı alınacak en etkili doğal önlemlerden değildir?

- a) Bitki örtüsünü korumak.
- b) Ağaç yetiştirmeye devam etmek.
- c) Ormanları yok etmemek.
- d) Kar yağmasın diye dua etmek.

S.4- Parçada numaralandırılmış paragraflardan hangisinin, anlatılan konunun bütünlüğüyle ilgisi yoktur?

- a) I b) II c) III d) IV

BASIN VE ÖNEMİ

Günlük işlerimizden biri de gazete okumak olmalıdır. Ülkemizde ve dünyada yaşanan olaylar hakkında, okuyarak bilgi sahibi olabiliriz. Gazete, dergi ve kitap okumak, mutlaka kazanılması gereken bir alışkanlıktır. Okuyarak, olaylar üstüne daha iyi düşünür, daha iyi davranışlar geliştirebiliriz.

Gazete, dergi ve kitaplar, basın ve yayın araçlarıdır. Bu araçlar halkı çeşitli konularda bilgilendirir, yurdumuzda ulusal birlik ve dayanışmanın sağlanmasına hizmet eder.

Atatürk, "Basın, ulusun genel sesidir. Bir ulusu aydınlatmakta ve ona doğru yolu göstermede; halkın muhtaç olduğu düşünceleri, gıdayı vermede başlı başına bir kuvvettir." diyerek basının önemini belirtmiştir.

Basın, haberler ve yorumlarla halkı bilinçlendirir, kamuoyu yaratır. Kamuoyu, bütün toplumun kabul ettiği duygu ve düşüncelerin tümü demektir. Atatürk, Kurtuluş Savaşı'nda Türk halkını ve dünya uluslarını aydınlatmak, kamuoyu yaratmak istemiştir. Bu amaçla Anadolu Ajansı'nın kurulmasını sağlamıştır.

Basın, hükümeti oluşturan birimlerin çalışmalarını izler. Görevlerini doğru yapmayanları eleştirir. Kamuoyu oluşturarak onları doğru çalışmaya yöneltir. Ara sıra magazin haberlerine de yer veren basın, halkı her zaman iyiye ve doğruya yöneltilip, bilinçlendirir. Kamuoyu oluşturarak toplumsal dayanışmayı sağlar. Örneğin; toplum sağlığıyla ilgili olarak aşı kampanyalarının başarıya ulaşması için basın ve yayın organları halkı bilinçlendirir. Yine, toplumsal dayanışmayı gerektiren doğal afetlerle ilgili çalışmalara halkın katılması basın ve yayın organları ile sağlanır. Böylece basın, uygarlığa ulaşmada da üzerine düşen görevi yapmış olur.

Bütün bunlar gösteriyor ki basın, bir ulus için vazgeçilmezdir. İşlerin sağlıklı yürütmesi ve kamuoyunun çıkarı için basına ihtiyaç vardır.

(5-12. sorular yukarıdaki parçaya göre cevaplandırılacaktır.)

S.5-

Parçaya göre insanlar hangi alışkanlığı kazanmak zorundadır?

- a) Görevini yapmayanları eleştirme alışkanlığını
b) Gazete, dergi ve kitap okuma alışkanlığını
c) Anadolu Ajansı'nı dinleme alışkanlığını
d) Ulusal birliğe yardım etme alışkanlığını

S.6-

Aşağıdaki seçeneklerden hangisi, basının devamlı yaptığı işlerden değildir?

- a) Halkı bilinçlendirmesi.
b) Halkı doğruya yöneltmesi.
c) Dayanışma duygusunu güçlendirmesi.
d) Magazin haberlerini yayınlaması.

S.7-Parçaya göre, bütün toplumun kabul ettiği duygu ve düşüncelerin tümüne ne ad verilir?

- a) Basın birliği
- b) Kamuoyu
- c) Ulusal birlik
- d) Anadolu Ajansı

S.8-

Atatürk, Kurtuluş Savaşı'nda Anadolu Ajansı'nı niçin kurmuştur?

- a) Türk halkını ve dünya uluslarını aydınlatmak için
- b) Bizim de bir ajansımızın olmasını istediği için
- c) Görevini yapmayanları eleştirmesi için
- d) Günlük yaşantımızı kolaylaştırmak için

S.9-

Parçanın konusu aşağıdakilerden hangisidir?

- a) Magazin haberlerinin önemi
- b) Basın ve yayın organlarının önemi
- c) Anadolu Ajansı'nın önemi
- d) Basının eleştiri kabiliyeti

S.10-

Aşağıdaki seçeneklerden hangisi parçanın ana fikrini oluşturuyor?

- a) Basın ve yayın organları, uluslar ve fertler için çok önemlidir.
- b) Basın ve yayın organları, sürekli eleştiri yapar.
- c) Basın ve yayın organları, magazini sever.
- d) Basın ve yayın organları, sağlık hizmetleri için gereklidir.

S.11-

Parçaya göre aşağıdaki seçeneklerden hangisi yanlıştır?

- a) Basın, uygarlığa giden yolu açar.
- b) Basın, her konuda kamuoyu oluşturur.
- c) Basın, ulusal birliğin sağlanması etekli olur.
- d) Düşünce ve davranışlarımızda basının etkisi yoktur.

S.12-

Parçada, aşağıdaki seçeneklerden hangisine değinilmemiştir?

- a) Basın her konuda halkı bilinçlendirir.
- b) Okumak, iyi düşünmeyi ve iyi davranış geliştirmeyi sağlar.
- c) Basın, faydalı işler için topluma yol gösterir.
- d) Basının yardımı olmadan da güzel işler yapılabilir.

(I)Eyüp semtinde oturan bir sınıf arkadaşım birkaç defa yanıma gelip benden para istedi. (II)“Bence insanlar bu kadar kolay para kazanmamalı” diye düşündüm. (III) Güçlü ve sağlıklı birisiydi. (IV)Yanımda kendisine iş verdim. Çalışarak para kazanmaya başladı.

S.13-

Aşağıdaki seçeneklerden hangisi yazarın kendi düşüncesidir?

- a) I
- b) II
- c) III
- d) IV

OYUNA GELEN PELİKAN

(I)Kurt, sabahın erken saatlerinde avladığı avını afiyetle yerken boğazına bir kemik saplanmış. Uğraşmış uğraşmış, kemiği bir türlü çıkartamamış. Neredeyse boğulacak, ölecekmiş kemikten.

Yollara düşmüş, bir kurtarıcı aramış; giderken dere kenarında bir pelikana rastlamış. Derdini açıp, yardımcı olmasını istemiş:

-Bu emeğini boşa çıkarmam, emeğinin karşılığını veririm. İş iştir, ekmek de ekmek. Kaygılanma demiş.

Pelikan da zaten acıkmaya başlamıştı.

(II)Pelikan sivri, uzun gagasını kurdun ağzından içeri sokmuş. Birden korkuya kapılmış. (III)Kendini, boğazı parçalanmış, kanlar içinde cansız yataarken düşünmüş. (IV) O korkuyla bir kavrayışta kemiği çekip çıkarmış. Kurt, kurtulmuş. Pelikan:

-Hadi bakalım, ver paramı şimdi. İş bitti, dediğinde kurt kızmış:

-Bana bak pelikan, demiş. Ağzıma başını sokup sağ salım kurtardığına, hâlâ yaşadığına şükretmiyorsun da bir de para mı istiyorsun? Hadi bas git bakayım yoluna!

(14-15. sorular yukarıdaki parçaya göre cevaplandırılacaktır.)

S.14- Okuduğunuz hikâyeyi birkaç cümleyle özetleyiniz.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

S.15- Parçada numaralandırılmış cümlelerden hangisi hayal ürünüdür? (K:13)

- a) I b) II c) III d) IV

KÖYDE

Yasin babasıyla sık sık köye dedesinin yanına gider. Köyde, yemyeşil çayırlar arasında kurulmuş evlerin etrafında koşmak, yeni doğmuş kuzularla oynamak onun için çok eğlencelidir.

Mesela geçen hafta sonu yine babasıyla köye gitmişti. Dedesinin evi gürül gürül akan bir derenin kenarındaydı. Dedesinin birçok kuzusu vardı. Hepsi de çok sevimliydi. Özellikle içlerinden bir tanesi çok ilgisini çekti. Diğer kuzulara göre daha küçüktü. Siyah beyaz karışımı bir renkte olduğu için adını Alaca koydu. Onu daha çok sevmişti. O da Yasin'i sevmiş olmalı ki hiç peşinden ayrılmıyordu. Dedesinin iriyarı, ayı kadar bir de köpeği vardı. Boynunda tasma ile dolaşırdı. İnsanlara saldırdığı için de onu zincire bağlamışlardı.

Dedesinin bahçesinde kayısı ağaçları da vardı. Akşama doğru canı biraz kayısı toplamak istedi. Ağaçlardan birinin tepesine tırmandı. Ceplerini kayısı ile doldurdu. Dallara tutunarak inmeye başladı. İnce bir dala tutunduğu için dal kırıldı ve Yasin yere düştü. Kimse onun düştüğünü görmedi. Ayağa kalktı ve yürümeye başladı. Fakat sağ dizi biraz acıdığı için topallıyordu. Kızmasınlar diye soranlara, Alaca'nın peşinden koşarken düştüğünü söyledi.

Köyde oyuncak yok belki ama kuzu, kedi, tavuk gibi sevimli hayvanların hepsi Yasin için birer canlı oyuncaktı. Çocuk bahçesi yok ama yemyeşil çayırlar, akan dereler, kayısı bahçesi birer oyun bahçesi gibiydiler. Bu yüzden Yasin köye gittiğinde hiç sıkılmıyordu. Yasin şehirde eğlendiği kadar köyde de eğlenebiliyordu.

Artık akşam olmuştu. Babası geri döneceklerini söylüyordu. Dedesiyle vedalaştılar ve köyden ayrıldılar. Köye bir sonraki gidişini sabırsızlıkla bekliyor.

(16-18. sorular yukarıdaki parçaya göre cevaplandırılacaktır.)

S.16- “Dedesinin iriyarı, ayı kadar bir de köpeği vardı.” cümlesinde nasıl bir ifade vardır?

- a) Abartılı bir ifade
b) Normal bir ifade
c) Duygusal bir ifade
d) Alaylı bir ifade

S.17-

Yasin için köy ile şehir arasında nasıl bir karşılaştırma yapılmıştır?

- a) Köy de en az şehir kadar eğlencelidir.
b) Şehir köyden daha eğlencelidir.
c) Köy şehir kadar eğlenceli değildir.
d) Şehir de köy kadar sıkıcıdır.

İnsan, mutluluğu bir cümle ile tanımlayamaz. Mutluluk kolay elde edilen bir şey değildir. Çocukluğumda çok mutlu oldum. Yürerken, ata binerken, kitap okurken hep mutlu oldum. Bu tür mutluluklar çok kolaydır. Çünkü sizi mutlu edecek şartlar sizin elinizdedir. Onları siz hazırlayabiliyorsunuz. Oysa sizi mutlu edecek şeyler başkalarına bağlıysa o zaman içinize bir şüphe, bir endişe girer.

S.18- Parçanın sonuç bölümü eksiktir. Aşağıdaki seçeneklerden hangisi parçayı en iyi şekilde tamamlar?

- a) Mutluluğumuzu korkuyla yaşarız. Çünkü ne zamana kadar devam edeceğini bilemeyiz.
- b) İçimizi coşkulu bir sevinç kaplar, çocuklar gibi neşeli oluruz.
- c) Öldükten sonra nasıl bir yaşamla karşılaşırız diye hep merak ederiz.
- d) Başka insanların mutluluğu bizim hoşumuza gidecektir.

Bugün bir başka aydınlık yeryüzü,
Bir başka ağaçların, evlerin yüzü,
Bugün çocuklar güzel,
Bugün sokaklar güzel...
Elimizden tutan her el
Daha sağlam,
Daha mavi gökyüzü;
Bayraklar daha yakın.
Bakın:
Geçiyor yarının büyükleri;
Şarkıları tutuyor gökleri.

(19-21. sorular yukarıdaki şiire göre cevaplandırılacaktır.)

S.19-Şiirde anlatılan günün hangi gün olabileceğini resme bakarak yazınız.

.....

S.20-

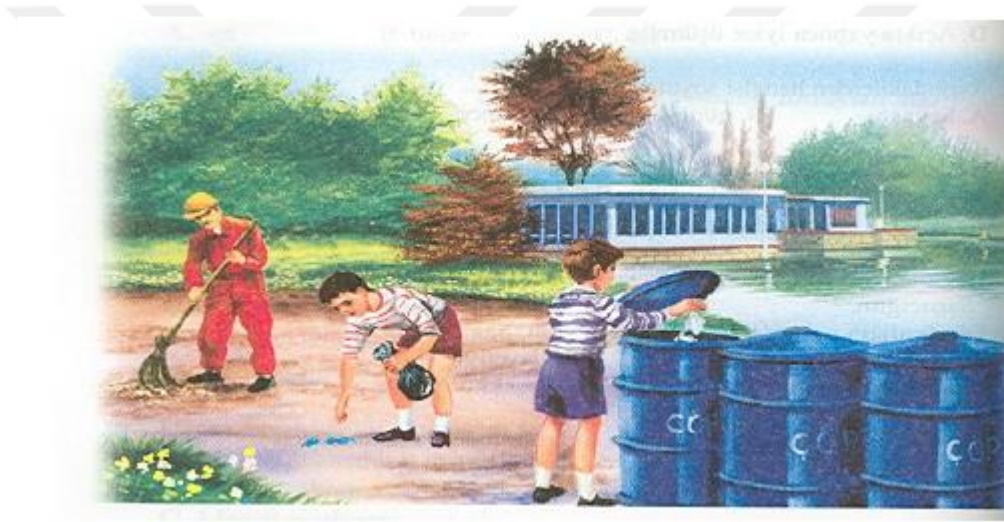
Yazar; “bu gün sokaklar güzel” derken neyi kastetmiştir?

- a) Herkes evinin önünü temizlemiş.
- b) Kimse sokağa çöp atmıyor.
- c) Temizlikçiler işlerini iyi yapmışlar.
- d) Sokaklar çocuklarla şenlenmiş.

S.21-

Şiirin ana duygusu aşağıdakilerden hangisidir?

- a) Yarının geleceği olan çocuklara değer verildiği
- b) Çocukların güzel şarkı söyledikleri
- c) Evlerin ve ağaçların güzel olduğu
- d) Çocukların çok temiz giyindiği

S.22- Sizce yukarıdaki resmi anlatan bir yazının konusu ne olabilir?

.....

.....

(I)Dünyamız evrende yer alır. (II)Evren, içinde sayılamayacak kadar çok gök cismi bulunan sonsuz bir boşluktur. (III)Gök cisimlerinin bazıları gözle görülebildiği halde, bazıları teleskop adı verilen gök dürbünleriyle görülebilir. (IV)Bana göre görülecek bir gök cismi olacaksa o da kutup yıldızı olmalıdır.

S.23-Yukarıdaki cümlelerden hangisinde, kişiye göre değişebilecek bir düşünce belirtilmektedir?

- a) I
- b) II
- c) III
- d) IV

Bitki (I)örtüsünü korumak için ağaç (II)yetiştirmeye ve ormanları (III)yok etmemeke özen (IV)göstermeliyiz.

S.24- Yukarıdaki cümlede, numaralandırılmış altı çizili hangi kelimelerde, cümlelin anlamını bozan bir yazım yanlışı yapılmıştır?

- a) I-II b) II-III c) III-IV d) II-IV

S.25-

Eskiden olduğu gibi, bundan sonra da Türkçeye yeni sözcükler katılacaktır. Ancak bu sözcükler ya mutlaka halkın sesini ve zevkini yansıtan sözcükler olmalı ya da birbirine çok yakışan iki sözcüğün kaynaşmasından doğmalıdır.

Parçaya göre, Türkçeye yeni sözcüklerin katılmasının şartı nedir?

- a) Halkın zevkine uygun olmalı.
b) Büyük ünlü uyumuna uymalı.
c) Küçük ünlü uyumuna uymalı.
d) Başka kelimelerle birleşmeyen yapıda olmalı.

S.26-

(I)Utangaç bir kişiliği vardı. (II)Evden işe, işten eve gider gelirdi. (III)Evinde yalnız yaşar, kimseye yakınlık göstermezdi. (IV)Pek çok arkadaşı olan bu adamın en yakın dostu bendim.

Paragrafın bütünüyle anlam olarak çelişen cümle aşağıdakilerden hangisidir?

- a) I b) II c) III d) IV

S.27-

Evlerinin büyük bir bahçesi vardı. Bu bahçe İngiliz ve Japon bahçelerine benzemiyordu. Yani balta girmemiş orman gibi görünmüyordu. Her tarafı çiçekler kaplamıştı. Anlaşılan bahçıvanları bahçeye iyi bakıyordu.

Yukarıdaki paragrafa göre Japonların ve İngilizlerin bahçeleri nasıldır?

- a) Hayal edemediğimiz kadar büyüktür.
- b) El değmemiş orman gibidir.
- c) Bakımsız ve kendi haline bırakılmıştır.
- d) Her tarafı çiçeklerle kaplıdır.

KÜSKÜN AYICIK

Yüksek yaylalarımızdan birinde bir grup madenci, taş kömürü aramaktaydı. Mühendis Demir Bey ve yardımcıları, çalışmalarını umut ve coşkuyla sürdürüyorlardı.

Üç kişilik bir grup, yaylanın ötelerindeki ormanda kazı yapıyordu. Yerler karla kaplıydı. Bir ara, bir ayı yavrusu dolandı ayaklarına.

Teknisyen Bekir, sevgiyle yavru ayıya uzandı. Tam kucağına alacakken işçiler karşı durdular:

"Aman ağabey! Dokunma yavruya. Anası yakında olmalı. Üstümüze atılmaya kalkışır."

Bekir:

"Haydi, git buradan!" diyerek onu ormana doğru iteledi.

Hava kararırken maden arayıcıları, kamp yerine doğru yola çıktılar. Yavru ayı da onlarla birlikte koşmaya başladı. Ne yaptılarsa ondan kurtulamadılar.

Kamp yerinde ayı, adamların bacaklarının arasından geçip Demir Beyin ayakları dibinde durdu. Demir Bey onu bağrına bastı. Aralarındaki sevgi bağı böylece kuruldu.

O günden sonra yavru ayı, kampın gülü oldu. Onu sevmeyen yoktu. O da herkesi seviyordu.

İlkbahar ve yaz geçmiş, ayı büyümüştü. Adını "Şemo" koymuşlardı. Ona herkes bir şeyler öğretiyordu. Şemo, herkesle güreş tutuyor, kimsenin canını yakmamaya özen gösteriyordu.

Kampa yeni bir işçi alınmıştı. Şemo, onunla da güreşmek istedi. İşçi, Şemo'nun kendisine saldıracağını sandı. Elindeki makası olanca gücüyle Şemo'nun kafasına indirdi. Kafasından yaralanan Şemo, adamı yere çaldı. İşçinin kolları, kaburga kemikleri kırılmıştı.

Bu olay üzerine, istemeye istemeye Şemo'yu Ankara Hayvanat Bahçesine göndermeyi kararlaştırdılar. Şemo'yu kafese kapatıp yük trenine yerleştirdiler. Herkes çok üzgündü. Tren kalkarken Teknisyen Bekir ağlıyordu.

Bu olaydan üç ay sonra Demir Bey Ankara'ya gitti. Doğruca hayvanat bahçesine koştu. Ayılar bölümünü buldu. Coşkuyla seslendi:

"Şemo! Şemoooo! Neredesin?"

Böyle bağırırken bekçi geldi yanına:

"Geç kaldın beyim." dedi. "Üç aydır o ayının boğazından bir lokma geçiremedik. Geçen hafta öldü. Bir köşeye çekilerek sürekli düşünüyordu."

Demir Bey, çok üzülmüştü, Ayaklarını sürükleyerek hayvanat bahçesinden ayrıldı.

(28-32. sorular yukarıdaki parçaya göre cevaplandırılacaktır.)

S.28-Aşağıdaki boşlukları cümlelerin sonundaki soru kelimelerini dikkate alarak parçaya göre doldurunuz.

Yavru ayıyı buldu. (Kim)
Yavru ayıyı bulanlar yaylada arıyorlardı. (Ne)
Yavru ayıyı buldular. (Nerede)
Yavru ayıyı mevsiminde buldular. (Ne zaman)
Yavru ayı onlarla şakalaşıyordu. (Nasıl)
Yavru ayıyı hayvanat bahçesine için gönderdiler.

(Niçin)

S.29-

Parçanın ana fikri aşağıdakilerden hangisidir?

- a) Hayvanat bahçelerinin sahipsiz hayvanlar için çok iyi bir yer olduğu.
- b) Herkesin mutlaka yabani hayvan beslemesi gerektiği.
- c) Ayılarla güreşmenin kötü sonuçlar doğurduğu.
- d) Her canlı varlığın kendisine ait doğal ortamda yaşaması gerektiği.

S.30-

Parçanın konusu aşağıdakilerden hangisidir?

- a) Madencilerle yavru ayının dostluğu ile ilgilidir.
- b) Hayvanat bahçesindeki hayvanların durumu ile ilgilidir.
- c) Madencilerin zor şartlarda çalıştığı ile ilgilidir.
- d) Kampa yeni katılan işçilerin çektiği zorluklarla ilgilidir.

S.31-

Yazar, parçanın ismini niye Kuskün Ayıcık koymuştur?

- a) Arkadaşlarından ayırıp hayvanat bahçesine kapattıkları için
- b) Kampa yeni gelen işçi kafasını kırdığı için
- c) Annesinden küsüp ormana kaçtığı için
- d) Hayvanat bahçesinde karnını doyurmadıkları için

S.32-

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde duygusal bir ifade vardır?

- a) Demir Bey, yavru ayıyı bağrına bastı ve aralarındaki sevgi bağı böylece kuruldu.
- b) Yüksek yaylalarımızdan birinde bir grup madenci, taş kömürü arıyordu.
- c) Üç kişilik bir grup, yaylanın ötelerindeki ormanda kazı yapıyordu.
- d) Hava kararıırken maden arayıcıları, kamp yerine doğru yola çıktılar.

ORMAN

Ne ise ovalarda
Ürünle dolu harman
Harman gibi önemli
Yurdumda güzel orman.

Yüzlerce faydası var
Önemini bilmeli
Yurdunu seven insan
Ormanı da sevmeli

S.33-

Şiirin ana duygusu hangisidir?

- a) Harmanların ürünle dolu olması
- b) Ormanların sevilmesi ve korunması
- c) İnsanların yurdunu sevmesi
- d) İnsanların harmana ihtiyaç duyması

Konuşma, bir düşünce alışverişi demektir. Başka türlü söylemek gerekirse konuşma, yaşantılarımızı başkalarıyla paylaşma işidir. Demokrasiyle yönetilen bir toplumda, toplumsal yaşama sadece konuşarak katkıda bulunabiliriz. Böylece, sağlıklı bir demokrasinin de temelini atmış oluruz. Çünkü susan bireylerden oluşan toplumlarda sağlıklı bir demokrasiden söz edilemez.

(34-37. sorular yukarıdaki parçaya göre cevaplandırılacaktır.)

S.34-

Parçaya göre sağlıklı bir demokrasinin temeli neye dayanır?

- a) Dinlemeye dayanır.
- b) Konuşmaya dayanır.
- c) Yazmaya dayanır.
- d) Eleştirmeye dayanır.

S.35-

Aşağıdaki seçeneklerden hangisi, yazının ana fikridir?

- a) İnsanlar yerinde ve zamanında konuşmalıdırlar.
- b) Söylenenleri, söz kesmeden dinlemeli ve anlamalıyız.
- c) Demokratik bir toplum için herkes konuşmak zorundadır.
- d) Herkesin konuştuğu bir toplumda demokrasi olamaz.

S.36-

Yazar konuşmayı nasıl tanımlamıştır?

- a) Bir düşünce alışverişi olarak
- b) Eleştirinin bir unsuru olarak
- c) Başkalarına sözlü saldırı aracı olarak
- d) Bir savunma aracı olarak

S.37-

Yazarın amacı nedir?

- a) Herkesi serbestçe fikrini açıklamaya çağırmaktır.
- b) Olur olmaz her şeyi söylemekten alıkoymaktır.
- c) Demokrasinin devamı için konuşmamayı tavsiye etmektir.
- d) Sözlü sataşmalara katılmaktan alıkoymaktır.

BAHADIR'IN ÖZRÜ

Bahadır, akşam karanlığı çökerken sokakta arkadaşlarıyla saklambaç oynuyordu. Vakit epey ilerlemişti. Babası ona eve gelmesini söyledi. Fakat oyun çok hoşuna gitmişti. Daha doğrusu, arkadaşlarıyla iddiaya girdiği için oyunu bırakıp gelemiyordu.

Babası ikinci kez yine seslendi. Bahadır:

-Tamam baba birazdan geliyorum, dedi.

Bu konuşmadan kısa bir süre sonra çocuklardan biri telaşla içeri daldı.

- Bahadır düştü ayağını incitti galiba, dedi.

Bahadır'ın babası hemen dışarı koştu. Bahadır yere oturmuş dizini tutuyordu. Babası Bahadır'ın diz kapağından sızan kanı gördü. Hemen kucağına alıp beş yüz metre ilerideki sağlık ocağına götürüp dizine pansuman yaptırdı.

(38-39. sorular yukarıdaki parçaya göre cevaplandırılacaktır.)

S.38-“Bahadır, akşam karanlığı çökerken neşeli bir şekilde, sokakta arkadaşlarıyla saklambaç oynuyordu.” cümlesinde aşağıdaki sorulardan hangisinin cevabı yoktur?

- a) Kim? b) Nerede? c) Ne zaman? d) Nasıl? e) Niçin? f) Ne?

S.39-Hikâyeyi bir kaç cümle ile özetleyiniz.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

(I)İyi bir dinleyici sabırlıdır.(II)Konuşmacıyı sonuna kadar dinler. (III)Soracağı soruları, konuşma bittikten sonra sorar.(IV) Konuşmacının sözünü kesmez.(V) Eğer kafasında uyanan bir soru olursa, bunu, konuşma bitmeden sorar.”

S.40-

Paragrafın bütünüyle anlam olarak çelişen cümle aşağıdakilerden hangisidir?

- a) I b) III c) IV d) V

Adı/Soyadı:

Sınıfı/No:

ÖĞRETMENİM

Okula başlarken diğer çocuklar gibi yabancılık çekmediğimi söyleyebilirim. Ancak, okula başlarken önüme bir sorun çıktı. O da annemi diğer çocuklarla paylaşmak zorunda kalmamdı. Bu, bende büyük bir kıskançlık duygusu uyandırdı. Bu duygudan sıyrılmak için çok uğraştım fakat bunu bir türlü beceremedim.

Evet, annemi diğer çocuklarla paylaşmak zorunda kaldım. Evde benim üzerime kol kanat geren annem, okulda ve özellikle sınıfımızda bambaşka biri oluyor. Tüm çocuklar onunmuş gibi onlara da aynı sevgiyi gösteriyordu. Daha da kötüsü, onların sorunlarını eve getiriyor ve hepsiyle ayrı ayrı ilgileniyordu. Bu da benim kıskançlığımı artırıyordu. Annem, özellikle Ümmü ile çok ilgileniyordu. Bu siyah saçlı, siyah gözlü, tombul yanaklı köy çocuğu pek konuşkan değildi. Teneffüslerde oyunlara da katılmazdı.

Annem, Ümmü'nün sorunlarına çözüm bulabilmek için, ailesiyle sıkı bir ilişki kurmuştu. Bu çalışma, kısa zamanda meyvesini verdi. Ümmü, bizim çağırmanızı beklemeden oyunlara katılıyor, çalışmaları ile de kendini gösteriyordu. Bu da annemin Ümmü'yü kazandığını gösteriyordu. Annem buna çok seviniyordu. Ne var ki sevinci uzun sürmedi. Ümmü'nün, sobayı yakmaya çalışırken kendini ciddi şekilde yaralaması onu yine hüznlendirmişti.

(41-49. sorular yukarıdaki parçaya göre cevaplandırılacaktır.)

S.41-Yazar okula başlarken, önüne nasıl bir sorun çıktı? Sizce yazar nasıl davranmalıydı? (Bir kaç cümle ile açıklayınız.)

.....

.....

.....

.....

S.42-

Yazarın hoşlanmadığı ve kıskançlığını arttıran şey nedir?

- a) Arkadaşlarının ondan başarılı olması
- b) Öğretmenlerin onunla ilgilenmemesi
- c) Annesinin çocukların sorunlarını eve getirmesi
- d) Arkadaşlarının onunla ilgilenmemesi

S.43-

Yazarın kurtulmak isteyip de kurtulamadığı duygu hangisidir?

- a) Kıskançlık duygusu
- b) Uykusuz kalma duygusu
- c) Okula ısınama duygusu
- d) Yalnızlık duygusu

S.44-“Bu çalışma, kısa zamanda meyvesini verdi.” cümlesindeki “meyvesini verdi” sözünün tam karşılığı aşağıdakilerden hangisidir?

- a) İşe yaradı
- b) Sonuçsuz kaldı
- c) Boşa gitti
- d) Zorluk çıkardı

S.45-

Yazarın annesi niçin sevinir?

- a) İyi maaş aldığı için
- b) Ümmü'yü kazandığı için
- c) Başarılı biri olduğu için
- d) Kızı okula alıştığı için

S.46-

Yazarın annesinin sevinci neden kısa sürüyor?

- a) Kızının kıskançlığı bırakamaması
- b) Ümmü'yü kazanamaması
- c) Kendini çocuklara sevdirmemesi
- d) Ümmü'nün kazayla kendini yakması

S.47-

Parçada aşağıdakilerden hangisine yer verilmemiştir?

- a) Yazar, annesinin diğer çocuklarla ilgilenmesine sevinir.
- b) Öğretmen, bütün öğrencilerine yakın ilgi gösterir.
- c) Öğretmen Ümmü'nün sorunlarıyla yakından ilgilenir.
- d) Yazar, annesini diğer çocuklardan kıskanır.

S.48-

Öğretmenin yakın ilgisinden sonra Ümmü'de nasıl bir değişiklik?

- a) Daha da hırçın olmuş.
- b) Daha çok içine kapanmış.
- c) Diğer çocuklar gibi normale dönmüş.
- d) Daha çok yabancılık çekmiş.

S.49-

Parçada, aşağıdaki seçeneklerden hangisinden söz edilmiştir?

- a) Yazar, annesinin başkalarıyla ilgilenmesini kıskanıyor.
- b) Yazar, annesinin başkalarıyla ilgilenmesinden hoşlanıyor.
- c) Yazar okula sorunsuz bir şekilde başladı.
- d) Yazarın annesi bir yardım kuruluşunun üyesidir.

(I)Ben yazı yazmaya şiirle başladım. (II)İlk zamanlar hep başkalarının yardımıyla yazdım. (III)Zamanla kendi başıma yazmayı öğrendim. (IV)Artık güzel şiirler yazabiliyordum. (V)Bazen gözlerimi kapattığım zaman kendimi şairlerin arasında görüyordum. (VI)Onlara yeni yazdığım şiirlerimi gösteriyordum. (VII)Çok heyecanlanınca da gözlerimi açıyordum. (VIII)Bütün sırlarımı şiirlerime anlatırdım. (IX)Onlar da hiç itiraz etmeden beni dinliyorlardı.

S.50-

Parçadaki cümlelerden hangileri yazarın kendi hayalinin bir ürünüdür?

- a) I-III b) V-VI c) III-IV d) II-IV

S.51-

Sizce yukarıdaki resmi anlatan bir yazının konusu ne olabilir?

.....

I- Yetişkin bir insan günde yaklaşık sekiz saat uyuyor. Şöyle de denilebilir: Haftada elli altı, ayda iki yüz kırk ve yılda iki bin dokuz yüz yirmi saatimizi uyuyarak geçiriyoruz. Yetmiş beş yaşındaki bir insan, ömrünün yaklaşık yirmi beş yılını uyuyarak geçirmiştir. Bu durumda yaşamımızın üçte birini hiçbir şey yapmadan mı geçiriyoruz? İlk bakışta öyle gibi görünüyor: Uyuyan kişinin gözleri kapalı, kasları gevşemiş, soluk alışverişi düzenli, ışığa ve sese karşı tepkisi yoktur.

II- Ancak uyku sırasında beynimizin içinde neler olup bittiğine bakarsak bunun böyle olmadığını anlarız. Uyku sırasında beyin, etkin durumdadır.

III- Gece mutlaka kalkıp çocukları kontrol etmek lazım. Üstlerini açıp üşüyebilirler. Bu da hastalanmalarına sebep olur.

IV- Uyurken gerçekleşen diğer bir olaysa beynimizdeki bir salgı bezinin, büyüme hormonu salgılamasıdır. Yani, sadece uyurken büyütüyoruz.

V- Yaptığımız işler ne olursa olsun, bütün gün zinde kalabilmek için uykumuzu almış olmamız gerekir. Yoksa gün ortasında sürekli uyuklayabiliriz.

(52-54. sorular yukarıdaki parçaya göre cevaplandırılacaktır.)

S.52-

Parçaya en uygun başlık aşağıdakilerden hangisi olabilir?

- a) Uyanık olmak
- b) Uyuklamak
- c) Zinde kalmak
- d) Nasıl büyütüyoruz

S.53-Parçada numaralandırılmış paragraflardan hangisinin, anlatılan konunun bütünlüğüyle ilgisi yoktur?

- a) II
- b) III
- c) IV
- d) V

S.54-

Parçaya göre yazarın amacı nedir?

- a) Uygunun aslında çok faydalı olduğunu belirtmek.
- b) Uyku ile geçirdiğimiz saatlerin boşa gittiğini belirtmek.
- c) Gereğinden fazla uyuduğumuzu vurgulamak.
- d) Az uyuyup çok çalışmamız gerektiğini belirtmek.

Her Türk, kime karşı (I)olursa olsun, kin ve (II)sevgiden uzak (III)kalmalı, barışa değer (IV)vermelidir.

S.55-Yukarıdaki cümlede, numaralandırılmış altı çizili hangi kelime, cümlemin anlamını bozmaktadır?

- a) I
- b) II
- c) III
- d) IV

Mustafa yaz tatilinde Antalya'ya teyzesinin yanına gitti. Teyzesinin, Mustafa'nın yaşında bir oğlu vardı. Adı Recep'ti. Mustafa ile Recep iyi anlaşıyorlardı. Havalarda çok sıcak olduğu için serinlemek istediler. Beraber deniz kenarına gittiler. Recep hemen suya atlayıp yüzmeye başladı. Mustafa da suya atlayıp yüzmek istedi ama yapamazdı. Yüzmek yerine denizin kenarında yere çömelip avuçladığı suyla serinlemeye çalıştı.

S.56-

Mustafa istediği hâlde neden denize giremedi?

- a) Yüzme bilmediği için
- b) Su soğuk olduğu için
- c) Recep istemediği için
- d) İnsanlardan utandığı için

SEVGİYLE YAPILAN UĞRAŞ

Bugün öğleden sonra Engin Amca'yı gördüm. Ta uzaktan beni fark etti, yüzüne tatlı bir gülüş yayıldı. Babamdan haber getirdiği anlaşılıyordu. Babam kaptandı ve uzun bir sefere çıkmıştı.

Yüreğim çarpa çarpa Engin Amca'nın gelişini bekledim. Yanıma yaklaşan yaşlı adam beklentimi boşa çıkarmadı. Kazağı ile gömleği arasından büyük bir zarf uzattı:

"Babandan mektup var!" dedi.

Zarfin içinde, ince bir lâstikle sarılmış ufak bir paket vardı. Paketi çabucak açtım. İçinden bazı araçlar ve küçük bir kâğıt parçası çıktı.

Kâğıtta şunlar yazıyordu:

"Hobi edinmek ister misin? Bir elektromıknatıs, tokmak, çan, pil ve nasıl bağlanacağını gösteren şemayı gönderiyorum. Bu parçaları kullanarak bir zil yapabilirsin. Bakalım başarabilecek misin? Hem bu yıl "elektrik" konusunu da öğreneceksiniz. Ancak, benim esas arzum oyun dışında başka hobiler de edinmen. O zaman çok mutlu olacağım."

Mektuptaki hobi sözcüğüne kafam takıldı. Eve geldim, sözlüğe baktım. (I)Hobi, "günlük işlerin dışında dinlenmek için sevgi ile yapılan bir uğraş" demekmiş.

(II)Babam da para kazandığı esas işinin yanında, çeşit çeşit işle meşgul olur. Kitap okur, resim yapar, eski kumaş parçalarından çantalar diker. (III)Tahtaları oyarak biblo, baston, flüt gibi şeyler yapar. Demek ki babamın birçok hobisi var. Ya benim? Dersler ve oyun dışında hiç merakım yok. Benim niçin hobim olmasın?

(IV) Bir ara babamla karşı karşıya oturmuş hobi edindiğimiz işleri yaparken düşündüm. Düşüncesi bile çok tatlı bir şeydi. Şimdi babamın gelişini daha bir sabırsızlıkla bekliyorum.

Akşamüzeri erkenden odama çekildim. Zarftaki malzemeleri masanın üzerine yaydım. Parçalara ve şemaya defalarca baktım. Önce hiçbir şey anlamadım. Ancak, yılmamaya karar verdim. Büyük bir istekle parçaları birleştirmeye başladım. Bir yandan da başka hangi hobileri edineceğimi düşünüyordum...

(57-60. sorular yukarıdaki parçaya göre cevaplandırılacaktır.)

S.57-

Numaralı cümlelerden hangisi yazarın kendi hayalinin bir ürünüdür?

- a) I b) II c) III d) IV

S.58-

Aşağıdaki soruları birer cümle ile cevaplandırınız.

- Hikâyenin en önemli kahramanı kimdir?.....
Babası ona gönderdiği parçalarla ne yapmasını istiyor?.....
Buna ne zaman başlıyor?.....
Bu işe nerede başlıyor?.....
Bu işi nasıl yapıyor?.....
Bu işi niçin yapıyor?.....

S.59-“Yüreğim çarpa çarpa Engin Amca’nın gelişini bekledim” cümlesindeki “yüreğim çarpa çarpa” sözü neyi ifade ediyor?

- a) Heyecanı
b) Korkuyu
c) Nefreti
d) Umutsuzluğu

S.60-“Yaşlı adam beklentimi boşa çıkarmadı.” cümlesindeki “beklentimi boşa çıkarmadı” sözü hangi anlamda kullanılmıştır?

- a) Beni kızdırmadı.
b) Beni yanıltmadı.
c) Beni kırmadı.
d) Beni tanımadı.

S.61-

(I)Kendilerini üstün bir varlık olarak gören kişiler, çevreden gelen en küçük bir eleştiriye bile katlanamazlar. (II)Bunlar eleştirilmek istemiyorlar. (III)Eleştirildikleri zaman, gururlarının kırıldığını düşünüyorlar. (IV)Onları memnun etmek için yaptıkları yanlışlıklar mutlaka eleştirilmelidir.

Paragrafın bütünüyle anlam olarak çelişen cümle aşağıdakilerden hangisidir?

- a) I b) II c) III d) IV

Televizyonda şiddet içeren programları yayınlamak doğru değildir. Çünkü bu tür programlar insanları, özellikle de çocukları olumsuz yönde etkiliyor. Kavgaları, akan kanları göre göre, insan bunları normal bir olay gibi görmeye başlıyor.

S.62-

Aşağıdaki seçeneklerden hangisi anlatılan programlara örnek gösterilebilir?

- a) Mafya ve dövüş filmleri
b) Belgesel programları
c) Komedi filmleri
d) Duygusal filmler

CANIM KİTAP

Kitap okumayı çok seviyorum. Bunun için yeni yeni kitaplar almaya karar verdim. Önce öğretmenimin önerdiklerini aldım. Hepsini küçük kitaplığıma yerleştirdim.

Öğretmenimin bana tavsiye ettiği kitapların arasından genellikle macera ve hayvanlar âlemi ile ilgili kitapları tercih ettim. Bana göre, herkesin okuması gereken ilk macera kitabı da Robinson Kruzo'dur. O kitapta anlatılanlar çok heyecan vericidir.

Benim bütün kitaplarım güzeldir ve hep çiçek kokar. Renk renk güzellik kokar. Evimize girdikten sonra evimizde çok güzel değişiklikler yaptı. Açıkçası evimize sevgi ve barış getirdi. En güzeli, ben daha anlayışlı, daha seven ve sevilen biri oluverdim Kuşlarla, kelebeklerle, ağaçlarla, bulutlarla konuşuyorum. Ben, asla dostluğun ve arkadaşlığın bu kadar kıvanç verici olduğunu bilmezdim. Hepsini kitaplarımla, oradaki kahramanlarla birlikte yaşayarak öğrendim. Kötülerle savaşmayı, iyilerle bütünleşmeyi onlarla birlikte öğrendim. Kısacası, ben daha anlayışlı, daha seven ve sevilen biri oluverdim.

Kitapsız bir dünya düşünemiyorum. Azıcık zorlayın kendinizi. Başlangıçta güç gelse de, bir alıştınız mı, o güzelim sayfalardan kendinizi alamazsınız. Kitap okuma alışkanlığınızın gelişmesinde payım olursa büyük kıvanç duyarım. Hemen başlayın okumaya.

(63-69. sorular yukarıdaki parçaya göre cevaplandırılacaktır.)

S.63-

Kitapların yazara kazandırdığı en güzel şey nedir?

- a) Daha geçimsiz olmak.
- b) Daha anlayışlı olmak.
- c) Daha bencil olmak.
- d) Daha kaba olmak.

S.64-

Yazar, dostluğun ve arkadaşlığın kıvanç verici olduğunu ne zaman anlar?

- a) Biraz büyüdükten sonra
- b) Kitapları okuduktan sonra
- c) Okula gittikten sonra
- d) Akraları onunla ilgilendikten sonra

S.65-

Kitapların eve getirdiği değişiklikler nelerdir?

- a) Sevgi ve barış getirmiş.
- b) Anlaşmazlık getirmiş.
- c) Zaman kaybı getirmiş.
- d) Kuşlar ve kelebekler getirmiş.

S.66-

Parçaya göre yazarın amacı nedir?

- a) Kitaplık sahibi olmak
- b) Hayvanlarla dost olmak
- c) Kitap okumaya özendirmek
- d) Kendine arkadaş aramak

S.67-

Yazar daha çok hangi tür kitapları tercih etmiş?

- a) Romantik ve duygusal
- b) Polisiye ve heyecan
- c) Macera ve hayvanlar âlemi
- d) Korku ve psikolojik

S.68-

Parçaya göre, aşağıdaki seçeneklerden hangisi doğrudur?

- a) Yazarın bütün dünyası onun kitaplarıdır.
- b) Yazar kitap okumadan da kötülerle savaşıyordu.
- c) Yazar eskiden daha anlayışlı bir insandı.
- d) Yazar kendini kitaplara verince çevresindekileri unuttu.

S.69-

Parçaya göre aşağıdaki seçeneklerden hangisine yer verilmemiştir?

- a) Kitap insanın bakış açısını değiştirir.
- b) Kitap insana güzel duygular aşılar.
- c) Kitap insan sevgisini kazandırır.
- d) Kitap okumak evdeki işleri aksatır.

(I)Roman gerçekten güzel ve heyecan vericiydi. (II)Bir günde okuyup bitirdim. (III)Yazarın başka bir romanını da okumuştum. İkisini karşılaştırdım. (IV)Her iki romanda da köy yaşamının zorlukları anlatılıyordu.

S.70-

Hangi cümlede duygusal bir ifade vardır?

- a) I b) II c) III d) IV

Hemen her gün yaptığımız işlerden biri de dinlemektir. Bir düşününüz. Günde en az üç dört saatimizi buna ayırırız. Evde annemizi, babamızı; okulda öğretmen ve arkadaşlarımızı dinleriz. Radyoyu açar haberleri, bizi ilgilendiren konuşmaları dinleriz. Kısaca dinleme, günlük hayatımızın önemli bir parçası demektir.

İyi bir dinleyici olmak için, birtakım alışkanlıkları edinmemiz ve dinlediklerimizden iyice yararlanmamız lazım. Bunun yanında, bu işin eğitimini de iyi yapmalıyız.

Bazı dinleyiciler konuşmayla değil de, konuşmayı yapanla ilgilenirler. Konuşanın elbisesine, saçlarını tarayıp taramadığına, el ve yüz hareketlerine bakarlar. Bunlar iyi dinleyici değildir. Konuşanın giyinişi, kılık kıyafeti iyi bir dinleyiciyi ilgilendirmez. Onu ilgilendiren, konuşanın anlattıkları, bu konu üzerinde düşündükleridir.

İyi bir dinleyici sabırlıdır. Konuşmacıyı sonuna kadar izler. Konuşanla aynı düşüncede olmayabilir. Ama hiçbir zaman onun sözünü kesmez. Eğer soracakları varsa, bunları konuşma bittikten sonra sorar.

(71-75. sorular yukarıdaki parçaya göre cevaplandırılacaktır.)

S.71-

Parçada anlatılmak istenen sorun nedir? Sizce bu sorun nasıl çözülebilir?

.....
.....
.....

S.72-

Günde en az kaç saatimizi dinlemeye ayırıyoruz?

- a) On saatimizi
b) Üç-dört saatimizi
c) Yedi-sekiz saatimizi
d) Bütün günümüzü

S.73-

Bu parçanın konusu aşağıdakilerden hangisidir?

- a) İyi bir dinleyicinin özellikleri
- b) Dinleme çeşitleri
- c) Dinlemenin zorluğu
- d) Dinlemenin kolay bir iş olduğu

S.74-

Parçaya göre, hemen her gün;

- a) Not tutuyoruz.
- b) Günlük yazıyoruz.
- c) Birilerini dinliyoruz.
- d) Eleştiride bulunuyoruz.

S.75-

Parçaya bir başlık yazmanız istense, nasıl bir başlık yazarsınız?

.....

Tüyden hafif olurum böyle sabahlar;
Karşı damda bir güneş parçası,
İçimde kuş cıvıltıları, şarkılar;
Bağıra çağıra düşerim yollara,
Döner döner durur başım havalarda.

Sanırım ki günler hep güzel gidecek,
Her sabah böyle bahar;
Ne iş gelir aklıma, ne yoksulluğum.

(76-77. sorular yukarıdaki parçaya göre cevaplandırılacaktır.)

S.76-

Altı çizili kelimelere göre, şiirde hangi mevsimden bahsediliyor?

- a) İlkbahar b) Yaz c) Sonbahar d) Kış

S.77-

Şiirin ana duygusu aşağıdakilerden hangisidir?

- a) Bahar mevsiminin coşkunluğu insanı kendinden geçirir.
- b) Bahar mevsiminin kuş cıvıltıları şarkılara benzer.
- c) Bahar mevsiminde insanlar bağıra çağıra yürür.
- d) Bahar mevsiminde insanlar çok zayıflıyor.

Okumayı alışkanlık haline getirmek bugünkü okulun ve eğitimin başlıca amacıdır. Bütün eğitim ve öğretim kurumları çeşitli araçlarla bu amacın gerçekleşmesine çalışmaktadır. Çünkü sadece kişilerin gelişmesi için değil, milletlerin kalkınma ve yükselme davasında da bu nokta ihmal edilmeyecek bir gerçektir.

S.78-Eğitim-öğretim kurumları neden okumayı alışkanlık haline getirmek için çalışıyorlar?

- a) Toplumların kalkınması buna bağlı olduğu için
- b) İnsanları okur-yazar yapmak için
- c) Yazılan kitapları sahihsiz bırakmamak için
- d) Kitap satan insanlara para kazandırmak için

“Bir ülkedeki gazete, dergi, kitap, radyo televizyon gibi iletişim araçları basın yayın olarak adlandırılır. Basın yayın insanlara türlü konularda yol gösterir; yapılması gereken iyi bir iş varsa onu duyurur; toplumu güzel, faydalı olacak işlere yönlendirir.

S.79-

Aşağıdaki seçeneklerden hangisi basın yayın için anlatılanlara örnek olamaz?

- a) Aşı kampanyalarının başarıya ulaşması için çalışır.
- b) Kendi okulunu kendin yap kampanyalarına destek verir.
- c) Ortaya attığı fikirlerle insanları birbirine düşürür.
- d) Sokak çocuklarına sahip çıkılması için çalışır.

(I)Karadeniz bölgesi dağlık bir bölgedir. (II)Dağlar, Karadeniz iklimi ile Anadolu toprakları arasında bir duvar gibi yükselir. (III)Dağların kuzeye bakan yüzü gür bir bitki örtüsüyle kaplıdır. (IV)Bu bitki örtüsünün ileride bölge için önemli bir zenginlik kaynağı olacağını zannediyorum.

S.80-

Yukarıdaki cümlelerin hangisinde kesin bir hüküm yoktur?

- a) I
- b) II
- c) III
- d) IV

EK – 6. Uygulamada Kullanılan Kazanımlar

Kazanım No.	KAZANIMLAR
1	Ön bilgilerini kullanarak okuduğunu anlamlandırır.
2	Metinde verilen ipuçlarından hareketle, karşılaştığı yeni kelimelerin anlamlarını tahmin eder.
3	Okuduklarında duygusal ve abartılı ögeleri belirler ve sorgular.
4	Okuduklarında ne, nerede, ne zaman, nasıl, niçin ve kim (5N 1K) sorularına cevap arar.
5	Farklı düşünmeye yönlendiren ifadeleri dikkate alarak okur.
6	Önem belirten ifadeleri dikkate alarak okur.
7	Okuduklarında karşılaştırmalar yapar.
8	Okuduklarında sebep-sonuç ilişkileri kurar.
9	Betimleyen ve tanımlayan ifadeleri dikkate alarak okur.
10	Genel ve özel durumları bildiren ifadeleri dikkate alarak okur.
11	Destekleyici ve açıklayıcı ifadeleri dikkate alarak okur.
12	Özetleyen ve sonuç bildiren ifadeleri dikkate alarak okur.
13	Okuduklarında gerçek olanla hayal ürünü olanı ayırt eder.
14	Okuduğu metindeki öznel ve nesnel yargıları ayırt eder.
15	Okuduklarının konusunu belirler.
16	Okuduğunun ana fikrini belirler.
17	Okuduklarında yardımcı fikirleri ve destekleyici ayrıntıları belirler.
18	Okuduğu şiirin ana duygusunu belirler.
19	Baslık ve içerik ilişkisini sorgular.
20	Metindeki anlamsal çelişkileri saptar.
21	Okuduklarından çıkarımlar yapar.
22	Metinde ortaya konan sorunları belirler ve onlara farklı çözümler bulur.
23	Okuduğunu özetler.
24	Yazarın amacını belirler.
25	Okuduğunu anlamlandırmada görsellerden yararlanır.
26	Görsellerden yararlanarak içeriği tahmin eder.
27	Okuduklarında eksik bırakılan ve konuyla ilgisi olmayan bilgiyi fark eder.
28	Okuduklarındaki dil, ifade ve bilgi yanlışlarını belirler.
29	Verilen örneklerin konuya uygun olup olmadığını sorgular.
30	Metin içerisinde kalın, renkli, altı çizili vb. ifadelerin önemli noktaları vurguladığını bilerek okur

(ÇİFTÇİ,2007)

EK – 7. Kazanımlara Ait Açıklamalar

Türkçe Öğretimi Programında bazı kazanımlara açıklık getirmek ve bu kazanımların nasıl işleneceğini göstermek için aşağıdaki açıklamalar verilmiştir.

K-1: “Bu konuda neler biliyorsunuz?” sorusuyla ön bilgilerin hatırlanması sağlanır.

K-2: Bilinmeyen kelimenin anlamını, kendisinden önce veya sonra gelen kelime, cümle, resim, sembolden yararlanarak tahmin etme.

K-3: “Mümkün mü?” (Okudukları metinde geçen olayların mümkün olup olmadığı sorulabilir.)

Abartılı öğelerin yer aldığı ve almadığı cümleler karışık olarak verilip öğrencilerden bunları ayırmaları istenebilir.

K-5: Öğretmen “veya, ama, fakat, ancak” kelimelerinden sonra düşüncenin farklılaştığını öğrencilere sezdirmelidir.

Okan denizde yüzmek istiyordu fakat.....;

Annesi Okan’a pasta yaptı ancak..... vb. cümleler verilerek bunları tamamlamaları istenebilir.

K-6: Öğretmen “başlıca, daha iyi, özellikle, en iyisi, en kötüsü, en az, daha kötü vb.” ifadelerinin metinde önemli olanı vurguladığına öğrencilerin dikkatini çekmelidir.

Emel bütün yemekleri, özellikle seviyordu;

“Ülkemizin başarılı olduğu spor dallarının basında..... gelir.” vb. cümleler verilerek bunları tamamlamaları istenebilir.

K-7: Öğretmen “benzer olarak, farklı olarak, aynısı, ...den daha,kadar” ifadelerinin, olaylar, kişiler veya nesneler arasındaki benzerlik ve farklılıkları ortaya koyduğunu öğrencilere sezdirmelidir.

Erol, Ebru kadar...

Orhan, Elif’ den daha... vb. cümleler verilerek bunları tamamlamaları istenebilir.

K-8: Öğretmen, “çünkü, bunun nedeni, bu nedenle, olduğu için, bunun sonucunda, için, bu yüzden” ifadelerinin düşünceler, olaylar vb. arasında sebep-sonuç ilişkileri kurduğunu öğrencilere sezdirmelidir.

Serkan denizde yüzmek istiyordu çünkü...

Annesi Okan’a pasta yaptı bu yüzden... vb. cümleler verilerek bunları tamamlamaları istenebilir.

K-9: “söyle ifade edebiliriz, tanımlayacak olursak, ...demektir,tanımlanmaktadır vb.”

K-10: “genel olarak, genellikle, sık sık, her zaman, tamamen, özel olarak, birkaçı, bunlardan biri, sadece, çoğunlukla vb.”

K-11: “yani, benim de düşündüğüm gibi, doğrusu, başka bir deyişle, açıkçası, hatta vb.”

K-12: “özet olarak, böylece, son olarak, sonuç olarak, kısacası, özetle, sonucunda vb.”

K-14: Okuduklarında; “benim düşünceme göre, bence, bana göre” vb. ile başlayan ifadelerle; bilimsel verilere dayanan ve herkesçe kabul gören ifadeleri ayırması. Karışık olarak verilen öznel ve nesnel yargı belirten cümleleri ayırmaları istenebilir.

K-20: Öğretmen tarafından anlamsal çelişki içeren bir metin veya paragraf oluşturularak; öğrencilerin bunları fark etmeleri sağlanabilir. Bu çalışmayla, öğrencilerin dikkatini anlamaya yoğunlaştırıp yoğunlaştırmadıkları belirlenebilir.

K-23: Okuduklarının ana fikrini ve detaylarını dikkate alarak kendi kelimeleriyle özetlemesi.

EK – 8. Kazanım Ve Kazanımları Ölçen Soru Numaraları

Kazanımlar	Sorular
Birinci kazanım	20-76
İkinci kazanım	44-59-60
Üçüncü kazanım	16-32-70
Dördüncü kazanım	28-38-58
Beşinci kazanım	25-43-56
Altıncı kazanım	5-42-72
Yedinci kazanım	1-17-48
Sekizinci kazanım	8-11-45-78
Dokuzuncu kazanım	7-36
Onuncu kazanım	6-67-74
On birinci kazanım	2-27-65
On ikinci kazanım	34-63
On üçüncü kazanım	15-50-57
On dördüncü kazanım	13-23-80
On beşinci kazanım	9-30-73
On altıncı kazanım	10-29-35
On yedinci kazanım	12-47-69
On sekizinci kazanım	21-33-77
On dokuzuncu kazanım	52-75
Yirminci kazanım	26-61
Yirmi birinci kazanım	49-68
Yirmi ikinci kazanım	41-71
Yirmi üçüncü kazanım	14-39
Yirmi dört kazanım	37-54-66
Yirmi beşinci kazanım	19
Yirmi altıncı kazanım	22-51
Yirmi yedinci kazanım	4-18-53
Yirmi sekizinci kazanım	24-40-55
Yirmi dokuzuncu kazanım	62-79
Otuzuncu kazanım	3-46-64

(ÇİFTÇİ,2007)

EK – 9.

M.Ü. Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi
Yıl: 2010, Sayı: 32, Sayfa: 5-24

OKUMA ALIŞKANLIĞI KAZANDIRMADA ETKİLİ BİR YÖNTEM: OKUMA ÇEMBERİ

Süleyman AVCI
Arzu YÜKSEL
Tuncay AKINCI

ÖĞRENCİLERİN GRUPLARDAKİ ROLLERİ

Roller aşağıda açıklanmıştır:

Sorgulayıcı: Bu kişi, tartışmayı yürütmek için sorular hazırlar ve grup üyelerinin tartışmaya katılmalarını sağlar. Sorgulayıcının görevi tartışmayı yönetmek değildir. Okuma çemberinde yönetici rol bulunmaz. Tartışmayı başlatmak ve yürütmek için önceden soru hazırlar ve/ya tartışma noktaları belirler. Bu sorular; tartışmayı açıcı, kişileri konuşmaya yönlendirici nitelikte, çok fazla detaya girmeden ana noktalar üzerinde olmalıdır. Soru sayısı konuya göre farklılık gösterebilir. 5-10 arası ideal sayıdır (Moeller ve Moeller, 2007; Tracey ve Morrow, 2006; Straits ve Nichols, 2006; Daniels, 2002; DaLie, 2001). Kişi sayısının iki olması daha iyi soru hazırlanmasını sağlar. Tartışma sırasında birisi soru sorarken diğerinin grup üyelerinin cevaplarını takip etmesini, konuşmaya katılmayanları tespit edip cesaretlendirmesini sağlar. Sorgulayıcı kesinlikle sorulara verilen cevaplar üzerinde yorum yapmaz (Moeller ve Moeller, 2007). Moeller ve Moeller (2007), sorgulayıcının okuma çemberinde kullanılabilecek yorum sorularını tercih etmesi gerektiğini belirtmiştir. Yorum soruları, öğrencinin düşünmesini sağlar, birden çok cevabı olur, hiçbir cevap tam doğru hissi uyandırmaz. Bu tip sorular kitap üzerinde düşünmeyi artırır ve anlamayı güçlendirir. Kişisel soruların amacı ise öğrencinin konu ile ilgili kişisel yargısını anlamaktır. Bu soruya cevap değer yargısına ve deneyimlere göre verilmelidir.

Bölüm Uzmanı: Bölüm uzmanı, okunan bölümde geçen, ilginç, komik, önemli, dikkat çekici pasajları seçerek bunları grup toplantısında diğer öğrencilere okur. Bu uygulamanın amacı, grup üyelerine konu ile ilgili temel noktaları vurgulamak ve hatırlatmaktır. Bölüm uzmanı, grup toplantısında seçtiği pasajları sesli olarak okur, bunu neden seçtiğini ve önemini açıklar (Moeller ve Moeller, 2007; Straits, 2007; Tracey ve Morrow, 2006; Straits ve Nichols, 2006; Daniels, 1994).

Bağ Kurucu: Bağ kurucu, okunan bölümle gerçek yaşam arasında bağ kurar. Gerçek yaşam öğrencinin kendi deneyimleri, yaşadığı bölgede olan olaylar, okulda yaşanan olaylar, genel olarak toplumda yaşanan olaylar, o günün haberleri, diğer kitaplar ve yazarlarla ilgili olabilir (Moeller ve Moeller, 2007; Straits, 2007; Tracey ve Morrow, 2006; Straits ve Nichols, 2006; DaLie, 2001; Daniels, 1994). Örneğin, doğal afetlerle ilgili bir kitap okunuyor ise Türkiye’de veya dünyada yaşanan deprem, sel gibi olaylarla bağ kurabilir.

Sanatçı: Sanatçı, okunan bölümün kendisinde uyandırdığı duygu ile ilgili bir ürün ortaya koyar. Bu ürünün daha çok bir resim olması istenir. Resim dışında, karikatür, kavram haritası, akış şeması, kolaj vb. ürünler de olabilir (Straits, 2007; Tracey ve Morrow, 2006; Straits ve Nichols, 2006; Daniels, 2002; DaLie, 2001).

Özetleyici: Özetleyici, okunan bölümü özetleyerek, bunu grup toplantısında arkadaşlarına sesli olarak okur. Bu uygulamanın amacı tartışma öncesi hatırlatma yapmaktır (Tracey ve Morrow, 2006; DaLie, 2001).

Araştırmacı: Araştırmacı, kitabın geçtiği zaman ve yer ile ilgili bilgi toplar. Bunun yanında yazarın hayatı ve diğer kitapları, kitapta çizimi yapılan nesneler, binalar, yerler, kıyafetler hakkında da bilgi toplayabilir. Bu uygulamanın amacı, kitap okuyanların olayın geçtiği zamanın ve ortamın, dolayısıyla kitabın iyi anlaşılmasını sağlamaktır (Straits, 2007; Daniels, 2002; DaLie, 2001).

Sahne Düzenleyici: Sahne düzenleyici, kitaptaki olayın geçtiği ortamı ayrıntısıyla tanımlar. Örneğin, olay bir lokantada geçiyorsa lokantayı tasvir eder. Bunun için farklı kelimeler, diyagramlar ve grafikler kullanılabilir (Daniels, 2002).

Sözcük Avcısı: Sözcük avcısı, metinde geçen, anlamı bilinmeyen, olduğundan farklı anlamda kullanılan ve başka bir kavram yerine kullanılan kavramları bulur. Öğrenci bu kelimeleri bulduktan sonra, bunların metinde ne anlama geldiklerini belirler, sözlükten anlamlarına bakar ve bunları grup toplantısında diğer grup arkadaşlarına sunar (Moeller ve Moeller, 2007; Straits, 2007; Straits ve Nichols, 2006; Tracey ve Morrow, 2006; DaLie, 2001; Daniels, 1994).

Karakter Ustası: Karakter ustası, okunan bölümde geçen önemli karakterleri tespit eder, bunların özelliklerini tanımlar, diğer karakterlerle olan ilişkisini belirler ve bulgularını grup toplantısında arkadaşlarıyla paylaşır. Karakterler ilgili aile ağacı, kavram haritası vb görsel kullanması daha etkili sunum yapmasını sağlayacaktır (Moeller ve Moeller, 2007; Straits, 2007; Straits ve Nichols, 2006; Daniels, 2002).

Gözlemci: Gözlemci, grup toplantılarında, öğrencilerin hazırlıklarını ve tartışma sırasındaki performansını gözlemci formuna işaretleyerek, bunu öğretmenle paylaşır. Grup sayısı çok olduğunda öğretmenin gözlem yapması zor olacağından, gözlemci rolü tanımlanır. Bunun dışında tercih edilen bir rol değildir (Daniels, 2002).

Film Eleştirmeni: Bu rol okunan kitabın filmi var ise devreye girmektedir. Film eleştirmeni, kitap ile film akışını karşılaştırır ve aradaki farkları bulmaya çalışır. Bu farklılığın varsa filme getirdiği katkı veya verdiği zarar üzerinde yorum yapar (Tracey ve Morrow, 2006).

EK – 10. NİTEL ANKET FORMU

YARI YAPILANDIRILMIŞ ÖĞRENCİ GÖRÜŞME FORMU:

1-Okuma çemberi yönteminden memnun kaldın mı/kalmadın mı? Neden?

2-En sevdiğin yönü ne oldu? Neden?

3-En sevmediğin yönü ne oldu? Neden?

4- Başka neler yapılmasını isterdin?

5-Çalışma sırasında kendini nasıl hissettin? (Heyecanlı, gergin, rahat,meraklı,etkin, vb.)Sana göre bu durumun nedenleri nelerdi?

6-Yaptığın bu çalışmalar sana neler kazandırdı?

EK-10. NİTEL ANKET FORMU

Pinar Enay
7/8
No: 1220

YARI YAPILANDIRILMIŞ ÖĞRENCİ GÖRÜŞME FORMU:

1-Okuma çemberi yönteminden memnun kaldın mı/kalmadın mı? Neden?

Evet memnun kaldım. Çünkü grupça çalışmayı öğrendim ve kitabı daha iyi anladım.

2-En sevdiğin yönü ne oldu? Neden?

İz birliğinde çalışmak oldu. Çünkü herkes birbirine yardım etti ve çok iyi bir grup olduk.

3-En sevmediğin yönü ne oldu? Neden?

Sevmediğim bir yönü yok aslında sadece bazı arkadaşlarımızın görevini iyi yapmamasına sinirlendim.

4- Başka neler yapılmasını isterdin?

Herşey zaten tamdı. Başka bir şey gerek yok.

5-Çalışma sırasında kendini nasıl hissettin? (Heyecanlı, gergin, rahat, meraklı, etkin, vb.) Sana göre bu durumun nedenleri nelerdi?

Gergin hissettim. Çünkü ben ve grup arkadaşlarım yanlış yapabilir ve sunumumuz kötü olur diye düşündüm.

6-Yaptığın bu çalışmalar sana neler kazandırdı?

Grup çalışması olduğu için sorumluluğumun sadece kendim için değil arkadaşlarım içinde önemli olduğunu anladım.

Seyma Ugur FIF 1389

EK-10. NİTEL ANKET FORMU

YARI YAPILANDIRILMIŞ ÖĞRENCİ GÖRÜŞME FORMU:

1-Okuma çemberi yönteminden memnun kaldın mı/kalmadın mı? Neden?

Okuma çemberi yönteminden çok memnun kaldım. Hem iletişimi artırıyor, hem de anlama kabiliyetini güçlendiriyor. Ben bu yöntemi denedikten sonra arkadaşlık ilişkilerim arttı ve kendimi daha iyi tanıdım.

2-En sevdiğin yönü ne oldu? Neden?

Böl böl bilgi edinmiş ve iletişim kurmuş olmam benim en sevdiğim yönüm oldu.

3-En sevmediğin yönü ne oldu? Neden?

En sevmediğim yönü olmadı.

4- Başka neler yapılmasını isterdin?

Bu yöntemin diğer sınıflarda da uygulanmasını isterdim.

5-Çalışma sırasında kendini nasıl hissettin? (Heyecanlı,gergin, rahat,meraklı,etkin, vb.)Sana göre bu durumun nedenleri nelerdi?

Çalışmam sırasında oldukça mutlu ve rahattım. Çünkü böyle bir çalışmanın bize olan katkıları beni sevindirdi.

6-Yaptığın bu çalışmalar sana neler kazandırdı?

- + İletişim kurmam hem kolaylaştı hem de eğlenceli bir hal aldı.
- + Arkadaşlarımla tartışıp eksiklerimizi tamamladık.
- + Kendimi daha iyi tanıdım.
- + Böl böl bilgi edindim. (Bu sistemi uygulayan öğretmenlerime teşekkür ederim)

İCLAL İÇER
71F 1402

EK-10. NİTEL ANKET FORMU

YARI YAPILANDIRILMIŞ ÖĞRENCİ GÖRÜŞME FORMU:

1-Okuma çemberi yönteminden memnun kaldın mı/kalmadın mı? Neden?

Okuma çemberi yönteminde Memnun kaldım. Çünkü; Türkçe dersinde işlenen konuların yanı sıra, haftada bir ders keyifle ders işleniriz sağladı.

2-En sevdiğin yönü ne oldu? Neden?

Okuma çemberi yöntemindeki görevler çok zevkliydi.

3-En sevmediğin yönü ne oldu? Neden?

En sevmediğim yönü grup halinde çalışmak zorunda kalmak oldu.

4- Başka neler yapılmasını isterdin?

Bence bu yöntem tam anlamıyla eksiksiz olmuştu.

5-Çalışma sırasında kendini nasıl hissettin? (Heyecanlı,gergin, rahat,meraklı,etkin, vb.)Sana göre bu durumun nedenleri nelerdi?

Çalışma sırasında kendimi çok heyecanlı ve gergin hissettim. Ne de olsa bütün sınıfın içinde rahat sunmak kolay değil.

6-Yaptığın bu çalışmalar sana neler kazandırdı?

Kitap okuma alışkanlığı kazandırdı.

Gülümser
Köklü
71D-1058

EK-10. NİTEL ANKET FORMU

YARI YAPILANDIRILMIŞ ÖĞRENCİ GÖRÜŞME FORMU:

1-Okuma çemberi yönteminden memnun kaldın mı/kalmadın mı? Neden?

Kaldım. Çünkü çok zevkli ve eğlenceliydi.

2-En sevdiğin yönü ne oldu? Neden?

Bence sorular. Çünkü sorular çok eğlenceli.

3-En sevmediğin yönü ne oldu? Neden?

Bence özetleyici. Çünkü okuduğumun özeti anlatması çok sıkıcıydı.

4- Başka neler yapılmasını isterdin?

Bence o bölümdeki bir kişinin yaptığı konuşmayı tablet etraflarında olabilir.

5-Çalışma sırasında kendini nasıl hissettin? (Heyecanlı,gergin, rahat,meraklı,etkin, vb.)Sana göre bu durumun nedenleri nelerdi?

Bence gergin hissettim. Çünkü herkes bana bakınca heyecanlandım.

6-Yaptığın bu çalışmalar sana neler kazandırdı?

Kitabı daha iyi anladım.

Mehmet Can Ördemir
7/10 1293

EK-10. NİTEL ANKET FORMU

YARI YAPILANDIRILMIŞ ÖĞRENCİ GÖRÜŞME FORMU:

1-Okuma çemberi yönteminden memnun kaldın mı/kalmadın mı? Neden?

Ben memnun kaldım. Çünkü kitabın bazı yerlerini anlamayıp, okuma çemberinin çalışmasını inleyince anlayabildim.

2-En sevdiğin yönü ne oldu? Neden?

En sevdiğim yönü sorgulayıcının sorduğu sorulardı. Çünkü sorular cevaplamak eğlenceliydi.

3-En sevmediğin yönü ne oldu? Neden?

En sevmediğim yönü bölüm unmanı göreviydi. Bu görevin bize kitapla ilgili herhangi bir katkısının olmadığını düşünüyordum.

4- Başka neler yapılmasını isterdin?

Başlık doldurmacı olan bir görev istedim. Görevli olan kişi kitapla ilgili yarıların birini kelimesinin yerine başlık bırakıp bize sorsa daha güzel bir çalışma olurdu.

5-Çalışma sırasında kendini nasıl hissettin? (Heyecanlı,gergin, rahat,meraklı,etkin, vb.)Sana göre bu durumun nedenleri nelerdi?

Meraklıydım. Çünkü kitabın öneti nasıl çıkarılmış, sorular nasıl sorulmuş, görevli kişi hangi kelimelerin anlamını bilmiyor diye merak ettim.

6-Yaptığın bu çalışmalar sana neler kazandırdı?

Bana takım çalışmasını ve toplum içinde dayanışmayı kazandırdı.

Kutay Tigli 7-D 1516

EK-10. NİTEL ANKET FORMU

YARI YAPILANDIRILMIŞ ÖĞRENCİ GÖRÜŞME FORMU:

1-Okuma çemberi yönteminden memnun kaldın mı/kalmadın mı? Neden?

Kaldım Çünkü Arkadaşlarımla beraber görüşmelerimizi yaptık ve kitap çok güzeldi.

2-En sevdiğin yönü ne oldu? Neden?

Mefharret ve Arkadaşları konusuydu Çünkü Halide Nusret hastalandığında öğrencileri kodiköyden baslaya baslaya çiçek toplamalarıydı.

3-En sevmediğin yönü ne oldu? Neden?

Sevmediğim yönü olamadı çünkü kitap çok güzeldi az birşey C... kimdir konusuna az sevdim.

4- Başka neler yapılmasını isterdin?

Her konular için daha çok tiyatrolar geliştirilmesi. Daha iyi olur.

5-Çalışma sırasında kendini nasıl hissettin? (Heyecanlı,gergin, rahat,meraklı,etkin, vb.)Sana göre bu durumun nedenleri nelerdi?

Kendimi çalışma sırasında rahat hissettim Çünkü bütün görüşlerimi yaztığım için hiç korkmadım ve bu kitabı okuduğum için mutluydum.

6-Yaptığın bu çalışmalar sana neler kazandırdı?

Okumamı daha iyi geliştirdi. Okurken neye dikkat edeceğimi gördüm.

EK – 11. YARI YAPILANDIRILMIŞ ÖĞRETMEN GÖRÜŞME FORMU:

1-Daha önceki kitap okuma çalışmalarını da düşünerek hangisinde kitabı daha iyi öğrendiklerini düşünüyorsunuz? Neden?

2-Öğrenciler çalışmadan sevdiler mi? Neden?

3- En sevdikleri yönü ne oldu? Neden?

4-Bu yöntemle uygulamaya katılan öğrencilerinizde gözlemlediğiniz gelişimin, diğer sınıflarınızdaki öğrencilerinizin gelişiminden farklı olduğunu düşünüyor musunuz, nasıl?

5-Öğretmen olarak bu uygulama size ne kazandırdı? Uyguladığınız bu yöntem mesleki açıdan sizi nasıl etkiledi?

(Avcı,Yüksel, 2011)

EK-11.YARI YAPILANDIRILMIŞ ÖĞRETMEN GÖRÜŞME FORMU:

1-Daha önceki kitap okuma çalışmalarını da düşünerek hangisinde kitabı daha iyi öğrendiklerini düşünüyorsunuz? Neden?

Okuma çemberi uygulamasını çok beğendim. Öğrenciler her grup çalışması yaptılar herde kitabı daha iyi anladılar, aldıkları rollerle her keyif aldılar herde okuma okumak için okumadılar.

2-Öğrenciler çalışmadan sevdiler mi? Neden?

Öğrenciler çalışmalarını sevdiler, görev alanları zevkle yaptılar ve kitaptaki rolleri aldıkları rolleri çok güzel yerine getirdiler. Böylece çocukların büyük uyarılışını etkin hale getirmiş olduk.

3- En sevdikleri yönü ne oldu? Neden?

Her seferinde farklı roller olmaları.

4-Bu yöntemle uygulamaya katılan öğrencilerinizde gözlemlediğiniz gelişimin, diğer sınıflarınızdaki öğrencilerinizin gelişiminden farklı olduğunu düşünüyor musunuz, nasıl?

Evet bu uygulamada öğrenciler kitabı okuduktan sonra aldıkları rollerle görev bütün kitapları yorumlamaya başladılar. Sözcük arası görevi çocukların sözcüklerin anlamını bulma konusunda bulmaca çözer gibi bütün sınıf etkin hale getirdi.

5-Öğretmen olarak bu uygulama size ne kazandırdı? Uyguladığınız bu yöntem mesleki açıdan sizi nasıl etkiledi?

Ber bu uygulamayı yaptıktan sonra bundan sonraki süreçlerde diğer öğrencilerimde uygulamayı planladım. Başarılı öğrenciler bu çalışmada daha çok kelimelerini gösterdi. Orta öğrencilerde söz hakları olarak kendilerini ifade etmeyi öğrendiler. Birde kitap okurken rolleri benirse diler ve ona göre okudular.

ÖĞRENCİ ANKETİ

Adı:
Soyadı:

Tarih:
Sınıfı:

1)Türkçe derslerinde arkadaşlarınlar gruplar halinde çalışmayı ne kadar çok sevdin?

- a) Çok sevdim
b)Sevdim
c)Kısmen sevdim
d)Sevmedim
e)Hiç sevmedim

2)Türkçe derslerinde grup çalışmaları sırasında arkadaşlarınla iyi anlaştın mı?

- a)Çok iyi anlaştım
b)Anlaştım
c)Kısmen anlaştım
d)Anlaşamadım
e)Hiç anlaşamadım

3)Türkçe derslerinizde grup çalışmaları sırasında arkadaşlarınızla birbirinize yardım ettiniz mi?

- a)Her zaman
b)Çoğu zaman
c)Bazen
d)Nadiren
e)Hiçbir zaman

4)Türkçe derslerinde arkadaşlarınla gruplar halinde çalışmak sana ne kadar zor geldi?

- a)Hiç zor değildi
b)Biraz zordu
c)Kısmen zordu
d)Zordu
e)Çok zordu

5)Türkçe derslerinde grup çalışmaları sırasında grup arkadaşların ne kadar sıklıkla sana söz hakkı verdiler?

- a) Her zaman
b) Çoğunlukla
c)Kısmen
d)Nadiren
e) Hiçbir zaman

6)Türkçe derslerinde grup çalışmaları sırasında tam olarak ne yapılması gerektiğini anladın mı?

- a)Tam anladım
b)Anladım
c)Kısmen anladım
d)Anlamadım
e)Hiç anlamadım

7)Kitabı çok iyi anladım, çünkü

EK-2 NİCEL ANKET FORMU

ÖĞRENCİ ANKETİ

Adı: *Sıla Eren*
Soyadı: *TORUN*

7-D
1295

Tarih:
Sınıfı:

1) Türkçe derslerinde arkadaşlarınız gruplar halinde çalışmayı ne kadar çok sevdin?

- ☒ a) Çok sevdim ☐ b) Sevdim
☐ c) Kısmen sevdim ☐ d) Sevmedim
☐ e) Hiç sevmedim

2) Türkçe derslerinde grup çalışmaları sırasında arkadaşlarınızla iyi anlaştın mı?

- ☒ a) Çok iyi anlaştım ☐ b) Anlaştım
☐ c) Kısmen anlaştım ☐ d) Anlaşamadım
☐ e) Hiç anlaşılamadım

3) Türkçe derslerinizde grup çalışmaları sırasında arkadaşlarınızla birbirinize yardım ettiniz mi?

- ☐ a) Her zaman ☒ b) Çoğu zaman
☐ c) Bazen ☐ d) Nadiren
☐ e) Hiçbir zaman

4) Türkçe derslerinde arkadaşlarınızla gruplar halinde çalışmak sana ne kadar zor geldi?

- ☒ a) Hiç zor değildi ☐ b) Biraz zordu
☐ c) Kısmen zordu ☐ d) Zordu
☐ e) Çok zordu

5) Türkçe derslerinde grup çalışmaları sırasında grup arkadaşların ne kadar sıklıkla sana söz hakkı verdiler?

- ☐ a) Her zaman ☒ b) Çoğunlukla
☐ c) Kısmen ☐ d) Nadiren
☐ e) Hiçbir zaman

6) Türkçe derslerinde grup çalışmaları sırasında tam olarak ne yapılması gerektiğini anladın mı?

- ☒ a) Tam anladım ☐ b) Anladım
☐ c) Kısmen anladım ☐ d) Anlamadım
☐ e) Hiç anlamadım

7) Kitabı çok iyi anladım, çünkü dikkatli ve düzenli olarak zamanında okudum. Bütün kitaplar anlaşılır ve benim seviyeme uygundu. Kitapları anlamamın bir diğer sebebiyse önemseyerek, düzenli ve aceleyle getirmeden okumam. Okuduğumuz kitaplar anlaşılması güç ve kötü kitaplar değildi ve ben de bu kitapları hem sevdim hem de çok iyi anladım.

EK-2 NİCEL ANKET FORMU

ÖĞRENCİ ANKETİ

Adı: Seçil
Soyadı: Soylu

Tarih:
Sınıfı: 7/D

1) Türkçe derslerinde arkadaşlarımız gruplar halinde çalışmayı ne kadar çok sevdin?

- a) Çok sevdim
b) Sevdim
c) ☒ Kısmen sevdim
d) Sevmedim
e) Hiç sevmedim

2) Türkçe derslerinde grup çalışmaları sırasında arkadaşlarımızla iyi anlaştın mı?

- a) ☒ Çok iyi anlaştım
b) Anlaştım
c) Kısmen anlaştım
d) Anlaşamadım
e) Hiç anlaşamadım

3) Türkçe derslerinizde grup çalışmaları sırasında arkadaşlarınızla birbirinize yardım ettiniz mi?

- a) ☒ Her zaman
b) Çoğu zaman
c) Bazen
d) Nadiren
e) Hiçbir zaman

4) Türkçe derslerinde arkadaşlarımızla gruplar halinde çalışmak sana ne kadar zor geldi?

- a) Hiç zor değildi
b) ☒ Biraz zordu
c) Kısmen zordu
d) Zordu
e) Çok zordu

5) Türkçe derslerinde grup çalışmaları sırasında grup arkadaşların ne kadar sıklıkla sana söz hakkı verdiler?

- a) Her zaman
b) ☒ Çoğunlukla
c) Kısmen
d) Nadiren
e) Hiçbir zaman

6) Türkçe derslerinde grup çalışmaları sırasında tam olarak ne yapılması gerektiğini anladın mı?

- a) ☒ Tam anladım
b) Anladım
c) Kısmen anladım
d) Anlamadım
e) Hiç anlamadım

7) Kitabı çok iyi anladım, çünkü kitap hakkında birader aktivite yaptık. ve bu aktivitelerin çok verimli olduğunu düşünüyorum. Benim kitapları iyi anlamamı sağladı,

EK-2 NİCEL ANKET FORMU

ÖĞRENCİ ANKETİ

Adı: İrem
Soyadı: Tuzgöz

Tarih: 11.04.2016
Sınıfı: 7-D
1468

1)Türkçe derslerinde arkadaşlarını gruplar halinde çalışmayı ne kadar çok sevdi?

- ☒ a) Çok sevdim ☐ b) Sevdim
☐ c) Kısmen sevdim ☐ d) Sevmedim
☐ e) Hiç sevmedim

2)Türkçe derslerinde grup çalışmaları sırasında arkadaşlarıyla iyi anlaştı mı?

- ☐ a) Çok iyi anlaştım ☒ b) Anlaştım
☐ c) Kısmen anlaştım ☐ d) Anlaşamadım
☐ e) Hiç anlaşamadım

3)Türkçe derslerinizde grup çalışmaları sırasında arkadaşlarınızla birbirinize yardım ettiniz mi?

- ☐ a) Her zaman ☒ b) Çoğu zaman
☐ c) Bazen ☐ d) Nadiren
☐ e) Hiçbir zaman

4)Türkçe derslerinde arkadaşlarıyla gruplar halinde çalışmak sana ne kadar zor geldi?

- ☒ a) Hiç zor değildi ☐ b) Biraz zordu
☐ c) Kısmen zordu ☐ d) Zordu
☐ e) Çok zordu

5)Türkçe derslerinde grup çalışmaları sırasında grup arkadaşların ne kadar sıklıkla sana söz hakkı verdiler?

- ☐ a) Her zaman ☒ b) Çoğunlukla
☐ c) Kısmen ☐ d) Nadiren
☐ e) Hiçbir zaman

6)Türkçe derslerinde grup çalışmaları sırasında tam olarak ne yapılması gerektiğini anladın mı?

- ☒ a) Tam anladım ☐ b) Anladım
☐ c) Kısmen anladım ☐ d) Anlamadım
☐ e) Hiç anlamadım

7)Kitabı çok iyi anladım,çünkü bu çalışmalar (grup çalışmaları) ile daha iyi şeyler öğrendim. Bölüm uzmanı, baş kurucu ve özellikle de sözcük avcısı sayesinde, geçmiş yılları ele alan kitaplarda dahi daha iyi anlaşılır bir hâle geleniştii kitaplarımız. Bilmediğimiz, anlamadığımız kısımları kolaylaştıran bir çalışma sayesinde anladım. (Grup çalışmaları)

EK-2 NİCEL ANKET FORMU

ÖĞRENCİ ANKETİ

Adı: Harun
Soyadı: Ören

Tarih: 11/04/2016
Sınıfı: 7/F

1) Türkçe derslerinde arkadaşlarınızla gruplar halinde çalışmayı ne kadar çok sevdin?

- a) Çok sevdim ☐ b) Sevdim ☒
c) Kısmen sevdim ☐ d) Sevmedim ☐ e) Hiç sevmedim ☐

2) Türkçe derslerinde grup çalışmaları sırasında arkadaşlarınızla iyi anlaştın mı?

- a) Çok iyi anlaştım ☐ b) Anlaştım ☐
c) Kısmen anlaştım ☒ d) Anlaşamadım ☐ e) Hiç anlaşamadım ☐

3) Türkçe derslerinizde grup çalışmaları sırasında arkadaşlarınızla birbirinize yardım ettiniz mi?

- a) Her zaman ☐ b) Çoğu zaman ☒
c) Bazen ☐ d) Nadiren ☐ e) Hiçbir zaman ☐

4) Türkçe derslerinde arkadaşlarınızla gruplar halinde çalışmak sana ne kadar zor geldi?

- a) Hiç zor değildi ☒ b) Biraz zordu ☐
c) Kısmen zordu ☐ d) Zordu ☐ e) Çok zordu ☐

5) Türkçe derslerinde grup çalışmaları sırasında grup arkadaşların ne kadar sıklıkla sana söz hakkı verdiler?

- a) Her zaman ☐ b) Çoğunlukla ☒
c) Kısmen ☐ d) Nadiren ☐ e) Hiçbir zaman ☐

6) Türkçe derslerinde grup çalışmaları sırasında tam olarak ne yapılması gerektiğini anladın mı?

- a) Tam anladım ☒ b) Anladım ☐
c) Kısmen anladım ☐ d) Anlamadım ☐ e) Hiç anlamadım ☐

7) Kitabı çok iyi anladım, çünkü

Kitabın içindeymiş gibi yazadın o yüzden

EK-2 NİCEL ANKET FORMU

ÖĞRENCİ ANKETİ

Adı: Sıla
Soyadı: ÇEVİLE

Tarih: 11/04/2016
Sınıfı: 7/F

1) Türkçe derslerinde arkadaşlarınızla gruplar halinde çalışmayı ne kadar çok sevdin?

- a) Çok sevdim
b) ☒ Sevdim
c) Kısmen sevdim
d) Sevmedim
e) Hiç sevmedim

2) Türkçe derslerinde grup çalışmaları sırasında arkadaşlarınızla iyi anlaştın mı?

- a) ☒ Çok iyi anlaştım
b) Anlaştım
c) Kısmen anlaştım
d) Anlaşamadım
e) Hiç anlaşamadım

3) Türkçe derslerinizde grup çalışmaları sırasında arkadaşlarınızla birbirinize yardım ettiniz mi?

- a) ☒ Her zaman
b) Çoğu zaman
c) Bazen
d) Nadiren
e) Hiçbir zaman

4) Türkçe derslerinde arkadaşlarınızla gruplar halinde çalışmak sana ne kadar zor geldi?

- a) Hiç zor değildi
b) Biraz zordu
c) ☒ Kısmen zordu
d) Zordu
e) Çok zordu

5) Türkçe derslerinde grup çalışmaları sırasında grup arkadaşların ne kadar sıklıkla sana söz hakkı verdiler?

- a) ☒ Her zaman
b) Çoğunlukla
c) Kısmen
d) Nadiren
e) Hiçbir zaman

6) Türkçe derslerinde grup çalışmaları sırasında tam olarak ne yapılması gerektiğini anladın mı?

- a) ☒ Tam anladım
b) Anladım
c) Kısmen anladım
d) Anlamadım
e) Hiç anlamadım

7) Kitabı çok iyi anladım, çünkü

hiç bir sayfayı atlamadan
okudum

EK-2 NİCEL ANKET FORMU

ÖĞRENCİ ANKETİ

Adı: Pınar
Soyadı: Eay

Tarih: 11/04/2016
Sınıfı: 7-F

1) Türkçe derslerinde arkadaşlarınızla gruplar halinde çalışmayı ne kadar çok sevdim?

- a) Çok sevdim
b) Sevdim
c) Kısmen sevdim
d) Sevmedim
e) Hiç sevmedim

2) Türkçe derslerinde grup çalışmaları sırasında arkadaşlarınızla iyi anlaştın mı?

- a) Çok iyi anlaştım
b) Anlaştım
c) Kısmen anlaştım
d) Anlaşamadım
e) Hiç anlaşılamadım

3) Türkçe derslerinizde grup çalışmaları sırasında arkadaşlarınızla birbirinize yardım ettiniz mi?

- a) Her zaman
b) Çoğu zaman
c) Bazen
d) Nadiren
e) Hiçbir zaman

4) Türkçe derslerinde arkadaşlarınızla gruplar halinde çalışmak sana ne kadar zor geldi?

- a) Hiç zor değildi
b) Biraz zordu
c) Kısmen zordu
d) Zordu
e) Çok zordu

5) Türkçe derslerinde grup çalışmaları sırasında grup arkadaşların ne kadar sıklıkla sana söz hakkı verdiler?

- a) Her zaman
b) Çoğunlukla
c) Kısmen
d) Nadiren
e) Hiçbir zaman

6) Türkçe derslerinde grup çalışmaları sırasında tam olarak ne yapılması gerektiğini anladın mı?

- a) Tam anladım
b) Anladım
c) Kısmen anladım
d) Anlamadım
e) Hiç anlamadım

7) Kitabı çok iyi anladım, çünkü

Gerçekten anlayarak okudum ve yaptığımız çalışmalarda arkadaşlarımı iyi dinledim.

EK – 13.

OKUMA ÇEMBERİ

Okuma sürecinin hem bireysel hem de grupta iş birliği içinde olması eylemin daha da düzenli azimli devam edeceği düşüncesini doğurmaktadır. Kişi okuma eyleminin başlamasından bitimine kadar kitapla iç içedir. Sonra kapak kapanır, birçoğumuz kitabı bir kenara bırakırız. “Okuma Çemberi” yöntemi ile oluşturulan projeler ve kitap balonları bize, sonrasında da kitapla ilgili düşünme ve anladıklarımızı sorgulama şansı verir. Hem kişisel hem de grup eşliğinde kitabı yorumlarız hem de kendimizden ona bir parça ekleriz. Resmini çizeriz, kapağını tasarlarız, karakterleri değerlendiririz. Geçmişle günümüz arasında bağ kurarız.

“Okuma Çemberi” yönteminin uygulanması sonucunda öğrencilerimizin yaptığı çalışmalar.

Her medeni toplum çocukların okuma alışkanlığı kazanmasında anne-baba, öğretmen ve yazarların köprü görevi gördüğünün bilincindedir.

- Okuma çemberinde kitap okuma bireysel olmasına rağmen elde edilen kazanımlar başkalarıyla paylaşılmaktadır. Kitap okunması bittikten sonra da, ortak bir ürün ortaya konmaktadır.
- Okuma çemberi, okuma alışkanlığı kazandırmada, okuduğunu anlama becerisini geliştirmede ve sosyal ilişkileri kuvvetlendirmede etkili bir öğretim yöntemidir. Bireysel okuma ve iş birliğine dayalı öğretimin birleşmesinden oluşur ve kuramsal açıdan yapılandırmacılık ve sosyal kültürel teoriye dayanır. İlköğretim üçüncü sınıftan başlamak üzere tüm öğretim süreçlerine kullanılmaya uygundur.

Unutulmamalıdır ki, okuma çemberi, yapılandırmacılığa dayalı öğrenci merkezli bir yöntemdir.

04.11.2015, ETİMESGUT

Sevgili Yörük Hoca,

Benim adım Sıla, seni tanımayı ve senden biraz bilgi almayı çok isterim. Şu an 13 yaşındayım ve okula gidiyorum. Ben seni bir kitapta tanıdım bu nedenle sen beni tanımıyor olabilirsin, ama şimdi tanışmış olalım.

Şimdi sana birkaç soru soracağım ve senden bu sorularıma karşılık bekliyorum, umarım bu mektup eline ulaşmıştır. Oradaki hayat nasıl, geçimini nasıl sağlıyorsun, gerçekten adın Yörük mü, adını neden Yörük koymuşlar, kaç yaşındasın, hiç okula gittin mi, kızını sevdin mi, kızın Kezban'ın yerine neden bir oğlun olsun istedin?

Biliyorum çok soru sordum, seni rahatsız ettim veya üzdüm mü bilemiyorum ama bazı konularda çok meraklıyım. Bir şeyi illa öğrenmek istersem bazen aşırı meraklı olabiliyorum ve bir de merakımı ancak güvendiğim kişilere sergileyebiliyorum. Mesela, öğretmenlerime olan saygımdan ve terbiyemden dolayı fazla soru soramıyorum, çünkü farkında olmadan bir saygısızlık yaparım diye korkuyorum yoksa öğretmenlerimi çok seviyorum.

Yörük Hoca ben seni sevdim umarım sen de beni sevmişsindir. Bu kitabı okuduğum için çok mutlu oldum. Bu dönem hakkında bilgi edindim. Senden en kısa zamanda cevap bekliyorum, sen ve Kezban'a iyi dileklerimi yolluyorum...

Sevgiler ve saygılarımla

Sıla Ecren TORUN

7/D

04.11.2015, ETİMESGUT

Sevgili Eseoğlu,

Yalnız Efe kitabını okudum ve senin ne kadar kötü bir karakter olduğunu öğrendim. Bu mektubu sana bu yüzden yazıyorum. Yörük Hoca'yı senden hakkını istediği için onu vurdurman senin ne kadar sözünde durmayan ve kötü bir insan olduğunu gösterir.

İnsanların ödeyemeyeceklerini bildiğin halde onlara “Benden borç alabilirsiniz.” diyor ve ödemeyince ellerinde , avuçlarında ne varsa alıyorsun. Ayrıca bütün köylülerin silahlarını alarak kendini güçlü ve güvende hissetmeye çalışıyorsun. Seni içeri atmalarından korktuğun için askerleri besliyor ve onlara para veriyorsun. Güzel kızlarla nikah kıyıyor sonra boşanıp başka kızlarla evleniyorsun.

Bunların hiçbirisi kesinlikle doğru değil. İnsanların güvenlerini kaybedip, kinlerini kazanman senin yararına değil, tam tersine zararına olur. Bir de şunu söyleyeyim, bu dünyada güçlü olan değil, iyi kalpli olan kazanır.

Söylediklerimi dikkate alman dileğiyle...

Esin Dila GÜLER
7-D 1039

Sevgili Halime Kaptan,

Sizi Rıfat Ilgaz'ın Halime Kaptan adlı kitabından tanıdım. Sizin adınızın verildiği, bu kitap gerçekten çok güzeldi. Tabii bu kitabı sizin cesaretiniz, hamarat ve güzelliğiniz muhteşem yapmış. Keşke her Türk kadını sizin gibi cesur olsa.

Babanızın ölmesi, kocanızın asker kaçağı olması, hayatınızda sizin önünüze çıkan engeller oldu. Ama bunların hiçbiri sizi etkilemedi. Temel Reis'in yani babanızın teknesinin başına kaptan olarak geçmeniz; Bekir, Zeynel ve Halil'in yönetmeniz, denizcilikle ilgili birçok bilginizin olması beni etkiledi. İşte dedim bir Türk kadını böyle olmalı. Bu kitabı okuduktan sonra aklımda kendi kendime sizin yaptığınız davranışları tartıştım. Siz adeta hayatı yaşama kılavuzu gibisiniz. İnsanların nasıl davranmalı veya nasıl konuşması gerektiğini biliyorsunuz.

Uzun lafın kısası siz bütün Türk kadınlarının en başarılı örneğisiniz. Bir kadının başında bir adam olmadan nasıl namuslu yaşanın bir göstergesisiniz. Hayatınız bu kadar kıymetini bilip yaşamanız her ne kadar zorluklarla karşılaşsanız da bu şekilde yaşayıp hayatın tadını çıkarmanız ise benim için çok değerlidir.

Tüm hayatınızın iyi geçmesi dileğiyle sizi hayatım boyunca örnek alıp sizin sayenizde yanlışlarımı düzelterip doğru olmasını sağlayacağım ve bu şekilde de doğru, düzenli ve cesaretli olarak yaşamayı öğreneceğim. Umarım hayatınız boyunca mutlu olursunuz.

Seçil Soylu

7/D 622

25.02.2016, ANKARA

CESUR ADAM

Merhaba Christy Brown,

Gerçekten çok cesaretli bir insansın. Sen bize ilham verdin, hep kendine güvenen biri oldun. Bazen yılmak istesen de başarının sırrının kendine güvenmek olduğunu anlayıp pes etmedin. Hem senin gibi olanlara hem de biz gençlere örnek bir insan oldun. Annen sana çok yardımcı oldu ve sen onu da üzmedin. Çok saygılı bir kişiliğe sahipsın. İyi ki bu dünyaya geldin ve bize örnek oldun, ders verdin. Kitabını gerçekten çok beğendik ve herkese tavsiye ediyoruz.

Sevgiler...

Pınar ERAY

s. 139 – 140
Christy'nin Sheila ile tanışması

10.12.2015, ANKARA

Sevgili Halime,

Kurtuluş Savaşı sırasında kahraman Türk erolusuna büyük katkı sağlayan, en cesur Türk kadınlardan biri oluşunu, tribunu 'ya cepkare taşıyarak kanıtlanmış olun.

Erkeklerin yapabileceği işleri büyük bir cesurlukla üstlenen, kocası eskerkenken asla namusuna laf söyletmeyen, şeffeli ve namuslu bir kadındır. Kurtuluş Savaşı sırasında, azgın Jutnalor ve kosaolara beğunarak, kendi sandalında vatan sevgisini her şeyin üstünde tutarak tribunu 'ya cepkare taşıyan güçlü, cesur, becerikli, dayanıklı ve kahraman Türk kadınıdır. Her kadın senin gibi olmaz. Sen, kesinlikle başkalarına muhtas bir şekilde, esde çocuklarına bakın korkak bir kadın olmayı tercih etmelisin. Ülkesini ayakta tutmak için insan ötesi çaba ve gayret göstererek vatanın özgürlüğü için hayatını hiçe sayarak sürekli mücadele ettin.

Bu vatan senin ve senin gibi düşünüp mücadele eden Türk kadınları olmadan, laima ayakta durup ilerlemeye devam edemezler.

Sevgilerinizle...

Şehit Atıl Eroğan Ortaokulu

30 Ağustos Mh. 2081. Sk.

PK: 06100 Etimsuut / ANKARA

AKRADEMİR ÇİÇEKLERİ

Atıl
İclal ÇİÇEK

Elifur ÖZKAN

inimtertag.

İsmi İlayda DEMİRKAYA

Sema UĞUR

Seyma UĞUR

Halime
Lila ÇEVİK

EK – 14.

Evrak Tarih ve Sayısı : 21/10/2015-E.29119

T.C.
KIRIKKALE ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğü

Sayı : 48897062-199-
Konu : Anket Çalışması

TÜRKÇE EĞİTİMİ ANABİLİM DALI BAŞKANLIĞINA

İlgi : a) 20/10/2015 tarihli ve 28960 sayılı yazı.
b) 15.10.2015 tarih ve E.10393089 sayılı yazı.

Anabilim Dahınız (tezli) yüksek lisans öğrencisi Mütgan BALANTEKİN'in, Doç.Dr.Salim PİLAV danışmanlığında hazırlamakta olduğu "Okuma Çemberi Yönteminin Okuduğunu Anlama Becerisine Etkisi" konulu tez projesi kapsamında Ankara İli Milli Eğitim Müdürlüğü'ne bağlı Ş.Adil Erdoğan Ortaokulu'nda öğrencilere uygulanmasının uygun görüldüğüne ilişkin Ankara Valiliği İl Milli Eğitim Müdürlüğü'nün 15.10.2015 tarih ve E.10393089 sayılı ilgi yazıları ekte sunulmuştur.

İlgi yazı ile uygulanması istenen anketin öğrenci tarafından uygulanmasını müteakip bir örneğinin CD ortamında ilgili Müdürlüğe gönderilmesi istenmiş olup bilgilerinizi, öğrenci ve danışmanın bilgilendirilmesini rica ederim.

e-imzalıdır
Prof.Dr. İsmail AYDOĞAN
Enstitü Müdürü

EK :
İlgi yazı (1 Shf.)

Merkez Yerleşke 71450 Yahşihan/Kırıkkale
Telefon No: 0318 357 35 92 Faks: 0318 357 35 97
E-Posta: sbe@kku.edu.tr İnternet Adresi: www.kku.edu.tr

Bilgi İçin: Birol CANYURT
Unvan: Memur
Telefon No: 325 3573592

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununun 5. Maddesi gereğince güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

T.C.
ANKARA VALİLİĞİ
Milli Eğitim Müdürlüğü

Sayı : 14588481-605.99-E.10393089
Konu: Araştırma İznı

15.10.2015

KIRIKKALE ÜNİVERSİTESİ
(Genel Sekreterlik)

İlgi: a) MEB Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü'nün 2012/13 nolu Genelgesi.
b) 17/09/2015 tarihli ve 5982 sayılı yazınız.

Üniversiteniz Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Öğrencisi Mılgan BALANTEKİN'in "Okuma Çemberi Yönteminin Okuduğunu Anlama Becerisine Etkisi" başlıklı tezi kapsamında anket uygulama talebi 04.10.2015 tarihinde uygun görülmüş ve araştırmanın yapılacağı İlçe Milli Eğitim Müdürlüğüne bildirilmiştir.

Anket formunun (36 sayfa) araştırmacı tarafından uygulama yapılacak sayıda çoğaltılması ve çalışmanın bitiminde bir örneğinin (cezasında) Müdürlüğümüz Strateji Geliştirme (İ) Şubesine gönderilmesini arz ederim.

Ali GÜNGÖR
Müdür a.
Şube Müdürü

Güvenli Elektronik İmza
Aklı ile Aynıdır.

15.10.2015

YASAR SÜLEYMAN
15.10.2015

Konya yolu Bağkent Öğretmen Evi arkası Beşevler ANKARA
e-posta: istatistik06@mcb.gov.tr

Aynıdır bilgi için
Tel: (0 312) 221 02 17/135

EK- 15. 1. Okuma Çemberi Temelli Öğrenme - Öğretme Yaklaşımına Göre Hazırlanmış Etkinlik Planı “Türkçe Dersi Örneği”

Seviye:7.Sınıf

Ders: Türkçe

Ünite: Okuma, yazma, konuşma, dinleme alanlarına ilişkin çok sayıda kazanımı gerçekleştirmeye yönelik tercih edilebilir.

Kazanım Örnekleri: Aşağıda sadece iki alana yönelik kısıtlı sayıda kazanım verilmiştir. Bunların dışında da çok sayıda kazanımı gerçekleştirmek amacıyla tercih edilebilir.

Dinleme Alanı:

Dikkatini dinlediğine yoğunlaştırır.

Görgü kurallarına uygun dinler.

Dinlerken vurgu, tonlama ve telaffuza dikkat eder.

Dinlediklerinde ne, nerede, ne zaman, nasıl, niçin ve kim sorularına (5N1K) cevap arar.

Konuşma Alanı:

Dinleyicilerle göz teması kurar.

Konu dışına çıkmadan konuşur.

Konuşmasında olayları oluş sırasına göre anlatır.

Konuşmasını görsel sunuyla destekler.

Etkinlik İçin Ayrılan Süre: Haftalık bir ders saati

Seçilen Okuma Kitapları: Kitaplar öğrencilerin ilgilerine hitap edecek şekilde seçilmiştir. Öğretmen uygulama öncesi sınıf mevcutlarının 30 civarında olması nedeniyle her kitaptan öğrencilere 6 adet aldırılmıştır.

I.Dönem:

Yalnız Efe	(Hikâye)	Ömer SEYFETTİN
Halime KAPTAN	(Roman)	Rıfat ILGAZ
Aldı Sözü Anadolu	(Deneme)	Mehmet ÖNDER

II. Dönem:

Sol Ayağım	(Otobiyografik roman)	Christy BROWN
Benim Küçük Dostlarım	(Anı)	Halide Nusret ZORLUTUNA

Öğrencilerin daha önce okuma çemberine ilişkin deneyimleri olmaması nedeniyle uygulamadan bir hafta önce okuma çemberi bir ders saati süresinde tanıtılır sonrasında ise “Çivi” okuma parçası üzerinden uygulama yapılır. Bu uygulama ile rollerin görevleri, tartışmanın nasıl yapılacağının öğretimi amaçlanmıştır.

Uygulamanın ilk haftasında önceden belirlenen altı kitabın öğretmen tarafından tanıtımı yapılır ve seçilen kitaba göre gruplar oluşturulur. Öğretmen kitap seçiminde öğrencileri yönlendirmez.

Oluşan kitap grupları için öğretmen sınıfta birer köşe atar. Köşelerine giden gruplara öğretmen önceden hazırladığı ve içerisinde formların yer aldığı dosyaları dağıtır. Dosya içerisinde aşağıda yer alan formlar bulunur:

- a) Grup kontrol listesi(1 adet)
- b) Grup yönergesi(1 adet)
- c) Rol yaprakları(Her rol için altışar adet)
- d) Öz değerlendirme formu (Son toplantıda her grup için altışar adet)
- e) Toplantı öz –akran ve öğretmen değerlendirme formu(Son toplantıda her grup için ikişer adet)
- f)Final projesi seçim formu (1 adet)
- g) Final projesi değerlendirme rubriği(1 adet)
- h)Öğretmen Gözlem Formu(1 adet)
- i)Gözlemci formu (1 adet)

Gruplar, öncelikle kitabı kaç haftada okuyacaklarına karar verir. Burada öğretmen müdahalede bulunarak etkinlikler düzenli yürütülmesi için her kitabın üç haftada okunması gerektiğini belirtir. Sınıf mevcudunun kalabalık olması nedeniyle gruplar kitaplarını üç bölüme parçaya ayırır. Öğretmenin önceden tanıttığı “sorgulayıcı, bölüm uzmanı, bağ kurucu, sanatçı, özetleyici, sözcük avcısı” rollerinin dağılımı konusunda gruplar kararını verir. Öğretmen öğrencilere bir hafta sonra ne zaman toplanacaklarını söyler, tüm haftalar boyunca aynı saatte toplantı yapılır.Gruplar bir hafta içerisinde bölümlerini okumak ve görevlerini yapmak üzere dağılırlar.

Gruplar her hafta toplanarak bir ders saati içerisinde okudukları bölüm üzerine tartışma yürütürler. Öğretmen rehber rolüne uygun şekilde gruplar arasında dolaşarak yardım talep eden gruplara yardımda bulunur.

Üç haftalık süre bittikten sonra öğretmen gruplara projelerini hazırlamak üzere bir haftalık çalışma süresi tanır. Gruplar dördüncü haftada projelerini sınıf önünde bir ders saati süresince sunarlar.

(Avcı, Yüksel, 2015)

Çivi

Bir gün karşılıklı söyleşirlerken oğul, babasına:

— Baba, ben iyi konuşmalar yapamıyorum. Sözlerimle çevremdeki insanları çok fazla kırıyorum. Bu konuda bana neler söyleyebilirsin?

Baba, biraz düşündükten sonra oğluna:

— Oğul! Bir torba çivi al. Şu boş tahtaya, her kırıdığın insan için bir çivi çak.

Oğul, günün birinde tahtanın tümü çivi çakılmış olarak babasının karşısına dikilir. Ona şunları söyler:

— İşte, çaktım baba. Ama bu kırıdığım insanlar için acı çekiyorum. Ne kadar çok insan kırmışım. Peki, kırmama konusunda bir önerin var mı?

Baba, oğluna yeni bir öneri getirir:

— Şimdi de her kalbini kırmadığın, kırmamaya çalıştığın kişi için tahtadan bir çivi sök.

Oğul, aradan bir süre geçtikten sonra sevinçle, elindeki boş tahtayla babasının karşısına dikilir. Baba, çivileri sökülümüş, ama izleri olan tahtayı eline alır:

— Aferin oğul! Büyük bir iş başarmışsın, ama çivi izlerini sanırım hiçbir güç yok etmeye yetmemiş. İşte, insan kalbi de tıpkı bu tahta gibidir. Çivileri sökülse bile izleri kalır.

Saçını kısaca kestirmiş bir arkadaşımıza, "Aman ne gerek vardı saç kestirmeye! Şimdi bu da nereden çıktı? Hiç yakışmamış sana!" diyebiliriz. İşte o zaman karşımızdakinin hevesini kırmış, yani tahtaya bir çivi çakmış oluruz. Oysa, böyle bir söyleşi yerine şöyle desek daha doğru olmaz mı?

— Ben de zaman zaman saçımı senin gibi kestirim. Acaba eski hâli daha mı güzeldi?

İşte, böylesi bir söyleşiyi arkadaşımızı daha az yıpratır, tahtaya hiç çivi çakmamış oluruz.

Gündelik hayatımızda kime ne söylediğimize dikkat edelim. Kırıcı sözlerin, kalpleri delip geçtiğini unutmayalım. Hayatı, küçük şeyler anlamlı kılar. Sokakta karşılaştığımız bir arkadaşımıza selam verelim. Ona güler yüzle "Günaydın!" diyelim. Hâl hatır soralım. Kırıcı sözlerden uzak duralım. Tatlı dilin, yılanı deliğinden çıkardığını unutmayalım. Elimizdeki tahtaya hiç çivi çakmayalım.

Fatma Nevsun DUMAN

Metin Aracılığıyla Öğrenme

- Yazar, size ne anlatmak istiyor?
- Bunu nasıl anladınız?
- Yazarla aynı fikirde misiniz? Neden?
- Oğul, babasından niçin yardım ister?
- Baba, oğluna nasıl bir öneride bulunur?
- Metne göre başkalarının saç kesimini beğenmesek bile ne demeliyiz?

Kendini ifade etme

- Yolda yürürken yanlışlıkla birisine çarpsanız ona neler dersiniz?
 - Kıyafetini beğenmediğiniz bir arkadaşınıza, düşüncenizi nasıl dile getirirsiniz?
 - Sınıfta olumsuz durumlarla karşılaştığınızda nasıl tepki verirsiniz?
- Yaşadıklarınızdan örnekler vererek açıklayınız.
- Metinde geçen “*Hayatı küçük şeyler anlamlı kılar.*” Sözünden ne anladınız? Açıklayınız.

Kelime haznemizi zenginleştirelim

Kalp: (mec.)

Çivi:

Kalp kelimesiyle ilgili bildikleri deyimleri söylemeleri istenir:

Kalp kazanmak:

Kalp kırmak:

Kalbe doğmak:

Kalbi kararmak:

Kalbine girmek:

Kalbini okumak:

http://mebk12.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/41/07/713797/dosyalar/listele_dosya_889827.html (27 Eylül 2014)

2.GRUP KONTROL FORMU

ROLLER:1. SORGULAYICI (Gözlemci), 2.BÖLÜM UZMANI,3. BAĞ KURUCU, 4.SANATÇI,

5. ÖZETLEYİCİ,6.SÖZCÜK AVCISI

***** (İlk dört rol her toplantıda olmalı. Her toplantıda roller değişmeli.)**

	GRUP ADI:	Kitap Adı:	1. Toplantı Roller	2. Toplantı Roller	3. Toplantı Roller	4. Toplantı Roller
	Grup Listesi					
1						
2						
3						
4						
5						
6						
	Kitabın Kaç Bölüme Ayrıldığı: Bölümlerin Ortalama Sayfa Sayısı:					
1	Tarih		Sayfa Aralığı			
2	Tarih		Sayfa Aralığı			
3	Tarih		Sayfa Aralığı			
4	Tarih		Sayfa Aralığı			
5	Tarih		Sayfa Aralığı			
6	Tarih		Sayfa Aralığı			

(Avcı, Yüksel, 2015)

3.Grup Yönergesi

YÖNERGE

1.İlk Toplantı:

- a.Grup kendi içerisinde bir kolaylaştırıcı seçer. **Kolaylaştırıcının görevi** ilk yapılacak işlerin düzenli yürütmesini sağlamaktır.
- b.Grup, seçtikleri kitabı bölümlere ayırır. Eğer kitabın bölümleri varsa, her toplantı için bir veya birden çok bölüm seçilebilir.
- c.Kolaylaştırıcı, herkesin toplantılarda hangi rolü üstleneceğini belirler. Herkes tüm rolleri bir defa yapmalıdır.
- d.Grup kendilerine verilen listeden nasıl bir grup sunumu yapacağına karar verir.
- e.Kolaylaştırıcı, grup listesini doldurur ve öğretmene iletir.
- f.Grup bir sonraki toplantıda görüşmek üzere ayrılır.

2.İkinci ve devam eden toplantılar:

- a.Grup toplantılarında tartışmayı yönetmekten **sorgulayıcı** sorumludur.
- b.Toplantı başladığında, sırasıyla, **özetleyici** özetini okur, **bölüm uzmanı** bulduğu ilginç pasajları okur, **bağ kurucu** kurduğu bağlantıları okur, **sözcük avcısı** kelimelerin anlamlarını açıklar, **sanatçı** çizimini arkadaşlarına gösterir. Bu işlemler bittikten sonra **sorgulayıcı** hazırladığı sorular aracılığıyla grubu okunan bölümle ilgili tartışır.
- c.Tartışma esnasında herkes görüş bildirmek zorundadır. Herkesin görüş bildirmesini sağlamak sorgulayıcının görevidir.
- d.Sorgulayıcı ayrıca, kitabın getirilip getirilmediğini ve ödevin yapılıp yapılmadığını kontrol eder. Bunları kontrol formuna işleyerek öğretmene iletir.
- e.Her toplantı 30- 45 arası olmalıdır.
- f.Sorgulayıcı aynı zamanda gözlemci rolünü de üstlenir.

3.Proje Sunumları:

- a.Her grup hazırladığı ilgili bir proje hazırlayıp bunu sınıfla paylaşmalıdır.
- b.Projede tüm grup üyeleri görev almalıdır.

(Avcı, Yüksel, 2015: 229)

4.ROL YAPRAKLARI

BÖLÜM UZMANI

İsim

Tarih:

Kitap Adı:

Yazar:

Bölüm:

Sayfa:

Kitap bölümünü okurken, ilginç, komik, önemli ve dikkat çekici pasajları belirlemek için seçildin.Bu pasajları seçerek aşağıya yazmalı ve bunları arkadaşlarınla paylaşmalısın.Bu zor çalışmada gösterdiğin gayret için teşekkür ederim.

Öğretmenin

1.

2.

3.

4.

(Avcı, Yüksel, 2015: 231)

BAĞ KURUCU

İsim

Tarih:

Kitap Adı:

Yazar:

Bölüm:

Sayfa:

Kitap bölümünü okurken, kitapta geçen olaylarla ilgili aklına gelen bağlantıları yazmak için seçildin. Unutma, kitapta geçen olayları kendi yaşadığın olaylarla ilişkilendirebilirsin. Ayrıca daha önce okuduğun hikâyelerle de ilişkilendirebilirsin. Bunun dışında dünyada meydana gelen olaylarla da bağlayabilirsin. Yazdıklarını arkadaşlarınla paylaşmalısın. Bu zor çalışmada gösterdiğin gayret için teşekkür ederim.

Öğretmenin

(Avcı, Yüksel, 2015: 232)

HARİTACI

İsim

Tarih:

Kitap Adı:

Yazar:

Bölüm:

Sayfa:

Hikâyede geçen olaylar, yerler ve kişilerle ilgili kavram haritası oluşturmak üzere seçildin. Aşağıda yer alan boş kavram haritasını kullanabilirsin. Bu zor çalışmada gösterdiğin gayret için teşekkür ederim.

Öğretmenin

HİKÂYE HARİTASI

Ana ve yardımcı karakterler:

Yer-Zaman:

Problemin başlangıcı:

Problem:

Problemi çözme girişimleri:

Problemi çözme girişimleri:

Sonuç:

Tepki:

Ana fikir (Metinde verilen ileti):

ÖZETLEYİCİ

İsim

Tarih:

Kitap Adı:

Yazar:

Bölüm:

Sayfa:

Gelecek toplantımızdan önce okunan bölümle ilgili kısa bir özet hazırlamak için seçildin. Unutma, özetin, karakterleri, önemli olayları,diğer önemli bilgileri içermelidir.İnsan okuduklarını çok kolay unuttur.Hazırlayacağın özet arkadaşlarının tartışma öncesi okunan bölümü hatırlamalarını kolaylaştıracaktır.Bu zor çalışmada gösterdiğin gayret için teşekkür ederim.

Öğretmenin

1.

2.

3.

4.

5.

(Avcı,Yüksel, 2015: 235)

SANATÇI

İsim

Tarih:

Kitap Adı:

Yazar:

Bölüm:

Sayfa:

Grubun okuduğu bölümle ilgili bir resim çizmek üzere görevlendirildin. Okunan bölümde geçen özel bir anı çizmelisin. Görevinde iyi eğlenceler.Bu zor çalışmada gösterdiğin gayret için teşekkür ederim.

SORGULAYICI

İsim

Tarih:

Kitap Adı:

Yazar:

Bölüm:

Sayfa:

Takımının okuduğu hikâye ile yapılacak toplantıda tartışmayı yönetmek üzere seçildin. Tartışmayı daha iyi yönetmen için sorular hazırlaman gerekiyor. Aşağıda hazırladığın soruları yazman için boşluklar göreceksin. Ayrıca tüm grup üyelerinin tartışmaya katılımını sağlamaktan sorumlusun. Tartışmalar sırasında grup üyelerinin birbirine olumsuz sözcükler kullanmasını engellemelisin. Bu zor çalışmada gösterdiğin gayret için teşekkür ederim.

Öğretmenin

1.

2.

3.

4.

5.

6.

7.

8.

9.

(Avcı, Yüksel, 2015: 237)

SÖZCÜK AVCISI

İsim

Tarih:

Kitap Adı:

Yazar:

Bölüm:

Sayfa:

Gelecek toplantınızda sunmak üzere, hikâyede geçen ilginç ve yeni duyduğun kelimeleri seçerek ve anlamlarını bulmak için seçildin. Bulduğun kelimeleri listelemen, sayfalarını yazman ve sözlükten anlamını araştırman gerekmektedir. Aşağıda bunları yazman için hazır bir tablo bulunmaktadır. Tüm kelimelerin grup içerisinde tartışıldığından emin olmalısın. Bu zor tartışmada gösterdiğin gayret için teşekkür ederim.

Sözcük	Bulunduğu Sayfa	Tanımı

Sözcük	Bulunduğu Sayfa	Tanımı

(Avcı, Yüksel, 2015: 239)

5. ROLLER ve GÖREVLERİ

1.Sorgulayıcı: Görevi, takımın okuduğu hikâye ile ilgili yapılacak toplantıda tartışmayı yönetmektir. Bunun için önceden soru hazırlar. Tartışma sırasında tüm grup üyelerinin tartışmaya katılımını sağlar. Tartışmalar sırasında grup üyelerinin birbirine olumsuz sözcükler kullanmasını engeller.

2.Bölüm Uzmanı: Görevi, kitap bölümünü okurken, ilginç, komik, önemli ve dikkat çekici pasajları belirlemektir. Bu pasajları toplantı sırasında arkadaşlarıyla paylaşır.

3.Bağ Kurucu: Görevi; kitap bölümünü okurken, kitapta geçen olaylarla ilgili aklına gelen bağlantıları belirlemektir. Bu bağlantılar, yaşanan olaylarla, daha önce okunan hikâyelerle veya dünyada meydana gelen olaylarla ilgili olabilir. Bu bağlantıları toplantı sırasında arkadaşlarıyla paylaşır.

4.Sanatçı: Görevi, grubun okuduğu bölümle ilgili bir resim çizmektir. Okunan bölümde geçen özel bir anı çizer. Toplantı sırasında resmi arkadaşlarıyla paylaşır.

5.Özetleyici: Görevi, okunan bölümün özetini çıkarmaktır. Özet; karakterleri, önemli olayları, diğer önemli bilgileri içermelidir. Özetini tartışma öncesi arkadaşlarıyla paylaşır.

6.Sözcük Avcısı: Görevi, okunan bölümde geçen ilginç veya yeni duyduğu kelimeleri seçmek ve anlamlarını bulmaktır. Bulduğu kelimeleri listeler, sayfalarını yazar ve sözlükten anlamını araştırır. Bu kelimeleri tartışma öncesinde arkadaşlarıyla paylaşır.

(Avcı,Yüksel, 2015)

7. OKUMA ÇEMBERİ ÖZ DEĞERLENDİRME FORMU

Tarih:

Ad/Soyad:

Kitap Adı:

Kitap Yazarı:

	Evet	Biraz	Hayır
1.Bölümümü okudum.			
2.Görevimle ilgili çalışmalarımı yaptım.			
3.Fikirlerimi paylaştım ve önerilerde bulundum.			
4.Sorulara cevap verdim.			
5.Tartışma konusu üzerinde durdum ve diğerlerinin konu dışına çıkmalarını engelledim.			
6.Diğerlerini katılım için cesaretlendirdim.			
7.Başkalarını etkili dinledim.			
8.Başkalarını anlamak için çaba harcadım.			
9.Diğerlerinin konuşmalarını bölmeden saygılı bir biçimde dinledim.			
10.Fikirlerimi dayanıklı ortaya attım.			

Toplantılarda tartışmaya yaptığın en önemli katkı nedir?

Tartışma sırasında başkası tarafından dile getirilen önemli gördüğün bir fikir ve açıklama neydi?

(Avcı, Yüksel, 2015)

8. Öğretmen Gözlem Formu

Grup:.....

Tarih:.....

Kitap Adı:.....

İFADELER	Evet	Biraz	Hayır
Öğrenciler bölümlerini okudu.			
Öğrenciler rol görevlerini yaptı.			
Öğrenciler fikirlerini paylaştı ve önerilerde bulundu.			
Öğrenciler sorulara cevap verdi.			
Öğrenciler etkili dinledi.			
Öğrenciler diğerlerin görüşlerine saygılıydı.			

(Avcı, Yüksel, 2015)

9. Gözlemci Formu

Tarih:

Gözlemci:

Kitap Adı:

Okunan Sayfalar:

ÜYELER	Kitap Getirdi mi?	Tartışma İçin Hazır mı?	Tartışmaya Katıldı mı?

(Avcı, Yüksel, 2015)

10. Final Proje Seçim Formu

PROJELER

Grupça seçtiğiniz kitabı bitirdikten sonra aşağıdaki listeden bir görev seçin ve bunu grup olarak sunun.

Okuduğun kitapla ilgili bir gazete veya dergi hazırla. Hazırladığın gazete veya dergiyi diğer sınıf arkadaşlarına sun.	Sınıf ve okul panolarında sergilenmek üzere öğretmeninizin size önerdiği kitapların konularıyla ilgili bir afiş veya kitabı tanıtan poster hazırla. Poster için, okuduğun kitapta geçen 10 önemli şeyle ilgili resim bul. Altlarına neden önemli olduklarını yaz. Bu resimleri büyük bir kağıda yapıştır. Hazırladığın posteri sınıf arkadaşlarına sun	Size verilmiş bir hikâye kitabını kendi fikirlerinizden hareket ederek olayın gelişme şeklini de dikkate alarak söz sanatlarından da faydalanıp (kişileştirme ve benzetme) içinde deyim ve atasözünün de geçtiği hikâyeye yeni bir son yazısı yazıp sınıf arkadaşlarına sun.	Size önerilen kitaptaki karakterlerden istediğiniz herhangi birine kurallara uygun bir mektup yazıp sınıf arkadaşlarına sun.
Öğretmeninizin size önerdiği şiir kitabından seçtikleriniz ve Atatürk şiirlerinden derlediklerinizi bir araya toplayıp dosya haline getiriniz Ezberlediğiniz şiirleri slayt ve fon müziği eşliğinde dinleti olarak sununuz.	Okuduğun kitabı özetleyen en az 5 adet Power-Point sunusu hazırla. Sunu içerisinde, karakterler, yer ve zaman ile olaylar olsun. Yazarı hakkında da bilgi edin. Hazırladığın sunuyu diğer sınıf arkadaşlarına sun.	Okuduğun kitapta geçen bir sahneyi tiyatro olarak hazırla. Sahne ve kostüm hazırla. Grubundaki herkes gösteride rol alsın. Hazırladığın gösteriyi diğer sınıf arkadaşlarına sun.	Beş sayfadan oluşan ve hikâyeyi özetleyen bir resimli kitap hazırla. Her sayfada resim ve kelime olmalıdır. Hazırladığın kitabı diğer sınıf arkadaşlarına oku.

(Avcı, Yüksel, 2015)

**2015- 2016 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI ŞEHİT ADİL ERDOĞAN ORTAOKULU TÜRKÇE DERSİ
OKUNAN KİTABI KULLANARAK GAZETE veya DERGİ HAZIRLAMA FİNAL PROJESİ**

YÖNERGE:

Amaç: Bu proje görevi; sizin bilgi teknolojilerini kullanma, araştırma, eleştirel düşünme, iletişim, karar verme, Türkçeyi doğru, güzel ve etkili kullanma becerilerinizin ve yaratıcılık yeteneğinizin yanında ayrıca grupla iletişim kurma ve iş birliği yapabilme yeteneğinizin de gelişmesine katkıda bulunacaktır.

Gazetenin veya derginin ismi bir şekilde kitapla ilgili olmalı (Mesela: Kahramanlardan, mekânlardan birinin ismi olabilir.)

YENİ HİKÂYELER: Gazetede veya dergide, kitapta geçen olaylarla ilgili birkaç tane haber yazın(Yazarken; kim – ne – niçin - ne zaman - nerede sorularından yararlanabilirsiniz.).

KÖŞE YAZISI: Kitapta geçen bir konuyla ilgili fikirlerlerinizi ifade eden bir yazı yazınız.

REKLAMLAR: Kitapta geçen nesne, kişi ya da mekânlarla ilgili reklam yazıları hazırlayın.(En az üç tane)

Öneri: Kişi - eleman arayan bir firmanın eleman ilanı
Yer - satın alınacak ya da gezilecek yerin reklamı

Dergide; yaptığınız çalışma içerisinde bulmacalar, espriler, karikatürler, röportaj, bilimsel bir araştırma, kitap ve teknoloji tanıtımı, editör yazısı, kapak olacak. Bu konuların dışında sizler de belirtilen yaşlara uygun istediğiniz etkinlikler kullanabilirsiniz.

BULMACA: Kitapta geçen kişi, yer, zaman ya da olayla ilgili kısa bir kare veya çengel bulmaca hazırlayın.

NOT:

- Öncelikle hazırlayacaklarınız doğrultusunda çocuk dergileri veya günlük gazeteleri inceleyiniz.
- A3 kağıtlarını üst üste koyup ikiye katladığınızda gazete şekli verebilirsiniz.
- Dergi için yaptığınız bu çalışmalarda ise A4 kâğıdına, kağıt renkli de olabilir isterseniz kendiniz yazarak - çizerek, isterseniz kes yapıştır yöntemi ile hazırlayabilirsiniz. A4 kâğıtlarına hazırladığınız çalışmaları bir dergi şekline getiriniz.
- Sayfa düzenine, yazım ve noktalamaya dikkat ediniz.
- Hazırlayacaklarınızı görsellerle zenginleştiriniz.
- Görevinizi belirleyeceğiniz tarihlerde öğretmeninize kontrol ettirmeyi unutmayınız!
- Belirtilen tarihte projenizi teslim ediniz.

Ayrıca tasarladığınız gazetenizi veya derginizi yapım aşamasında öğretmene danışarak önerilerini alınız. Çalışma süresince resim öğretmenizden de size rehberlik etmesini isteyebilirsiniz. Teslim tarihinde öğretmenimize teslim ediniz. Çalışmanızı öğretmeniniz tarafından belirtilen tarihte sınıfta sunmanız beklenmektedir.

NOT: Bu çalışmanızda internet, çeşitli çocuk dergileri , günlük gazeteler ve kitap gibi kaynaklardan yararlanabilirsiniz ama bire bir kopyadan kaçınmalısınız.

BAŞARILAR

İÇERİK	SINIF	BEKLENEN PERFORMANS	KAYNAKLAR	SÜRE	DEĞERLENDİRME
Kişisel Gelişim	7.sınıf	✓ Araştırma ✓ Karar verme	İnternet, kütüphaneler, arşivler, kitaplar, gazeteler, dergiler, Kasetler, CD vb.	4 Hafta	Dereceli puanlama anahtarı

**2015- 2016 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI ŞEHİT ADİL ERDOĞAN ORTAOKULU
TÜRKÇE DERSİ OKUNAN KİTABI KULLANARAK MEKTUP YAZMA
PROJESİ**

Sevgili öğrenciler,
Size önerilen kitaptaki karakterlerden istediğiniz herhangi birine kurallara uygun bir mektup yazmanızı istiyorum.

MEKTUP YAZMA DEĞERLENDİRME FORMU

Grup

Adı Soyadı:.....

Konu:.....

Tarih:/...../20..

MEKTUP YAZMA DEĞERLENDİRME	EVET	HAYIR
1. Mektup yazılacak kişi ve amaç belirlenmiştir.		
2. Sağ üst köşeye tarih yazılmıştır.		
3. Hitap (selamlama) bölümü doru yazılmıştır.		
4. Hitaptan sonra satır başı yapılmıştır.		
5. Mektubun gövde kısmı yazılmıştır.		
6. Gövde kısmında anlaşılmak istenen yazılmıştır.		
7. Uygun bir kapanış yapılmıştır.		
8. Sağ alt köşeye ad, soyad ve imza eklenmiştir.		
9. Zarfın üzerinde sol üst köşeye kendi adresi yazılmıştır.		
10. Alıcının adresi sağ alt köşeye yazılmıştır.		
11. Anlatılmak istenen belirtilmiştir. Cümleler açık ve anlaşılırdır.		
12. Yazı okunaklıdır.		

Değerlendirme:

.....

.....

.....

DERECELENDİRME PUAN ÖLÇEĞİ

Dereceler	Ölçütler ve Tanımlamaları	
	Biçim	
2 İyi	Temiz, düzenli bir kâğıt ve sayfa düzeni oluşturulmuştur.	
1 Geliştirilmeli	Yeteri düzeyde temiz, düzenli bir kâğıt ve sayfa düzeni oluşturulmamıştır.	
	İçerik	
3 Çok İyi	Mektuba hitapla başlamış ve giriş, gelişme, sonuç bölümlerini içeriğine uygun şekilde oluşturmuştur.	
2 İyi	Mektuba hitapla başlamamış ve giriş, gelişme, sonuç bölümlerini oluşturmada bazı hatalar yapmıştır.	
1 Geliştirilmeli	Mektuba hitapla başlamamış ve giriş, gelişme, sonuç bölümlerini içeriğine uygun şekilde oluşturamamıştır.	
	Dil Bilgisi	
3 Çok İyi	Anlatılmak istenen belirtilmiştir. Cümleler açık ve anlaşılırdır.	
2 İyi	Anlatılmak istenen kısmen belirtilmiştir. Cümlelerde bazı hatalar yapılmıştır.	
1 Geliştirilmeli	Anlatılmak istenen belirtilmemiştir. Cümlelerde açık ve anlaşılır değildir.	
	Sunum	
2 Çok İyi	Mektubu içeriğine uygun bir ses tonu ve vurgulama ile okumuştur.	
1 İyi	Mektubu içeriğine uygun bir ses tonu ve vurgulama ile okuyamamıştır.	

Türkçe Öğretmeni

**2015-2016 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI ŞEHİT ADİL ERDOĞAN ORTAOKULU
TÜRKÇE DERSİ BİR YAZARI ESERİYLE TUMÜYLE TANIMAK PROJESİ**

İÇERİK	SINIF DÜZEYİ	BEKLENEN BECERİLER	HAZIRLAMA SÜRESİ	DEĞERLENDİRMEDE KULLANILACAK ARAÇLAR
Kitap Sevgisi	7.sınıf	Bir yazarı eseriyle tümüyle tanımak	Dört hafta	Kitap-rapor

Derste okumuş olduğumuz kitapların yazarları kendi dallarında ün yapmış kişilerdir. Sizlerden bu yazarlardan birini seçmenizi ve onunla ilgili araştırma yapmanızı istiyorum. Seçtiğiniz yazar ve onun eseriyle ilgili aşağıdaki soruları yanıtlayacak bir araştırma yapınız.

- 1)Kişisel özellikleri ve eğitim durumu nedir?
- 2)Yaşamında nelerle mücadele etmiştir?
- 3)Edebi kişiliği nasıldır?
- 4)Ne tür yazılar yazmıştır?
- 5)Yazılarında genel olarak nelere değinmiştir?
- 6)Yazarın önemli yapıtları nelerdir?

Okuduğun kitabı özetleyen en az 5 adet Power- Point sunusu hazırla Sunu içerisinde, karakterler, yer ve zaman ile olaylar olsun. Hazırladığın sunuyu diğer sınıf arkadaşlarına sun.

FİNAL PROJE DEĞERLENDİRME RUBRİĞİ

Öğrencinin adı ve soyadı:

Projenin adı :

Sınıfı :

Nu :

GÖZLENECEK ÖĞRENCİ KAZANIMLARI	DERECELER				
	Çok İyi	İyi	Orta	Zayıf	Çok Zayıf
	5	4	3	2	1
I. PROJE HAZIRLAMA SÜRECİ					
Projenin amacını belirleme					
Projeye uygun çalışma planı yapma					
Grup içinde görev dağılımı yapma					
İhtiyaçları belirleme					
Projeyi plana göre gerçekleştirme					
TOPLAM					
II. PROJENİN İÇERİĞİ					
Türkçeyi doğru ve etkili kullanma					
Toplanan bilgilerin analiz edilmesi					
Elde edilen bilgilerden çıkarımda bulunma					
Toplanan bilgileri düzenleme					
TOPLAM					
III. SUNU YAPMA					
Konuyu dinleyicilerin ilgisini çekecek şekilde sunma					
Sunuyu hedefe yönelik materyalle destekleme					
Sesini ve beden dilini kullanma					
Verilen sürede sunuyu yapma					
Sunum sırasında öz güvene sahip olma					
Sunuya istekli olma					
TOPLAM					
GENEL TOPLAM					

Öğretmenin yorumu:

TÜRKÇE ÖĞRETMENİ

Dereceli Puanlama Anahtarı Hazırlanırken, Yeni Türkçe Programı ve Öğretmen Kılavuz Kitabından Yararlanılmıştır.

**2015- 2016 EĞİTİM-ÖĞRETİM YILI ŞEHİT ADİL ERDOĞAN ORTAOKULU TÜRKÇE DERSİ ŞİİR
DİNLETİSİ HAZIRLAMA PROJESİ**

İçerik düzeyi	Sınıf düzeyi	Beklenen performans	Süre	Değerlendirme
ŞİİR KÜLTÜRÜ	7. SINIF	ŞİİR DİNLETİSİ HAZIRLAR	4 Hafta	Dereceli puanlama

Sevgili öğrenciler,

Sizden / / 2015 tarihine kadar öğretmeninizin size önerdiği şiir kitabı ve Atatürk şiirlerinden de derlediklerinizi bir dosya haline getirmeniz, topladığınız şiirlerden birkaç tanesiyle şiir dinletisi hazırlamanız beklenmektedir. Bu çalışma sizin şiirleri ve şiirlerin duyguları anlatmadaki işlevlerini yakından tanımanıza ve kavramanıza, araştırma yapma, antoloji hazırlama ve şiir dinletisi hazırlama gibi becerilerinizin gelişmesine yardımcı olacaktır.

Konu: Şiir Dinletisi Hazırlayıp Sunma

Bu çalışmayı yaparken izleyeceğiniz yol:

1. Bir çalışma planı oluşturunuz.
2. Öğretmeninizin size önerdiği şiirleri bir araya toplayınız.
3. Topladığınız şiirleri bir dosya haline getiriniz.
4. Önerilen şiirlerden seçtiğiniz şiirleri ezberleyiniz
5. Ezberlediğiniz şiirleri slayt ve fon müziği eşliğinde dinleti olarak sununuz.
6. Çalışmanızı belirtilen tarihte teslim ediniz.

Değerlendirme :

Çalışmalarınız aşağıdaki tabloda verilen ölçütlere göre değerlendirilecektir.

		Zayıf	Kabul Edilebilir	İyi	Orta	Çok İyi
Sıra	DEĞERLENDİRİLECEK HUSUSLAR	1	2	3	4	5
01	Proje hazırlama planı yapması ve uygulama başarısı					
02	Proje için gerekli bilgi, doküman, araç-gereç toplaması ve kullanabilmesi.					
03	Kendisini geliştirmek amacıyla projeyi bizzat yapması ve gösterdiği çaba.					
04	Proje hazırlama sırasında ders öğretmeni ile diyalog kurması ve bilgi sunması.					
05	Kaynak kişilerle ve varsa grupla iletişim kurabilme, iş birliği yapabilme yeteneği.					
06	Projenin doğruluk ve kullanılabilirlik derecesi.					
07	Projenin yazım kurallarına ve dersin özel kurallarına uygunluğu.					
08	Sunum yapma başarısı.					
09	Projenin özenle yapılması, tertip, temizlik ve estetik görünümü.					
10	Projenin zamanında teslim edilmesi.					

**2015-2016 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI ŞEHİT ADİL ERDOĞAN
ORTAOKULU TÜRKÇE DERSİ OKUNAN KİTABI KULLANARAK POSTER
veya AFİŞ HAZIRLAMA FİNAL PROJESİ**

Sevgili Öğrenciler,

Sizden 4 hafta içerisinde sınıf ve okul panolarında sergilenmek üzere öğretmeninizin size önerdiği kitapların konularıyla ilgili bir afiş veya kitabı tanıtan poster hazırlamanız beklenmektedir.

Bu çalışma sizin yaratıcı düşünme, karar verme ve araştırma yapma becerilerinizin gelişmesine yardımcı olacaktır.

ÖNERİLEN KİTAPLAR

I.Dönem:

Yalnız Efe	(Hikâye)	Ömer SEYFETTİN
Halime KAPTAN	(Roman)	Rıfat ILGAZ
Aldı Sözü Anadolu	(Deneme)	Mehmet ÖNDER

II. Dönem:

Sol Ayağım	(Otobiyografik roman)	Christy BROWN
Benim Küçük Dostlarım	(Anı)	Halide Nusret ZORLUTUNA

Bu çalışmayı yaparken izleyeceğiniz yol:

- 1-Yukarıdaki kitaplardan birini seçiniz.
- 2-O kitabın konusuyla ilgili daha önce yapılmış afişleri veya posterleri araştırıp inceleyiniz.
- 3-Afişinize bir slogan bulunuz veya posterinizde uygun sembolleri kullanınız
- 4-Konunuzla ilgili bir afiş tasarımı veya poster yapınız.
- 5-Tasarımınızda gerekli düzeltmeleri yapıp tasarımınıza son şeklini veriniz.

Not: Okuduğın kitapta geçen 10 önemli şeyle ilgili resim bul. Altlarına neden önemli olduklarını yaz. Bu resimleri büyük bir kağıda yapıştır. Hazırladığın posteri sınıf arkadaşlarına sun.

Çalışma süresince resim öğretmenizden size rehberlik etmesini isteyebilirsiniz.

Kaynaklar: Afiş veya poster örnekleri, gazete, dergi, internet, arşivler vb.

ÖZ DEĞERLENDİRME FORMU

Adı ve Soyadı :

Sınıfı :

No :

Açıklama: Aşağıdaki tabloda proje boyunca çalışmalarınızı en iyi şekilde ifade eden seçeneğin altına (X) işareti koyunuz.

DEĞERLENDİRİLECEK TUTUM VE DAVRANIŞLAR	DERECELER		
	Her zaman	Bazen	Hiçbir zaman
1. Planlı çalışmaya özen gösterdim.			
2. Proje çalışmalarım sırasında planıma uygun hareket ettim.			
3. Araştırmada çeşitli kaynaklardan yararlandım.			
4. Öğretmenimin önerilerini dinledim.			
5. Çalışmalarım sırasında zamanı akıllıca kullandım.			
6. Çalışmalarım sırasında değişik materyallerden faydalandım.			
7. Sorumluluklarımı tam anlamıyla yerine getirdim.			
8. Çalışmalarımı sunarken görsel materyalleri kullanmaya çalıştım.			

Bu etkinlik sırasında en iyi yaptığım şeyler ve diğer yorumlarım:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Öz Değerlendirme Formu Hazırlanırken, Yeni Türkçe Programı ve Öğretmen Kılavuz Kitabından Yararlanılmıştır.

11. FİNAL PROJE DEĞERLENDİRME RUBRİĞİ

Projenin Adı :

Adı ve Soyadı :

Sınıfı : No :

GÖZLENECEK ÖĞRENCİ KAZANIMLARI	DERECELER				
	Zayıf	Kabul Edilebilir	Orta	İyi	Çok İyi
	1	2	3	4	5
I. PROJE HAZIRLAMA SÜRECİ					
Projenin amacını belirleme					
Projeye uygun çalışma planı yapma					
Grup içinde görev dağılımı yapma (Grup çalışması ise)					
Belirlenen konunun önemini ortaya koyma					
Hazırlanan proje sonunda ne tür sonuçlara ulaşılmak istendiğini ortaya koyma					
TOPLAM					
II. PROJENİN İÇERİĞİ					
Proje konusunda bilimsel açıdan doğru bilgiler aktarma					
Toplanan bilgileri analiz etme					
Elde edilen bilgilerden çıkarımda bulunma					
Yapılan çalışmanın orijinal olmasına özen gösterme					
Yapılan çıkarımların nedenlerini ortaya koyma					
Yapılan çalışmada eleştirel düşünme becerisini gösterme					
Hazırlanan raporun, resimler, gazete haberleri, çizimler, tablo, grafik ve istatistiklerle destekleme					
Metne aktarılan tüm bilgilerde Türkçeyi doğru biçimde kullanma					
Yaratıcılık yeteneğinin kullanılması.					
TOPLAM					
III. SUNU YAPMA					
Konuyu dinleyicilerin ilgisini çekecek şekilde sunma					
Sunuyu hedefe yönelik materyalle destekleme					
Sunuda akıcı bir dil ve beden dilini kullanma					
Sorulara cevap verme					
Verilen sürede sunuyu yapma					
Sunum sırasında Türkçeyi doğru biçimde kullanma					
TOPLAM					
GENEL TOPLAM					

Öğretmenin

yorumu:.....

.....

.....

.....

Dereceli Puanlama Anahtarı Hazırlanırken, Yeni Türkçe Programı ve Öğretmen Kılavuz Kitabından Yararlanılmıştır.

**2015-2016 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI ŞEHİT ADİL ERDOĞAN
ORTAOKULU TÜRKÇE DERSİ OKUNAN KİTABI KULLANARAK HİKAYE
TAMAMLAMA PROJESİ**

İÇERİK	SINIF DÜZEYİ	BEKLENEN BECERİLER	HAZIRLAMA SÜRESİ	DEĞERLENDİRMEDE KULLANILACAK ARAÇLAR
HİKÂYE TAMAMLAMA	7. Sınıf	ELEŞTİREL DÜŞÜNME, İNCELEME, TAMAMLAMA	4 hafta	DERECELENDİRME PUAN ANAHTARI

Sevgili öğrenciler,
Bu görevde sizlerden: Size verilmiş bir hikâye kitabını kendi fikirlerinizden hareket ederek olayın gelişme şeklini de dikkate alarak söz sanatlarından da faydalanıp (kişileştirme ve benzetme) içinde deyim ve atasözünün de geçtiği hikayeye yeni bir **son** yazısı yazmanızı istenmektedir.

YÖNERGE:

1. Bu ödevi grup olarak hazırlamanızı istiyorum.
2. Hikayeyi tamamlamaya geçmeden önce yazacaklarınızı kafanızda tasarlayın.
3. Vermek istediğiniz konu ve ana düşünceyi yazmaya başlamadan belirleyiniz.
4. Metni tamamlarken size verilmiş kısımda yaşanmış olaylara, yere ve zamana dikkat ediniz.
5. Bunlarla sizin yazdıklarınız uyumlu olsun.
6. Söz sanatlarından kişileştirme ve benzetmeye mutlaka yer veriniz.
7. Yazınızın içerisinde mutlaka deyim ve atasözü kullanınız.
8. Sizden istenilen yazı türü hakkında kısa bir araştırma yaptıktan sonra türe uygun cümleler yazınız.
9. Sayfa düzenine ve düzgün – okunaklı bitişik eğik el yazısı kullanmaya dikkat edin.
10. Çalışmanızı zamanında tamamlayarak kontrollerini yapınız.

1. Yazmaya geçmeden önce plan yapması
2. Vermek istediği ana düşünceye uygun ifadeler kullanması.
3. Metnin verilmiş kısmı ile kalan öğrencinin kendi tamamladığı kısmın olay, zaman ve yer açısından tutarlı olması
4. Söz sanatlarına ve deyim- atasözüne yer vermesi
5. İstenilen yazı türüne uygun ifadeler kullanılması
6. Sayfa düzeni ve bitişik eğik el yazısını kurallara uygun olarak kullanması

Türkçe Öğretmeni

YAZMA BECERİLERİ ÖLÇEĞİ

Grup:

Adı soyadı:

Sınıfı : Numarası :

Değerlendirme tarihi:

YAZILI ANLATIMI PUANLAMA ANAHTARI

Öğrencinin;
Adı ve soyadı:
Sınıfı:

	PUANLAR				
	5	4	3	2	1
Biçim					
Kâğıdın kenarlarında, paragraf ve satır aralarında uygun boşluklar bırakılmıştır.					
Düzgün,okunaklı ve işlek bir yazı kullanılmıştır.					
Gerekli yerlerde sayı, sembol ve işaretlerden yararlanılmıştır.					
Adı, soyadı, tarihi uygun yere yazılmış ve imza gerekli yere atılmıştır.					
Dil ve Anlatım					
Başlık konuyla ilgilidir.					
Konu, mantıksal tutarlılık ve bütünlük içinde anlatılmıştır.					
Paragraflar arasında uygun geçiş sağlanmıştır.					
Her bir paragrafta tek bir duygu ve düşünce işlenmiştir.					
Yazıda verilmek istenen ana fikre ulaşılmıştır.					
Alıntı, örnek ve benzetmeler yeterli olup içeriğe uygundur.					
Sonuç ifadesi konuyu bağlayıcı ve etkileyicidir.					
Cümle kuruluşları dil bilgisi kurallarına uygundur.					
Kelimeler yerinde ve doğru anlamda kullanılmıştır.					
Cümlede kelime tekrarları yapılmamıştır.					
Konuyla ilgili kaynaklara başvurulmuş ve yeterince yararlanılmıştır.					
Konuyla ilgili kendi gözlem ve deneyimlerine yer vermiştir.					
Konuyu kendine özgü ifadelerle anlatmıştır.					
Yazım ve Noktalama					
Yazıda yazım kurallarına uyulmuştur.					
Noktalama işaretleri doğru yerde kullanılmıştır.					

Dereceli Puanlama Anahtarı Hazırlanırken, Yeni Türkçe Programı ve Öğretmen Kılavuz Kitabından Yararlanılmıştır.

DRAMA / GRUP ÇALIŞMASI ÖLÇEĞİ

Grup:

Adı soyadı:

Sınıfı :

Numarası :

Drama konusu :

Değerlendirme / sunum tarihi :/...../.....

Kategoriler	Ölçütler ve puanlama	Kazanılan puan				
		1	2	3	4	5
Grup çalışması	1. Grup hedeflerine ulaşmak için düşüncelerin paylaşımı					
	2. Grup hedeflerine ulaşmak için duyguların paylaşımı					
	3. Grup hedeflerine ulaşmak için planlamaya etkin katılma					
	4. Grup hedeflerine ulaşmak için gösteriyi paylaşma					
	5. Öğretmeni ve grup üyelerini etkin dinleme					
	6. Grup çalışmasına uyum gösterme					
	7. Farklı grup etkinliklerinde rol almayı isteme					
	8. Grup üyelerini sözle, baş hareketleriyle, göz temasıyla veya mimiklerle cesaretlendirme					
	9. Grup üyeleriyle konuşmada veya doğaçlamalar sırasında ses tonunu ayarlama					
	10. Doğaçlama sırasında hatalı davranışlardan kaçınma (gruba sırtını dönme, sesini iyi kullanmama vb.)					
Karar verme (inisiyatif)	11. Canlandırmalarda gönüllü olma					
	12. Yeni doğaçlamalarda risk alma					
	13. Gerektiğinde sınıf dışından kaynakları kullanma					
	14. Kendi başına bireysel canlandırma yapma					
	15. İhtiyaç olduğunda yardım alma					
	16. Yeniliklere açık olma					
	17. Beklenmedik durumlarda rol oynamaya hazır olma					
	18. Yaratıcılığı kullanma					
	19. Sözel iletişim becerilerini kullanma					
	20. Beden dilini kullanma					
Bağımsız çalışma	21. Yönergeleri hatırlatılmadan izleme					
	22. Doğaçlamaları eksiksiz ve zamanında tamamlama					
	23. Canlandırmanın (doğaçlamanın) zamanını etkili kullanma					
	24. Başladığı doğaçlamayı bitirme					
	25. Planlama ve canlandırmalar üzerinde düşünme					
	26. Canlandırmanın (doğaçlamanın) arkasındaki anlamı ana düşünceyi kavrama					
Düşünceler						
.....						
.....						
.....						
.....						

Öğrencilerin Çalışmalarından Örnekler:

BAĞ KURUCU

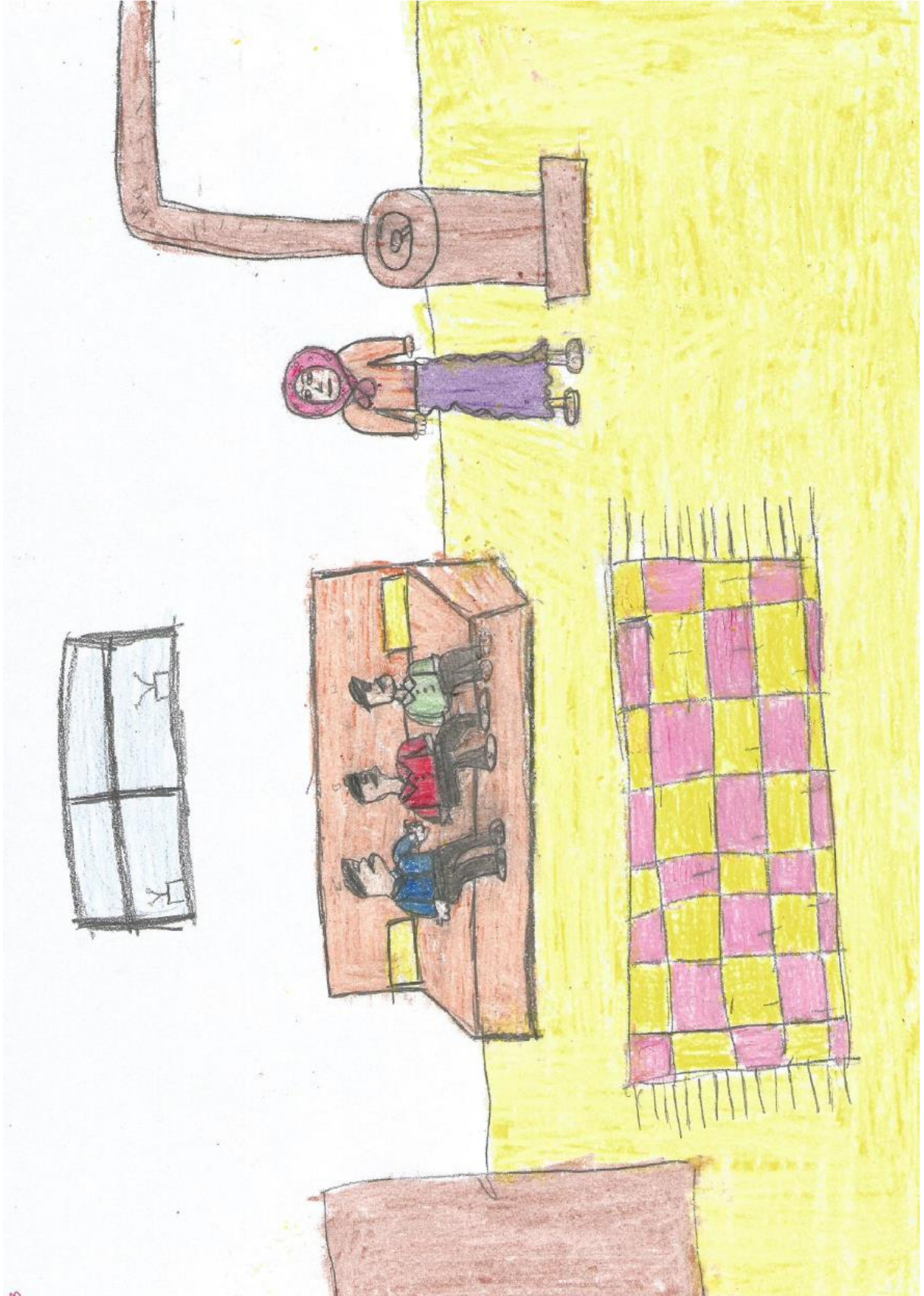
İsim: *Şeyma UĞUR*
Tarih: *23 Kasım Pazartesi*
Kitap Adı: *Halime Kaptan*
Yazar: *Rifat Ilgaz*
Bölüm:
Sayfa:

Kitap bölümünü okurken, kitapta geçen olaylarla ilgili aklına gelen bağlantıları yazmak için seçildin. Unutma, kitapta geçen olayları kendi yaşadığın olaylarla ilişkilendirebilirsin. Ayrıca daha önce okuduğun hikayelerle de ilişkilendirebilirsin. Bunun dışında dünyada meydana gelen olaylarla da bağlayabilirsin. Yazdıklarını arkadaşlarınla paylaşmalısın. Bu zor çalışmada gösterdiğin gayret için teşekkür ederim.

Öğretmenin

1. Karakterlerde takma isim kullanılmış. Örneğin Çipil Resit ve Eskiya Halit.
2. Önceleri küçük bakkallar varmış. Şimdi ise büyük marketler mağazalar var. Şimdiki köylerde bile televizyon, uydu telen gibi aletler var.
3. Önceleri köy hayatında yaşayanlar çok fakarmış. Şimdi ise daha rahat olmak amacıyla herkes apartmanlara taşınmakta.
4. Ben Halime Kaptan'ın yerinde olsaydım. Temel Reis öldükten sonra sandale satış ihtiyacı olurdum.

5.

(s.73) Halime Kaptan

(s. 127) Halime Kaptan

HALİME KAPTAN

- 6-) Halime, kaptan vurulduğunu duyar. Feynel, Bekir ve Halid içeri girer. Temel Reis yoktur. Tayfalar yolda, Elaman takasının, kendi sandallarına saklandığını anlatır. Temel Reis dinlenirken, yağmur altında inebolu'ya kadar sandalı götürür, çok ıslanır. Hastalanınca Kaba Ali adlı kaptan Temel Reis'i hastaneye yatırır. Inebolu'da olur. Sordukları Kaba Ali'nin bulduğu kaptan Cok'u getirir. Memişle halke sebrini vererek, dedesinin geleceğini söylerler ve Halime Memiş'i yatırır. Upaklara çorba pişirmeye başlar. Horun sandalın köye getirilmesini ister. Birlikte oduna gelececeklerini söyleyince tayfalar sevinir. Feynel, Halid ve Bekir, Halime Kaptan'ın teklifini kabul ederler. Sabri camu açıp, bir odaya girer. Babasının ölümünü duymuştur. Çocukların yanına geçer. Jandarmaların peşinde olduğunu kuskuludur. Sabri, sandalın satılıp parasının kurtuluşu getirmelerini söyleyince Halime korku çıkar ve, kurtuluşu çok düşünüyorsa, yorun gidip sübeyi teslim olmasını söyler. Sebraya oturulur. Sabri istahla kimini söyler. Kapi vurulur, gelen Resit'tir. Sabri'ye camulan attırmamasını, evin sarık olduğunu söyler. Sübe Reis'i gelip teslim olan bir kurtuluşu göre bağışlayacağını diyerek uyarır. Halime de teslim olsun diye ısrarlar. Sabri, Resit'i önüne katıp muhtera giderler. Ali Efendi, Sabri'yi ikna eder. Kendi eliyle teslim edecektir.
- 7-) Sabri Hastaneye'ye götürülür. Halime, Feynel, Bekir, Halid ve oğlu Memiş ile odun getirmeye gider. Sandalı birlikte idare ederler.
- 8-) Halime Kaptan'ın sandalı fırtınalar kuyruğuna yarasır. Horun Reis adlı kaptan da onları yakalar. Düşük odamlarıyla sandala el koyarlar. Halime sesini ka- buluşturur, tayfaları da ona "Halime Kaptan" diye seslenirler.
- 9-) Horucu Mehmet Efendi silahlarıyla Halime Kaptan'ın sandal odamlarının el geçirilmesine önülür. Temel Reis'i iyi tanır. Deniz dinlenince, Horun Reis'in kumandasında inebolu'ya doğru yola çıkarlar.

İclal İÇER

71F 1402

SÖZCÜK AVCISI

İsim: *Seyma Uğur*
Tarih: *3 Aralık Perşembe 2015*
Kitap Adı: *Halime Kaptan*
Yazar: *Kılat Uğur*
Bölüm:
Sayfa:

Gelecek toplantınızda sunmak üzere, hikayede geçen ilginç ve yeni duyduğunuz kelimeleri seçerek ve anlamlarını bulmak için seçildiniz. Bulduğunuz kelimeleri listelemeniz, sayfalarını yazmanız ve sözlükten anlamını araştırmanız gerekmektedir. Aşağıda bunları yazmanız için hazır bir tablo bulunmaktadır. Tüm kelimelerin grup içerisinde tartışıldığından emin olmalısınız. Bu zor tartışmada gösterdiğiniz gayret için teşekkür ederim.

Sözcük	Bulunduğu Sayfa	Tanımı
<i>Mendirek</i>	<i>139</i>	<i>Kuyularda dalga - kıranla yapılmış liman.</i>
<i>Rastık</i>	<i>148</i>	<i>Kaşları boyamak için sürülen sıyah boya.</i>
<i>Düğü</i>	<i>148</i>	<i>Makyaj için yüze sürülen bir krem.</i>
<i>Bandıra</i>	<i>149</i>	<i>Bir geminin hangi devlete olduğunu gösteren bayrak.</i>
<i>Sakar</i>	<i>150</i>	<i>Bazı hayvanların özellikle atların omurlarında bulunan beyaz leke.</i>
<i>Uyandırmak</i>	<i>154</i>	<i>1. Mayalamak 2. Kandırmak</i>

Sözcük	Bulunduğu Sayfa	Tanımı
Pösteke	155	Koyun veya keçi postu.
Kemane	165	Bir tür halk çalgısı.
Gambot	169	Bir yada birkaç topu olan savaş gemileri. Topçeker.
Bora	171	Arkasından yağmur getiren rüzgar.
Orsa	196	Sandalın rüzgara doğru döndürülmesi
Suya	196	Kürekleri tersine çekerek sandalı geriye yürütmek.

SORGULAYICI

İsim: İCİL İÇER

Tarih: 19 Kasım Perşembe

Kitap Adı: Halime Kaptan

Yazar: Ayferi Uğur

Bölüm: 4, 2, 3 ve 5

Sayfa: 1 ve 65 arası (3, 11, 16, 39, 53)

Takımının okuduğu hikaye ile yapılacak toplantıda tartışmayı yönetmek üzere seçildin. Tartışmayı daha iyi yönetmen için sorular hazırlaman gerekiyor. Aşağıda hazırladığın soruları yazman için boşluklar göreceksin. Ayrıca tüm grup üyelerinin tartışmaya katılımını sağlamaktan sorumlusun. Tartışmalar sırasında grup üyelerinin birbirine olumsuz sözcükler kullanmasını engellemelisin. Bu zor çalışmada gösterdiğin gayret için teşekkür ederim.

Öğretmenin

1. Babasının, Memiş'e aldığı şimşirden kopuğu, neden Memiş'ten başkası kullanamaz?
2. Temel Reis neden; "Köy kumu çift sürer." demiş olabilir?
3. Temel Reis Bekir'e; "Seri tayla olarak yarına geçireceğim." dediğinde, Bekir neden hiç itiraz etmeden kabul etmiş olabilir?
4. Köpe öldüğünde, yanında Memiş varken, neden suymamasından gelmiş olabilir?
5. Köy korucusu Çipil Resit'in sol kolunu kusun suyu olduğu gerçeğine neden Gebeşköy Hekimlerinden kimse inanmadı?
- 6.
- 7.
- 8.
- 9.
- 10.

2. GRUP KONTROL FORMU

ROLLER:1. SORGULAYICI (Gözlemci), 2.BÖLÜM UZMANI,3. BAĞ KURUCU, 4.SANATÇI,

5. ÖZETLEYİCİ,6.SÖZCÜK AVCISI

****(İlk dört rol her toplantıda olmalı.Her toplantıda roller değişmeli.)

	GRUP ADI: KARADENİZ GİĞERLERİ	Kitap Adı:	1. Toplantı Roller	2. Toplantı Roller	3. Toplantı Roller	4. Toplantı Roller
	Grup Listesi					
1	İclâl İÇER	Halime Kaptan	Sorgulayıcı	Özetleyici	Sanatçı	
2	Sıla GEVİK	Halime Kaptan	Bölüm Uzmanı	Sanatçı	Özetleyici	
3	İrem DEMİRKAYA	Halime Kaptan	Bağ Kurucu	Sorgulayıcı	Bölüm Uzmanı	
4	Elifnur ÖZKAN	Halime Kaptan	Sanatçı	Sözcük Avcısı	Bağ Kurucu	
5	Şeyma UĞUR	Halime Kaptan	Özetleyici	Bağ Kurucu	Sözcük Avcısı	
6	Sema UĞUR	Halime Kaptan	Sözcük Avcısı	Bölüm Uzmanı	Sorgulayıcı	
	Kitabın Kaç Bölüme Ayrıldığı:	3 bölüm				
	Bölümlerin Ortalama Sayfa Sayısı:	65 Sayfa				
1	Tarih	19 Kasım Perşembe	Sayfa Aralığı	1-65		
2	Tarih	23 Kasım Pazartesi	Sayfa Aralığı	65-130		
3	Tarih	3 Aralık Perşembe	Sayfa Aralığı	130-197		
4	Tarih	10 Aralık Perşembe	Sayfa Aralığı	---197		
5	Tarih		Sayfa Aralığı			
6	Tarih		Sayfa Aralığı			

(AVCI,YÜKSEL,2015)

S. Gözlemci Formu

Tarih: 3 ARALIK PERŞEMES 2015

Gözlemci:

Kitap Adı: Halime Kapten

Okunan Sayfalar: 130-197

ÜYELER	Kitap Getirdi mi?	Tartışma İçin Hazır mı?	Tartışmaya Katıldı mı?
İclal İÇER	✓	✓	✓
Sıla GÖVİK	✓	✓	✓
İrem Demirkaya	✓	✓	✓
Şeyma UĞUR	✓	✓	✓
Sema UĞUR	✓	✓	✓
Elifnur ÖZKAN	✓	✓	✓

7.OKUMA ÇEMBERİ ÖZ DEĞERLENDİRME FORMU

Tarih: 09/12/2015

Ad/Soyad: Elifnur ÖZKAN

Kitap Adı: HALİME KAPTAN

Kitap Yazarı: Nifat İCİZ

	Evet	Biraz	Hayır
1.Bölümümü okudum.	X		
2.Görevimle ilgili çalışmalarımı yaptım.	X		
3.Fikirlerimi paylaştım ve önerilerde bulundum.	X		
4.Sorulara cevap verdim.	X		
5.Tartışma konusu üzerinde durdum ve diğerlerinin konu dışına çıkmalarını engelledim.	X		
6.Diğerlerini katılım için cesaretlendirdim.	X		
7.Başkalarını etkili dinledim.	X		
8.Başkalarını anlamak için çaba harcadım.	X		
9.Diğerlerinin konuşmalarını bölmeden saygılı bir biçimde dinledim.	X		
10.Fikirlerimi dayanaklı ortaya attım.	X		

Toplantılarda tartışmaya yaptığın en önemli katkı nedir?

Kararsızlığa vardığımız zaman ortak yol bulma

Tartışma sırasında başkası tarafından dile getirilen önemli gördüğün bir fikir ve açıklama neydi?

En son görevimde "Baş kurucu" olduğum için arkadaşlarımla karşılaştırmaya yaptım

(AVCI,YÜKSEL,2015)

Öğretmen Gözlem Formu

Grup: Karadeniz Çiçekleri

Tarih: 10.12.2015

Kitap Adı: Halime Kaptan

İFADELER	Evet	Biraz	Hayır
Öğrenciler bölümlerini okudu.	✓		
Öğrenciler rol görevlerini yaptı.	✓		
Öğrenciler fikirlerini paylaştı ve önerilerde bulundu.	✓		
Öğrenciler sorulara cevap verdi.	✓		
Öğrenciler etkili dinledi.	✓		
Öğrenciler diğerlerin görüşlerine saygılıydı.	✓		

Alihan BALANTEKİN
7/F Sınıfı

3 grup için
2'er adet

6. TOPLANTI ÖZ - AKRAN ve ÖĞRETMEN DEĞERLENDİRME FORMU

Öğrencinin Adı Soyadı: 1. İkbal İÇER

2. Lila GEDELİ

3. Elifnur ÖZELAN

Sirasıyla Numarası: 1402, 1385, 1395 Sınıfı: 7.1F

Değerlendirme tarihi: 01.12.2015

ÖLÇÜTLER		Kazanılan Puanlar													
		Öğrenci			Akran			Öğretmen							
		1	2	3	1	2	3	1	2	3					
Mükemmel	(5)														
Yeterli	(4)														
Kısmen Yeterli	(3)														
Yetersiz	(2)														
Çok Yetersiz	(1)														
1.	Fikirlerimi paylaştım ve önerilerde bulundum.	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5
2.	Sorulara cevap verdim.	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5
3.	Tartışma konusu üzerinde durdum ve diğerlerinin konu dışına çıkmalarını engelledim.	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5
4.	Başkalarını etkili dinledim.	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5
5.	Başkalarını anlamak için çaba harcadım.	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5
6.	Diğerlerinin konuşmalarını bölmeden saygılı bir şekilde dinledim.	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5
7.	Bireysel sorumluluklarımı yerine getirdim.	5	4	4	5	4	4	5	4	4	5	4	4	5	4
8.	Grup üyeleriyle çalışmaktan zevk aldım.	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5
9.	Grup çalışmalarında istekli davrandım.	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5
10.	Grup çalışmalarında zamanı etkili ve verimli kullandım.	5	5	4	4	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5
TOPLAM		50	49	48	49	49	49	49	49	49	49	49	49	49	49
Ortalama Puan:															
Düşünceler		<u>Halime Kaptan kitabını öğretmenimizin tavsiyesiyle okudum ve</u> <u>iyiki okumamı Kurtuluş Savaşı zamanında kahraman Tütek kadınlar</u> <u>şahıs oluşturdular; şuan bu habire devam ediyorum.</u>													

4.ROL YAPRAKLARI

(AVCI,YÜKSEL,2015)

BÖLÜM UZMANI

İsim **Pınar Eray**
Tarih: **18/02/2016**
Kitap Adı: **Sol Ayakım**
Yazar: **Christy Brown**
Bölüm:
Sayfa: **64-123**

Kitap bölümünü okurken,ilginç, komik,önemli ve dikkat çekici pasajları belirlemek için seçildin.Bu pasajları seçerek aşağıya yazmalı ve bunları arkadaşlarınla paylaşmalısın.Bu zor çalışmada gösterdiğin gayret için teşekkür ederim.

Öğretmenin

1. Tabi on bir yaşındayken bütün bunların farkında değildim. Çok sevdiğim ilk kez hayalimdeki kızla tanıştım. Bu kız 18 yaşında ve kendisi 11 yaşında çocuk. Eklüğü için ilginç geldi.
2. (65) Resim yaptıkça kendimi daha mutlu ve huzurlu hissediyordum. (96) Müzik bana yeni bir dünyanın kapılarını açmıştı. Parlak ve güzel bir dünyaydı bu. Umudunu yitirmişken tekrardan sözlerle bulup hayata atılması önemli geldi bana.
3. Annemle sık sık kavgaya girişiyorduk ve zorluk çekmeden anlaşılabilir şekilde sızladığım tek şey "Cehenneme git" idi.
4. Burada Christy'ne sinirlendim. Herkes ondan umudunu kesmişken ondan umudunu kesmeyen annesine ne kadar sinirlenirse sinirlensin böyle birşey dememeliydi.
- 4- Antik his dışarı çıkmıyordum. Antik kandelaberimle evde ayın bile ayınamıyordum. Ben Christy'ne üzüldüm kendi için kapanıyor ve yanlız kalıyor. Yanlızlık kötü birşey.

5- İlk yası denemelerimde karakterlerimi sadece "ölmek" için kesmiyordum mümkün olan en şiddetli ölüm şekillerini seçiyordum. (Burada ilgimi çekti, bugün hata kurbanı olduğu halde bu şekilde hayal gücünü kullanarak hikayeler yazması ilginç.)

6- On sekiz yaşındayken bile hala yemek yemek, gülmek, uyku uykanırken başkalarına muhtaç. (Burada üzüldüm başkalarına muhtaç olmak gerçekten çok kötü birşey diye düşünüyorum.)

SÖZCÜK AVCISI

İsim Songül Işık
Tarih: 11 /02/2016
Kitap Adı: Sol Ayasim
Yazar: Christy Brown
Bölüm:
Sayfa: 9-63

Gelecek toplantınızda sunmak üzere, hikayede geçen ilginç ve yeni duyduğunuz kelimeleri seçerek ve anlamlarını bulmak için seçildiniz. Bulduğunuz kelimeleri listelemeniz, sayfalarını yazman ve sözlükten anlamını araştırman gerekmektedir. Aşağıda bunları yazman için hazır bir tablo bulunmaktadır. Tüm kelimelerin grup içerisinde tartışıldığınından emin olmalısınız. Bu zor tartışmada gösterdiğiniz gayret için teşekkür ederim.

Sözcük	Bulunduğu Sayfa	Tanımı
kasvetli	15	Sıkıntılı, sıkıcı
tentene		Genellikle güneşten korunmak için bir yerin üzerine gerilen bez, naylon v.b yapılmış örtü
lüle	13	lüle
İsteklendirme	20	İsteklendirme
loş	20	Yeterince aydınlık olmayan yarı aydınlık alan a2 ışık alan a2 ışık veren
Maun	25	Tropikal bölgelerde yetişen büyük bir orman ağacı.

ÖZETLEYİCİ

İsim: Pinar Eray
Tarih: 11/02/2016
Kitap Adı: 201 Ayaşım
Yazar: Christy Brown
Bölüm:
Sayfa: 9-63

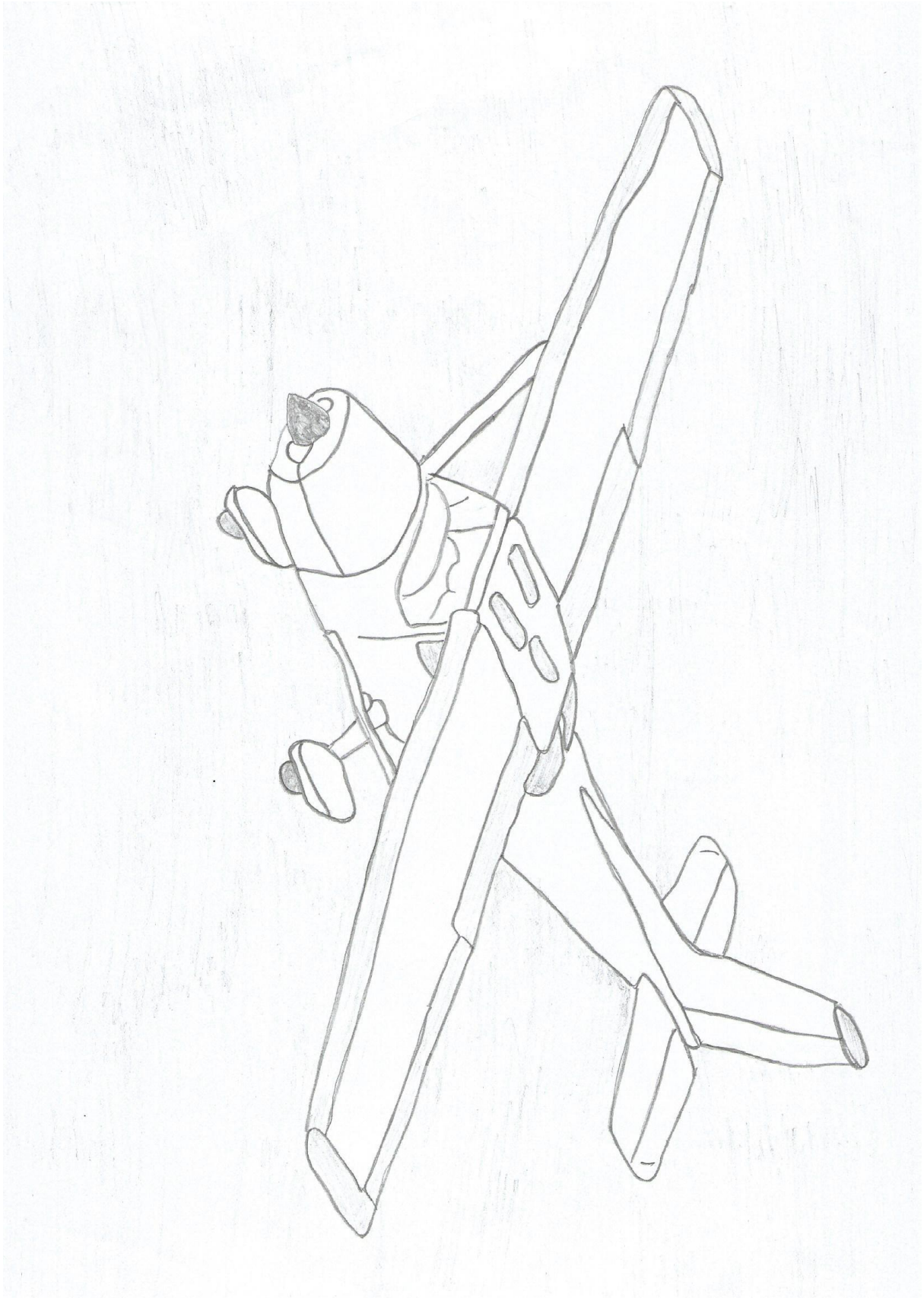
Gelecek toplantımızdan önce okunan bölümle ilgili kısa bir özet hazırlamak için seçildim. Unutma, özetin, karakterleri, önemli olayları, diğer önemli bilgileri içermelidir. İnsan okuduklarını çok kolay unuttur. Hazırlayacağım özet arkadaşlarının tartışma öncesi okunan bölümü hatırlamalarını kolaylaştıracaktır. Bu zor çalışmada gösterdiğin gayret için teşekkür ederim.

- Öğretmenin
- Beyin felci ile doğan ve bu yüzden doktora göre fiziksel olarak zihinsel olarak sağlıklı yaşamayacağını düşünen Christy Brown'un farklı bir çocuk olduğunu annesi keşfediyor. Doktorların ne dediğini umursamadan ve umudunu kaybetmeden ağız için elinden geleni yapıyor. Bunun farkında olan Christy Brown bir süre tevecudunu hareket ettirmeden cıvıltıyor. 2. Yaşını tamamlayarak hayatına devam ediyor. Bir gün kız kardeşinin tebeşiri ile odayı yapmasını izlerken içinden bir dürtü ile tebeşiri salıncığı ile alıp birşeyler çizmeye başlıyor. Bu annesi dahil herkesi çok yaratıcı ve annesi andaki umutlu bir kız çocuğu olarak ilk olarak salıncığı ile A harfini yazar. 3. Yaşını. Christy Brown ilk olarak salıncığı ile A harfini yazar. Annesi bunun üzerine ona alfabe öğretmeye karar verir. Christy Brown daha hızlı ister, ve alfabe kitabında kelime lerde öğrenmeye başlar. İlk olarak da annesini yanına çağırır, 4. ve ona ilk kelimesini gösterir. Kelime ANNE'dir. Christy Brown 7 yaşına gelir ve kardeşlerinin yardımıyla arkadaş edinmeye başlar. Christy'nin dışarıya gitmek için arabası ile götürülür. Bu araba eski, paslı bir arabadır. Christy bu arabada giderken çoğu kez düşüyor, dilleri moruyor. Harry adını verdiği bu eski araba bir gün kırılır ve kullanılmayacak hale gelir. Christy'nin hayatı basına yitmiştir. Kardeşleri artık onu almadan oynamaya gitmezler ve o elinden birşey gelmeden onları ayılar.

Bir süre sonra annesi Christy'ne yeni bir araba alır. Fakat hayat artık eskisi gibi değildir. Christy büyümektedir ve cezaevinde çalışan artık daha iyi algılayabilmektedir. Bir keresinde kendisini ayırmaya gider ve gördüğü pek hoşuna gitmez. Yeni arabasına rağmen Christy artık dışarı çıkmak istemez ve eve daha da kapanır.

Yeni yıl gelir ve herkes yeni yıl kutlamaları yapar. Christy ayırmaya gider. Fakat onun gördüğü kardeşine hediyeler eden bayalara takılır. Onları her şeyden çok ister. Bir gün yalnız başına diğer bayaları alır ve bayrama bakar. Annesi bunu görünce yardımcı olur. Christy'nin dünyası bir kez daha değişmiştir. Uzun bir aradan sonra yeniden hayata döndüğünü hisseder. Resim yapmak Christy'nin en büyük arzusu haline gelir. Fakat zamanla aşkla da tanışır. Evine annesi tarafından gelen 18 usundaki kızı daha kendisi 11 yaşındayken aşık olur.

6. TOPLANTI ÖZ - AKRAN ve ÖĞRETMEN DEĞERLENDİRME FORMU

Öğrencinin Adı Soyadı: 1. Pınar Eray

2. Rabia Memetçik

3. Songül Isık

Sırasıyla Numarası : 1220-1221
1382

Sınıfı : 7/F

Değerlendirme tarihi 25/02/2016

ÖLÇÜTLER		Kazanılan Puanlar												
		Öğrenci			Akran			Öğretmen						
		1	2	3	1	2	3	1	2	3				
Mükemmel	(5)													
Yeterli	(4)													
Kısmen Yeterli	(3)													
Yetersiz	(2)													
Çok Yetersiz	(1)													
1.	Fikirlerimi paylaştım ve önerilerde bulundum.	5	5	3	5	5	3	5	5	3				
2.	Sorulara cevap verdim.	5	5	2	5	5	2	5	5	3				
3.	Tartışma konusu üzerinde durdum ve diğerlerinin konu dışına çıkmalarını engelledim.	3	3	3	3	3	3	4	4	3				
4.	Başkalarını etkili dinledim.	4	5	5	5	5	5	5	5	5				
5.	Başkalarını anlamak için çaba harcadım.	5	5	5	5	5	5	5	5	5				
6.	Diğerlerinin konuşmalarını bölmeden saygılı bir şekilde dinledim.	4	5	5	5	5	5	5	5	5				
7.	Bireysel sorumluluklarımı yerine getirdim.	5	5	4	5	5	4	5	5	4				
8.	Grup üyeleriyle çalışmaktan zevk aldım.	5	5	5	5	5	5	5	5	5				
9.	Grup çalışmalarında istekli davrandım.	4	4	3	5	5	2	5	5	3				
10.	Grup çalışmalarında zamanı etkili ve verimli kullandım.	5	5	4	5	5	5	5	5	4				
TOPLAM		45	44	39	48	48	39	49	49	40				
		134			135									
		Ortalama Puan:.....												
Düşünceler														
Bu proje gerçekten çok güzeldi. Ayrıca okuduğu- muza kitapta bize ders verdi. Cesaret öyküsüydü. Bu projeye grup halinde çalışmanın önemini öğrenmiş olduk. Grupla güzel bir iş çıkardığımızı umuyorum.														

